

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Haganoæ per Ioan: Sec.
An. M. D. XXIX.

~~Ex 10-13 24mm 27mm~~

CONTENTA IN HOC

Libello.

Iupiter confutatus
Iupiter Tragoedus
Anacharsis seu de Gymnasijs
Vita Peregrini
Vita Demonactis
Patriæ Encomium
Phalaris primus
Phalaris secundus
Scythia uel hospes.
Herodotus uel Aetion
Zeuxis uel Antiochus
Harmonides
Hippias uel Balneum
Allocutio uel Bacchus
De Electro aut Cygnis
De Dipsadibus
Dissertatio cum Hesiodo.
Halcyon siue de Transformatione
De Saltationibus
Imagines
Apologia pro imaginibus
De parasito, uel quòd ars sit parasitica.
Hermotimus seu de Sectis
Deorum Concilium.

ILLVS

EPISTOLA

ILLVSTRIS

SIMO ATQVE AMPLISSIMO PRIN
CIPi AC DOMINO, DOMINO

Georgio, Marchioni Brandenburgensi &c.

Domino suo Clementissimo, Vin-
centius Obso-
pæus.

*E*tsi, Illustriss. Princeps, neq;
me, neq; ingenij mei laborem
tanti esse uideam, qui Celsitu-
dini tue digne offerri possit,
tamen cum Celsitudinis tue
probe gnarus mecum animo
agitarem, quanto fauore, quā
ta humanitate, quanta deniq; munificentia cum humani-
ores literas, tum earundem studiosos omnes amplitudo
tua prosequuta sit, uenit mihi in mentem, neq; me teme-
re exclusum iri à C. tua, ad quā per hosce multos annos
tam multis adeo facilis semper patuisset aditus. Cumq;
iā olim animaduertissem spretis hoc tempore Musis, uni-
ce adeo apud C. tuam relictum esse suffugium, indi-
gnum facinus arbitrabar, atq; adeo ingratitude proximi-
mum, si tantam animi tui uere sublimis altitudinem atq;

E P I S T O L A N V N

uirtutem tacitam præterirem aut dissimularem, quæ om-
 bus literarum sectatoribus perpetuo plenis (quod autem)
 tibijs ebuccinanda est. Vt enim nihil aliud in rebus hu-
 manis literarum excellentia inueniri potest præstantius,
 ita præ uniuersis mortalibus illi adeo omni præclarissi-
 mæ laudis testimonio digni habendi sunt, qui rem omni-
 um præclarissimam, nempe literarum pretium in pretio
 atq; ueneratione habere dignantur, easq; sua liberalita-
 te euehant. Quo in rarissimo nunquam satis laudatorum
 principum numero tuam Celsitudinem primas tenere ui-
 deamus, quæ tristes hac tempestate canoënas respicit, ac
 studiorum rationem non leuem aut uulgarem habere di-
 gnatur. Hoc quanquam multis exemplis planum ac testa-
 tum facere possim, uno tamen in præsentia contentus es-
 se uolo. Neq; enim satis uisum est tuæ Celsitudini, ditio-
 ni tuæ subiectos populos æquitate, iustitia, humanitate,
 clementia regere atq; gubernare, atq; etiam quod caput
 est, ut cognita pietate in Christo adolescerent, summam
 dare operam, nisi ijs quoq; literis quibus ad humanita-
 tem informantur pueri, iuuetus recte institueretur, adco-
 ut nullum munus superesse possit boni principis, in quo
 populo tuo non per omnia abunde satisfacere uiderere.
 Istam profecto animi tui magnitudinem non illibenter,
 pro ut æquum erat, dignis laudibus extollerem, nisi me
 parum idoneum esse persentiscerem ad tantæ præconia
 laudis. Vt enim perpetuis laudibus C. tuæ nomen illu-
strem

C V P A T O R I A.

strem, ex pacto atq; equissimo iure amplitudini tuæ me
 debere non inficior, cum ad erudiendam iuventutem in
 principali urbe tua mihi quasi eroni^και^ς π^ρω^το^ς locū
 munificentissime delegeris, quid tamen nostra frigida
 et humi repens oratio in tanto heroë laudando possit,
 non uideo, nisi tātas uirtutes, ut ille ait, ingenij culpa de
 terere. Vnum tamen hoc nobis omnibus, quotquot Mu
 sarum sacra colimus, propositum esse uideo, ut istam C.
 tuæ perliberalem humanitatem, qua hactenus semper
 literas ac literatos complexus es, atq; etiamnum comple
 ctaris, qualicunq; gratitudinis testimonio, etiam posteri
 tati notam faciamus. Cum enim per omnes homines id
 ætatis hæc querimonia nobis uti liceret. Heu male nunc
 artes miseras hæc secula tractant, Spes nulla ulterior, di
 dicit iam diues auarus. Tantum admirari, tantum lau
 dare disertos, ut pueri Iunonis auem: facit tamen tua Cel
 situdo, ut non omnis uideatur perijisse fructus studiosorū
 laboribus, sed superesse adhuc aliquam spem ingenijs in
 tua inclyta amplitudine repositam. Hoc inquam cum
 non ignorarem, non potui non aliquid literarj muneris
 tuæ C. offerre, quo animum meum laudibus tuis impen
 se fauentem C. tuæ utcunq; declararem, donec argu
 mentum aliquod grauius ac plenius C. tuæ offerendum
 parare licuerit. Accipiat itaq; ac legat tua C. hosce Lu
 ciani dialogos, si quando per grauiora rerum negotia li
 cuerit, qui, si nihil aliud præstabunt, tamen ridendi me

EPISTOLA NVN

teriam affatim suppediabant, ac C. tuæ animum multiplicibus negocijs fessum non sine uoluptate recreabant. Præter risum tamen, quem præstare possunt duo priores Dialogi, uidebit ex tertio, qui est inscriptus de Gymnasijs, tua C. quibus olim exercitijs apud Athenienses iuuentus exercitata, tum quanta diligentia instituta adoleuerit. Præterea, quanta ratio recte educandorum iuuenū sit habita apud gentiles, qui hoc tempore apud Christianos extreme negliguntur: etsi nihil perinde intersit cuiusq; Reipublicæ, quàm ut iuuentus quàm optime ac sanctissime educatur. Certe Plato philosophorum sapientissimus, iuuentutis primam curam debere esse contendit, ad hunc modum scribens in Enthyphrone ὁρθῶς ὅτι ἔστι τῶν νέων πρῶτον ἐπιμελεσθῆναι, ὅπως ἔσονται ὅτι ἄριστοι. ὡς περ γεωργὸν ἀγαθὸν τῶν νέων φυτόν εἰκὸς πρῶτον ἐπιμελεσθῆναι, μετὰ δὲ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων. Sunt enim iuvenes future Reipublicæ plantę quædam ac seminaria, quorum recta educandi ac instituendi ratio, si neglecta fuerit, ipsiq; inculti in maturam et constantem ætatem adoleuerint: qui fructus, atq; adeo quæ spes, aut quod specimen bonæ indolis aut uiri non improbi ab illis expectandum erit. Nō alius profectio ingratae segetis prouentus, quàm qui à neglectis plantis producit, nempe sentes et spinæ, neq; non ramorum inutilium superflua materia, tan tammodo alendo foco accommoda, hoc est, in omnem uitiorum

C V P A T O R I A.

Non genus præceps temeritas atq; audacia. Sed ista ab
 alijs iam persæpe grauissime simul ac luculentissime di-
 sputata sunt: neq; mirum intelligit tua C. quantum de-
 trimenti adferre soleat rebus humanis iuuentus data ne-
 glectui. Tantum hoc dico, dignissimam hanc curam esse
 principem, ut sua in ditione iuuentutis optimis studijs in-
 stituendæ rationem habeat. Est enim puerilis illa turba,
 ex qua olim emerfuri sunt iudices, consules, Principes,
 Reges, Episcopi, Pærochi, contionatores: qui si non sta-
 tim à teneris (ut aiunt) unguiculis liberalibus discipli-
 nis imbuti, quæ optima fuerint, didicerint, nihil tale ad
 Reipub. functionem & administrationem quondam ac-
 cedentes præstabunt, quod illorum exiget officium. Quis
 enim æquitatem aut iustitiam in foro præstabit, ille, pro-
 nunciandis sententijs & litibus dirimendis, qui nūquam
 quæ æquitatis aut iustitiæ sint partes didicit? Quis bonū
 aut pacatū in Reipub. ciuem illum fore sperabimus, qui
 boni ciuis officia ignorauerit? Sed finem faciam, ne ni-
 mis ambitiose munus hoc meum commendare uidear, cū
 de his multo etiam prolixius & rectius Lucianus loqua-
 tur, quem nos statim, si hasce primitias tuæ C. non in-
 gratas esse intellexerimus, totum latino sermone dona-
 tum tuæ amplitudini offeremus. Vt ille, qui hactenus
 tantum Græcis intellectus sit, posthac etiam latinis auri-
 bus seruiat ac loquatur. Quod uero ad iuuentutis for-
 mandæ & instituendæ officium per te mihi oblatū Prin-

EPIST. NVNCVPAT.

*ceps Illustrissime attinet, quanquàm curæ supellestiliæ
meæ mihi probæ sim conscius, nec ferè aliud de me polli
ceri possim præter fidem & diligentiam, sedulo tamen
curabo, ne patriæ tuæ simus indecores, nèue dicatur tua
Celsitudo in me alendo telluris inutile pondus ale
re. Quod superest, precor ut Christus Opti
mus Maximus Celsitudinem tuam, tu
is omnibus quàm diutissime seruet
florentem & incolumem.*

Amen.

I V P I T E R

IVPITER

CONFUTATIVS, DIALOGVS

Luciani, Vincentio Obsopœo interprete.

Interlocutores Cyniscus & Iupiter.

GO VERO te Iupiter taliū rerum gratia nunquā molestius conturbabo, extructas diuitias, aut multum auri pondus, aut imperij dignitatē à te postulans, quæ quidem vulgo non parum multis maxime in

uotis sunt, tibi uero largitu haud quā facilia. Itaq; per multa eiusmodi illis solícite expetentibus surdis auribus uideo te negligere. Cæterum unum illud facillimum à te mihi uelim contingere. Iup. Quid hoc uero rei est Cynisce, neque enim indigentia diutius discrucaberis, maxime si rerum mediocrium, ut ais, inopia confuctaris. Cyn. Responde mihi ad quæstionem quandam non difficilem. Iup. Exiguum profecto uotum et præstatu facile. Proinde quære quæcunq; fert animus. Cyn. Vide Iupiter, etenim uerisimile est & tibi uidelicet Homeri atque Hesiodi lecta esse Poëmata. Dic ergo mihi num uera credenda sunt ista, quæ de Fato & Parcis illi consarcinatis cecinerunt uersiculis. Et an nullo modo ea uitari queant, quæcunq; illæ cuique nascentium fatali de

creto aduenerint. Iup. Et ualde quidem uera sunt ista.
 Etenim in rebus humanis nihil est quod Parcarum dispo-
 sitione et consilio non ordinetur: uerum omnia quae-
 cunq; fiunt, dum sub illarum colo circunferuntur, statim
 ab initio unumquodq; illorum certum et infallibilem
 sortitur euentum, nec fas est aliter fieri. Cyn. Pro-
 inde, quoties Homerus alia in parte suae poëseos dixerit.
 Infera ne Parcís inuitis regna subintret, ac id genus ali-
 nugari uidelicet tunc illum dicemus? Iup. Et maxime,
 nihil tamen extra Parcarum legem fieri credendum est,
 atq; adeo præter linum. Ceterum Poëtae, quaecunq; ex
 Musis suggesta cecinerint, illa uera habenda sunt. Porro
 quoties a Deabus deseruntur, ac per se aliquid lucris ac
 memoriæ proditum protulerint, tunc à uero tota uia ab-
 errant, neq; non cum prioribus pugnantia atq; contra-
 ria commemorant. Et ignoscendum quidem facinus, si,
 cum homines sint, ueritatem ignorent, præsertim illo
 digresso numine, quod præsens per illos canere solebat.
 Cyn. Atqui hoc sanè ita se habere dicemus. Adhæc ue-
 ro et illud mihi responde, nōne tres sunt Parcae, nempe
 Clotho, Lachesis et Atropos? Iup. Recte putas Cyn.
 Fatum ergo et Fortuna, cum et ipse Dea sint, multum
 uulgo celebratae, cuiusmodi sunt, aut quæ nam unicuiq;
 illarum est potentia? An uero æqualem cum Parcís for-
 tem obtinent, aut maiore quàm illæ in rebus humanis
 gubernandis potentia præditæ sunt? passim enim om-
 nes affir-

L V C I A N I

res affirmantes audio, *Fortuna* & *Fato* nihil uspiam esse
 potentius. *Iup.* Haud fas est omnia tibi comperta esse
 o *Cynisce*. Cuius ergo gratia hæc de *Parcis* me interro-
 gasti? *Cyn.* Si prius mihi *Iupiter* & illud exposueris,
 num & in uos illæ imperium obtinent, & necessum sit
 ex illarum limo uos pendere? *Iup.* Necessarium omni-
 no o *Cynisce*. Quid ergo risisti? *Cyn.* Commodum
Homeri illi uersiculi in mentem mihi uenerunt, quibus te
 in *Deorū* concilio concionantem introduxit, & indignā-
 ter comminantem te cathena quadam aurea omnia sur-
 sum subducturum. Etenim dixeras, cathenam coelitus te
 demissurum, ac tunc si uelint, omnes *Dij* ex illa penden-
 tes, quamuis certatim summo studio te conarentur de-
 trahere, nullo tamen modo te loco essent moturi. Te ue-
 ro, si lubitum foret, nullo negotio uniuersos, unā cum
 terraq; & uasto gurgite ponti uelle subducere. Tunc
 equidem inusitato & admirando membrorum robore
 pollere mihi uidebare, ac mirifice inhorrescebam animo
 audiendo uersiculos. Nunc autem te ipsum uideo, unā
 cum cathena & uerbis tuis minacissimis à tenui filo, ut
 ais, pendentem: uidetur itaq; mihi multo iustus *Clotho*
 arroganter gloriari posse, quod & te ipsum in sublime
 tractum, & ex collo pendulum uideat, quemadmodum
 piscatores ex calamo subductos contuentur pisciculos.
Iup. Haud compertum habeo, quid istæ tuæ sibi uelint
 quæstiuunculae. *Cyn.* Illud nimirum *Iupiter*, & per *Par-*
cas ac *Fatū* te obsecro, ne acerbe atq; grauiter accipere

uelis, si ueritatem ore liberiore protulero. Si enim ista
ut tu dicis ita se habent, & Parcae omnium rerum potestatem
& gubernationem obtinent, & nihil à quoquam
eorum quod illis decretum est immutari potest, cum er-
go gratia uobis nos homines sacrificamus? quamobrem
hecatombas uobis ad aras adducimus, uotis expetentes
bona nobis uestra largitione contingere? Neque enim
uideo quem fructum ex tanta cura & sacrificandi studio
capimus, si neq; malorum auersiones ipsis precibus in-
uenire possumus, neq; aliud bonum diuinitus datum con-
sequimur. Iup. Noui unde tibi istae suppetant argu-
tiae & inmodeste interrogatiunculae, nempe ab execran-
dis & maledictis istis Sophistis, qui nulla prouidentia
res humanas administrari garriunt. Itaque illi eiusmodi
crebris quaestionibus impietatis ductu perquirunt in hoc,
ut à sacrificando et uotis nuncupandis auertant homines,
tanquam uulgare quiddam esset. Nobis tamen earum quae
apud uos aguntur rerum nullam curam esse, neq; quic-
quam omnino posse in his quae in terris sunt negotijs im-
pudenter mentiantur. Verum enimvero nequaquam ta-
libus disputationibus implicati gaudebunt. Cyn. Non
per colum Parcarum o Iupiter, ab illis persuasus haec te
interrogavi. Disputatio uero nostra nescio quo modo eo
progressa in hoc ipsum incidit, ac superuacanea homi-
num sacrificia esse confirmat. Rursus uero si uidetur pau-
cis te interrogabo, tu porrò ne graueris precor ad quae
sita

sita respondere, & uide ut maxime prouidenter respon-
 deas. Iup. Roga, si tibi otium est talia nugandi. Cyn.
 Ais ne omnia Parcarum nutu & decreto agi & fieri.
 Iup. Aio sanè. Cyn. Vobis uero relicta esse facul-
 tatem commutandi & reglomrandi? Iup. Nullo mo-
 do. Cyn. Vis ergo ut quod sequitur inducam, siue
 clarum ac planum illud dixerò seu secus? Iup. Cla-
 rum utiq; est. Nam qui Dijs sacra faciunt, nulla neces-
 sitate adducti sacrificant, sed alternæ retributioni serui-
 unt, perinde ac si bona à nobis mercarentur, aut alio-
 qui honesto dediti colunt quod uiderint esse præstantius.
 Cyn. Et hoc abunde satis esse ducis, potissimum cum
 affirmes nullius utilitatis respectu fieri sacrificia, uerum
 bonitate quadam hominum præstantiora colentium. At
 si quis ex Sophistis illis præsto esset, haud dubie ex te
 quæreret, quo nomine Deos hominibus potiores esse pro-
 nunciare, præsertim conseruos hominum existentes, ei-
 demq; Parcarum imperio, quæ rerum sunt dominæ, sub-
 iectos. Neq; enim, nisi me fallit opinio, illi responde-
 bis, Deorum sortem hoc esse potiorē habendam, quod
 immortales sint. Nam hoc ipso nomine infeliciores di-
 cendi sunt. Homines enim etsi aliud nihil, certe mors in-
 libertatem uendicat. Cæterum uobis in inmensum huius
 rei incommoditas protenditur perpetuæ seruituti manci-
 patis, quæ uario multipliciq; tractu sub limo subinde cir-
 cumuoluatur. Iup. Atqui o Cynisce hæc perpetuitas

O P V S C V L A

Et immensa temporum series nostra est felicitas, ac ut
 tam omnibus bonis affluentem agimus. Cyn. Non om-
 nes pari felicitate fruimini o Iupiter, uerum apud uos
 quoque praefinita est quaedam dispar rerum fruitio, multis
 coniuncta perturbationibus. Tu quidem feliciter et bea-
 te agis per omnia, cum Deorum summus Imperator si-
 es, possisque et terram et mare subducere, quasi fune
 demisso. Ceterum Vulcanus claudus est, unus ex maecha-
 nicis camino et igne artem fabrilem exercens. Prome-
 theus uero quondam etiam in crucem actus est. Quid
 autem patrem tuum commemorem, quem etiamnum uin-
 culis constrictum tartareis sub umbris agere constat.
 Quinetiam nefandis amoribus uos capi perhibent, ac
 uulneribus indigne uiolari: praeterea aliquando serui-
 lione hominibus esse deuinctos, quemadmodum
 fratrem tuum Laomedonti dicto audientem fuisse. Apol-
 linem uero apud Admetum egisse in seruitio inficiari non
 potes. Haec cum ita sint, non uidetur mihi solida esse et
 sincera uestra felicitas. Sed sunt quidem uestrum nonnul-
 li felices et egregie beati, sunt rursus qui non item.
 Mitto enim ut latrocinio non secus atque nos dispoliemi-
 ni, neque non a sacrilegis compilemini, atque ex ditissimis
 ad extremam rerum angustiam in puncto temporis redi-
 gamini. Non pauci uero ex uobis et iam constati sunt,
 aurei aut argentei existentes, quibus uidelicet hoc fatali-
 ter decretum fuerat. Iup. Vide, ut uerba contumelie ple-
 na in nos

L V C I A N I

na in nos euomas Cynisce, ac te fortasse illorum aliquando poenitebit, intemperantis linguae poenas sufferentem. Cyn. Tolle minas o Iupiter, certo enim persuasum habeo, nihil me mali passurum, quod ante te mihi Parca sufferendum non destinauerit. Quoniam neq; illos ipsos sacrilegos supplicio per te affectos uideo, sed plurimi manus uestras indemnes effugiunt. Opinor uero in factis non esse, ut capti scelerum poenas expendant. Iup. Nonne dicebam aliquem esse illorum, qui disputationibus suis Deorum providentiam tollerent? Cyn. Nimirum pertimescis illos Iupiter, nec scire possum, cuius gratia. Proinde, omnia quaecunq; dixeris, illorum doctrinam esse existimas. Ego uero ab alio quouis potius quam a te ueritatem peruestigare. Ceterum et hoc perlibenter ex te quaererem, quae nam ipsa uobis esset providentia, nunquid una ex Parcarum numero, aut an Dea quaequam his longe potentior, tanquam illarum regina? Iup. Iam et ante tibi dictum est, nullo modo fas esse te harum rerum nihil non nosse. Tu uero sub initium cum dixisses te unum quiddam quaesiturum, nullum finem facis apud me de rebus eiusmodi friuolis ac scitu parum necessarijs, nugandi, et iam quidem disputationis tuae summam quo tendat perspicio, nempe ut planum facias in rebus humanis nihil fieri nostra providentia. Cyn. Non meum hoc quidem est, sed tu paulo ante constanter affirmasti Parcas esse, quarum dispensatione gubernarem.

tur & efficerentur omnia, nisi iam horum uerborum te
 poeniteat, ac quæ dicta sunt reuocanda putes, propul-
 soq; fato de habenda cura deliberatis. Iup. Nequa-
 quam, sed Parca nostra ope effecta reddit singula. Cyn.
 Intellego, ergo Parcarum famulos atque ministros uos
 esse perhibetis. Verum & sic illæ sunt quas cuncta pro-
 uidere certum est. Vos autem nō secus atq; fabrilia quæ-
 dam illarum instrumenta habendi estis. Iup. Quara-
 tione istuc dicis? Cyn. Eanempe, quemadmodum eg-
 ascia fabro lignario & terebrum cooperando nonnihil
 adfert ad artem perficiendam adimiculi. Nemo tamen
 qui quidem compos sit rationis dixerit hæc ipsa esse ar-
 tificem, neq; nauis ascie aut terebri opus dicenda est,
 sed eius qui nauem fabricauit. Non dispari ratione sin-
 gula fabricans fatum putandum est. Cæterum uos foro-
 rum fatalium ascie & terebra estis tantummodo. Et,
 quemadmodum non iniquum uidetur, homines multo
 iustius fato sacra facere debebant, ac ab illo bonorum
 largitionem postulare, cum illi interim ad uos cursissent,
 prece ac muneribus deuenerantes. At neq; si fatum sa-
 crificijs & uotis colerent, recte mihi facere uideren-
 tur. Neq; enim opinor, ullo modo fieri posse, ut Parcis
 quoq; hoc immutare liceat, neq; non aliquid eorum sub-
 uertere, quæ initio illarum decreto immobili de singulis
 irreuocabiliter statuta sunt. Proinde, nequaquam æquo
 animo sufferret Atropos, si quis in contrarium stamen
 colitorse

L V C I A N I

colitorferit, laborem Clothus dissolvens. Iup. Triam
 Cynisee neq; Parcas quidem ipsas ab hominibus colen-
 das esse contendis, sed uidere mihi omnia non illibenter
 ille confundere. Nos uero, ut maxime aliam ob causã
 nullam, certe ob diuinationem et oracula, neq; nõ eorũ
 predictionem quæ singula de quouis rato consilio decre-
 ta sunt, uere optimo colimur. Cyn. In summa, nihil uti-
 litatis adfert o Iupiter eorũ præscientia, quibus ea habi-
 ta observatione deuitare nullo modo concessum est, nisi
 in hoc dicas, ut is qui certus sit hasta ferrea se moriturũ,
 mortem queat effugere, ipsa uidelicet in cistam conclu-
 sa. Atqui fieri non potest, siquidem educit illum Parca
 ad uenandum, et hastæ obijciat. Ac Adrastus emissã in
 suam cuspide, ab illa quidem aberrabit: porro Cræsi fili-
 um perempturus est, quasi uiolento quopiam Parcarũ
 decreto feratur in iuuenem. Sed neq; illud quod Laio da-
 tum est risu caret, nempe illud, Caue sis Dijs nolentibus
 prolem seras (ait enim) Nam sobole suscepta, occidet
 te filius. Etenim superuacaneam atq; adeo infrug-
 feram opinor esse admonitionem earum rerum quæ non
 possunt non fieri. Quippe post acceptum oraculum,
 et prolem suscepit, ac deinceps à filio peremptus est.
 Quare non uideo quam ob rem et mercedem exigatis
 propter uaticinium. Ut interim silentio præteream,
 quod obliqua et ambigua, et quæ in utranq; partem re-
 ferri possunt non paucis respondere solcatis, non admo-

O P V S C V L A

dum clare explicantes, nū ille traiecto Hale suū ipse
 imperiū euersatus esset, an Cyri. Vtrūq; enim potest ora-
 culum. Iup. Erat ō Cynisce Apollini quædā aduersus
 Croesum caussa simultatis & iracundiæ, propterea quod
 illum percontauerat carnes ouillas ac testudinem unā eli-
 xando. Cyn. At enimvero conueniens atq; adeo æquū
 & bonum fuerat, ut cum Deus esset, ab omni iracundia
 foret alienissimus. Verū, ut mea fert opinio, fortasse ita in-
 Fatis fuit, ut Lydus ille oraculo deciperetur, ac iam olim
 ne perspicua futura inaudiret illius stamini Fatum adue-
 nerat. Vnde liquet uaticinium quoq; uestrū, illius maxi-
 mam esse partem. Iup. Nobis uero nihil facis reliquū,
 sed, ut uideo, nequicquā Dei sumus, qui neq; providen-
 tia aliqua res humanas dispensare soleamus, neq; sacrifi-
 cijs digni esse uideamur, sed re uera asclarum terebron-
 rumq; instar sumus. Ac sanē uideris me iure optimo ad
 hunc modum superbe cōtemnere, quod cum fulmine ar-
 matus sim, sustineā te impune talia aduersus nos contu-
 meliose differentem. Cyn. Feri ō Iupiter, si mihi fatale
 est fulmine percussū interire, neq; te ob ictum quicq; in-
 ius uocabo, sed potius ipsam Clotho, per te uulnus mihi
 incutientem. Neq; fulmen quidem ipsum accusabo, qua-
 si tam infelicitis ruinæ caussa mihi extitisset. Verūtamen
 hoc quoq; uos interrogabo, nempe te & Fatum, ceterū
 tu mihi illius loco respondeas uelim. Etenim minis tuis
 hoc in memoriā mihi reuocasti. Quī sit tandē, ut omissis

L V C I A N I

tot sacrilegis, præterea tot criminosis et uiolentis et per-
 uicis hominibus dissimulanter posthabitis, unam aliquam illi-
 cem aut lapidem, aut nauis uelum nihil mali unquam
 per iniustitiam merita fulmine fertatis? Non raro quoque
 hominem frugi et uiatorem spectatae sanctimonie? Quod
 uero compressis labijs obticuisisti Iupiter? Aut fortasse ne
 hoc quidem me nosse fas est? Iup. Sanè nefas est te ista in-
 quirere. Tu uero extreme curiosus es, adeo ut me fugiat
 qui nã tibi uoluptati sit istis me obtundere. Cyn. Proin-
 de neque hoc à uobis perquirendum mihi uideo, nempe à te
 et Fato et Prouidentia, quã ob rem Phocion uir sanctus et
 iustus in tanta omnium rerum inopia atque angustia diem suum
 obierit, tunc etiam ante ipsum Aristides, Callias autem et Al-
 cibiades nepotes intemperantissimi omnium affluentiã exubera-
 bant, neque non Medias multis sceleribus coopertus, ac
 Charops Aeginetes homo mascula Venere extreme in-
 famis, à quo matrẽ suã fame necatam pro certo constat.
 Contra Socrates undecim uiris traditus est, Meletus uero
 non uerè. Adhuc cur Sardanapalus mollis atque effœmina-
 tus, delitijsque totus fractus regnauerit, Persarum uero tot
 ac tanti uiri uirtute longe optimi atque clarissimi eius iussu
 in crucem subacti sunt, propterea quod factis illius parum de-
 lectabantur. Ut taceam, quæ in præsens fiunt, longum enim
 esset singulis percensendis immorari, quemadmodum mali et
 facinorosi per omnem uitam facile agant, et feliciter omnibus
 rebus affluentes, ceterum boni ducantur et ferantur.

O P V S C V L A

paupertate, morbis & cæteris infinitis malis impliciter
 ærumnose confluentes. Iup. An ignoras Cynisce, qua
 ta supplicia & cruciatus post hanc uitam prauos & se
 leratos homines manere soleant, aut in quanta foelici
 te uicturi sint boni? Cyn. Orcum mihi narras, & Tity
 os & Tantalos. Ego uero si quid talium rerum est, bene
 obscure cognoscam ubi Eato functus fuero. Quantum
 autem ad præsens attinet, uelim ut quantumcunq; hoc
 temporis in uiuis mihi exigendum est, ego interea omni
 felicitate perfunctus, tandem mortuus à sedecim uultu
 bus reus meum depasceret: uerum non ut hic in uitæ
 siti pressus, quemadmodum fertur Tantalus, in beato
 rum insulis cum heroibus biberem, in Elysio prato con
 stitutus. Iup. Quid ais? An non credis esse quædam
 parata supplitia & poenas malis destinatas, & hono
 res ac forum iudiciale, ubi singulorum uita habita ratio
 ne cognoscendi expenditur? Cyn. Audio Minoa quen
 dam Crentsem infra talibus rebus cognoscendis atq;
 dijudicandis dare operam, ac mihi super illo quoq; re
 sponde, estne tuus ut fertur filius? Iup. Quam ob rem
 uero ista de illo quæris Cynisce? Cyn. Quos maxime
 afficit supplitio? Iup. Prauos uidelicet, cuius generis
 sunt parricidæ & sacrilegi. Cyn. Quos autem ad He
 rowm contubernium amandare solet? Iup. Nempe bo
 nos, & sanctitate uitæ præcellentes, quiq; semet uirtute
 excoluerunt. Cyn. Cuius hero gratia hoc facit ò Iupiter?

L V C I A N I .

40

ter? Iup. Propterea quod illi supplicio, ij vero honore remunerandi sunt. Cyn. Ceterum, si quis nolens et inuito animo mali aliquid designauerit, num et hunc supplicio afficiendum condemnat? Iup. Nequaquam. Cyn. Proinde, neque si quis inuitus boni aliquid fecerit eum honore dignabitur? Iup. Nequaquam. Cyn. Itaque haud conuenit illi o Iupiter ullum neque honore ornare, neque supplicio afficere. Iup. Qui vero nullum? Cyn. Quoniam nihil nos homines animo uoluntario facimus, sed necessitate quadam ineffugibili ad hoc compulsi: si tamen uera sunt illa, quae ante confessus es, nempe Parcam esse omnium rerum causam. Iam si quis alterum premerit, Parca in culpa est, quae admisit parricidium. Siquis sacrilegio Deorum fana compilauerit, facinus a Parca sibi iniunctum admisit. Quocirca, si Minos recto uti uelit iudicio, multo equius Fatum pro Sisypho punit, et Parcam pro Tantalo. Quid enim illi iniuste egerunt, quando iussis dicto audientes fuerint? Iup. Amplius quidem uel respondere tibi indignum facinus existimo, tanta praesertim interroganti. Audax enim es et Sophista, ac iam quidem te relicto ab eo. Cyn. Debebam equidem adhuc et hoc ex te quesisse, ubi nam locorum Parcae degerent, aut quomodo res tantas tam exacta cura et cogitatione queant assequi, praesertim illis tantum tribus existentibus. Etenim laboriosam et minime felicem atque iucundam uitam mihi uidentur agere, tantis implicata negotiis. Et

L V C I A N I

quemadmodum uerisimile est, ipse quoque Fato parū pro-
pitio & fauente in lucem sunt editæ. Itaque ego, si mihi da-
retur optio, nequaquā cum illarū uita meā cōmutaui, uerū
eligerem potius, ut adhuc egentius agerem, quā
ut cōlo Parcarū assiderem tantis negotijs & difficultati-
bus referto, obseruans singula. Ceterū si tibi graue est
ō Iupiter ad hæc respondere, etiam his contenti erimus
ad quæ respondisti. Satis enim est quod de Fato & Promi-
dentia sermonem nos nō celaueris. Reliqua fortasse in Fa-
tis non est ut audiam.

L V C I A N I I V P I T E R T R A-
gædus, Vincentio Obsopæo inter-
prete. Mercurius.

○ Iupiter, quid animo cogitabundo tecum cōmin-
scens loqueris, pallidus obambulans, ac Philoso-
phi colorem uultu præ se ferens? Quin mecum ista cōmu-
nicas, & me propter rerū difficultatem, qua premeris
in consiliū adhibes. Haud enim famuli tui nugas habebis
contemptui. Mi. Sanè magne parens hominū rex atque
Deorū. Te precor en glaucis oculis Tritonia Pallas Fare
age ne celes quo sint hæc cognita nobis. Quod te con-
siliū dubio sub pectore uersat? Cur gemis? & tacito
pallor subsurgit in ore? Iup. Nunquā grauis res ulla
sic dici potest. Non passio, non ullus uspiam dolor. Sed
nec calamitas ulla sic tragica & mala est. Quæ sit dolo-
ri conferenda cœlitum. Mi. O Phœbe qualibus incipit
pro-

O P V S C V L A

proemijs. Iup. O pessimum genus mortalium. Tuq; d.
 Prometheu me quibus afflexi malis? Mi. Quid est? nec
 enim celabis hæc domesticos. Iup. O murmur ingens
 fulminis magni crepi. Quid utilitatis addis aut adfers mi
 hi? Mi. Cõpescce tracundiam, si tragica magniloquen
 tia quemadmodum illi tibi pares esse nequeamus. Neq;
 enim totum Euripidem deuorauimus, ut tibi dictis Poe
 ticis è fabula petitis subseruiamus. Iu. An nobis obscu
 rum esse opinaris tristitiæ tuæ causam cuiusmodi sit?
 Iup. Nosti nequaquam, etsi grauius quiddam boës. Iu.
 Noui ecastor dolorum tuorum summam, quibus discru
 tiaris. Neq; tamẽ uociferor aut cocciso, quippe quæ iam
 sæpenumero præter morem cuiusmodi per te sum passa
 contumeliam. Valde igitur credibile est iterũ aut Dana
 ës cuiuspiam, aut Semeles, aut Europæ inuente amore
 te angi. Deinde uero assumpta imagine, aut tauri aut sa
 tyri, aut aurum te factum uelle per impluuium in si
 num amate puellæ influere. Hoc enim haud dubitanter
 significant crebri isti tui gemitus & suspiria, neque non
 lachrymæ. Præterea pallor quoque non alterius rei
 quàm amoris argumentum est certissimum. Iupit. O
 beata, quæ res nostras in amore & talibus ludicris si
 tas esse opinaris. Iu. Et quid aliud te nisi hoc sollicita
 tat Iouem existentem? Iup. In extremum discrimen
 res nostræ perductæ ò Iuno, & planè, ut est in prouer
 bio, in acie nouacula constitutæ sunt, ut aut colamur

amplius, oblati in terra sacris fruente, aut neglecti
 demur ab omnibus habiti contemptui, ac nullius quidem
 momenti esse uideamur. Iun. Nunquid terra Gigantes
 produxit iterum? aut nunquid Titanes disruptis uinculis de-
 uictaque custodia rursus aduersus nos arma erum pa-
 rant? Iup. Confide, nam res infra coelestibus extra
 omne sunt periculum. Iun. Quid ergo aliud rei grauis
 et acerba accidit? Neque enim uideo, quando talia nihil te
 conturbant, quam ob rem nobis Polus aut Aristodemus
 pro Iunone apparueris. Iup. Timocles ille Stoicus o Iu-
 no et Damis Epicureus heri nescio quo initio in ea dela-
 ti disputationem de Providentia differuerunt, in magna
 probatorum hominum frequentia et celebritate populari,
 id quod omnium maxime me conturbauit animo. Ac Da-
 mis quidem neque Deos esse, neque omnino eorum quae fierent
 curam ullam habere, aut ea ordine gubernare Deos impu-
 denter affirmare non uerebatur. Ceterum optimus ille Ti-
 mocles nostras partes omni studio tueri conabatur. Dein-
 de multa turba hominum certatim accurrentium confluenta
 nullum finem sortita est disputatio. Etenim hoc foedere
 inito ab utrisque discessum est, ut in diem posterum de in-
 tegro reliqua nondum discussa accuratius examinarent
 atque perpenderent. Et nunc omnes suspensio ad audien-
 dum inhiant animo, uter uictoriam adepturus sit, at
 ueriora prolaturus. Videtis periculum, quam omni-
 bus modis in angustum res nostrae coactae sunt, in uno
 uiro

E Y C I A N I

92

uno utro periclitamur, & ex duobus alterum evenire
 necesse est: ut aut omnia nostra habeantur contemptui;
 & solum inania quedam videantur vocabula: aut ut ea
 pietate colantur, qua prius culta sunt, si Timocles dispu-
 tando superior evaserit. Iun. Periculosissima pro-
 fecta sunt illa, nec temere Iupiter more tragico propter
 illa efferebare. Iup. Tu vero Danaës aut Antiopes
 alicuius potiundæ cogitatione me implicitum esse opina-
 bare, cum ita exanimatum me esse conspiceres. Quid
 igitur o Mercuri & Iuno & Minerva nobis faciendum
 est? Quin & vos consilij prompte inuenti partem ex-
 promitis. Mer. Ego quidem coacto propere concilio
 hanc rem cōmuni omnium deliberationi offerendā esse
 existimo. Iu. Et ego huius accedo sententiae. Mi.
 Atqui mihi diuersum videtur o pater, ne iadelicet excita-
 to tumultu cœlum terrore compleas, neue palam fiat
 hanc ob rem te tumultuari aut consternari animo. Cæ-
 terum privato tecum consilio effectum reddas, ut Timo-
 cles disceptando potiatur victoria, Damis uero omnium
 risui expositus atque subsannatus ex disputatione abeat.
 Mer. Atqui ista non manebunt obscura & tacita Iupi-
 ter, cum Philosophis in propatulo futura sit disceptatio.
 Ac tu quidem tyrannum agere videberis, si de tantis re-
 bus, ad omnes communiter pertinentibus, cum reliquis
 nihil communicaueris. Iup. Quin ergo iam ut in con-
 tionem ueniant proclamas, ut mox præsto sint omnes.

Mer. Recte mones, Heus uos superi ocyus in conciliū
 omnes conuenite, ne cunctemini, confluite omnes, ueni-
 te maximis de negotijs collaturi consilia. Iup. Adeone
 nudis o Mercuri et uerbis simplicibus ad hæc solutis præ-
 conem agis, præsertim maximis de rebus Deos conuo-
 cans? Mer. Et quī nam alia ratione expetis Iupiter?
 Iup. Rogas? Aequum esse opinor, ut præconium tuum
 nonnullis uersiculis ac magniloquentia poëtica exornes,
 ut hac impulsī studiosius et frequentius confluant. Mer.
 Sanè. Veruntamen hoc poëtarum et rhapsodorum est
 officium. Porro, ego minime sum poëticus, adeo ut præ-
 conium quoq; corrupturus sim, si uersiculis consarcina-
 ris et male coherentibus proclamarem. Ac risui ero om-
 nibus ob uersiculorum structuram parum concinnam.
 Itaq; et Apollinem in dandis oraculis rideri à nonnullis
 uideo, dum multa securo animo inuoluit, et data opera
 obscurat, ne omnino audientes ocio indulgeant, sed expē-
 dant uersiculos. Iup. Proinde Mercuri, Homericos uer-
 siculos plerosq; admisce præconio, quemadmodum ille
 nos conuocare consueuit. Credibile aut est illorum te cō-
 meminisse. Mer. Profecto non admodū prompte et cal-
 lide, tamen periculū faciam. Ergo Deū nemo nec mas-
 ,, nec scēmiā desit, Insuper Oceani sint oīa flumina præ-
 ,, sto. Omnes summa Iouis nymphae quoq; tecta frequen-
 ,, tent. Cūcti in conciliū gressu properate citato Vos qui
 ,, bus oblatis cedūt sua munera sacris Præterea quotquot
 medicæ

L V C I A N I

13

*media seu forte secūda. Classis erunt, seu quos tenet ulti-
 ma, seu qui Penitus obscura diuorū sorte fruuntur. De-
 gētes pingues cupidi nidoris ad aras. Iup. Euge o Mer-
 curi, optimum egisti præconem, ac iam plenīs uīs con-
 ueniūt. Quapropter assumens illos in sedes colloca, pro
 sua quēq; dignitate. Priores quidem sedes occupent au-
 rei, post hos locentur argentei, deinceps uero subsequā-
 tur quotquot sunt elephantini, his postremo succedant
 ænei atq; lapidei. Verum in his etiam ipsis Phidiæ aut
 Alcamenis, aut Myronis, aut Euphranoris, aut taliū cō-
 similium artificum gratia præhonorentur. Caterum uul-
 gares illi nulla arte nobiles longe alicubi cōclusi in angu-
 lum locentur cum silentio, complentes tantum contio-
 nem. Mer. Fient ista ut imperas, ac sua quisq; ut par est
 sede dignabitur. Atqui hoc neutiquā promptū aut nosse
 proclive est, si quis illorū aureus fuerit ac multitudine ta-
 lentorum præponderet, opere uero non ita insignis sit,
 sed priuato penē ac uulgari et minime artificioso, si My-
 ronīs æneis ac Polyclēti et Phidiæ et Alcamenis lapideis
 conferatur, quo nam locandus sit, si artē præferendā esse
 putas. Iup. Oportebat quidē ad hunc modū fieri, sed ta-
 men aurū anteferendū est. Mer. Intellego, nempe iubes
 ut per opulentiores delectu habito, nō ex optimatibus e-
 lectim locētur, atq; etiā à pretio. Proinde, uenite priora
 sedilia occupaturi uos aurei. Attamen ut uides Iupiter
 soli barbari præsidebunt. Etenim cuiusmodi nam græci*

O P V S C V L A

sint animaduertis, pleni quidem uenustate ac gratia, neque non uultu honesto et liberali, et quantum ad artificij præstantiam attinet, probe culti et perpoliti, non tamen nisi lapidei aut ænei uniuersi. Aut qui ex illis maximis sunt ac sumptuosissimis impensis fabricati, elephantini sunt, modicum ab asperso auro splendorem retinentes, quippe quo tantum colorati sunt, pauloq; facti nitidiores. Cæterum intus sublignei quidem illi, tota que muscarum examina interne conuersantia cooperientes. Porro autem ipsa Bendis et Anubis ille, et propter hunc Attis, præterea Mithres in uniuersum ex solidi auro conflati sunt, et graues et multi reuera pretij. Neptu. Et qui hoc tibi iustum uidetur Mercuri, ut Aegyptium illum canino rictu deformem mihi anteferre non uerearis, præsertim Neptuno existenti? Mer. Recte dicis, at te quidē o Neptune Lysippus tantum fecit æneū et pauperem, quippe Corinthijs tunc aurum non habentibus. Hic autem omnibus metallis longe est opulentior. Vides itaque patienter et placate hoc tibi sufferendum esse, si huic postponaris: neque indignandum est, si is cui tantus nasus est aureus, tibi prælatus fuerit. Ve. Proinde Mercuri, me quoq; assumptā transfer ad Deos aureos qui præsident, sum enim aurea. Mer. Minime o Venus, quantum quidem ego uideo. Sed nisi prorsus hallucinor aut cæcutio, ex lapide candido ex monte Pergetelia exciso opinor, cum ita uisum esset Praxiteli Critijs Venus

L V C I A N I

114

Venus facta tradita es. Ve. Atqui gravissimum simul
 ac fide dignissimum testem Homerum tibi producam,
 sursum ac deorsum suis in rapsodijs auream Venerem me
 esse perhibentem Mer. Sed enim ille ipse quoq; Apol
 linem prædiutem & opulentum esse adfirmat, nihi
 lo secus tamen iam ipsum in extremis sedentem conspi
 cies, à latronibus contumeliose affectum, atq; etiam su
 dibus cytharæ compilatum. Quare & tu contenta esto,
 æqui boniq; consulens, si non prorsus in locum servilem
 & sordidam detrusa, contioni interesse cogare. Colof
 sus. Quis vero mecum in contentionem descendere au
 deat, cum & solem me esse conspiciatis, & tanta mo
 le spectabilem. Cæterum, si non magno admodum inge
 nio & artificio Rhodij me sculpere dignati sunt, tamen
 & alios pari arte ad nostri archetypum sedecim Deos
 aureos formauerunt? Quapropter ratione probabili o
 mnium preciosissimus merito estimāduus essem. Artis ve
 ro atq; operis præstantia & nobilitas tanta pensatur ma
 gnitudine. Mer. Quid vero factu opus est ò Iupiter,
 siquidem & hoc non mediocrem mihi adfert iudicandi
 difficultatem. Etenim, cum ad materiam oculos deflexe
 ro, totus quidem æneus est. Porro, cum apud animum
 meum perpendo ex quot talentis conflatus est, præter
 hippada quingentos excusurus est modios. Iup. Quor
 sum vero attinebat & hunc interesse contioni, sua ma
 gnitudine aliorum parvitatem expositurum cōtemptu.

O P V S C V L A

neq; non ob dignam sedem nos perturbaturum? Verum
 enimvero ò Rhodiorū optime, etsi maxime omnibus au-
 reis anteponendus esses, quomodo præsidere possis, nisi
 cæteri omnes exurgant foras, ut soli tibi ad sedendum lo-
 cus pateat atq; sufficiat, omni spatio uel alteris tantum
 natibus occupato. Quocirca rectissime feceris, si stans
 contioni intentus fueris, inflexo in conciliū capite. Mer.
 Ecce rursus altera in discernendo mihi difficultas obijci-
 tur. Aerei enim estis utriq; , eiusdemq; artificij, nimirū
 in Lysippi officina uterq; formatus. Et quod maximum
 est, generis nobilitate pares, utpote Iouis filius Dionysus
 ille cum Hercule. Vter ergo illorum anteferendus est
 alteri? Siquidem de loco pugnant inter se ut uides. Iup.
 Nimium uero cunctamur Mercuri, iamdudum conciona-
 tum esse oportuit. Quare in præsens quidem nullo habi-
 to discrimine sessum eant promiscue, ubi cuiq; uisum fue-
 rit. Deinceps uero hisce de rebus cogetur de integro cō-
 cilium, ac deinde certum habebo, qui mihi hac in re
 ordo constituendus sit. Mer. Sed ò Hercules quàm pro-
 more solito tumultuantur, cum uociferatione quotidiana
 nam illam distributionem effragitantes. Vbi est nectar?
 Vbi relictæ ambrosiæ? ubi sunt hecatombæ? ubi sacrifi-
 tia? Iup. Compesce illos Mercuri indiclo silentio, ut in-
 telligant cuius gratia accersiti sint, eiusmodi nugis post-
 habitis. Mer. Atqui non omnes græcam linguam capi-
 unt Iupiter, ego uero uarias linguas minime sonare cal-
 leo, ut

L V C I A N I

15

deo, ut Scythis et Persis & Thracibus ac Celtis intelligi
 bulia predicem. Consultius itaq; factu opinor, si manu
 signo dato silentiū imposuero. Iup. Quin ergo facis.
 Mer. Euge, Pythagoricis taciturniores tibi facti sunt,
 itaq; iam tempus est concionandi. Vides ut omnes oculo
 in te coniectos habeant, cupide atq; desyderanter ex
 pectantes, quid nam dicturus sis. Iup. At quod ego pa
 tior Mercuri, cur tibi exponere uerear filio existenti
 meo. Haud tibi obscurum esse reor, quā impendio au
 dax ego semper et magniloquus in contionibus esse sole
 am. Mer. Satis comperte noui, ac profecto magno me
 tu consternatus eram contionantem te audiens. Maxime
 uero quando minabare te terrā ex ipsis fundamētis euit
 sam, & pontū unā cum Dijs sursum tracturū, aurea illa
 cathena ex alto demissa. Iup. Atqui nunc o fili, nescio
 quo modo siue prae magnitudine periculorū impendenti
 um, siue prae multitudine presentīū, conuentus enim ut
 uides est frequētissimus, anius confusa mente mihi peni
 tus obstupuit, planeq; sub trepidati lingua cōstricta esse
 uidetur. Et quod oīm est absurdissimum, orationis quaq;
 multū diuq; meditatae proœmiū mihi excidit, qd' adorna
 uerā, ut exordio erga illos uterer bellissimo atq; luculen
 tissimo. Mer. Perdidisti oīa o Iupiter, ceterū illi tuo sile
 tio in suspitionē uenient, ac grande aliqd' malū se audiu
 ros expectabūt, cuius gratia tu ita lēte & cunctāter ad
 dicēdū pgrederis. Iup. Vis ergo Mercuri. Homericū il
 lud poemū illis occinā? Mer. Quale nā? Iup. O superi

dictis animos attendite nostris. Mer. Apaga, iam enim abunde satis ista sub initium vobis per contumeliam inculcasti. Verumtamen, si consultum uideatur, uersiculorum odiosam difficultatem missam facito. Ceterum unam aliquam ex Demosthenis orationibus aduersus Philippum habuis, quaecumque argumento tuo appositissima uidebitur, desume, pauca quaedam immutans. Facies hoc multorum rhetorum exemplo, quibus idem facere nunc solenne est. Iup. Recte sane dicis, consarcinata quondam rhetoricam, neque non promptam et facilem perplexis et animo hesitantibus. Proinde factum aliquando principio exordiar. Pro magna pecuniarum copia o uiri Dei uos electuros opinor, si palam uobis fieret quid tandem illud sit, cuius gratia in hunc coetum estis accersiti. Quod cum ita sit, consentaneum est, ut me dicentem attentis audiat animis. Porro o Di praesens quidem tempus emissa uoce propemodum loquitur, instantibus periculis omni conatu ac studio uobis occurrendum esse. Nos autem ad haec summa ope providenda parum solcite affecti uidemur. Iam uero, quoniam Demosthenis subsidiaria uerba me deficiunt, haec ipsa uobis manifestius declarare statui, propter quae perturbatus animo, conuocata contione concilium coegerim. Heri enim, ut nemini uestrum obscurum esse opinor, cum Minc sitheus Nauclerus obseruatam ex undis nauem, quae ad Caphareis copulos ferme illusa perisset, sacra persoluisset,

set, accepti epulis in Petraeo cōuiuū agitabamus, quot
 quot nostrum à Mnesitheo uocati eramus ad sacrificiū.
 Deinde oblati libaminibus uos alius aliò, quo cuiusq; fe-
 rebat animus, secessistis. Porro autem ego, necdum enim
 profunda erat uespera, in urbem regressus sum, ut tem-
 pore pomeridiano otiosus ab animo deambularem in Ce-
 ramico, simul mecum sedula agitatione Mnesithei tenue
 ac frugale, ne dicam sordidum, conuiuium perpende-
 bam, qui, cum sedecim Deos epulis acciperet, solum
 modo gallum sacrificauit, senem quidem illum, ac iam
 muco & pituita laborantem. Thuris præterea grana
 quatuor iam prorsus putrida, adeo ut prunis iniecta sta-
 tim extinguerentur, ut neq; summas nares emergente fu-
 mo contingeret, præcipue uero cum totas hecatombas
 ample & liberaliter polliceretur, iam nauti appropin-
 quante scopulis certo inclusa periculo. Interea dum hæc
 mecum uoluerem in animo, ad porticum Variā progre-
 diendo delabor, ubi consistens ex improviso inusitatum
 hominum multitudinem conspicio: partim quidem illo-
 rum intra porticum, partim uero ipso sub Ioue, insuper
 nonnullos uociferantes ac mira peruiacitate disceptan-
 tes, inq; sedibus consedentes. Tandem uero rem ipsam
 facile cōiectura assequutus, nempe Philosophos esse ex
 contentiosis illis & rixosis, uolui propius admoto gres-
 su exploratius intelligere, quid nam illud esset, cuius gra-
 tia inter sese tantopere digladiarentur. Ac me ilico nube

ex crassioribus illis circumuolutum illorum habitu exornauit, proluxa;q; barba attracta, per omnia non imple Philosopho similem turbæ memet immisi. Multis uero qui mihi obsistebant cubito è uia protrusis, ingredior oib; ignorantibus quis essem. Ceterū intra turbā iam cōsistens offendo Damum illum Epicureū hominem perditissimum, ac Timoclea Stoicum uirerum longe optumū pertinacissime disceptantes. Itaq; Timocles largo sudore persfluens, præ nimio clamore iam penè uocem amisserat. Dami uero risu sardonio diffuens magis ac magis Timoclea exasperabat. Porro omnis illorum sermo de nobis habebatur. Etenim execrandus ille Dami, humanarum rerum nihil à nobis provideri affirmabat, neque eorū quæ in terris fierent quicquā nobis curæ esse. Breviter, nihil aliud quā in uniuersum nos non esse, tanta uī comprobandi eius ualuit oratio, et antiq; nonnulli qui laudarent illum. Alter uero nempe Timocles nostra optime sentiēs propugnabat, indignabaturq; ac oib; modis hostem pugnis inuadens lacessebat, curam et sedulitatem nostram collaudans, ac planum faciens cum ex mundo, tum omnium rerum conuenienti ordine Deos esse, quodq; per nos ordinatim disponderentur singula. Nec defuerunt quibus et ille fuit admirationi, eius orationem non improbantibus. Verum iam extreme defessus erat, ac grauius et laboriose loquebatur. Vniuersa autē uerba in Dami coniectos habebat oculos. Ceterum cum

L V C I A N I.

tum cū ego Deorū existimationem periclitantē aduocē
 terē, iussu noctem ocys circumfusam cōuentū dissoluere.
 Abierunt ergo excōposito ut die postero inchoatam de
 Dijs disputationē ad finē deducerēt. Inde ego multis me
 domū abeuntibus comitem adiungens inter eundem au-
 diebam Damidis uerba certatim in celum ferri, atque à
 pluribus supra modum probari. Præsto tamen aderant
 etiam qui dicerent nihil esse præiudicandum, sed expe-
 ctandum, siquid in crastinum ipse quoq; Timocles dictu-
 rus esset. Hæc sermē sunt quorum gratia uos conuocari
 iussi. Non modica uero sunt hæc ò Dij, si ratione diligen-
 tius inita consyderaueritis omnem nostrum cultū, omnē
 gloriam nostram ac prouentū ipsos esse hoies. Porro autē
 illi si persuasi in eam cogitationem discesserint, aut omni-
 no deos non esse, aut si sint, res tamen humanas nulla
 illorum administrari providentia, periculum est, ne o-
 mnia nobis in terris negentur sacrificia, subtrahantur
 munera, cultus intercipientur, ac nequicquam sublimes
 in cælo collocati cum fame conflitemur, diebus festis
 et solennitatibus, et certaminibus, et sacris, et ludis
 nocturnis et pompis orbati. Super tantis itaq; rebus in
 præsentia quidem æquum esse opinor, ut omnes collatis
 consilijs accurate perpendamus, si quam imminentibus
 periculis salutem inuenire queamus. Tum, qua potissi-
 mum ratione adiutus Timocles potiatu victoria, ac
 ueriora dixisse uideatur. Damis uero conuictus aliqua

O P V S C V L A

confusus auditoribus risui exponatur. Cæterum ego Tt
 moeli non admodum confido, quasi per omnia destituta
 tus auxilio victurus esset, nisi nonnihil opis per nos illi
 allatum fuerit. Facito Mercuri præconium quod lege fie
 ri cautum est, ut surgentes consulant. Mer. Audi, ac si
 lentio linguam cohibe, ne turba. Quem ex Dijs maiori
 bus animus ad contionandum impellit, quibus consenta
 neum est? Quid hoc rei est, nemo surgit in medium, sed
 cuncti ora tenetis, fortasse earum rerum magnitudine,
 quæ expositæ sunt, obstupescit. Momus. At vos sic
 muti tellus fiatis et unda. Ego uero si mihi cum quadã
 dicendi libertate copia sandi concessa fuerit, per multa
 haberem ò Iupiter, quæ in præsentiarum conferrem in
 medium. Iup. Confidenter dic ò Momus, atq; interrito
 animo, uidere enim utile quiddam ad rem præsentem li
 bere proloquuturus. Mo. Proinde ò Dei, agite, cun
 cti attentissimis estote animis. Ego enim iam olim admo
 dum expectabam in eam difficultatem res nostras dela
 psuras, ac multos eiusmodi Sophistas nobis suppullatu
 ros, iam dudum prospexi animo, à nobis ipsis tam abomi
 nandæ atq; inauditæ audatiæ causam suscipientes. Et sa
 nè per æquitatem indignum facinus est, eam ob rem ira
 sci Epicuro, aut eius affectis, eiusq; discipline successo
 ribus, si talia de nobis suspicati sunt. Quam enim equã
 opinionem de nobis illis habendam esse contendat qui
 spiam, quando tantam omnem rerum perturbationem
 in uita

in uita uideant. Bonos quidem ex illis ut quisq; agit uitā
maxime inculpatam, potissimum negligi, paupertate,
morbis ac iugo serui indignissime afflictos opprimi.
Ceterum homines facinorosos nefarijs sceleribus con-
taminatissimos, honore & dignitate priores esse, diui-
tijs extruflissimis affluere, melioribus imperitare. Quin
etiam sacrilegos nullis supplicijs multari, uerum conces-
sa impunitate tuto latere. In crucem uero subigi, ac ua-
rijs modis pulsari eos, qui nihil mali sunt commeriti, per
iniustitiam delinquentes. Hæc itaq; cum uideant, iure
optimo talem de nobis opinionem obtinent, nihil pror-
sus nos esse. Maxime uero quando oracula prædican-
tia audierint, quale est illud, Traiecto Hale maximum
subuertes imperium. Haud quaquàm planè manifestan-
tia, num suum ipsius, an hostium imperium subuersurus
sit. Et iterum uxorū Salamis charissima pignora per-
des. Etenim & Persæ, ut opinor, & Græci uoxta è muli-
eribus editi sunt. Ceterum auditis etiam rhapsodis illis
quod & amor operam demus, quod uulneremur &
seruiamus, quod uinculis constringamur, quod motis se-
ditionibus disideamus, atque id genus innumeris alijs
rebus satis ridicule simus impliciti, præsertim cum bea-
ti atque immortales esse contendamus, quid uero aliud
perinde, quàm riderent, facerent, ne flocci quidem no-
stram diuinatam æstimantes. Nos porro indigne feri-
mus, siqui sunt homines non prorsus uercores, & men-

O P V S C V L A

tis inopes, qui ista differunt, ac omnem nobis providen-
 tiam extorquent e manibus, cum potius contentos nos
 esse oporteat, si nobis etiamdum nonnulli sacra facerent,
 talia flagitiose delinquentibus. Ac mihi hoc loco o Iupiter
 (soli enim sumus, nec ullus hominum in hoc coetu
 praesto est, extra unum Herculem ac Dionysum et Ga-
 nymedem et Aesculapium, qui nothi sunt et Dij asscri-
 ptuij) cum veritate responde, quando uero in tantum
 res humanae tibi curae fuere, ut habita ratione perpendis-
 ses, qui nam illorum prauus et mali, aut iusti ac boni es-
 sent? Haud quaquam uero in hanc curam unquam te in-
 cubuisse dixeris. Itaque nisi Theseus ex Trezene Athenas
 profectus, iugulasset in itinere maleficos, sane quantum
 ad te et providentiam tuam attinet, nihil obstarent, quo-
 minus non uiuerent et Scyron et Pitocampes et Cer-
 cyon, alijque innumeri parricidijs et latrocinio uiatoribus
 negotium ualde securi facessentes. Ac nisi Eurystheus ho-
 mo cum iustus tum multum providens singulari humanita-
 te impulsus, singulis apud quosque diligenter exploratis,
 hunc famulum suum emisisset, hominem manu promptum fa-
 ctisque strenuum, et ad obeunda pericula ac labores susci-
 piendos interruptum, nunquam tibi o Iupiter Lerneae hydra
 in mentem uenisset, nunquam aues Stymphalides curae
 fuissent, multo minus equi Threicij. Quando uero Cen-
 taurorum contumeliosae temulentiae memor fuisses unquam?
 Atqui, si uerum proferendum est, tantum compressis mani-
 bus

L V C I A N I.

bus in Olympo desidemus, tantum hoc incōniuenter ob-
 seruantes, si quis litet atq; sacrificet, ac circa aras incen-
 so thure uaporet. Porro aut res ceteræ temere ac iuxta
 fluxum feruntur, ut quisq; illas fortuito attraxerit. Itaq;
 meritis nostris digna ac iusta patimur, atq; etiam ampli-
 us patiemur, ubi homines post pusillum suspicientes ani-
 maduerterint nihil se utilitatis consequi, tametsi nobis
 sedula pietate sacrificarint, et oblati libaminibus lita-
 uerint. Deinde, breui uidebis ab ipsis Epicureis nos
 rideri contemptissime, et haberi pro abiectissimis, Men-
 trodoros uero et Damidas suis disputationibus inuale-
 scere, propugnatores autem nostros ab illis iugulari.
 Quare nostrarum erat partium, his rebus finem impon-
 nere ac periculis emergentibus mederi, illisq; summa
 ope obniti, quorum opera hæc eo perducta sunt. Equi-
 dem, quod ad me attinet, non ualde periclitabor, si de-
 spectus ero. Neque enim olim in eorum censebar nu-
 mero, quibus honos habebatur, rebus uestris adhuc
 stantibus et florentibus, uobisq; oblato sacrificio fru-
 entibus. Iupiter. Enimuero, hunc o cœlites deliran-
 tem et nugantem missum faciamus, semper aliàs quo-
 que asperiam oburgatorem agentem. Est enim, ut
 præclare dixit admirandus ille DEMOSTHENES,
 criminari et insectari, atque etiam oburgare cuius
 uolenti promptum ac facile. Ceterum demonstrare, quæ ra-

O P V S C V L A

tione rebus præsens commodissime succurra-
 tur, profecto consultoris officium est non nisi impense
 cordati. Quod quidem uos alios sedulo facturos etiam
 hoc tacente constantissime persuasum habeo. Neptu-
 Ego quidem alias quod uobis obscurum non est, sub un-
 dis dego, in profundo marinae Reipub. procuracionem
 obiens, pro uirili quoad eius fieri potest nauigantes ser-
 uo, puppesq; sursum ac deorsum magna cura deduco,
 neque non uiolentam uentorum rabiem mollio atque de-
 mulceo. Nihilosecus tamen et earum quæ hic agun-
 tur rerum cura me habet sollicitum. Proinde Damum è
 medio tollendū esse opinor, priusquam ad contentione
 descēderint, aut ictu fulminis, aut alia quapiā machina,
 ne disputando uictor euadat. Siquidē perhibes illū Iupi-
 ter oēs persuadendi uias ac artes callere. Quo facto illud
 quoq; testatum faciemus, nos supplicium de illis sumere,
 qui ista aduersus nos petulanter affirmant. Iup. Lu-
 dis ò Neptune, aut præsenti ordinis oblitus es? Nihil enī
 tale in nostra manu sitū est, uerum Parcae sunt quæ cui-
 que fatali lege decernunt, hunc quidem fulmine, alte-
 rum ferro, tertium febricula, quartum tabe consum-
 ptum interire. Etenim, si meæ facultatis fuisset punire
 maleficos, dimissem scilicet nuper sacrilegos nullo
 ictos fulmine ex olympia, cum duos torti capillitij no-
 dos mihi detondissent, sex minas utrumque ponde-
 rantem

L V C I A N I

10

rantem? Aut tu ipse dissimulanter neglexisses in Gete-
sto piscatorem illum ex Oreo, qui furtim tibi triden-
tem abstulerat? Accedit his quod etiam indignanter et
tracunde ferre uidebimur hoc facto perturbati, et Da-
midis sermones perhorrescere, ac propterea ea insidio-
se esse molitos, ne nobis expectandū esset, dum ille ex ad-
uerso cum Timocle compositus congrediretur. Quod
quid aliud quā desertam causam uincere uidebimur?
Neptu. Atqui compendiosam ad parandam uictoriam
ego me uiam excogitasse arbitrabar. Iup. Apage, fu-
riosum et illiberale consilium o Neptune, ac propemo-
dum pingue et stolidum de tollendo ante tempus aduer-
sario, ut nondum conuictus mortem oppetat, relicta in
ambiguo disputatione. Neptu. Proinde, uos aliud
quod factu sit prestantius excogitate, si mea consilia uo-
bis tantopere repudianda uidentur. Apol. Si nobis
quoque natu iunioribus, et nondū barbatis per legē cōce-
deretur cōtionandi copia, fortasse utile quiddā et frugife-
rū afferre in mediū rei super qua deliberatis. Momus.
Equidem ea nobis est o Apollo de rebus ita arduis propo-
sita deliberatio, ut non ætatis respectu, sed communis
utilitatis seruende gratia omnibus quoque sermo sit pro-
positus. Quā uero lepidum esset atque festiuum, si in ex-
tremis periclitantes discriminibus, circa legis facultatē
atque licentiam ambitiose disceptaremus. Ceterū, tu iam
admodum concionator es legitimus, nempe iam olim ex-

O P V S C V L A

ephœbis egressus, præterea in duodecim uirorum tabu-
 lam relatus. Ac parum abest, quo minus etiam in Satur-
 ni concilio uersatus sis. Quare non est quod iuueniliter
 te geras erga nos, uerum sumpta audacia confidenter
 quaecunq; tibi optima factu uisa sunt, proloquere. Neq;
 propterea pudore afficiare, quod imberbis existens con-
 tioneris, præsertim cum ita profunda barba tibi sit fili-
 us Aesculapius. Quin etiam alioqui non indecorum tibi
 erit, id ætatis nunc maxime specimen aliquod sapientie
 exhibere, ne frustra uideare in Helicone consedisse, unâ
 cum Musis Philosophando. Apol. Atqui nequaquã
 penes te est ò Mome facultas eiusmodi permittendi, sed
 penes Iouem, qui si sandi potestatem mihi dederit, for-
 tasse quippiam ex promam non ineruditum aut incondi-
 tum, sed quod ei quæ mihi in Helicone fuit conuersatio-
 ni respondeat. Iup. Dic inquàm ò fili, iam enim
 permisi tibi. Apol. Timocles ille uir profecto non
 malus esse uidetur & pius, & qui disputationes Stoicas
 ad unguem excusserit. Vnde compluribus quoque con-
 uersatur iuuenibus propter exactam Philosophie cogni-
 tionem, & mercedem non mediocrem hac ratione colli-
 git, persuadendi facultate impendio pollens, quoties pri-
 uatim inter discipulos differendo uerba facit. Cæterum
 in hominum frequenti cœtu aut celebritate populari ad
 dicendum infantissimus & timidissimus existit, uoce
 instructus uulgaris ac planè barbara, ita, ut incepte &
 uitiose

L V C I A N I

74

vitiose dicendo in conuentibus non raro auditoribus ri-
 sum excutere soleat, nihil apte inductum connectens,
 sed argumentis putidis & barbaris commiscet omnia.
 Maxime uero omnium hoc illi usa uenit, quoties elo-
 quentissimus uideri gestit. Enimuero, alioqui quod ad
 ingenij acumen attinet, uir est perspicacissima intelli-
 gentia, & mentis planè diuinæ, quemadmodum testan-
 tur illi, quibus res Stoicæ propius atque compertius no-
 tæ sunt. Dicendo uero atque interpretando præ imbeci-
 litate corrumpit plerèq; omnia, non ualde planum fa-
 ciens quid sibi uelit, uerum ænigmatum inuolucris non
 dissimilia proponēs obscurat omnia. Ac rursus multo in-
 uolutiora ad quæstiones propositas respondere illi moris
 est. Porro, auditores parum intelligentes quid affectata
 obscuritate sibi uelit, ferè subsannant eum. Consentane-
 um autem esse opinor, perspicue et significanter dicere,
 cui rei plurima cura impendenda est, ut audiētes ea que
 loquimur nullo cum fastidio intelligunt. Mo. Equi-
 dem hoc recte dixisti Apollo, collaudatis ijs qui in oratio-
 nibus perspicuitate utuntur, quanquā tu hoc ipsum in pro-
 mēdis atque reddendis oraculis non admodum usurpare
 soleas, ancipitia & ambiguitate intricata multa in me-
 dum secare proijciens, adeo ut audientes alto ad inter-
 pretandum oracula opus habeant Pythio. Sed quid est
 quod adfers consilij? Quo remedio Timoclis in dicen-
 do infantia succurrendum esse existimas? Apollo.
 Si quo modo patronum illi o Mome, queamus aduocare

O P V S C V L A

gere alium qui facultate dicendi polleat, eaq; pro dignitate eloquatur, quaecumq; Timocles excogitata illi effanda suggererit. Mo. Non sapit profecto hoc quod dixisti pilos, sed adhuc paedagogi eget adminiculo, de patrono in conuentu Philosophorum adiungendo, ad praesentes interpretaturo, quaecumq; Timocli dicta necessaria uisa fuerint. Damis uero ipse per se loquatur, porro alter interpretis utatur opera, prauatim in aurem illi susurrans, quaecumq; sibi placuerint. Caeterum interpretes rhetoricetur, cum neq; ipse fortasse quicquam ex his intellecturus sit, quae Timoclem suggerentem audierit. Haec quomodo turbae non uideri possint extreme ridicula? At qui hoc alia uia aggrediamur, quando haec parum successit. Tu uero o admirande, etenim et uatem esse te confirmas, ac mercedem non mediocrem his praestigijs cumulasti, donec aliquando et lateres aureos consecutus es, cur non data iam occasione in tempore aliquod egregium artis tuae specimen exhibes, praedicens nobis penes quem ex Sophistis disputaturis futura sit uictoria. Siquidem cum augurij peritia excultus sis, credibile est futurarum rerum euentum te praediuinare posse. Apol. Qui hoc ullo pacto fieri possit Mome, neq; praesente nobis tripode, neq; thymiamatis, nec fonte augurali, cuiusmodi est Castalia? Mo. Vide, ut confutatus tergiuersis dum in angusto constringeris. Iup. Attamen dic o fili, neq; huic sycophantae calumniandi occasionem, tuaq;

tuaq; subsannandi concedas, quasi omnis tua uaticinatio
 di peritia in tripode et aqua & thure sita sit, adeo ut ni
 si hæc tibi præsto sint, omni arte priuatus sis. Apol.
 Equidẽ ista in Delphis aut Colophone melius à me fieri
 poterant ò pater, oraculis omnisariam ut assolet mihi
 præsentibus. Attamen uel sic his omnibus nudus, impa
 ratusq; tentabo prædicere, utrum secutura sit uictoria.
 Suscipietis uero haud dubie nisi uersiculis inclusum ora
 culum protulero. Mo. Dic modo, uide ut clara & a
 perta proferas Apollo, quæ nullo patrono egeant, aut in
 terpretis requirant operam. Etenim, nequaquã iam ouil
 la caruncula aut testudo in Lydia coquitur, uerum qui
 bus de rebus nobis sit proposita deliberatio, non te præ
 terit. Iup. Quid ò nate dicturus es? Quã uero quæ
 oraculi prædictionem antecedunt, quàm plena terroris
 sunt, nempe color pallore immutatus, oculi hinc inde
 mobiles, comarum semet erigentium horror, motus cor
 poris furore incertus, ac omnino oĩa numinis præsentia
 testantia, plena sunt mysteriorũ atq; terriculi. Apol.
 Percipe Faticani gens diuũ miracula Phœbi
 Lite super dura, quam constituere Sophistæ
 Clamosi, largis armati uocibus omnes.
 Multa quidem uarij alterno clamore tumultus
 Miscentes stua complebunt rostra carinae.
 Ast ubi iam curuo comprehenderit ungue cicadam
 Vultur, postrema cornices uoce sonabunt.

O P V S C V L A

- Excipiet sperata suos uictoria mulos,
- Verum asinus feriet longo sua pignora cornu.

Iup. Cur autem sublato cachinno risisti o Mome, atque ista minime risu prosequenda sunt, quæ nostris cervicibus iam imminet. Desine uero sedato risu infelicissime, aut immodicis cachinnis præfocaberis. Mo. Et quænam res iam queam comprimere o Iupiter, tali tam claro et perspicuo audito oraculo? Iup. Quin igitur et nobis interpretaris, quid nam sibi uelit. Mo. Valde quidē aperta et liquida, ita ut nihil nobis opus sit Themistoclis opera. Siquidem perspicue hoc testatur oraculum hunc uidelicet esse præstygiatorem, nos autem asinas clutellarios, ac per Iouem etiam mulos, qui tam facile persuasi, illius uerbis credamus: neque tantum habeamus mentis aut cerebri, quantum habent locustæ. Hercu. Ego uero pater tametsi inter superos inquilinus sim et ascititius, tamen quæ nostris rebus in præsens usui fore uisa sunt, non grauabor exponere. Cum enim iam ad disputandum in unum coierint, tunc si Timocles superior euaserit, sinemus conuentus de nobis habili disceptationem progredi: sin res secus cesserit, tunc ego ipsam porticū concussam radicitus super Damum præcipitabo, ne homo execrandus ore blasphemus amplius nos inuadat. Mo. Hercules heu Hercules, quam immane et barbarum est quod dixisti, et uehementer bæoticum consilium, eadem opera uolens tot unā cum scelesto Dami
de exilio

L V C I A N I

de exitio absumere. Adhæc ipsam quoque porticum
 unâ cum Marathone & Multiade atque Cynigero dirue-
 re. Et quo nam pacto his collapsis rhetores amplius de-
 bito fungerentur declamandi officio, maximo ad conscri-
 bendas orationes argumento priuati? Equidem ista ui-
 uenti tibi licuisset perpetrare, ex quo uero in Deorum
 numerum relatus es, factus & ipse diuinitatis particeps
 didicisti, ut opinor, solas Parcas effecta reddere posse ta-
 lia, porro uos eiusmodi perficiendæ facultatis expertes
 esse. Her. Proinde, quando leonem aut hydram cla-
 ua illisa leto dedi, Parcae per me ista operatæ sunt? Iup.
 Sanè uero. Her. Ac nunc si quis contumelia petu-
 lanter me impeteret, aut templum nefario sacrilegio
 compileret, aut statuam meam subuerteret, nisi iam o-
 lim Parcis uisum foret, non conteram illum scilicet? Iup.
 Nequaquam. Her. Ergo me cum libertate dicentem
 quæ sentio, audi o Iupiter. Ego enim, ut Comicus ait, ho-
 mo sum agrestis, & rusticus ligonem, ligonem uocans.
 Si ad hunc modum res nostræ se habent, honoribus nido-
 ri, ac sacrificiorum sanguini quibus hic fruimur longum
 ualere iussis, in orcum descendam, ubi me nudum ar-
 cum habentem, saltem de mortuorû umbræ & idola per-
 gimescent, propter feras terribiles ac monstra à me pas-
 sim trucidata. Iupiter Euge testem, quod aunt,
 domi adductum. Conseruasti igitur Damidi ista ad di-
 cendum subiiciens. Sed quis tanto accedit propterea

studio, nempe arcus ille est probe politus et exacte expressus, subligata in morem priscorum coma. Magis uero tuus est o Mercuri frater, forensis ille, cuius circa porticum Variam crebra est conuersatio. Proinde pice oppletus est, quippe qui in dies singulos à statuarijs re fingitur. Quid hoc nate, cur tanto cursu ad nos contendis? Nunquid nouarum rerum quippiam è terris annuncias? Hermagoras. Ingens quiddam o Iupiter, quodq; summam et maximam requirat operam et diligentiam. Iup. Quin ergo aditum ex promis, sicubi aliud forte mali nobis ignorantibus subortu sit. Herma. Cum ad porticum iam fabricarer arcus, ac perq; dorsum perq; pectus inuigerer, et factus inepte corpori thorax meo adpenderet, nec arte dispari foret ex aere totus additus mihi baltheus, turbam uideo tumultuantem adcurrere, quacum duo sophistici certaminis ibant periti fronte tristi ac pallida pugiles Damis et, Iup. Parce precor optime Hermagora, uerbis intonare tragicis. Noui enim quos dicis. Sed age hoc mihi expedi, num iam dudum consertis manibus in pugnam descenderunt? Herma. Nondum, sed adhuc in initio uelitaris pugnae ac intra teli iactam constituti sunt, funda iaculantes et alternis eminus conuijs mutuo se petunt. Iup. Quid ergo nobis porro faciendum est o superi, an non prolato capite auscultandum? Quo circa horae ostiarie iam austrant à ianua pessulum, ac deductis nubibus olympi portas

L V C I A N I .

portas referent. O Hercules, quanta multitudo hominum ad audiendum confluit. Ceterum Timocles ille non admodum mihi placet ita perturbato animo trepidans, funditus hodie perditurus est omnia. Neque enim dubijs argumentis indicat, nullo modo Damidis impressionem ac impetum se perpeffurum. Sed quod nobis factu est facilius, vota pro illo faciamus nobiscum, at tacite ne Damis inaudiat ista. Timocles. Quid uero ais Damis sacrilege, nullos esse Deos, neque eosdem quicquam in rebus humanis providere? Da. Non, sed tu mihi prius responde, quo sermone persuasus illos esse credidisti. Timo. Nequaquam, sed tu mihi o scelerate responde. Da. Non inquam, sed tu. Iup. Hac equidem iuratione noster prepollet multo maxime, nam uocalius et intensius exasperat omnia. Euge uero o Timocles, multa mala in hominem perditumingere conuita. In hoc enim omnis tua uis sita est, ut maxime alias ipsis piscibus mutiorem te esse declaret, os tibi opprimens. Timo. Atqui per Minervam, prior tibi nunquam respondebo. Da. Proinde o Timocles, roga. Siquidem in hoc iam uicisti postquam iuraueris. Sed enim, si uideatur cura blasphemias. Timo. Recte mones o execranda bellua, nulla ne uidentur tibi superi uti providentia? Da. Nulla. Timo. Quid ais? omnia ergo fortuito contingunt, et cura Deorum providentiam? Da. Sane uero. Timo. Neque ullius Dei cura quicquam

O P V S C V L A

ordinatur aut disponitur? Da. Non. Timo. Cui
 ista uero temere feruntur & casu fortuito? Da. Sane.
 Timo. Ceterum uos ciues ista audientes impune suffertis
 huius execrandas in Deos blasphemias, nec sceleratum
 hunc saxis obruitis. Da. Quid uero hominum ani-
 mos in me exasperas o Timocles? Aut quem nam te esse
 dicam, qui Deorum gratia magno aduersus me stoma-
 cho exacerbatus es, praesertim illis ipsis nequaquam in-
 digne ferentibus? Iam enim olim ista audientes non-
 dum ulla re mala aut acerba me affecerunt, nescio ta-
 men, si ista audiunt. Timo. Audiunt ista o Dami au-
 diunt, ceterum in aliud tempus grauib; supplicijs te
 excarnificandum reseruant. Da. Et quando illi de
 me cogitando tantum a rebus suis sibi sumerent oeijs,
 tot ac tantis ut tu mihi perhibes districti occupatioibus,
 res quae sunt per mundum innumeras disponetes? Adeo
 ut te quoq; nondum ob tua nefanda periuria dignis sup-
 plicijs affecerint. Neque non ob caetera nefaria flagi-
 tia, ne & mihi necessitate coacto ad conuicta & maledi-
 centiam propter probra falso obiecta confugiendum sit.
 Et me hercule non uideo, quo certiore argumento suam
 testatam facere possint Prouidentiam superi, quam si te
 malum & nefarium malis exemplis cruciatum perde-
 rent. Atqui pro certo constat illos peregre esse profe-
 ctos, super Oceanum fortasse ad inculpato Aethyopas.
 Solent enim crebro ad illos ire comessatum, & profecto
 non

L V C I A N I.

25

nonnunquam inuocati. Timo. Quid ad tam impudentem & blasphemam contumeliam tibi respondeant o Dami? Da. Nimirum illud, quod iam olim auidissime audire desyderabam, nempe qua ratione persuasus Deos prouidere existimas. Timo. Equidem ipso rerum quotidie accidentium ordine primum ad hoc credendum inductus sum. Nempe, quod sol subinde diurni spacijs cursu suum iter conficiat, ad eundem quoque modum luna perpetuo tenore eat ac redeat. Tum alternata stellarum uicissitudo, & plantæ à terra succrescentes, & animantia in dies singulos nascentia. Quodq; eadem tanta industria procreata sic alantur, sic moueantur, sic cogitent, sic incedant. Quodq; ea sit ratio edificandi, ea incidendi coria. Quæ omnia aliaq; id genus innumera mihi clarissima & certissima uidentur esse diuinæ Prouidentiae inditia. Da. Tu quidem Timocles questionem discerpis, neque enim clarum aut certum est, num horum quodq; disponente Prouidentia conficiatur. Cæterum quod hæc fiant, nec ipse negauerim. Non tamen ideo mox persuasus sum, ut credam ista necessario, ac quodam coactu Prouidentiae fieri. Iam enim aliàs incepta sunt, & nunc pari uicissitudine, eademque uia constituuntur. Tu uero harum rerum ordinem necessitatem uocas. Deinde uidelicet indignaris, si quis à sententia tua dissentit, cum ea quæ fiant, enumeres ac laudibus efferas, existi-

D 2

mans hisce demonstrasse etiam unumquodq; illorum
 inuari posse prouidentia. Itaq; iuxta Comicū hoc pro
 fecto quod adduxisti friuolum est, proinde aliud adduci
 to. Timo. Equidem ego in ea sum sententia, ut putē
 aliam demonstrationem huic rei comprobanda mihi nō
 esse adducendam, attamen ego te interrogabo, ceterū tu
 mihi responde. Videtur ne tibi Homerus fuisse poëtarum
 præstantissimus? Da. Et ualde quidem. Timo. Hinc
 ergo ipsi ego fidē habui, Deorum prouidentiam haud ob
 scure asserenti. Da. Atqui o admirande, Poëtam me
 hercule excellentem fuisse Homerum, oēs tibi haud diffi
 culter assentimur. Porro autem testem super hisce rebus
 fide dignum aui hunc aut alium Poëtam ullum esse, id ue
 ro nullo modo concedimus. Neq; enim ueritatis profe
 rende curam illis fuisse constanter opinor, sed ut audi
 entium animos uerborum lenocinijs atq; dulcedine de
 mulcerent. Quapropter & uersiculos cantillant, & fa
 bularum inuolucris perstrepunt, ac breuiter super fumo
 machinantur omnia. Perlibenter uero ex te audirem,
 quibus nam Homeri dictis maxime in hanc opinionem
 esses adductus. Nunquid ijs, quæ de Ioue memoratæ pro
 didit, quomodo illum insidiosè pelutū uinclis constrin
 gere uoluerint, & filia & frater & uxor eius? Et nisi
 Thetis indignum facinus miserata Briareum Ioui in au
 xilium aduocasset, optimus ille Iupiter uobis constrictus
 atq; discerptus fuisset. Pro quibus memoratæ Theti
 de bene-

de beneficij, ludit Agamemnonem somnio quodam sal-
laci immisso, in hoc ut multi ex Achiuis hostili manu
perempti occumberent. Vide uero quàm non facile et
promptum Ioui fuerit fulminis extorti incendio inflam-
mare Agamemnonem, nisi miseris modis illum decepis-
set. Aut illa fortasse omnium maxime tibi audienti fidem
fecerunt, quemadmodum Diomedes Veneris manum uul-
nere uiolauerit, atque etiam Martem ipsum Mineruæ
impulsu. Aliquanto uero post, ipsi coelites furore colla-
psi singulari inter sese certamine mixtim masculi et fœ-
minæ præliati sunt. Ac Minerva quidem Martē supera-
tum prosternt, quippe quem tardatum ac fessum uul-
nere opinor, quod paulo ante à Diomede acceperat ad-
orta sit. Contra Latonem steterat Cyllenia proles. Aut
forte ea quæ super Diana nugatus est, probabiliter tibi
dicta uisa sunt, quemadmodum ipsa nimium querula in-
dignanter et maligne tulerit, quòd sola ad epulas conui-
uales ab Oenco uocata nō fuerat. Ac propterea aprum
inuitatæ magnitudinis ac roboris inauditi in regionem
illius immisit, nunquid ergo talia legentem te persuasit
Homerus? Iup. Papæ, quanta turbæ acclamatio o-
superi consecuta est Damim collaudantis. Noster uero
hesitanti et perplexo similis esse uidetur. Proinde ani-
mo metuculoso turbatus subtrepidat, ac planè clypeum
se abiecturū haud obscure præ se fert. Et iam quidem cir-
cumfert oculos, ubi nam è turba elapsus aufugiat.

O P V S C V L A

Timo. Proinde neq; Euripides quicquàm sani tibi dicere uidetur, quoties in scenam introductis Dijs perspicue iudicat illorum auxilio bonos ex heroibus seruari, improbos autem propter impietatem crudeliter perdi? Da.
 Atqui Timocles philosophorum generosissime, si hæc facientes Poëtæ tragici te persuaferunt, necessum est aliquid ex his duobus consequi, ut aut Polum & Aristodemum & Satyrum Deos esse existimes, aut Deorū personas esse hæc ipsa, nempe calceos ac tunicas ad pedes usque porrectas, & chlamydes & chirothecas & uentri- culos & corpuscula, aliq; id genus innumera, quibus illi tragediam exornare solent, quod ego absurdissimum esse arbutor. Alioqui per se quoties nulla necessitate urgente suam in fabulis opinionem explicat? Audiuiti ne unquam & hæc ab illo prolata libere? Vides super-
 num simul & immensum æthera. Terram humidis
 circa tenentem in brachijs. Illū Iouem arbutare, nec
 non hanc deam. Et rursus Quicumq; Iuppiter De-
 us sit nescio. Nisi quod Iouē sermone uulgi audiuerim.
 Timo. Proinde, oēs homines & gentes turpiter decipiuntur Deos esse existimantes, eorūq; dies festos magna religione celebrantes? Da. Euge o Timocles, quoniā in memoriam mihi reuocasti gentiū opinionem, quā de Dijs obtinent. Ab illa uero maxime licet intelligere q̄ nihil firmū & stabile in se habeat, quæ de Dijs fertur oratio. Multa enim est & conturbata opinionū confusio, ac
 planē

L V C I A N I.

27

planè alij alia opinantur. Siquidem Scythæ Acinact
sacrificant. Thraces Zamolxi homini fugiuo, quem
ex Samo ad illos delatum esse constat. Phryges autem
Lunæ, Aethiopes diet, Cyllenij Phaleti, columbæ Assy-
rij, Persæ igni, Aegyptij aquæ, ac omnibus quidem Ae-
gyptijs aqua pro Deo comuniter colitur. Cæterum prima-
rum Memphitis quidem bos Deus est, Pelusiotis uero ce-
pe. Iam alijs ciconia aut crocodilus, alijs cynocephalus,
aut feles, aut simia. Præterea uicatim, his quidem dex-
ter humerus Deus est, cæteris uero e regione habitanti-
bus sinister. Item alijs dimidia pars capitis, alijs pocu-
lum samium, aut catus. Nonne hæc tibi uidentur ri-
su prosequenda esse ò bone Timocles? Mo. Non-
ne prædicebam ò Dij ista omnia uentura in propatu-
rum, ac fore ut exacte indagarentur? Iupiter. Dixi-
sti ò Mome, & nos recte oburgasti. Ego uero his omni-
bus diligenter emendatis mederi conabor, præsentis cui-
tati periculo. Timo. Atquit tu ò Deorum hostis a-
seruine, oracula & rerum futurarum prædictiones, cu-
ius opus esse dices, nonne Deorum eorundemq; prou-
dentia? Da. Tace uero de oraculis uirorum optime,
alioqui ex te queram, cuius rei gratia illorum potissi-
mum mentionem feceris. Nunquid illius gratia, quod
Pythius Lydo respondit? Quam uero callide sermo-
ne usus est ancipiti. Cuiusmodi sunt quedam Mercu-
riales imaguncule duplices, & utrinque similes.

ad quācunq; illarum partem te uerteris. An potius Cro-
sus traiecto Hale, suum ipsius an Cyri imperium subuen-
surus est. Attamen non paucis talentis Sardianum illud
exitium uocem hanc ambiguum rex mercatus est. Mo.
Hæc ipsa ò superi uir iste cōmemorat, quæ oīm p̄tīmū
vbi nūc noster est festiuus ille Citharædus? Quin profe-
ctus tuam existimationem ipse tueris obiecta refellendo.
Iup. Tu quidem nos mactas ò Mome, nequaquam in
tempore nunc obiurgationibus increpans. Timo.
Vide qualia facias ò scelerate Dami, qui propemodum
ipsa quoq; Deorum simulachra unā cum aris non uereā-
ris subuertere. Da. Haud omnes aras subuerti cupio
ò bone Timocles. Quid enim mali adferunt, si thymia-
matum odore et fragrantia plene sint? Cæterum Dia-
ne aras quæ in Thauris substructæ feruntur, non illiben-
ter fundius euersas uiderem, super quas ipsa uirgo con-
uiuium magnæ alacritate agitare solet. Iup. Vnde
uero nobis hoc insuperabile malum obijcitur, quàm nul-
li Deorum parcat hic uir, nullius numen reueritus, sed
tanquā ex plaustro magnæ libertate omnes carpit de-
lacerat, nulloq; discrimine in uniuersos debacchatur iux-
ta insontes atq; innocentes. Mo. Atqui per paucos
inter nos reperies ò Iupiter à culpa immunes. Statim ue-
ro progressus unum ex optimatibus inuasurus est. Ti-
mo. Neq; Iouem ipsum audis ò Deorum impugnator
cientem tonitrua? Da. Et quo nam pacto ò Timocles
non

A L V C I A N I

non audirem tonitrua? Ceterum num. ciens tonitrua sit
 Iupiter, ipse melius calles, qui in Deorum immortalium
 concilia quondam conuersans inde huc delatus es. Quā
 quā illi qui huc ex Creta frequenter commeant, longe
 alia nobis atque tu commemorare solent, sepulchrum
 quoddam illic ostendi, iuxtaq; positam columnam, indi-
 cantem nō amplius louem tonare, sed iam olim Fato fun-
 ctum esse. Mo. Enimvero hoc iam multo ante non
 ignorabam hominem dicturum. Quid ergo Iupiter ita
 albescent expalluisti, ac dentes præ tremore concutis?
 Bonum habere animum conuenit, ac tales hominatio-
 nes magna mente contemnere. Iup. Quid ais o Mo-
 me contemnere? Nonne uides quanta hominū frequētia
 ista differentem audiat, tum quemadmodum iam persua-
 sa ista de nobis constanter credat, iamq; illos sententiae
 suae differentes abducit Damis ab aure reuinctos. Mo.
 At tu Iupiter quando lubitum est, aurea ex alto demissa
 catena, omnes illos unā cum terra ex Oceano haud dif-
 ficulter sursum trahere poteris. Timo. Dic mihi ho-
 minum sceleratissime, nunquā non nauigasti? Da.
 Ac sepe numero o Timocles. Timo. Proinde, nonne
 ferebat id temporis uos uentus illapsus in carbasum, ac
 puppim propulit, aut remigantes? Ceterum unus su-
 perne assistens gubernaculo nauim regendo seruauit?
 Da. Maxime. Timo. Deinde nauis nullo modo nō
 si gubernaretur, posset progredi. Tu uero in uniuersa

sum hoc omne citra gubernatoris & ducis operam teme-
 re sursum ac deorsum ferri existimas? Da. Euge sig-
 nificanter, ista Timocles atque firmiter exemplo corro-
 boras. Sed enim o Deorum amantissime, gubernatorem
 illum quidem uidisti nunquam non ea quæ ex usu sunt na-
 uigantium considerantem animo, ac ante tempus neces-
 saria adornantem, neque non nautis quæ factu sunt con-
 ducibilia imperantem. Tota uero nauis nihil habet inui-
 le aut temere importatum, quod illorum alicui necessti-
 tati non sit addictum. Cæterum tuus ille gubernator,
 cui tu magnæ illius nauis regendæ curam attribuis, &
 eius connautæ, nihil cum ratione, nihil ex dignitate
 ordinant aut instituunt. Sed si fuerit rudens ad puppim
 usque protenditur, utrique uero pedes ad proram. Ipsæ
 autem anchoræ nonnunquam sunt aureæ, cætera pars
 plumbea. Quæmetiam inferiora nauis colore variega-
 ta sunt, porro superiora inuenusta atque informia.
 Præterea ipsis ex nautis cernere est, hunc quidem iner-
 tem, & ab omni arte nautica alienum, & ad labores
 obeundos meticulosum, dimidia aut tertia parte dragmæ
 dignum. At uero cum qui ad natandum sit impiger,
 & ad excurrendum ad antennæ usque adpositus, quiq;
 ad gubernandum utilia omnia ad unguem calleat, hunc
 exhauriendæ tantum sentinæ destinatum esse uidemus.
 Eadem quoque rerum facies circa eos est, qui à remis
 gando immunes sunt. Vbi uerbero quispiam cæteris
 honore

honore & presidentia praelatus iuxta gubernatorem
 sedere atque coli conspicitur. Mox alius quispiam cy-
 nædus spurcissimus, aut impiatus parricidio, aut con-
 taminatus sacrilegijs præ alijs habitis honoribus uenera-
 tur, & navis summa apprehendit fastigia. Porro, au-
 tem non pauci spectatae eum gratia tum probitatis uiri
 in secessu carinae in angustum locum coacti ab impro-
 bioribus, & quantum ad ueritatem & rectam uiuen-
 di rationem attinet deterioribus, indignis modis cal-
 cantur pedibus. Considera uero apud animum tuum,
 quemadmodum Socrates & Aristides & Photion nau-
 garint, qui ne uictu quidem necessario pro sufficienti co-
 pia instructi fuerint, neque pedes in nudas tabulas per-
 sentinam poluerunt extendere. Contra, quanta in o-
 mnium rerum ubertate & affluentia Callias atque Mi-
 das & Sardanapalus molliiter & luxuriose uixerint su-
 per omnes homines aduersus illos expuentes. Eiusmo-
 di uero in uia nauis cōtingunt o sapientissime Timocles,
 propter quod etiam infinita sunt naufragia. At enim
 si gubernator quispiam assistens uideret, ac ordine
 singula facienda imperaret, primum quidem nequa-
 quam ignoraret, qui boni, qui item mali essent ex nau-
 gantium numero. Deinde, cuique pro sua dignitate
 conuenientem prouintiam obeundam traderet, et locum
 melioribus in superiore parte navis apud se obtinēdū de-
 ligeret, infra uero deteriorē p̄ioribus. Præterea præstā

O P V S C V L A

tiores quoque in consilium socios sibi adiungeret, tum ex
 nautis quo quisque foret cum manu tum mente promptior, illi
 quidem prae regendae curam delegaret, illi laterum tu-
 endorum officium daret. Porro autem alteri in omnes
 imperium credidisset. Ceterum ignavi segnitibus per diem
 quinque cæsi in uinculis emendaretur fustibus. Quare
 o admirande, periculum est, ne exemplum quod de naui
 adduxisti, subuersum sit, quippe quod gubernatorem
 malum et imperitum nactum sit. Mo. Hæc quidem
 ex uoto ac iuxta fluxum succedunt Damidi, et iam ple-
 nis uelis fertur ad uictoriam. Iup. Recte putas o Mo-
 me. Etenim nihil firmi Timocles excogitat, sed commu-
 na illa et protrita et quotidiana, quæ nullo negotio re-
 felluntur alia alijs agglomerando ingerit. Timo. Pro-
 inde, quando exemplum de naui productum parum for-
 mum, et uehemens tibi uisum est, audi iam nunc sacram
 (quod aiunt) anchoram, et quam nulla machina per-
 rupturus es. Iup. Quid nam dicturus est? Timo.
 Haud dubie enim cognosces num ista syllogismis proba-
 bilibus collegero, et num aliqua ratione ea consulare
 queas. Etenim, si sunt aræ, sunt etiam Dij, atqui sunt aræ,
 sunt ergo etiam Dij. Quid habes quod ad ista uel musi-
 tes? Da. Vbi prius ad satietatem risero, respondebo tibi.
 Timo. At uideris nunquam ridendi finem facturum, attamen es-
 sare obsecro, quæ ob rem ista tibi dicta tam ridicula uisa
 sunt. Da. Propterea, quod non senseris à tenui chordula
 anchoram

L V C I A N I

anchoram tibi esse alligatam, praesertim sacram³⁰ existentē
 Siquidem ex hoc quod coniunctim inferre postulas, pro
 pterea Deos esse quia arae sunt, firmam existimas ab illis
 impressionem te fecisse. Quocirca quando aliud te ne-
 gas habere firmius, abeamus in praesentia. Timo-
 Eateris ergo prius ex arena discedens te uictum esse?
 Da. Ita profecto o Timocles, tu enim quemadmodum
 ij qui ad supplicium repetuntur, ab aliquo ad aras nobis
 confugisti. Itaq; per sacram illam anchoram ego iam ob-
 latis sacris aduersus te libare constitui, ac super ipsas qui-
 dem aras, ne posthac de his amplius contendamus. Ti-
 mo. Ista quidem cauillaris illudendi mihi gratia mortuo-
 rum depredator scelestus, execrāde, mastigia, propudiū.
 Neq; enim nobis compertū est, quo patre natus sis, quo
 modo autē mater tua lasciuia meretrix pudicitiam in qua-
 estu habuerit, scimus, tum quemadmodum fratris cede ac
 sanguine manus tuas impiaueris. Qui mulieres ingenu-
 as moechus infamis constuprare, ipsos uero iuuenes cor-
 rumpere soles, homo gulae ac uentri deditissime atq; im-
 pudensissime. Ne igitur fuga te prius subducas, quā
 à me acceptis plagis contusus abieris. Iam enim hac te
 sta tibi uulnus incutiam, omnibus modis scelerato ac ne-
 fario existenti. Iup. Alter quidem o Dij risu ac ca-
 chinis diffluens discedit, alter uero à tergo sequitur as-
 fatim ingerendo conuicia, cauillis insultantem Damim
 uox perferens. Plancq; caput illum testa obuerberatur.

vis esse uidetur. Cæterum uobis quid super his rebus faciendum consulitis? Mer. Præclare mihi illud Commodus dixisse uidetur, graue passus es nihil boni si consulas. Quam enim hoc nostris rationibus admodum nocere potest, si pauci homines persuasi eam de nobis opinionem obtinentes abierint. Sunt enim permulti diuersum sentientes, plures profecto quam græci, nimirum promiscua illa uulgi multitudo, insuper omnes illæ gentes barbaræ. Iup. Atqui o Mercuri Darij illud quod de Zopyro dixisse memorie proditum est nimium pulchre se habet. Quare ego quoq; unum talem præoptarim, ut me stare auxiliarem socium potius, quam infinitas Babylonas mihi superesse.

LVCIANI DI

ALOGVS ANACHARSIS, SEV DE

Gymnasijs, Vincentio Obsopæo interprete. Anacharsis.

HÆc uero Solon, quam ob rem uestri faciunt iuuenes? Partim enim illorum complexi mutuo se supplantant, partim uero alius aliū præfocat, ac uerberat, eccæno semet immiscent, uolutanturq; perinde ut fues. At qui initio statim exutis uestimētis, spectator enim assistebam, alter alterū uicissim et rasit et unxit oleo ualde pacato

L V C I A N I

37

pacate et amiciter. Deinde uero nescio qua offensa disso-
 tiati mutuo se de loco propulerunt innuentes, fronteque
 arietantes cōcurrunt nō secus atque arietes. Et uide ut ille
 alterū sublatū cruribus humi prostrauerit, deinde in eum
 illapsus suspiciendi facultatē non permittit, in coenum de-
 orsum adigens. Postremo uero iam illius crura secundū
 uentrem cōplexus, circumiecto gutturi cubito, miserum
 ætæno se præfocat. Alter autē eius obuerberat hūeros, sup-
 plicans, ut opinor, illi ne prorsus præfocetur. Sed ne olei
 quidē gratia agūt modestius, ne luti aspergine inquinārē-
 tur, uerū obscurata unctione, et luto cōpleti largo sudore
 perfluentes copiosam ridendi materiā mihi exhibent ue-
 luti anguilla ē manibus elabentes. Rursus alij in aula et
 rea hoc ipsum sub Ioue facere consueuerunt, neque tamen
 illi ipsi in cœno, sed profundam arenam subijcientes in
 fossa conturbant se mutuo. Ipsique ultro spargunt puluerē
 gallorum in morem, quo minus, ut mea fert ratio, in cō-
 plexibus effugiant, arena omnem lubricitatem disclu-
 dente, aduersarijque comprehensionem firmiorem in
 arido subministrante. Cæterum illi stantes erecto cor-
 pore pulueribus pleni, et ipsi mutuis semet efficiunt uer-
 beribus, et calcitrant. Itaque infelix ille et dentes ex-
 puenti similis esse uidetur, adeo illi os totum et arena et
 sanguine oppletum est, palma ut cernis in maxillam per-
 cussio. Sed ne præses quidem ille inter eos pacem com-
 ponit, ac pugnam inducta concordia dissoluit. Eten-
 im purpura coniecturam facio, hunc esse unum ex illis

O P V S C V L A

principem. Quin animose quoq; cohortatur & laudat
 eum, qui alteri incussa in faciem palma plagam intulit.
 Porro, alij alibi omnes accelerantes in pulvere, ueluti
 currentes subliunt eodem in loco permanentes, & mal-
 tum profluentes calce laceffunt aëra. Quocirca ista per-
 libenter scire uelim, cuius compendij aut utilitatis gra-
 tia factitare soleant. Equidem omnino hæc res mihi in-
 detur esse insania, nec quenquam esse arbitror, qui me
 facile persuasum ab ista sententia abducturus sit, ut non
 credam hos insigniter desipere quibus studio est ista fa-
 cere. So. Ista me hercle o Anacharsi non iniuria iu-
 tibi uidentur, cum & peregrina sint, & multum à mo-
 ribus scythicis abhorreant. Quemadmodum & uobis
 non parum multas disciplinas & corporis exercendi stu-
 dia esse uerisimile est, quæ nobis Græcis absurda & ali-
 ena esse uiderentur, si quis quemadmodum tu illis spectan-
 dis arbiter assisteret. Atqui bonum habet animum o ami-
 ce, neq; enim ista insaniæ sunt opera, neq; impulsu con-
 tumeliæ hi mutuo se obuerberant, inq; cœno uolitantur,
 aut semet conspergunt pulvere. Sed inest huic rei necessi-
 tas non inuicunda, neque mediocre uigorem adiungit
 corporibus. Itaq; si diutius, ut te planè facturum opi-
 nor, in Græcia uersatus fueris, non in longum et tu unus
 eorum eris numero, qui cœno oppleti sunt aut pulue-
 re. Vsque adeo res tibi uidebitur et uoluptuosa & utilis.
 Ana. Apage ista à me o Solon. Vobis hæc oblectamen-
 ta utili-

L V C I A N I

32

ta utilitatem adferant. Me quidem si quis uestrum ea af-
 fecerit contumelia, sentiet me haud nequicquam accin-
 ctum esse acinace. Veruntamen dic mihi, quod nomen
 huic rei indidistis, aut quid nam operis hoc facere dica-
 mus? So. Locus ille o Anacharsi a nobis uocatur gym-
 nasium, estq; templum Apollinis Lytij. Cernis autem
 eius simulachrum quod supra statuam situm est, sinis-
 tra quidem arcum gerens, dextra uero supra caput re-
 fracta tanquam ex multa defatigatione Deum quiescen-
 tem indicat. Ceterum exercitiorum aliud quidem,
 qd' in caeno fit Lucta uocatur. illi uero in puluere quoq;
 luctantur. Porro eos qui erecto stant corpe ac semet uer-
 beribus mutuis onerant, Pancratio decertare dicimus.
 Sunt praeterea et alia nobis eiusmodi gymnasia, et pu-
 gillatus et disci et saltus, quorum omnium certamina
 solemus proponere, quorum qui palmam adeptus fue-
 rit, is praestantissimus ex omnibus esse iudicatur, ac cer-
 taminiis tollit praemia. Ana. Cuiusmodi uero sunt
 ista praemia? So. In olympijs corona oleagina, in Isth-
 mis pinca, in Nemeis ex apijs concinnata. Porro au-
 tem in Pythijs poma Sacerdotes Apollinis proponere
 consueverunt. Ceterum apud nos Athenienses oleum
 ex olua. Quid autem sublati cachinnis risisti Ana-
 charsi? an quia haec tibi uisa sunt esse modica? Ana.
 Non, sed praemia omnibus modis clara atque praestan-
 tia percensuisti o Solon, cum digna ijs qui ea proponunt

B

O P V S C V L A

in certaminibus ob munificentiam, tum etiam athleticis, qui ista nauiter consequi studeant. Itaque pomorum gratia atque apiorum tanta ante laboriose perferunt, & periclitantur, dum indignis modis praefocantur mutuo, ac inhonestis uerberibus ceduntur, ita ut non liceat sine negotio potiri malis, siquem cepisset pomorum desiderium, aut coronari apio, aut sertis pineis, cuius nullo luto defœdaretur facies, neque aduersarij eius uentrem pede calcitrassent. So. Atqui o optime, nos non ad nuda tantum dona intentos habemus oculos. Et enim hæc saltem signa sunt atque indicia uictoriæ, per quæ uictores cognoscuntur. Cæterum quæ hæc comitatur gloria quauis re digna uidetur esse uictoribus. Pro qua consequenda etiam in uentrem calcitrari, præclarum est uenantibus gloriam ex laboribus. Neque enim hæc clatra sudorem atq; laborem contingit mortalibus, sed illius flagrantem desiderio oportet sub initium multa dura perpeti, quibus nauiter perpeßis, illi dulcis & tanto pere exoptatus finis è laboribus expectandus est.

Ana. Hunc ne finem ais o Solon, dulcem atque utilem, ut ab omnibus uiridi redimiti corona conspiciantur, atque ob uictoriam laude uehantur, quorum paulo ante nemo non ob indigna uerbera misertus est. Cæterum nunc mirifica felicitate perfruuntur ditati pomis atque apijs. So. Nostrarum rerum etiamnum imperitus esse uidere, non multo uero post alia tua erit super hisce rebus sententia,

L V C I A N I .

27

tentia, posteaquàm in frequentissimos Græcorum con-
 uentus profectus, uideris tantam hominum multitudinẽ
 collectam ad illorum confluisse spectaculum, ac thea-
 tra multis milibus hominũ repleta, athletas uero ipsos
 diuinis effreri laudibus. Porro cum qui præconis uoce ui-
 etor pronunciatu fuerit, ab omnibus propemodũ deum
 existimari. Ana. Hoc ipsum quod dixisti ò Solon lon-
 ge miserrimum est, quòd non paucis præsentibus tam in-
 fanda patiuntur, sed in tanta spectantiũ corona atq; cele-
 britate, qui acceptæ cõtumeliæ testes sunt oculatissimi.
 Illi nimirum eos felices esse pronunciabunt, quos uident
 sanguine perfluere, aut à suis aduersarijs compresso gut-
 ture præfocari. Hæc enim summa foelicitas illorum præ-
 sto est uictoriæ. Sed enim apud nos Scythas, si quis Solon
 uel unum è ciuibus pulsauerit, aut obuiam factus è uia
 detruserit, aut uestem disciderit, graui mulcta in eum
 animaduertunt senes, tametsi hoc ipsum uel paucis præ-
 sentibus arbitris quispiam passus fuerit, taceo in tam nu-
 merosis spectaculis, cuiusmodi tu percenses in istmo
 celebrari aut Olympia. Cæterũ athletarum me hercule
 uicem ex animo dolco, eorũ noie quæ ab illis sufferenda
 sunt. Spectatorũ uero dementiam, quos tu ex oĩbus locis
 optimos quosq; ad ludos uisendos ais cõfluere, demtor
 magnopere, si negocijs necessarijs posthabitis, hisce rebus
 uacare non uereantur. Nondũ enim illud possum intel-

O P V S C V L A

ligere, quod nam oblectamenti, quid uoluptatis denique
 hoc illis adferat, si uideant homines cedi uerberibus, atq;
 decertantes, tum humi prosterni, inq; uicem semet con-
 teri. So. Si iam tempus esset Anacharsi aut olympio-
 rum aut isthmiorum aut quinquatrium, ipsares perfa-
 cile docuisset, quàm non frustra aut temere harum re-
 rum studiosi simus. Neque enim quispiam ita nude per-
 censendo rerum, quæ ibi geruntur uoluptatem ullam tibi
 ita persuasit, quasi ipse in medijs sedens spectatori-
 bus, uirorum uirtutes cerneret, et corporum excellen-
 tium formositates, et habiles admirandorum membro-
 rum uigores, multaq; præclara experientie documen-
 ta, et uim inexpugnabilem, et audaciam, et ambitio-
 sam contentionem, et sententias nullo modo uincibiles,
 atque indefatigatum pro consequenda uictoria studi-
 dum. Sat enim scio te ista spectantem nullum finem fa-
 cturum laudandi et exclamandi et applaudendi.
 Ana. Et per louem o Solon etiam ridendi et subsan-
 nandi. Siquidem hæc quæ enumerasti, nempe uirtutes,
 ac corporum habitudines et pulchritudines, et interri-
 tam audaciam nullius magna rei gratia atq; adeo neque
 quàm uobis perire uideo, cum neq; periclitetur patria,
 neque regio incendijs atq; populationibus diuexetur,
 neq; amici aut domestici ad iniuriam rapiantur. Itaq; hoc
 magis mihi risu digni uidentur, uiri illi, ut tu ais, optimi
 frustra tanta sufferentes, talibusq; difficultatibus con-
 flicta-

L V C I A N I

*fluctantes, & eas pulchritudines & heroicas corporum
 proceritates ita turpiter arena atque tumentibus uulne-
 ribus fœdantes, ut parva uictoria pamo aut pinu potian-
 tur. Semper uero mihi uoluptati erit talium certami-
 num recordatio. Veruntamen dic mihi, omnibusne athle-
 tistalia cedunt premia? So. Nequaquam, sed uni
 ex omnibus, qui ceterorū uictor extiterit. Ana. Er-
 go Solon pro ita tam obscura atq; ancipiti uictoria tam
 multi semet insanis conficiunt laboribus, præsertim non
 ignorantes unum prorsus ex omnibus fore, qui uictor de-
 clarandus sit. Reliquos autem uincendos atq; nequic-
 quam uerbera & uulnera misere suscepturos? So. Vi-
 deris ò Anacharsi Reipub. bene institutæ statum pror-
 sus nihil intelligere. Neq; enim alioqui nostræ gentis
 ritus atque mores pulcherrimos in uituperationem po-
 neres. Nam si quando tibi curæ erit nosse quomodo oī-
 um optime administranda sit Respub. tum qua ratione
 ciues in ea quàm optimi reddendi sint, laudabis haud du-
 bie, & tu tunc illorum exercitia, neq; non ambitionem,
 cui in hisce gymnasijs dediti seruiunt. Scies quoq; per
 multum fructus eos capere, qui his ipsis commixtus est
 laboribus, utiq; nunc tibi inani studio operam dare ui-
 deantur. Ana. Atqui ego ò Solon, nullius alterius
 rei gratia ex Scythia ad uos profectus sum, tantum emen-
 sus uineris, magno Euxino atq; tempestuoso traiecto,
 quàm ut Græcorum leges perdiscerem, ac mores illon-*

rum præsens perscrutaret, tū ut optimam Reipub. formam multo studio cognoscerem. Quapropter te mihi potissimum ex omnibus Atheniensibus atq; peregrinis amicū adiungendum curavi, posteaquā inaudissem eum optimarum legum scriptorem, morumq; praestantissimarum inuentorem te esse comperi, neq; non utilium institutorum interpretem. In summa, totius Reipub. formatorem. Itaq; haud quaquā tu cupidior es me docendi, tuumq; discipulū faciendi, quā ego sum audus discendi, adeo ut tibi et incubatus et sitibundus assidens, quoad usq; tu docendi laboribus par esse possis, dictis tuis inhians audire te super Reip. institutis et legibus differentē concupiscam. So. Equidem omnia breuiter perstringere o amice, haud quaquā facile aut promptū est. Gradatim tamen ac pedetentim ingressus cognosces singula, cuiusmodi nobis de Dijs, aut parentibus, aut nuptijs, aut alijs uisa atq; constituta sint. Ceterū quæ de iuuenibus decreuimus, tum quemadmodū illis utamur, ubi iam primū quod rectius est sapere ceperint, et corpore maturiores facti laborum patientes euaserint, hæc tibi in præsentia percensere mihi deliberatū est, ut intelligas cuius gratia hæc illis exercitia proponere soleamus, tū quā ob rem assiduis laboribus eosdem corpora exercere cogamus. Nō profecto certaminū saltem gratia, ut præmia queant cōsequi, ad ea enim celebranda oīno perpauci illorū perueniunt, sed ob fructū longe maiore, qui inde ad uniuersam

manat

L V C I A N I

25

manat Remp. & quo ipsi fruuntur consimiliter. Siquidē aliud quoddam comune oībus bonis ciuibus certamen est propositum, & corona nō pinca, aut oleagina, aut contexta ex apijs, sed quæ in se cōprehensim uniuersam hominū felicitatem cōplectatur, nempe libertatē dico, quæ cuiusq; priuatim est, & communiter patriæ. Præterea diuitias, gloriam, honoris ac dignitatis gradus amplissimos, solennitatumq; patriæ fruitionem, rerum familiarū salutem. Atq; ut summatim dicā, pulcherrima quæq; quæ à Dijs immortalibus quispiā assiduis uotis sibi dari soleat expetere. Ex ijs omnibus ea quam dēxi corona cōcinnata est, eaq; ex certamine paranda contingunt, ad quod hæc exercitia atq; labores ducunt. Ana. At tu o multis modis admirandē Solon, cum talia ac tanta mihi percensenda haberes præmia, poma atq; apia cōmemoras, ac urentem syluestris olæcæ ramum, & pinum. So. Atqui o Anacharsi, ne illa quidem tibi uidebuntur modica, ubi quæ dicturus sum intellexeris. Eodem enim cōsilio fiunt & illa, suntq; planē partes quædam exiguæ maioris illius certaminis, atq; coronæ per omnia felicitis quam percensui. Nescio uero quo pacto oratio nostra cōfusa narrandi serie ordine penitus præpostero, horū prius cōmeminit, quæ in Istmo atq; Olympijs & Nemeæ fieri consueverunt. Veruntamen nos, sumus enim otiosi, & tu ut ais audiendi cupidus es, facile ad principium recurramus, ac commune illud certamen, cuius

ad miniculo omnia hæc parari confirmaui. **Ana.** Pre-
 stat equidem ita facere. Inter eundem uero in longum
 nobis profluxit oratio. Et fortasse his citius iam per-
 suadebor, ne quem posthac amplius subsannem, quem-
 cunque oleastro aut apio coronatum grauius atque in-
 stantius incedentem conspexero. At si uidetur sub il-
 lam opacam progressi consedeamus, ne illi disceptan-
 tes sua uociferatione nos conturbent. Quin alias et
 am solis, quid enim dissimulem, sum impatiens, ita acuti
 et feruentis et nudum caput infestantis. Etenim tiaram
 domi consulto mihi abstuli, ne solus hic inter uos per-
 egrino et insueto habitu obambulare. Et iam quo-
 que anni tempus est, quo sydus illud feruentissimum ex-
 oritur, quod uos canem dicitis, omnia exurens, æremque
 ariditate et calore infestum faciens, sole circa meridi-
 em supra caput assistente, et eiusmodi feruorem intolera-
 bilem corporibus inducente. Itaque demiror, qui fiat ut tu
 cum ætate sis plane confecta, non perinde ut ego sudore
 persuas, neque prorsus à sole infestari uideris, neque uspi-
 am locum umbrosam exploras quem subires, sed æstum
 facile et patienter toleras. **So.** Inanes illi et super-
 uacanei labores o Anacharsi, et assidue in cœno uolu-
 tationes subaërie præterea in arenâ miserie nobis hoc
 præstant, ut feruentis solis radios facile contemna-
 mus. Neque amplius egemus pileo, ut solem à con-
 tingen

L V C I A N I

16

contingendo capite prohibeat. Itaq; sub umbram con-
cedamus. Noli uero ijs quæ dicturus sum tanquàm le-
gibus mentem adhibere, ut per omnia fidem illis habeas,
sed ubicunque aliquid parum recte tibi dixisse uidebor,
statim illud contradicendo refelle, ac uerba mea emenda-
to. Etenim ab horum duorum alterutro me omnino
haud aberraturum existimo, aut enim te constanter per-
suadebo, si non dissimulanter habueris quæ contradicen-
da sunt. Aut ego de integro discam, quàm non recte de
his senserim atq; statuerim. Quo nomine uniuersa A-
theniensium Resp. tibi non prolixè aget gratias. Quan-
tum enim me docueris, atq; ad sanio rem sententiam sua-
dendo pertraxeris, illam maximis beneficijs tibi obstrin-
ges. Neq; hoc eam celabo, si in medium adste-
ram, ac stans in senatu his ue- uersos compellabo.
Ego quidem uobis o ciues Athe- nses leges conscripsi,
quas ego Reip. utilissimas fore arbitrabar. At hic ho-
spes, te o Anacharsi digito commonstrato, tametsi ori-
undus est ex Scythia, uir tamen multa ornatus sapientia,
aliter me persuasit, et disciplinis uitæq; institutis longe
melioribus imbuuit. Itaq; ob sua in Remp. merita ciuita-
te donetur, ac æneam illi statuam apud reliquos huius ur-
bes procures erigite apud Mineruam. Persuasissimum
uero habet, ciues Athenienses sibi nequaquàm dedecori
fore, existimatu ros ab homine peregrino atque barbaro
ea perdiscere quæ sunt ex usu Reipub. Ana. Hos

B 9

equidem erat quod ego de uobis Atheniensibus inaudie-
 ram, quod in omnibus ferè sermonibus nasuti essetis illu-
 sores. Vnde enim ego homo agrestis & erro, qui omni-
 nem ætatem meam in plaustis degens contriui, subin-
 de solum pro solo mutans, quique nunquàm in ulla ci-
 uitate habitauì, neque unquam ullam nisi nunc pri-
 mum uidi, de administranda Repub. uerba facerem, at-
 que adeo docerem homines indigenas, hanc urbem cla-
 rissimam optimis legibus fundatam tantis temporibus in-
 colentes? Cum primis uero te ò Solon, cui hoc ut perhi-
 bent statim sub initium studio ac curæ fuit, nosse quibus
 procurationibus Respub. quàm optime administraren-
 tur, tum quarum legum præscripto utens quàm floren-
 tissima atque felicissima redderetur. Veruntamen & in
 hoc tibi ut legumlatori mos gerendus est. Itaque tibi con-
 tradicã, si qua mihi parum scite aut recte proponere ui-
 deberis, tantum in hoc ut cuncta perdiscam certius. Et
 uide, ut iam euitato sole sinus in umbra, neque desunt
 sedes percommode & amœnæ in hoc frigido lapide.
 Dic igitur orationem exorsus ab initio, quam ob rem sta-
 tim à pueris iuuenes exerceatis laboribus. Tum quem
 admodum uobis uiri optimi ex cœno illo & eiusmodi
 euadant exercitationibus. Insuper quid ad uirtutem
 consequendam illis præstet adminiculi puluis, & istæ in
 cœno uolutationes. Hoc enim uel omnium cupientissi-
 me statim sub initium audire desyderabam. Reliqua
 uero in

L V C I A N I

uero in posterum me docebis, singula suo tempore.
 Hoc autem inter dicendum fac Solon cogites, ad ui-
 rum barbarum te uerba facturum: Dicò autem, ne de
 industria orationem neſtendo obſcures, neque impen-
 dio producas. Vereor enim, ne prima mihi excidant,
 ſi nimium multa per te adducta fuerint. So. Tu
 quidem hoc o Anacharſi longe melius conſtitues, ubi-
 cunque parum perſpicua tibi uidebitur oratio, aut ali-
 cubi prorsus à uero aberrare temere fluendo. Licebit
 enim hunc tibi interrogando quotieſcunque libitum fue-
 rit interpellare, eiſque prolixitatem decurtare. Quan-
 quàm ubi non prorsus ab inſtituto aliena, aut à ſco-
 po in totum abhorrentia dicuntur, nihil uetat oratio-
 nem paulo longius progredi. Quoniam & ſenatus Ario-
 pagitico, cui rerum capitalium iudicia cognoscenda ſunt,
 à maioribus uſque acceptum ita ſacſitare ſolenne eſt.
 Ingreſſi enim in Ariopagum conſedunt, cedis aut uul-
 neris ex deſtinato inſuſti, aut incendi; cauſſam cognitu-
 ri. Deinde, utriſque iure contendentium dicendi copia
 permittitur. Dicunt uero alternis uicibus, & qui lucem
 intendit, & qui reus eſt. Aut ipſe per ſe aut rhetorum
 ſibi conducant operam, quibus cauſſa oranda eſt. Illi
 ergo quàm diu ea que ad rem attinent, dixerint, per-
 feruntur à Senatu auſcultante cum ſilentio. Cæterum,
 ſiquis meditato procemio orationem exorſus fuerit,
 ut iudicum animos aliqua beneuolentia ſibi propen-

O P V S C V L A

flores faciat, aut miserationem, aut præcipuam aliquam
 orationis vim atq; potentiam causse adduxerit, qualia
 permulta rhetorum filij machinantur, ut hisce uerbis
 præstygijs iudicium perstringant oculos, progressus actum
 præco illi iudicii silentium, non permittens rhetori
 ad senatum nugandi libertatem, ac uerbis causse inuolu-
 uendæ potestatem, quo minus Arcopagite ea quæ facta
 sunt inde queant perspicere. Itaq; et te o Anacharsi in
 præsens quidem Arcopagitam constituo, ac iuxta sena-
 tus legem à me conditam ausculta, meq; silentio indicto
 compeſce, ubi extra causſam inutiliter rhetoricantem
 senseris. Quàm diu uero ea quæ ad causſam attinent di-
 centur, licebit orationem extendere. Neq; enim ampli-
 us sole sub ardenti colloquimur, ut magnò opere dolendū
 sit, si in longum producta fuerit oratio. Sed et umbra
 planè densa est, et nos in præsentia otium agimus. Ana.
 Per benigna sunt ista quæ dicis o Solon. Atq; ego ob hæc
 magnam tibi habeo gratiam, quod hac orationis tue di-
 gressiuncula etiam ea quæ in Arcopago fieri consueue-
 runt mihi humaniter exposueris, admiranda profecto ac
 bonorum senatorum opera, ueritati suffragantium. Iam
 igitur de illis differe, ac ego Arcopagita, hunc enim me
 esse uoluisti, pro more iudicum uestrorum tibi dicenti
 dabo operam. So. Proinde, paucis tibi ante audien-
 dum est, quam nos de ciuitate ac ciuibus opinionem ob-
 tineamus. Siquidem nos ciuitatem, non ædificia illa esse
 existima-

L V C I A N I

existimamus, cuiusmodi sunt muri, delubra, & alia, sed hæc tanquam corpus quoddam firmum esse atq; immobile ad receptionem & securitatem hominum urbem incolentium. Omnem uero uim atque auctoritatem in ciuib; sitam esse arbitramur. Hos enim esse, qui cuncta implent, singula ordinant, omnia perficiunt atq; custodiunt, quali in nobis singulis gubernandis officio anima fungitur. Hoc ergo intelligentes, sanè sedulam curam habemus ciuitatis corpus non negligendi, exornantes illud ut quàm maxime niteat, cum intus uisendis edificijs adornatū, tum externe munitis & firmissimis propugnaculis circumseptum. Cum primis uero omnem curam impendimus, ut & ciuēs mente boni & corpore efficiantur ualidi. Tales enim ipsi sibi prodesse in pace possunt unā Remp. administrantes, neque non in bello ciuitatis libertatem atq; salutem seruare atq; propugnare. Primā itaq; illorum educationem matribus atq; nutricibus & pedagogis formandam permutimus, ut disciplinis liberalibus eosdem imbuant atq; educant. Ceterum ubi iam res honestatē per etatē sapere ceperint, ac unā cū illis uerecundia & pudor et metus, neq; non rerum præstantissimarum concupiscentia enata fuerit, ipsaq; corpora laboris patientia uisa sunt, membrorum robore solidiora facta, ac iustis uiribus consistentia, tunc iam illos assumptos docemus, alijs quidem animi disciplinis propositis, aliter etiam erga labores perferendos ipsorum cor

O P V S C V L A

pora assuesfacientes . Neq; enim satis esse existimamus tantum natos esse, ut quisque natus est, quantum ad corpus et animum excolendum attinet, sed præceptionibus etiam et disciplinis ad eos recte instituendos nobis opus est . Hac enim sedulitate & iuuenum industria alitur atque augetur, animi uero & corporis uitia emendantur . Huius rei exemplum ab agricolis sumimus, qui quamdiu plantæ adhuc sunt humiles & teneræ, eas contegunt atque sultiunt, ne uenti uiolentia accepto detrimento perfringantur . Vbi uero iam iustum robur collegerint, tunc inutiles & superfluos ramos amputant, easq; uentorum arbitrio mouendas atq; agitandas permittentes, fructuosiores efficiunt . Itaque mentem iuuenum primum Musica atq; Arithmetica excolimus, ac literarum formas pingere, easdemq; excellenter pronunciare docemus . Deinde, ætatis progressu adultioribus sapientum uirorum sententias, res olim fortiter gestas à maioribus, tum orationes quoque utiles uersibus exornatas, quo tenacius atque fidelius memoria teneant, illorum auribus frequenter occinimus . Illi autem auditis fortissimè uirorum uirtutibus & rebus memorabilibus, paulatim ista desiderare occipiunt, ac demum ad imitationem accenduntur, ut & ipsi celebrentur & in cælum ferantur à natu iunioribus post futuris . Cuiusmodi multa nobis ab Hesiodo, atque Homero luculentissime per scripta sunt . Porro autem ubi ad Reipub. procuratorem se tam

L V C I A N I

nem se iam contulerint, illisq; publica officia obeunda
 sunt. Sed hæc fortasse à presenti instituto discrepant, ne
 que enim quibus rationibus illorum mentem excolere so-
 leamus, sub initium dicere decretum erat, sed quam ob-
 rem hisce laboribus eosdem exercere dignum arbitrare-
 mur, explicare fuit in animo. Itaque mihi ipsi silentium
 iniungo, non expectato præcone, neque te Ariopagi-
 ta, qui, ut ego suspicor, ductus reuerentia tanta extra
 causam nugantem me pertulisti. Ana. Dic mihi So-
 lon, cuius rei gratia Senatus visum est, nulla poena affi-
 ciendos esse res maxime necessarias non dicentes, sed si-
 lentio prætereuntes? So. Cur hoc ex me quesisti,
 nondum enim intelligo. Ana. Quoniam rebus om-
 ninium pulcherrimis, & mihi auditu iucundissimis præ-
 teritis, nempe quibus exornatur animus, exercitia non
 perinde necessaria & labores corporum percensere co-
 gitas. So. Mentor sum eorum o generose quæ initio
 præfatus sum, ac orationem temere ab instituto aber-
 rare nolui, ne citra ordinem effluendo tuam confun-
 deret memoriam. Veruntamen, & hæc quàm potero
 paucissimis perstringam, siquidem harum rerum accu-
 ratior disputatio, propriam orationem uidetur require-
 re. Proinde, illorum mentes saluberrimis opinionibus
 imbuimus atque formamus, communes leges exacte per-
 docentes, quæ in publico magnis descriptæ literis omni-
 bus legende proponuntur, quæ fugienda, quæq; fastida

O P V S C V L A

*Sunt Imperantes . Tum quod integerrimorum uirorum
conuietū utendum sit , apud quos ea quæ decent perdis-
scent , tum iusta facere , tum ex æquo inter se uersari in
Repub . Neq; ullam rem turpem peruerse appetere , sed
rerum honestarum tangi de syderio . Nihil autem alteri
per iniuriam facere . Illi autem de quibus dixi sapientis-
sibus , Sophistæ atque Philosophi apud nos appellantur .
Præterea ipsos quoq; in theatrum collectim perductos
erudimus in publico , comædiarum ac tragoædiarum sce-
nicis actionibus priscorum uirorum uirtutes atque uitia
spectantes , ut ab his auersi feruenti studio ad illas com-
plectendas contendant . Liberam quoq; prauos ciues di-
cterijs incessendi , atq; inuadendi facultatem poetis Co-
micis permitimus , quoscunq; turpia atq; flagitiosa &
Reipub . dignitate indigna exercentes intellexerint . Ho-
rum enim opera male audientes meliores euadunt , ut
posthac uulgi reprehensionem ob paria facinora effugi-
ant . Ana . Noui quos dicas o Solon Tragicos , & Co-
micos , si illi sunt latis , & altis subnixa calceamentis , au-
reis autem tænijs per uestem uariegati , laruis uero indu-
ti planè ridiculis , & magnum hiantibus . Verum ipsi in-
tus intenso clamore uociferabantur , incedebantq; ne-
scio quomodo secure talibus induti calceamentis . Et nisi
fallor tunc ciuitas celebrabat Dionysia . Porro , Comici
cæteris erant humiliores & pedestres , laruas tamen ha-
bebant multo etiam magis ridiculas , quos uniuersum
theatrum*

L V C I A N I

theatrum risu prosequebatur. Sed enim alios altiores
 nemo non tristi atq; contracta fronte audiebat, eorumq;
 ut opinor, omnes commiserabantur, tantas pedicas per
 grabentium. So. Non illorum ò bone, miseri sunt,
 sed Poëta fortasse priscam aliquam & miserandam cala
 mitatem in scenam adduxit uisendam spectatoribus, ora
 tionesq; miserationis plenas audiente theatro tragica
 actione habuit, quibus in luctum atq; lachrymas audito
 res pertracti sunt. Verisimile autem est & tibicinas te ul
 disse, tum alios canentes in medio theatri constitutos.
 Iam, neq; hanc canendi rationem & usum tiliarum in
 utilem esse censemus, uerum ijs omnibus atq; eiusmodi
 mentem acuentes meliores uobis reddimus. Cæterū cor
 pora, quod omnium maxime audire desyderas, ad hunc
 modum exercemus, exutis ut initio dixi uestimentis, pri
 mum illa ad aërem assuescimus, nondum tenera & imbe
 cilla existentia, omnibus eadem temporibus accommo
 dantes, ut neq; feruentem solis æstus grauitè ferant,
 neq; rursum algoris sint impatientia. Deinde, ea ipsa
 oleo perungimus atq; emollescimus, ut habiliora firmio
 raq; reddantur. Siquidem absurdum est, si coria oleo
 emollita atq; peruncta ruptioni minus obnoxia, ac diuti
 us duratura existimamus, quæ iam sunt emortua, corpus
 autem adhuc uita animatum nequaquam melius fore usu
 olei opinaremur. Mox uarijs excogitatis exercitijs, ac
 singulorum magistris constitutis, hunc quidem pugilatu

O P V S C V L A

Alterum uero Pancratio decertare docemus, ut laboribus
 tolerandis assuescant, pariterq; ictuum declinando
 rum periti euadant, neq; metu auersentur uulnera. Ca
 terum hæc exercitatio duas maximas utilitates adpor
 tat iuuenibus, nam & animosos eos reddit, ad subeunda
 pericula corporibus non parcentes, præterea ut prospe
 ra uentur uale tudine, sintq; per omnia robusti, & la
 borum patientes. Quotquot autem illorum deiecto in
 terram uultu luctantur, & secure procidere, & prom
 pte exurgere, eadem discunt opera, ut & propellere, &
 tenaciter amplecti, & loco mouere, & præfocare, & in
 altum sustollere possint aduersarium. Quæ sanè non
 sunt inutilia habenda exercitia, sed unum illud atque
 adeo maximum statim initio sibi præparant. Etenim fir
 miora sunt & robustiora corpora, quæ talibus exercen
 tur laboribus. Alterũ uero neq; ipsum modicum est, ex
 hoc enim consequuntur peritiam, si quando in necessitatẽ
 adducti fuerint talium disciplinarũ in armis. Quippe in
 confesso est, quod & talis hostem complexus, citius sup
 plantatum prosternet, & prolapsus ipse quàm facillime
 noscet exurgere. Hæc enim omnia o Anacharsi, ad uerũ
 rum illud certamen, quod in armis peragitur, referre so
 lemus, planeq; in eam opinionem descendimus, ut certò
 putemus, longe melioribus nos usuros ita exercitatis;
 posteaquàm primum illorum nuda corpora emollita atq;
 exercitata & robustiora reddidimus, neq; minus leuiter
 & ha

L V C I A N I .

Et habilitiora, eademque aduersarijs graui effecerimus.
 intelligis enim, nisi fallor, cuiusmodi illi armati futuri sint,
 qui nudo saltem corpore terrorem hostibus incutiunt,
 neque immodicam ostendentes corpulentiam et segnem
 et candidam, aut nimiam quoque corporis macritudi-
 nem pallore deformatam, qualia fere sunt mulierum cor-
 pora sub umbra marcescentia, trepidantia, ac ilico mul-
 to sudore persfluentia, neque non sub galca anhelantia, maxi-
 me uero, si quando ut nunc sol sub meridiem aestu supra
 modum calente seruerit. Cui enim rei quispiam ute-
 retur sitientibus, et puluerem ferre nequeuntibus, qui-
 que saltem uiso sanguine statim exanimantur, ac ante mo-
 riuntur quam intra teli iactum, atque ad manus cum
 hostibus uentum fuerit. Sed enim nostri iuuenes par-
 tim rubore, partim nigredine temperanter sub sole co-
 lorati, uultu plane masculino, multum uigoris atque ca-
 loris et uirilitatis praese ferentes, neque nimium sunt
 obesi, neque rursus nimium tenues et aridi, nimio
 pondere pergrandes, uerum iusto corporis modo for-
 mati cum inutilem tum superfluam carniuum molem et
 abundantiam sudore absumunt. illud autem quod ro-
 bur praestat et uigorem citra mali admixtionem con-
 seruant. Quod enim ij qui uentilando purgant tritici
 cum faciunt, illud nobis praestant gymnasia in corporibus,
 paleas ac spicas inanes flatu propellentia, purum au-
 tem fructum separantia et accumulantis. Quocirca

O P V S C V L A

*iuuenes nostros firma prosperitate ualeitudinis uti, de
 quā diutissime in laboribus perdurare necesse est. Quin
 etiam talis sero sudare incipit, & raro admodum mor-
 bis affectus decumbit. Quemadmodum si quis ignem alla-
 tum in triticum eiusq; stipulas & paleas iniiceret (rus-
 sus enim ad uentilantem regredior) dicto citius, ut opi-
 nor, cōflagrarent stipulæ, at uero triticum modice, neq;
 flamma admodum magna exurgente, neq; uno impetu,
 sed sensim atq; modice suffumigans potestate, & ipsum
 incensum absumeretur. Ita neq; morbus, neq; defatiga-
 tio tale corpus corripiciens, facile arguerit, neq; super-
 are poterit. Etenim ab internis probe præparatum nec
 male munitum est, externa quoq; ualde firmiter adue-
 sus illa circumsepta sunt, quo minus uis morbi aut lassitu-
 dinis ad interna penetrare queat, tum neq; aestum, neq;
 algorem suscipere aliquo detrimento corporis. Ad per-
 durandum autem in laboribus multus calor intus influ-
 ens, ueluti multo exercitio ante præparatus, atq; in
 usum necessarium repositus, præstat tolerantiam illico
 membra uigore irrigans, eaq; cum plurimum nulla las-
 situdine uincibilia exhibet. Multorum enim & uario-
 rum laborum præmissa exercitatio, nequaquam uires
 absorbit, sed multis incrementis augere solet, dumq; sub
 inde resouentur, fiunt etiam maiores. Præterea in curri-
 culo quoq; iuuenes nostros exercemus, ut & lōgo alicui
 spacio cursu transmittendo sufficiant, assuefacimus, utq;
 in bre*

L V C I A N I

in breui quàm celerrimi sint corporis leuitate uti, quàm
 promptissime docemus. Neq; uero cursus in loco plano
 aut solido cōficitur, sed in profunda arena, ubi nulla fir-
 mitate planta figi potest aut sustentari, neque suffulcra
 promptum est, cedentibus subinde ad singulos passus pe-
 dibus. Fossam quoq; transiliri, si necessitas exigat, doce-
 mus, aut aliud quoddam impedimentū. Qua in re exer-
 centur grandia plumbi pondera habentes in manibus.
 Deinde hasta quoq; in longum proijcienda decertant.
 Vidisti uero & aliū quendam globum iacentem in gym-
 nasio aeneū atq; teretem, in parui scuti figuram formatū,
 neq; lorum neq; balthcum habentem. At illum quoq;
 periculi faciendi gratia manu sustollebas iacentem in me-
 dio, uidebaturq; tibi grauis & propter leuitatem com-
 prehensu difficilis. Itaq; illū sursum manu extortum iacu-
 lantur in aërem, inq; longum contendentes, qui nam ex
 illis eundem quàm longissime iactu promouerit, ac omni-
 um aliorum metas excesserit. Quæ res & humeros illo-
 rum firmiores reddit, & brachia non mediocriter corro-
 borat. Ceterū quamobrem & arena & lutum illis lu-
 stantibus substernatur, quæ initio perquàm ridicula tibi
 uisa sunt, nunc audi o admirande. Primū quidem ne in du-
 ro casus illis cōtingat, sed in loco molliore citra periculū
 prostrati corruant. Deinde multa lubrica effugia accide-
 re in coeno sudantibus necesse est, quārem tu anguillis
 cōstrecbas, sed quæ nō sunt inutilia habenda aut ridicula.

O P V S É V L A

Nam & hæc plurimū ad robur & membrorum firmitatem consolidandam conferunt, quando ad hunc modum luctando, alter alterum fortiter adprehendere coguntur, tametsi crebro elabantur e manibus. Tenere enim perunctum oleo, & sudore persluentem excidere conatē, & e manibus effluere laborantem, ne tibi res uideatur esse modica aut nullius momenti. Et hæc oīa ut ante prædictum est, in bello quoq; non parum præstant utilitatis exercentibus, si aut amicus vulnere saucus sine negotio sublatus ex acie efferendus esset, aut hostis comprehensus sublimis rapiendus. Eam ob rem penē immodice eos exercemus difficilioribus propositis, ut hoc facilius minora queant perpeti. Rursus arenam planē diuersa ratione utilem esse censemus, ne dum complexibus implicantur, labantur. Posteaquā enim in coeno multo exercitio didicerunt compescere aduersariū, quo minus elabatur e manibus propter corporis lubricam cōprehensionem, etiā ipsi comprehensi effugiendi rationē multa assuetudine familiarē sibi faciunt, præsertim cum tenentur medijs. Quin sudorem largiter semet effundentem arena quoq; mihi uidetur cōprimere dū aspergitur, utq; uis corporis par sit laboribus efficere, estq; uentis obstaculo quo minus ledantur corpora, in tenera atq; denudata incumbētibz. Alioqui sordes quoq; corporis arena eluit, ac hominem longe candentiozem reddit. Et ego equidem perlibenter unum ex albis illis cuius cōuersatio semper sub umbra fuit, & quencunq; tu ex his, qui

L. V. C. I. A. N. I

semet in Lyceo exercent eligeres, huc sisterem, ac co-
 no & pulvere ablutis te interrogarem, utri nam potius
 similis esse optares. Satis certò compertum habeo, te
 primo statim aspectu electurū, tametsi neutrius uitę peri-
 culū feceris, alteri potius esse similis, quā delicijs frangi
 atque diffuere, ac album esse præ sanguinis inopia ad
 præcordia confugientis. Hæ sunt ferè ò Anacharsi, qui
 bus iuventutem nostram exercere solemus, existimantes
 eandem hisce gymnasijs optimam fore custodem Recip-
 & cuius opera in libertate nos uicturos speramus, sem-
 per de hostibus quicunq; nos adoriuntur uictoriā repor-
 tantes, terribiles uero finitimis existentes, adeo ut illorū
 plurimi & potentiam nostrā pertimescant, ac nobis tri-
 butū pendere soleant. Porro autem in pace longe melio-
 ribus illis utimur, de nulla re turpi ac flagitiosa contendē-
 tibus, neq; ob inertiam ad mutuo inferendam iniuriam
 cōuertentibus, sed circa ista uersantibus, inq; his ipsis ex-
 ercitijs occupatis existētibus. Et qd' cōmune bonū dixi,
 summamq; ciuitatis felicitatē, ea est quoties & ad pacis
 artes & belli scientiam quā optune atq; diligentissi-
 me iuentus preparata fuerit, studijs ac rebus pulcherri-
 mis fruendi sedulitate impendens operā. Ana. Proin-
 de Solon hostibus uobis ingruentibus oleo peruncti &
 oppleti pulvere in bellū progredimini, nempe pugilatu
 instructi aduersus armatos. Et illi uidelicet pertimescūt
 nos ac fugiunt, metuentes, ne ipsis hiantibus arenam

O P V S C V L A

in os spargatis. Aut forte post tergum resiliētes illorū
 crura apprehēditis, eosdēq; praeſocatis iniecto circa col-
 lum cubito. Ac per Iouem illi petent uos arcubus, et iacu-
 labuntur spiculis. At uos quemadmodum statuas, telorū
 acies non penetrabunt, quippe ad solis feruorem dem-
 gratos, ac multo sanguine abundantes. Neq; enim uos
 estis aut spicae aut stipulae, ut quān primum plagis suc-
 cumbatis, sed admodum sero, ac uix profundis confecti
 uulneribus modico sanguine commonstrato. Talia enim
 sunt quae dixi, nisi exemplū à te adductū planē obaudie-
 rum. Aut fortasse Comitorū & Tragædorū potius arma-
 turā assumetis, etsi iussu senatus in aciem uobis exeundū
 fuerit, galeas illas hiantes capiti imponitis, ut hoc magis
 terrori sitis aduersarijs, laruis ac terriulamētis anilibus
 eos exanimantes. Præterea calceos quoq; per altos illos
 pedibus accommodatis, qui si fugiendum uobis esset leues
 sunt, rursus si alios insectati fueritis, hostibus erunt inef-
 fugibiles, tanta mole uobis aduersus illos irruētibus. Ac
 uide potius ne ista uestra arguta sedulitas, nugae sint &
 ludicra puerilia, & inertium iuuenum ignauiaeq; deditorū
 exercitia. Si uero uobis in aīo est prorsus esse liberis &
 per oīa felicibus, alijs uobis opus erit gymnasijs, & uero
 in armis exercitio. Neq; cū aliquo alternis certaminibus
 iuuenes uobis cōponendi sunt, sed aduersus hostes depu-
 gnandū erit certo cū periculo uirtutē exercētibus. Qua
 propter relictis puluere atq; oleo, docete illos arcu cōte-
 dere

E V C I A N I

70

dere & hasta uti: neq; illis leuia dabit is iacula, quæ uen-
 ti flatu feruntur, sed sic hasta grauis quæ cum turbine at-
 que sibilo extorqueatur: præterea lapis prægrandis, et
 gladius, & scutum sinistre insertum, & thorax &
 galea. Nam sicut in præsens instructi estis, Dei cu-
 iuspiam benignitate mihi seruari esse uidemini, quo mi-
 nus nondum periistis à perpauca saltem leuis armatu-
 ra militibus irruentibus. Ecce enim si stricto saltem gla-
 dio quo succinctus sum, solus in iuuenes uestros omnes
 irruerem, actutum unà cū clamore gymnasium haud du-
 bie caperem, illis passim diffugientibus, ac nullo contra
 ferrum aspicere audente. Verum post statuas aut co-
 lumnas consistentes risum mihi exhiberent lacbryman-
 tes, atq; trepidantes permulti. Tunc uero uideres illos
 non amplius rubescences corpore, cuiusmodi nunc sunt
 in præsentia, sed omnes ilico expalescentes, transcolo-
 ratos præ formidine. Adeo multa pax uos enervatos ef-
 foeminauit, ut non facile saltem cristam hostilis galeæ,
 conspectam sustineretis. So. At nequaquam talia de
 nobis prædicauerunt, ò Anacharsi, Thraces, quotquot
 Eumolpum secuti bello nos laceßiuerunt, neque uestre
 mulieres quæ duce Hippolyta aduersum urbem expedi-
 tionem instituerant. Neq; item alij quotquot in armis et
 acie uires nostras experti sunt. Caterum uos, ò beate, nõ
 hoc consilio nuda iuuenum corpora exercemus, ut pro-
 pterea eos in aciem aduersus pericula producamus. Sed

ubi in hisce ludicris quā optimi atq; exercitatissimi eva-
 serint, deinceps et armati exercentur, quibus longe
 promptius utuntur ad hunc modū ante instituti. Ana.
 Et ubi nam locorum illud vobis est gymnasium, quod ar-
 morum usui exercendo destinatum est? Neq; enim ego
 uspiam in urbe eiusmodi conspexi, cum totum oppidum
 sursum ac deorsum diligenter perreptassem. So. Sed
 certò ridebis o Anacharsi, multū nobis temporis conuer-
 satus, tum unicuiq; per multa esse arma, quibus neces-
 sitate urgente utimur, et cristas, et phaleras, et equos, et e-
 quites fermē quartam partem civium. Siquidem semper
 armatum incedere, neq; non acinace succinctum esse, su-
 peruacaneum in pace esse existimamus. Præterea mul-
 ta cautum est, ne quis in urbe cum nihil necesse sit fer-
 rum gestet, aut armatus procedat in publicum. Vobis
 vero, non iniuria ignoscendum est, perpetuo in armis
 viventibus. Vivere enim in loco aperto et incustodito,
 facile insidijs obnoxium est, et hostium valde numero-
 sa est copia. Neque illud certum, quo tempore assistens
 quispiam dormientem ē plaustro pertractum iugulet.
 Ipsa quoque mutua infidelitas, et quod legibus nequa
 quā coërciti unam Rempub. incolitis, ferrum vobis
 semper facit necessarium, ut in propinquo sit ad pro-
 pulsandam iniuriam, si quis vim alteri inferre adgrede-
 retur. Ana. Adco vero Solon ferrum gestare nulla
 necessitate adigente superuacaneum esse censetis, ut et
 armis

L V C I A N I

armis parcatis, ne in manibus frequenter habentes cor-
rumpantur, sed reposita conseruatis, ut necessitate vo-
cante utamini. Sed enim iuuenum corpora nullo cogen-
te periculo, uerberantes laboribus conficitis. Quine-
tiam sudore absumentes, nulli rei magnopere necessa-
rie aut conducibili uires illorum expromitis, sed in cas-
sum in coeno atque arena effunditis. So. Videtur
o Anacharsi, talem de robore corporeo opinionem obti-
nere, quasi uino aut aquæ aut alij cuiuspiam rei humide
similitudine respondeat. Itaque metuis, ne quemadmo-
dum ex uase Samio robur clanculum effluens in labori-
bus, deinde nobis corpus inane et aridum discedendo
relinquat, cum à nemine intus repleatur. Atqui ad hunc
modum res se non habet, sed quanto quis impensius ex-
hauserit, tanto copiosius influit, iuxta hydræ fabulam,
si qua unquam tibi inaudita est, cui pro uno capite præ-
ciso, semper alia duo renascebantur. Cæterum, si ab ini-
tio in exercitato corpore fuerit parumq; firmo, neq; satis
habuerit subiectæ materie, tunc ilico fatigatione defessus
detrimento afficitur, atq; marcescit, ueluti in igne ac ly-
chno usuuente uidemus. Etenim eodem flatu et igne
potes incendere, inq; breui maiorem facere, nimirum inflā-
mans spiritu ac lychni lumē extingues, nō habens suffi-
cientem materie suppeditationē, quæ aduerso flatui par-
esse possit, neq; n. ab altius acta radice productū fuerat.
An. Hæc equidē o Solō nō admodū intelligo, argutus. n.

O P V S C V L A

Isti tibi dicta sunt, quàm ut ego quædam intelligentia asse-
 qui, exactam quandam curam et mentem acute cernē-
 tem requerentia. Illud porro omnino mihi responde,
 quam ob rem tandem nō etiam in Olympicis certami-
 bus et Isthmiacis et Pythicis, alijsq; quādo multi, ut aiunt,
 confluerint iuvenes certantes spectaturi, in ipsis armis
 certamen conficiendum proponitis, sed nudos in medi-
 um adductos, qui et calcitrentur et uerberentur osten-
 ditis, ac deinceps uictoribus mala aut oleaginam coro-
 nam præstatis. Hoc enim scitu dignum est, cuius rei gra-
 tia facitare soleatis. So. Quoniam opinamur, o A-
 nacharsi, hac ratione gymnasiorum desiderium in iuue-
 nibus magis accendi, si eos qui optime sese gesserint, in
 illis honorari conspexerint, et in medio grecorum præ-
 conis uoce magnifice proclamari. Quapropter etiam
 tanquàm illi exutis uestimentis optimi corporis estiman-
 de habitudinis curam non negligunt, ne denudati pудо-
 re afficiantur, ac se quisque uictoria quàm dignissimum
 præparet. Quinetiam præmia, quemadmodum à me
 prædictum est, non mediocria sunt proposita, nempe ho-
 norificum et laude plenum à spectatoribus testimoniū,
 et esse clarissimum, ac demonstrari prætercuntium di-
 guo, inter æquales hunc uisum esse etiam sua opinione
 præstantissimum. Etenim non pauci ex spectatoribus,
 quibus per ætatem etiamnum exercitatio colenda est, ab-
 eunt non mediocriter ex his uirtutis et laborum amore
 inflammati.

L V C I A N I

inflammati. Itaq; o Anacharsi, si quis e communi homi⁴⁶
 num uita laudis & glorie amorem sublatum eijceret,
 quid na amplius praeclara rei nobis ille faceret reliquu,
 aut quis nam facinus aliquod magnum & memorabile
 concupisceret? Iam ex ijs haud difficulter coniecturam
 facere potes, quales in bello pro tuenda patria, defen-
 dendis liberis & uxoribus, & pro templis suscepto futu-
 ri sint arma habentes in manibus, qui oleagina corona
 aut pomis industi, tanta cupiditate ad uictoriam con-
 sequendam ferantur. Et quid nam dicturus esses, si apud
 nos & coturnices & gallos gallinaceos compugnantes
 uideres, ac harum rerum spectandarum & adornanda-
 rum studium non mediocre. Rideres uidelicet, ac tunc
 maxime si rescisceres lege a maioribus lata illud nos face-
 re, omnibusq; iuuenibus ut intersint imperatum esse,
 ut spectent uolucres rostris inter se depugnantes usque
 ad extremam defectionem uirium. Atqui ne hoc quidem
 institutum risu dignum est. Irrepat enim sensim in ani-
 mos iuuenum impetus ad fortiter subcunda & contem-
 nenda pericula, ne gallis ingenerosiores, atq; ignauio-
 res esse appareant, neue defessi uulnera aut labores aut
 aliam difficultatem ferre recusent. Caeterum, ut in armis
 harum rerum periculum faciant, utque mutuis uulneri-
 bus semet conficientes spectamus, apage, ferinum enim
 illud esset, & omnibus modis crudele, adhuc non mi-
 nus damnosum & inutile mactare iuuenes praestantiss-

O P V S C V L A

mos, quorum opera & uiribus longe melius aduersus
 hostes uti queamus. Quia uero ais o Anacharsi, te reli-
 quam quoq; Græciam uidendi gratia peragratum, uin-
 de ut memoria teneas, si quando in Lacedæmona uene-
 ris, ne & illos irrideas, neq; putes eosdem inutilibus uo-
 care laboribus, quando aut de pila in theatro impetu fa-
 cto collapsi, mutuis uulneribus semet deformauerint, aut
 in locum circumcirca aqua obseptum ingressi, ac in co-
 hortes distributi, hostili animo alter alterum inuasit,
 & ipsi nudi, donec pars alterutra diuersam e loco aquis
 circumdato eiecerit, nempe Lycurgi assæclæ, sectatores
 Herculis, aut rursus in aquam impulerint. Ab illa enim
 pax insequitur, nec ullus amplius pulsatur. Maxime ue-
 ro, si uideris pueros ad arā flagellis ac loris cædi, ac san-
 guine defluentes, & patre & matre assistentibus, non
 ut aliquem ex hoc facto dolorem capiunt, sed minaciter
 interminantibus, nisi uerbera perseueranter tulerint,
 ac supplicantibus, quoq; ut quàm diutissime labori tole-
 rando sufficiant, neue uerberum difficultatibus cæden-
 tes succumbant. Itaque permulti plagis ipsis immori-
 untur, de decorosum existimantes, si etiam dum uiuentes
 in familiarium conspectu uerberibus superati deficeret,
 aut corpore flagrorum ictibus cederent, quos etiam stan-
 tuis in memoriam illorum erectis publice à Spartanis ho-
 nestatos uidebis. Quando ergo ista coràm oculatus
 arquer intueberis, caue illos insanire temere suspiceris,
 neque

L V C I A N I

neque dicas citra causam iustam ac necessariam talibus
eos difficultatibus conflictari, neque urgente alicuius sa-
ua tyrannide, neque hostibus imminentibus. Dixerit
enim haud dubie Lycurgus Laconicarum legum auctor
pro illis tuendis tibi rationi ualde consentanea, quibus
nam causis impulsu, pueros ita uerberibus affligendos
statuerit, neque inimicus illis existens, neque inuidencia
adductus hoc faciens, neque ciuitatis iuuentutem ne-
quicquam absumens, sed uolens, atque contendens
reddere quam fortissimos, ac omni difficultate superio-
res eos, qui patriam ab iniuria essent seruaturi atque de-
fensuri. Quanquam uero ipse Lycurgus nihil dixerit,
facile tamen animaduertis, ut talis quispiam quondam
in bello comprehensus, nullam uocem Spartana magni-
tudine indigna emisit, inimicis eundem diris tormentis
torquentibus. Sed illos false subsannas, flagellis cede-
bat, cum uerberante infracta animi tolerantia contendens,
ut nam citius uiribus deficeret. ANACHARSIS
Num Lycurgus quoque Solon, in iuuentute loris cedi
solitus est, aut an huius certaminis auctor existens, ci-
tra periculum talia iuueniliter commentus est? So-
crates iam prouecta aetatis esset, ciuibus Spartanis leges
condidit, profectus e Creta. Aliquandiu enim apud Cre-
tenses peregre egit, quoniam eosdem audiuerat optimis
legibus instructos uiuere, quibus Minos Iouis filius le-
gum scriptor extiterat. ANA. Quam ob rem igitur

Solon, & tu non imitatus es Lycargum, ac iuvenes loris
 proscindis? Etenim perpulchra hæc sunt instituta, &
 vobis non indigna. So. Quoniam nobis Anacharsi,
 sufficere videntur ista gymnasia, quorum ipsi reperto-
 res extitimus, neque magnopere necessarium existima-
 mus peregrinorum emulatores esse. Ana. Nequa-
 quàm, sed intelligis, ut opinor, quæ res sit friuola flagris
 obuerberare nudi scapulas, palmas utrasq; suppliciter
 extendentis, ex qua nulla proveniat utilitas, neque qui
 privatim ad eum qui ceditur, neq; item ad Remp. com-
 muniter. Itaq; si quando Spartam peregre profectus ve-
 nero, quo tempore ista facitare solent, uideor me statim
 lapidibus obrutum iri ab illis publice, singulos deriden-
 tem: si quando uidero pueros ueluti fures flagris onera-
 ri, aut ueluti peculatorem, aut alium facinorosum. Pla-
 nè uero illorū ciuitas mihi uidetur egere helleboro, que
 usqueadeo ridicula à se ipsa pati consuevit. So. Ne
 desertam causam ò generose, neque uiris absentibus te
 solum dicentem uincere inducas in animum. Neq; enim
 decrit quispiam etiā Lacedæmone, qui harum rerum
 causam tibi promptissime redditurus est. Verum enim-
 uero quandoquidem ego tibi nostra ex ordine gymna-
 sia percensui, quæ tibi non admodum placuisse non oc-
 culte tulisti, uideor mihi non iniqua postulaturus à te, ut
 & tu uicissim me audiente percurras, qua ratione uos
 Scythæ uestros iuvenes exerceatis, tū quibus gymnasijs
 educatos

LUCIANI.

educatos insuescitis, & quo nam pacto eosdem viros strenuos efficitis. Ana. Aequissima sunt o Solon quae postulas. Ac ego quidem Scytharum leges tibi commemorabo, fortasse non admodum admirandas illas, & quae non multum uestris sunt responsurae. Neque enim uel in maxillam alicui plagam illudere auderemus, sumus enim perquam meticulosi. Sed tamen qualiacumque sunt, nostra exercendorum iuuenum instituta dicentur. Ceterum si uidetur, ea de re colloquium in crastinum usque differemus, ut ea quae ipse dixisti, magis quietus apud me retractare possim, tum etiam ea quae mihi dicenda sunt, memoria percurrere. Itaque quod nunc restat, in praesentia quidem abeamus. Iam enim inualescuntibus umbris appropinquat uespera.

CLARISSIMO

MO VIRO, CHVONRADO
PEVTINGERO, IVRIS
consulto, Vincentius Ob-

sopæus S.

Cum omnis antiquitatis, potissimum uero historiarum à diuersis authoribus memoriae proditarum te cognouissem esse perstudiosum, uir clarissime, rebar me tibi rem non ingratam facturum, si quid eius generis monumentorum à grecis scriptoribus editum ad te

mitterem. Itaq; inter cetera quæ hoc temporis ex Luciano uertenda suscepi, duorum quoq; philosophorum uitæ in manus mihi uenerunt, nempe Peregrini & Demonactis, in quibus depingendis non alio quàm in Alexandro Pseudomante usus est Lucianus artificio, hoc est limato & exculto. Has ergo uitas, Chuonrade patrone incomparabilis, à me romano sermone utcunq; instructas tibi mitto muneri, cum ob tuam in me per amicam beniuolentiam, tum ob eam causam quam dixi, quod harum rerum admiratorem & mirificum & singularem iam olim te esse cognouerim. At enim Philosophos hic planè diuersos uidebis, cum in altero perfectæ uirtutis exemplum, in altero simulatæ tantum sapientiæ imaginem Lucianus haud dubie ostendere uoluerit. Quid enim fuit Demonacte ciuilius aut popularius, qui, tamen si philosophus esset, tamen à communi hominum uita & sensu nulla uitatus insolentia aut philosophica morositate corruptus abhorruit? Contra, quid Peregrino insolentius, aut popularis admirationis (quæ unam omnes sua prodigiosa uiuendi ratione constat uenatos esse philosophos) cupientius? quem in tantum gloriæ filis excæcauerat, ut omnibus absumptis admirationis captandæ præstigijs, quibus uulgi oculos demeritare solius est, demum etiam semet flammis absumendum sacrarit, non ob aliam causam, quàm ut mortuum quoque

L V C I A N I

quoque admirationi esset populo . Nec mihi dubitum
 est in hoc Peregrino Lucianum summæ utrum prudenti-
 æ inditum facere voluisse, cuiusmodi res esset ambitio
 sa gloriæ cupiditas, quàm inconsulta, quàm præceps, et
 quæ frè semper temeritatem comitem secum habeat,
 et *Ἐλαυτίαν* sociam . Nec uero usque adeo popu-
 larium animis faceßit negotium, quàm excelsos animos
 frè omnes occupat, et quo altiori magnitudine mens
 prædita fuerit, hoc facilius hac siti capitur, tantoq; im-
 pensius gloriæ desyderio infestatur, ita ut præclare sci-
 pserit Lucianus *ὁ ἐλαόδοξον μόνον ἀφύκτον, ὁ
 τοῖς πάνυ θαυμαστοῖς εἰνδύκοῦσι* . Animi abieci
 et sordidi rebus capiuntur humilibus, at sublimes et
 excelsi illam internam in aliorum animis repositam opi-
 nionem affectant: et huius consequendæ gratia nihil
 non faciunt, parum nonnunquàm reputantes, quàm pru-
 denti cōsilio inuidiosam capient gloriã . Videmus nostro
 seculo innumerabiles peregrinos, semet ut Proteus, in
 omnia uertentes, tantum in hoc, ut sint aliquid, hoc est,
 ut Hesiodus loquitur *ἢ τί τε φαίτε*, ne desit mun-
 do, quod de illis loquatur, ut habeant præclarũ apud oēs
 et eruditiois et ingenij testimoniũ, nō aduertentes in-
 terim se quadam animi cecitate et precipitantia, qua
 illis imposuit *Ἐλαυτία* et ambitio, dũ omnia miscens

O P V S C V L A

in summam ruere infamiam. Vsq; adeo misere nonnulli
 siliunt & sedulo uenātur & Ἀσχυρὸν ἐκείνο ἀδελφῶν
 ut patiantur cuius ueritati iniuriam fieri, quā illorum
 periclitetur existimatio. Est quidem omnibus cōmune
 laudis & gloriæ certamen propositum, sed ad hanc ut
 non nisi per sudorem & laborem patet aditus, ita non
 alia quā uirtutis, hoc est, legitima uia penetrandum
 est. Iam quisq; peculiarem ad laudem consequendam
 uiam sternit & aperit, quæ an laudis appellatione di-
 gna sit, uiderint ij qui tantopere ad hanc & multo-
 rum exitio, & offēdiculo aspirant. Sed nuncium mul-
 ta philosophati sumus. Cæterum in Peregrino præ-
 ter cætera illud quoq; uidere est, quā nihil in rebus di-
 uinis sapiat humana ratio, etiam prudentia philo-
 sophica excultissima. Quis enim negabit Lucianum summi
 fuisse uirum ingenij, at quā nasute subsannat in Pere-
 grino Christianorum instituta, ut neq; à Christo ipso pro-
 caciter impetendo suam petulantiam cohibuerit, adeo ut
 hoc solo nomine non iniuria dictus sit ἄθεος. Præterea
 longe aliter de Peregrino sentire uidetur Gellius author
 satis eminens. Sed hæc tu ordine censebis, nec me moni-
 tore tibi opus est. Recte uale, uir clarissime, & hoc mu-
 nusculum quamlibet tenue & exiguum Obsopœi tui
 longum testetur amorem. Ex Norinberga Mense Fe-
 bruario. Anno. M. D. XXVIII.

LVCI

L V C I A N I .

L V C I A N I P E R E G R I

nus, Vincentio Obsopæo
interprete.

Lucianus Cronio Salutem.

IN scælix ille Peregrinus, aut quo nomine potissimū de-
lectari iussus est seipse nominando, Proteus, illud ipsum
Homerici Protei passus est. Nihil enim non gloriæ gra-
tia fieri sustinuit, cumq; infinitis mutationibus transfor-
matus esset, postremum ignis quoq; factus est. Vsq;=
adeo gloriæ cupiditate tenebatur. Et nunc optimus ille
in carbones & sawillas redactus est post Empedoclem,
iussu quod hic temerarium facinus celare conatus, clancu-
lum in crateras se dedit præcipitem. Porro generosus
ille populosissimo Græcorum conuentu observato, in-
gentissimāq; pyra constructa, tot ac tantis testibus con-
scijs insiluit, ac orationes nonnullas super hac re ad Græ-
cos habuit aliquanto ante quàm hoc ausus est. Videor
itaq; mihi uidere te nimium huius senis deridentem ar-
rogantiam, aut potius exclamantem, qualia par est te ex-
clamare, O insipientem insipientiam, o ærumnosam
gloriam, aliāq; quæ de illis ferè dicere consueuimus.
At tibi quidem hæc eminus, & longe tutius dicta sunt,
ego uero iuxta rogum ipsum, insuper ante quoq; in co-
piosa auditorum multitudine eadem dicere non reformi-

O P V S C V L A

clavi, nonnullis equidem grauiter ferentibus, quatuor
 senis arrogans consilium admirationem incusserat.
 Erant autem aliquot alij, qui & ipsi huius gratia ride-
 bant. At ego propemodum à Cynicis discerptus essem,
 uelut Actæon à canibus, aut consobrinus eius Pentheus
 à Bacchis. Ceterum totius rei apparatus talis erat;
 etenim Poëtam haud dubie qualis fuit, tum quantas
 per omnem uitam tragedias in lucem dedit, præter
 Sophoclem & Aeschylum. Ego uero ubi primum in
 Helin uenissem, illorum certamine cōlectus atq; pera-
 ductus, statim Cynicum quendam inaudui, magna &
 aspera uoce consueti illa, ac uirtutem ex truiuo intonan-
 tem, omnesq; indiscriminatim dictarijs & conuicijs in-
 uadentem, tandem uero in Proteo eius uociferatio desijt.
 Hæc quemadmodum dicebantur pro mea uirili cuncta tibi
 ex ordine percensere conabor. Tu uero hæc plane ita
 se habere cognosces, quippe qui ipsis uociferantibus nō
 semel astitisti. Proteum, inquit, audet quispiam ambitio-
 sum dicere, ò terra, ò Sol & flumina & mare & pa-
 triæ Hercules Proteum, qui in Syria uinclis colligatus
 est, qui in patria quinq; milia talentorum ultrò reliquit,
 qui ex urbe Roma eiectus est, quem sole longe illustrio-
 rem esse constat, qui cum ipso Olympio cōmissus decer-
 tare possit. At quia ignis adminiculo è uiuis se subdu-
 cere statuit, hoc ambitioni eius & uane gloriæ quidam
 impu-ant

L V C I A N I

imputant. Nonne uero ad hunc modum ē terris discessit
 & Hercules? nonne ita Aesculapius & Dionysus ful-
 mine? Nonne postremum & Empedocles ita in crate-
 ras semet immisit precipitem? Hæc ubi dixisset Thea-
 genes, hoc enim nomine uociferator ille uocabatur, ro-
 gabam quemadmodum ex assistentibus, quid hoc de igne
 aut Hercule, aut Empedocle ad Proteum attineret. At-
 qui, inquit ille, breui semet ipse flammis absumpturus
 est Proteus. Quomodo, inquam ego, aut cuius gratia?
 Deinde cum ille omnem rem mihi exponere insisteret,
 Cynicus in tantum uociferabatur, ut nullo pacto eius
 audiendi copia mihi relinqueretur. Audiebam itaque
 reliqua ipsum effundentem, ac laudibus mirificis Pro-
 teum extollientem. Etenim Sinopea aut præcepto-
 rem eius Antisthenem, ne conferre quidem cum illo
 dignatus est, sed neque ipsum Socratem. Pronoca-
 bat autem & ipsum Iouem in certamen, deinde cum
 uisum esset illi similes quodam modo inter se ipsos, eius-
 modi finem orationi imposuit. Duo hæc, inquit, præ-
 stantissima opificia ætas nostra uidit, nimirum Iouem
 Olympium & Proteum, quorum quidem illius archi-
 tectus fuit Phidias, huius uero opifex natura. At
 nunc ex hominum cōmertio ad superos hæc statua mi-
 gratura est, cæterum per ignem abiens nos orpha-
 nos in terris destituet. Hæc ubi cum multo sudore disse-

O P V S C V L A

ruiſſet, lachrymatus eſt ſatis ridicule, capillosq; uellen-
 bat e capite, ſubparcens tamen, ne radicatus extraheret.
 Ad poſtremum abductus eſt à quibuſdam Cynicis triſte
 & lachrymantem conſolantibus. Hoc abducto alius
 ilico concionaturus aſcendit, non cunctatus donec mul-
 tudo dilaberetur, ſed ardentibus adhuc ſacris turbam
 continebat. Ac ſub inuium quidem effuſiſſime ride-
 bat, uidebaturq; illud ex intimis præcordijs ſacere, de-
 inde ad hunc modum orationem ſuam exorſus eſt. Poſt
 eaquã maledictus Theagenes ſceleſtiſſimis orationibus
 ſuis lachrymando finem impoſuit, ego diuerſa ratione
 riſu Democriti exordiar. Ac iterũ ſublatis cachinnis in-
 riſum uberem ſolutus eſt, adeo ut noſtrum pleroſq; ad cõ-
 munem riſum pertraheret. Deinde ſedato riſu, conuen-
 tens ſeipſum, Et quid nam aliud, inquit, ò uiri nobis per-
 æque faciendũ eſt, adeo ridiculas orationes audientibus,
 uidẽtibusq; uiros ætate decrepita uiliſſimæ gloriolæ gra-
 tia tantum non ſaltantes in medio? Vt autẽ rectius intel-
 ligatis cuiuſmodi nam illa ſit ſtatua quæ flammis abolebi-
 tur, audite me, qui ab initio eius mentem callide an-
 maduerterim, omni eius uita diligenter obſeruata. Non
 nulla uero à ciuibz quoque ſuis memorata percepi, qui-
 bus non potuit non exactiſſime perſpectus & cognitus.
 Etenim hoc nature ſegmentũ & opificium Polycleti Ca-
 non ubi firmata iã ætate in uirum adoleſcere incepſſet,
 multis in Armenia uitiatis per adulterium mulierculis,
 non

L V C I A N I

non parum multa suscepit uerbera. Deniq; uero, pectum exiliens et elapsus, fuga salutem redemuit, rapha no oppletas nates auferens. Exin puero quopiam formoso per uim constuprato, tribus nummorum millibus à pueri parentibus, cum tenuis essent fortunæ, sceditatis impunitatem mercauit est, ne ad præfectum Asiæ duceretur. Hæc atq; eiusmodi missa mihi facienda esse uidentur, etenim lutum adhuc informe erat, ac nondum perfecta statua nobis formata. Cæterum quibus iniurijs confectum ætate parentem affecerit, admodū auditu dignū esse opinor, et memoratu necessarium. Et sanè omnibus uobis compertum atque auditum esse reor, quomodo senem præfocauerit, nequaquam sustinens eum ultra sexaginta iam senescentem. Postea uero, quā tanti sceleris fama diuulgata est, arreptaq; fuga se ipse condemnasset, incertis uagans sedibus, oberrabat, terram terra commutando. Quā in peregrinatione et mirificam illam Christianorum sapientiam perdidicit, circa Palestinam sacerdotibus et scribis illorum conuersans. Ac sanè non multo in tempore pueros omnes illos præ se esse ostendit, Propheta ac sacrificiorum princeps et Synagogæ socius, breuiter omnia solus existens. Præterea librorum nonnullos exposuit, nonnulli uero et sua industria conscripti sunt. Ac ueluti Deum hunc ipsum perhibebant, nam eo et legum authore utebantur, et præfectum illum declarabant. itaque etiamnum magnum

O P V S C V L A

illum hominem reuerenter colunt, nempe illum qui in
 palestina crucifixus est, quoniam primus nouum illud
 mysterium in hominum uitam inuexerat. Tunc uero
 comprehensus etiam ob hoc ipsum Proteus in carcerem
 illapsus est. Que quidem res ipsi non mediocrem digni-
 tatem cum ad insequentem uitam, tum ineptias & glo-
 riam, quarum erat amantiſſimus, conciliauit. Itaq; post
 quā in carcerē coniectus est, Christiani hanc rem grau-
 ter & indigne ferentes, nullam non impendebant ope-
 ram, & planē mouebant omnia, tentantes, si quo modo
 illum furtim possint eripere. Deinde, animaduertentes
 hunc conatum frustra esse, nihil tamen ex altero quo ca-
 ptiuus egebat obsequio intermittebant, uerum omnia
 cum magna fide & diligentia præstabant. Ac mane qui-
 dem ilico uidere erat iuxta carcerem præstolantes anus,
 uiduas quaspiam & orbos puerulos. Illorum uero,
 pars etiam una intus cum illo somnum capiebant, cor-
 ruptis pecunia custodibus. Exin omnis generis cœnæ in-
 ferebantur uarie, ac sacri inter sese sermones diceban-
 tur. Atqui optimus ille Peregrinus, adhuc enim hoc no-
 minis obtinebat, nouus quoq; Socrates ab illis nomina-
 batur. Quinetiam in Asia plerasq; urbes fuisse constat,
 à quibus uenerunt quidam laturo auxilium, Christianis
 mittentibus ex publico, neq; non collocuturi, & utrum
 consolaturi. Incredibile uero est, quantum studium &
 sollicitudinem in hoc ostendant, siquid tale uulgo innotue-
 rit. Illico

L V C I A N I

rit. ilico enim nulli rei parant. Proinde, Peregrino quoque multae tunc opes ab illis mittebantur, sub uinculorum prae-textu, nec uulgarem rerum prouentum lucrificabat. Etenim haud dubitanter sibi persuaferunt infelices illi, se omnino immortalitate fruituros, perpetuoque uicturos esse. Quam ob rem et mortem magno contemnunt animo, ac non pauci sua sponte semet occidendos offerunt. Deinde, primus quoque illorum legislator eorum persuasit animos, quemadmodum omnes inter se fratres essent. Postea uero, quam semel à nobis descuerunt, graecorum Deos constanter abnegant, solum crucifixum illum impostorem adorantes, secundum illius leges uiuendi rationem instituunt. Proinde, apud illos omnia ex aequo habentur contemptui, existimanturque esse communia, quae citra fidem exacte exploratam in communem usum à quoquam deferente suscipiunt. Quod si quis praestigiator aut aliqui homo promptus et uersutus et rei faciendae adpositus eos accesserit, breui admodum opulentus efficitur, quippe qui hominum idiotarum simplicitate callide queat abuti. Ceterum, Peregrinus tandem liber dimissus est ab eo, qui id temporis praeside agebat in Syria, uero non mediocriter Philosophiae commercio gaudente. Qui cum illius subolscesset arrogantiam, quod iam statuisset mortem oppetere, ut per hoc praeclearae famae gloriam apud posteros relinqueret, dimisit illum, ne dignum quidem ratus eundem esse supplicio. ille.

vero ex in domum regressus, comperit paternæ cedis in
 mortam nondum fuisse sopitam, sed multos superesse qui
 mira peruicacitate accusationem aduersus illum adorna-
 rent. Dissiparat itaq; maiorem possessionum suarum por-
 tionem in peregrinationem, ac tantum relictæ erant agræ
 ferme quindecim talentorum. Nam tota substantia quam
 pater reliquerat, triginta talentorū summā nō excessu,
 non ut omnibus modis ridiculus Theagenes illam tribus
 milibus dignam falso confirmauit. Tanti enim neq; tota
 Parianorum urbs, tametsi quæq; ciuitates sibi uicinas ad-
 iungeret, uenderetur, unā cum ipsis hominibus et iu-
 mentis, et reliqua supellectile. Vigebat itaq; eius et
 mendum flagitium, et accusatio in recenti hominum me-
 moria. Nec uadui habitauit in patria, sed statim aduer-
 sus eum quispiam insurrexerat. Potissimum uero, ipse
 populus indignabatur, senem frangi, ut illi quibus uisus
 erat perhibent, familiariter lugentes, qui tam crudeli-
 ter et impie fuerat occisus. Sed enim sapiens ille Pro-
 teus, ad hæc omnia non oscitanter intentus erat, qui nam
 aliquid inuentum comminisceretur, unde uim et pericu-
 lum à se declinaret. Progressus ergo in mediam Paria-
 norum multitudinem, nutrebat uero iam comam, sor-
 dido amictus pallio, pera ex humeris suspensa, et bacu-
 lum manu tenebat, erat autem omnino instructus more
 tragico. Talis itaq; cum ciuibus suis apparuisset, uniuersam,
 inquit, substantiam quam sibi beatæ memoriæ pa-
 ter reli-

L V C I A N I

ter reliquisset, se uelle illis publicam dimittere. His auditis, homines egeni & inopes, neq; non ad distributionē quide inbiantes, protinus exclamauerunt illum unicū esse Philosophum, unicū amantem patriæ, unum quē uere Diogenis & Cratetis esset emulus. Porro autem, inimici necessario quiescebant. Etenim si quis conatus esset mentionem paternæ cædis facere, ilico petebatur lapidibus. Secunda itaq; suscepta peregrinatione egreditur uagaturus, satis sibi uaticini christianis reposuū esse existimans, à quibus quaquā uersum incedebat stipatus, in omni agebat rerum abundantia. Atq; ad hunc modum aliquantum temporis alebatur. Tandem admissō nescio quo aduersus illos flagitio, siquidem uisus erat ut opinor, aliquid ex interdictis comedisse, non recipientibus amplius illis, magna rerum difficultate perplexus, per recantationem opinabatur, opes suas iterum à ciuitate repetendas esse, missisq; literis, uoluit iussu regis de nouo cuncta auferre. Contra deinceps missa legatione etiam à ciuib; nihil actum est, sed iussus est stare rebus semel ab ipso constitutis, præsertim à nemine ad hoc periculum compulsus. Post id tertiam in Aegyptum peregrinationem instituit ad Agathobulum iter faciens, ut admirando studio semet exerceret, tondens capitis dimidium, ac uultum limo oblinens. Postea in magna circumstantis populi corona, tractans in manibus uirgula, hoc tanquā medium & indifferens esse demonstrabat. Exiit

O P V S C V L A

uerberabat, & uerberabatur serula circa nates, māt
 taq; alia iuuentiora more mirifico ac prestygiōso defi
 gnabat. Ceterum, ad hunc modum instructus & exer
 citatus hinc soluit in Italiam, egressusq; ē nauī statim o
 mnes homines insectatus est, linguae petulantia, cum pri
 mis uero regem, quem nouerat natura placidissimum et
 mansuetissimum, quare impulsus tutiori debacchabatur
 in omnes audacia. Etenim regi, ut par erat, parum cur
 re erant conuitia & blasphemiae, neque ullum ex ijs qui
 philosophiae se tradiderant propter uerba supplicio affi
 cere dignabatur, cum primis uero eos qui rationem con
 uitijs impetendi alios artem sibi peculiarem fecissent.
 Porro autem, Peregrinus tanta dicendi licentia non me
 diocrem sibi gloriam comparabat. Itaque apud homi
 nes idiotas in magna erat admiratione & reuerentia pro
 pter arrogantiam, donec is qui Reipub. procuratorem
 obibat uir sapiens, eiectum eum ablegasset, cum pre
 ter modum hac libertate nimisq; petulanter abuteretur,
 dicens, urbi nihil opus esse tali philosopho. Quare hoc
 quoque de illo memorabile est, dum in ore erat omnibus
 philosophus, propter dicendi libertatem, ac immodi
 cam linguae licentiam eiectus. At enim iam exactus op
 pido cum Musonio ac Dione & Epicteto consuetudinē
 habuit, cumque alijs quotquot non dissimili infortunio
 mulctatos esse nouerat. Ad extremum ita regressus,
 in Græciam, modo probrosis dictis Helienses impetebat,
 modo

L V C I A N I

modo Græcos, ut aduersus Romanos arma sumerent sollicitabat. Modo uirum industrium et multa dignitate præditum turpiter inuadebat, propterea quod ille præter alia quibus de Græcis erat optime meritus, etiam hac in re non uulgarem præstitisset Græciæ et opem et operam, quod aquam in Olympiam deduxisset, ac primus populum ad festiuitatem confluere solium sibi percuntem subleuasset. In hunc ergo Peregrinus linguæ procacitate adductus, turpia uerba euomere non cessabat, quasi Græcos hac molitie effœminaret, oportet spectatores Olympiorum sitim fortiter tolerantes perdurare. Ac per Iouem non pauci illorum mortem oppetebant, uehementibus morbis impliciti, interea propter loci siccitatem in magna et promiscua multitudine emergentibus. His ita dictis, de eadem aqua potare solebat, adeo ut propemodum ab omnibus accurrentibus lapidibus suffisset obrutus, nisi tunc cōmodum ad Iouis simulachrū arrepta fuga generosus ille se cōtulisset, ac ita presenti discrimini uitata morte se subtraxisset. Cæterū in proxima Olympiade, orationē per quadrienniū, quod interfluxerat, multa cura meditatam atq; compositam ad Græcos habuit, laudes eius qui aquam deduxerat, ac fugæ suæ tunc factæ defensionem complectentem. Iam uero ab omnibus certatim contemptus negligebatur, nec erat amplius perinde in præcio et admiratione. Siquidem frivola et exoleta erant quæ moliebatur omnia, nec

O P V S C V L A

quicquàm poterat amplius nouiter commentum aut ex
 cogitatum producere, quod stuporem et admirationem
 incussisset accedentibus, et quo ille sibi dignitatem atque
 auctoritatem conciliasset, cuius sub initium amore non
 dicendo extreme ambitiosus flagrabat. Ad extremum hoc
 temerarium et audax de pyra facinus commentus est,
 eaque de re in Græcorum multitudinem sermonem iam
 sparsit, quod statim à prioribus Olympijs, uelut in die
 posterum flammis semet ipse traditurus esset. Et nunc
 hæc ipsa multis adornat præstigijs, ut fama est eruenda
 fossa, lignisque comportandis, ac miram et inusitatam
 tolerantiam promittendo. Erat uero illi, ut mea fert sen-
 tentia, omnino mors expectanda, nulloque modo est uita
 profugiendum. At si immobilis proposito prorsus consti-
 tutum habet mortem cum uita commutare, consentane-
 um mihi uidebatur, ne hoc igne fieret, neque his quæ sunt
 in tragædijs uteretur, sed alia aliqua mortis permutatio-
 ne, quum infinitæ sint, electa est uiuis discederet. Quod
 si tamen igne tanquam re quapiam herculea tantopere
 delectatur, cur non potius per silentium electio quopiam
 monte multis arboribus consito, in eo se ipse cōcremaret
 solus, uno aliquo, cuiusmodi est Theagenes, Philoctete
 assumpto? Ille autem in Olympia præsentem magnam homi-
 num frequentiam, non in tabernaculis se solum uidebit,
 alioqui haud indignus existens per Herculem, sicut par-
 est homines parridas ac impios malefactorum pœnas
 dare.

L V C I A N I.

dare. Quinetiam nimium cunctanter ac sero illud face-
 re uidetur, quem iam dudū oportebat in Phalaridis thau-
 rum illapsū dignum nefarijs factis exhausisse supplici-
 um, nec tantum semel in flamma hiscentem subito expi-
 rare. Etenim à multis hoc pro certo confirmari audio,
 nullam mortem esse uelotiozem aut properatiorē, quā
 ea quæ per ignem illata fuerit. Solum enim os aperiē-
 dum est, & statim efflatur anima. Atqui & ille, ut opti-
 mor, eam quoq; spectaculi dignitatem secum uoluit in
 animo, rem uidelicet grauem & præclaram esse, sacro
 in loco comburi, ubi ne sepelire quidem alios morientes
 religiosum ducitur. Audiūstis enim, nisi fallor, quemad-
 modum iam olim quidam cupiens gloriosum & celebre
 apud posteros nominis sui monumentum relinquere, cū
 nullam aliam uideret sibi relictam esse innotescendi ra-
 tionem, Ephesiæ Dianæ templum absumpsit incendio.
 Tale quippiam & hic secum molitur in animo, tanta
 gloriæ cupiditate, tantum non miser ille contabescit.
 Sed enim, aiunt, illum hæc ipsa hominum gratia facere,
 ut eosdem mortis contemptum doceat, ac in rebus ardu-
 is tolerantiam. Ego uero perlibenter interrogarem non
 illum, sed uos, nunquid etiam maleficos & facinorosos
 eius discipulos fieri cupiatis in eiusmodi tolerantia per-
 discenda, ac morte contemnenda, tum afflictionibus &
 cæteris terroribus fortiter perferendis? Atqui certe cō-
 pertum habeo, ista uos minime uelle aut cupere. Quo

igitur pacto hoc Proteus discernit, ut bonis tantum hac
 in re sit profuturus, nec malis & nefarijs hominibus ma-
 iorem ad contemnenda pericula, & sceleratiora audēdi
 animū additurus? Esto sanè ad hoc tantum concursuros
 esse, qui in optimam partem hanc rem saltem spectaturi
 sint, proinde ego uos iterum rogabo, Cupitis ne libe-
 ros uestros illius emulos fieri? Haudquaquam dicetis. At
 qui hoc ipsum querebāt, nū quis ex discipulis eius eundē
 imitaretur? Theagenē itaq; in hoc quispian iure optimo
 accusare possit, quod cū in alijs per oīa uiri emulus esse
 studeat, hac in parte tamen præcedentē præceptorē mi-
 nus sequatur, iterq; cū eo faciat ad Herculem, ueluti per-
 hibent, abeunte, præsertim cū in breui possit summe ad
 omnibus numeris felix euadere, per præceptis saltem in-
 ignem illapsus. Neq; enim in pera aut baculo, aut sordi-
 do pallio circumferendo, emulationis summa sita est, sed
 hæc extra periculum posita sunt, & imitatu facilia, &
 cuiusuis hominis. Ipsum finem & caput emulari con-
 uenit, ingenti uidelicet pyra ex truncis ficulneis & ma-
 xime uiridibus congesta, fumo semet præfocari. Siquidē
 ignis non tantum Herculis & Aesculapij proprium est
 mandum est, sed sacrilegorum quoque & parricida-
 rum, quos iudicio condemnatos hoc ipso supplicio affi-
 ci uidemus. Ita, ut longe præstabilius esse putem, uobis
 fumo præfocatis oppetere. Hoc enim uobis tandem ut
 peculiare et proprium adscribi potest. Alioqui, cisi Her-
 culis

L V C I A N I

eules tale quippiam ausus est, doloris & morbi impatien-
 tia impulsus hoc fecit, dum à sanguine centaurico, ueluti
 testis est tragoedia, infectus absumeretur. Cæterum
 ille quæ causa incitatus se ipsum in ignem ferens præci-
 pitat? Per Iouem scilicet ut animi tolerantiam hoc argu-
 mento notam faciat, non secus atq; Brachmannes. Illis
 enim Theagenes præceptorem suum assimilare conten-
 dit. Quasi uero non etiam apud Indos inueniantur ho-
 mines uæcordes & stolidi, uanæq; gloriæ extreme dedi-
 ti. Attamē quando ita fert animus imitetur illos. At enim
 illi ignem insiliendi morem non habent, ueluti Onesycri-
 tus classis Alexandrinæ gubernator, cum Indum arden-
 tem, sicut fama est, conspexisset. Verum posteaquam
 congesta atq; incensa pyra conuenerint, propè assisten-
 tes immobilis lente assari fortiter sustinent. Deinde in-
 gressi iuxta habitum ardent, ne tantillū quidē post accu-
 bitum se auertentes. Cæterum ille quid adeo magni aut
 præclari designat facinoris, si illapsus suffocatur, à
 flammis subito & uolenter discerptus? Neque enim
 eam, ut opinor, spem concepit in animo, ut scruustus
 ab igne resiliat, nisi hoc quod à nonnullis audio insidio-
 se struat, ut infra quoque in fossa pyra profunda sit. Sunt
 præterea qui illum transformatum tri confirmant, eiq;
 rei comprobandæ iam percensent somnia, tanquam Iu-
 piter concessurus non sit, ut sacer locus cæde contami-
 netur. Atqui eam ob rem planè securus sit animi.

O P V S C V L A

Ego enim iurare non dubito, multum profecto deorum
 grauius & indigne laturum, si Peregrinus malo & in-
 felici fato pessime interierit. Sed enim neq; facile neq;
 promptum iam illi est à proposito regredi. Siquidem
 qui cum illo habent consuetudinem, miserum omnibus
 modis incitant, & ignem compellunt, non sinentes eum
 dem timore consternari aut trepidare, quorum si duo-
 bus discriptis in ignem incideret, solum hoc præclare et
 cum multorum gratia faceret. Quinetiam hoc inaudia-
 ui, se amplius Proteum nominari nolle, sed Phœnicem
 quod & Phœnix avis Indica iam summo confecta senio
 pyram dicatur inscendere. Sed enim uana cōmimiscitur
 mendacia, oracula quædam uetera percensens, ac si De-
 um quempiam noctis custodem illum fieri oporteat. Ac
 iam non obscure aras quoq; desiderare uidetur, aureisq;
 donarijs se honoratum iri plane sperat. Et per Iouem
 haud quaquam absurdū factū æstimandum est, si in tan-
 ta stultorum hominum multitudine inueniantur etiam
 qui prædicare non uereantur, quod per ipsum quartana
 sint liberati, quodq; noctu in dæmonem nocturnum inci-
 derint. Porro autem execrandi illius discipuli oraculum
 quoq; ut opinor, & adytum iuxta pyram machinabun-
 tur, propterea quod & Proteus ille Ioue natus, huius no-
 minis Propater, uaticinio celebris habitus est. Neq; te-
 stari dubito certo futurū cōfirmans, ut sacerdotes quoq;
 illi constituantur flagellorum, aut incendiiorum, aut ali-
 cuius

L V C I A N I.

cuius alterius rei monstrificæ. Aut per Iouem festiuitas illi nocturna sacrificabitur, aut festum facibus iuxta pyram celebrandum. Cæterum Theagenes nuper, ut quidam mihi ex familiaribus retulit, ait Sybillam quoq; ea de re ista prædixisse. Et cur non ipsos percenseamus uersiculos

Ast ubi iam Proteus Cynicos longe optimus inter
Per loca sacra Ioui rutilum succenderit ignem
Tunc, omnes quotquot fructu uescuntur agrorum,
Noctiuagum, ut iubeo, placate herosa colentes
Concessa Alcide ac Vulcano sede propinquum.
Hec quidem Theagenes ex Sybilla se audisse falso prædicat.
Cæterum ego illi Bacidis oraculum contra memorabo,
Aut autem ad hunc modum Bacis numium uere uaticinatus.

Postquam multiplici Cynicus cognomine Proteus
In flammam sese per præceps iecerit acrem
A furijs uanum propter compulsus honorem
Protinus occisi, uiuum quicumq; sequuntur
Vulpicantes alios imitari fata decebit.
At quicumq; metu trepidus uitauerit ignem
Quàmprimum saxis populo lapidetur Achiuo
Ne dum friget iners nugæ producat acutas
Usuram exercens et plena et diuite pera
In patria nummosus habens ter quinq; talenta.

Quid uobis uidetur uiri? nūquid Bacis deterior uisus

O P V S C V L A

est uates esse quàm Sybilla? Sed iam tempus est admirandis illis discipulis Portet circumspectiendi, ubi potissimum semelipsos purgent in aërem. Hoc enim ipsi combustionem. Hæc cū dixisset, certatim ab omnibus circumstantibus succlamatum est, comburantur iam ilico flammis dignissimi. Ac ille quidem descendit ubertim ridens. Porro Nestorem nempe Theagenem non latebat uociferatio, uerum exaudito clamore uenit ilico. Cumq; dicturus ascendisset, magna uoce exclamauit, innumera mala de eo percensens qui descenderat. Minime uero comperit habeo, quod nam illi optimo nomen fuerit. Ceterum ego relicto illo uociferatione serumpente, abibat uisurus athletas. Iam enim certaminum iudices exarbitri in circo esse dicebant. Et hæc quidē acta sunt in Helide. Cum autem uenissēmus in Olympiam, maior ibi multitudo aderat Proteum accusantiū, quàm eius incipitū laudantiū, adeo ut nō pauci illorum conruxantes ad manus deuenerint. Donec progressus ipse Proteus in finita hominum frequentia deduceretur, relicto à tergo præconū certamine. Vbi orationes quaspiam de se ipse habuit, nimirū quibus exercitijs uitam suam transegisset, quibusq; in periculis uersatus fuisset, tum quantas et quàm duras difficultates philosophiæ gratia per omnem ætatem pertulisset. Itaq; multa eius generis erant, quæ ille disseruerat. Ego uero saltem pauca quædam præcircumstantium multitudine audiebam. Deinde metuens

L V C I A N I .

tucns, ne in tanta turba comprimerer, posteaquàm multos idem patientes cernerem, abij longum ualere uobens Sophistam semet perimentem, suiq; funeris epitaphium ante mortem recitantem. Sed enim tunc etiam hoc inaudieram. Dixerat enim aureæ uitæ, auream quoque se uelle imponere coronidem. Consentaneum autem esse, ut qui Herculeam uitam exegisset, Herculeam quoque mortem oppetens è niuis discederet, aëriq; miseretur. Ac eam quidem utilitatem, inquit, statui præstandam esse hominibus, ut commonstrem illis, qua ratione & mentis constantia mortis acerbitas respuenda sit. Itaque oportet omnes homines mihi morienti Philoctetas præsto esse. Iam qui imprudentiores erant ex illis lachrymas profundeabant, exclamantes, serua te Græciæ saluum atque superstitem. Cordatiores uero uociferabantur, perfice quæ facienda decreuisti. Horum itaque diuerso studio senex non mediocriter perturbatus est, sperans omnino se ab omnibus retentum iri, quo minus in ignem se mitteret præcipitem, sed inuitum & nolentem illis resistentibus in uita se mansurum. Ac sanè cum præter spem atq; sententiam accidisset, ut illi quæ arrogantia inductus facienda decreuerat, ea quoq; opere comprobanda forent, maiorem in modum expalluit. Cumq; iam mortui cadaueris speciem uultu ac colore præ se ferret, per louem timore impendio magis perculsus subtrepidauit etiam.

O P V S C V L A

Ego uero, ut opinor, iam quæris quantum riserim. Neque enim commiseratione mihi dignus uidebatur, homo ita misere ambitiosus, ita anxie gloriæ cupidus supra omnes quotquot unquam hoc uitio laborauerunt. Nihilosecundum tamen à multis stipatus deducebatur, ac gloriæ amenti desiderio in præceps rapiebatur, subinde oculos in multitudinem admirantium reiciens, ignarus miser, quod eos quoque, qui ad crucem ducerentur, aut in carnificis manibus tenerentur iam occidendi, multo plures subsequerentur. Finitis autem certaminibus olympicis, quæ omnium pulcherrima fuisse cognoui, iam enim quater præsens interfui, cum currus inopia laborarem, multis discedentibus inuitus relinquebar. Cæterum Proteus exitiosum sibi spectaculum subinde protrahens, noctem demum postremum tempus ei rei destinauit, quando se ipsum esset concrematurus. Sub noctem itaque mediam assumptus à quodam familiari cum estrato surrexissem, concessi rectà in Apuriam ubi pyra erat. Ad id loci uiginti erant stadia ab Olympia per Hippodronum, ad auroram euntibus. Quàm primum uero eo uentum est, offendimus pyram alte congestam, in profundum uero ad magni cubiti altitudinem egestam. Crebræ facies præstito erant, aridis insuper sarmentis & stipulis pyra erat intexta, ut quàm primum igne suscepto in flammam erumperet. Postea uero quàm luna exorta est, oportebat enim & hanc huius pulcherrimi facinoris spectatricem

L V C I A N I

tricem adesse, prodijt ille eo quo semper more solebat exornatus, ac cum illo reliqua Cynicorum multitudo. Hic generosus quisq; ex patribus facem in manu tenens non segniter subministrabat. Insuper ipse quoq; Proteus facie armatus incedebat. Mox aggressi alius aliunde ad molis facibus maximum ignem succenderunt, nempe facibus & sarmentis copioso igni suppeditantibus. Ille autem, nunc uero fac maxime attento sis animo, depositis pera & pallio, ac baculo illo herculeo, in extreme sordido astuit amiculo. Deinde, postulato thure, ut in ignem spargeret, quidam illi porrexit, quo in ignem coniecto, & uersis ad meridiem oculis (etenim ipse quoq; meridiem ad huius tragœdiæ partem attinebat) sic exorsus est, O materni atq; paterni demones suscipite me propitij. Quibus dictis astutum in ignem insiliit, nec amplius à quoquàm uisus est, se à flamma quæ multa erat circumfusus disparuit. Iterum te optime Cronie, fabulæ catastrophæ ridentem uideo. Ego uero maternos demones inclamantem per Iouem non admodum accusabam. At cū paternos quoq; inuocaret, recordatus eorum quæ de patris interfecti cæde dicta fuerant, risum continere non potui. Porro autem, Cynici rogum circumstantes, nullas quidem profundeabant lachrymas, cæterum ipso silentio non uulgarem perturbati animi ægritudinem indicabant ignem inspicientes. Donec unà cum illis affectus grauecolentia, abeamus inquam o stolidi. Neque enim

O P V S C V L A

uoluptuosum, hoc est spectaculum, senem assatum uide
 re, praesertim cum ita malo odore omnium nares imple
 antur. An expectatis dum pictor quispiam accedens uos
 depingat, quemadmodum in carcere iuxta Socratem so
 cij depicti sunt? His auditis illi indignabantur, et me co
 uitijs proscindebant. A nonnullis quoque illorum ad fun
 stes concursus est. Deinde uero, cum esses illis commu
 natus, me correptos per uim quospiam in ignem precipi
 titatum ut praceptoris sequatur uestigia, a coepto desti
 terunt et pacem egerunt. Ego autem a pyra regressus
 equidem uario meo cum animo o amice uoluebam, idem
 tunc mecum reputans, cuiusmodi nam res esset gloria
 sua et cupiditas, quippe qua sola quoque magni alioqui
 uiri et admirandi oes ex aequo caperentur, nedum hic
 Proteus, cuius omnis uita parum prudenter instituta co
 tantum tendebat, ut alijs admirationi esset, et stupore
 ri, prorsus flammis non indigni. Exinde multis occur
 rebam, et ipsis spectatum euntibus. Etenim existima
 bant adhuc ipsum uiuum relictum iri. Siquidem et hoc
 priori die fama sparserat, tanquam ad solem orientem
 salutaturus, quemadmodum aiunt, sacrificare Brachman
 nas, quando pyram sunt inscensuri. Itaque multos illo
 rum ab incepto itinere absterrui, dicens omnem rem iam
 esse confectam, quibus ne hoc ipsum, quidem dignum erat
 diligentia, et si ipsum uidissent locum, ac nonnihil ab
 igne reliquiarum inuenissent. Hic mihi o amice, infinita
 erant

L V C I A N I

erant negotia, dum omnibus percensere quærentibus, et
 singula exacte indagentibus. Quoties ergo uideram
 eminentis auctoritatis et gratiæ uirum, illi omnem rem
 nude et simpliciter ut acta erat quemadmodum tibi com-
 memorabam. Cæterum erga homines bardos et stupi-
 dos, et ad audiendum suspensio animo inhiantes, ma-
 gnificis et tragicis uerbis efferebar, quod, posteaquàm
 pyra fuisset incensa, et semet Proteus inuicisset, facto
 sub initium ingenti motu, cum horrendo concussæ ter-
 ræ mugitu, uultur è flamma subuolans, rectà in cælum
 uisset, magna uoce humana dicens, Reliqui terram, in
 Olympum commigro. Illi, his auditis obstupescabant
 animis, ac adorabant perhorrescentes. Neq; interro-
 gabant, utrò nam ad auroram an ad occasum uersus sub-
 ductus esset uultur? Ego uero, abiuit, respondebam illis.
 Porro, ubi ad frequentem hominum celebritatem uenis-
 sem, in uirum canum incidi, et per louem quantum ad
 uultum et barbam, et reliquam grauitatem attinebat,
 quantiuis precij, qui cum alia de Proteo circumstantibus
 percenseret, etiam hoc adiecit, quòd cum posteaquàm
 combustus esset, aliquanto ante in ueste candida uidis-
 set, ac nunc eundem hilarum in porticu Heptaphono, hoc
 est, septem uocibus perstrepen- te, obambulantem reliquis-
 set, oleaginis serlis coronatum. Ad extremum super omnia
 addidit etiam uulturem, persancte decerans, quòd ipsi
 ex pyra subuolans fuisset conspectus, quem ego paulo

O P V S C V L A

ante uolantem dimiseram, in hoc ut hominum stolidorum et stupidorum mentem dementaret atque deluderet. Considera uero reliqua, quae propter ipsum ut uerissimile est breui euentura sint. Quales nam apes locum non sunt frequentaturae? Quae uero cicadae non accessurae? Quae cornices non aduolaturae, quemadmodum ad sepulchrum Hesiodi, et similia? Sed enim imagines quoque ab ipsis Helicis, reliquisque Graecis missas esse confirmabat, hoc profecto sat scio breui non paucas erectas iri. Aiunt praeterea omnibus ferme ciuitatibus celeberrimis ipsum scriptis epistolis misisse testamenta quaedam et exhortationes ac leges. Ac quospiam propter haec ipsa legatos ex familiaribus elegisse, funeris sui nuncijs et cursoribus declaratis. Hic finis uitae fuit infelicis illius Protei, uiri, ut breui oratione cuncta perstringam, qui ad ueritatem nunquam respexit, propter gloriam uero et hominum laudem aucupandam, omnia semper et dixerit et fecerit, adeo ut in ignem quoque se per praecipit saltu miserit, quando laudum titillatione haud quaquam amplius persunctorus erat, quippe quas mortuus sentire non poterat. Vnum adhuc si addidero uerborum finem faciam, ut abunde habeas quod rideas. Siquidem illa iam olim nosti quippe quae statim ut ex Syria domum ueni ex me denarrante audisti, ut à Troade una cum illo nauigarem, praeter alias quas exercebat inter nauigandum delicias, etiam puerum formosum persuasit, ut Cy-

nica

L V C I A N I

62

nice seclæ se addiceret, uidelicet ut esset etiam illi Alcibiades. Et quemadmodum conterritus sit sub noctem in medio Aegæo, oborta caligine, magnisq; fluctibus insurgentibus, utq; cum mulieribus turpiter eiularit admirandus ille, uisus sibi potior esse quàm ut mortem oppetere debeat. Atqui aliquanto antequàm diem suum obiit, ante nouem ferme dies plusquàm sat erat, ut opinor cum auariter deuorasset, sub noctem uomuit, ac febricula ualde uehementi subito correptus est. Hæc mihi Alexander medicus denarravit, accersitus in hoc ut eum inspiceret. Ait ergo se illum semet humili uoluentem deprehendisse, æstuantem morbum perferre non ualentem, ac frigidam ualde desyderanter postulantiem, se uero non dedisse. Dicebat quoq; ita ad illum dixisse sese, quod si prorsus mortis amore et cupiditate teneretur, ipsam ultrò breui ad ianuam esse uenturam, ita ut ignis sibi supernuacaneus ad hanc maturandam esse uideretur. Ad quæ ita respondisse Proteum aiebat. Atqui haud quaquàm perinde celebris et gloriosa oppetendæ mortis futura est ratio, cum omnibus communis sit. Hæc quidem Alexander. Cæterum ego quoque illum non ita multos ante dies unctum conspexi, quemadmodum præ pharmaci amarulentia fleuerit. Vidēs ne ut non omnino Aeacus cæcutientes suscipiat. Non absimile si quis iam iam in crucem ascensurus digiti uulnuscule medeatur. Quid tibi facturus fuisse uidetur Democritus, si horum spectator contigisset?

Nunquid pro dignitate uirum derisisset? Et unde tantus
 misero risus suppetisset? Proinde, amice ride & tu ipse,
 ac tum maxime & effusime, quoties alios eundem ad-
 mirantes audieris.

LVCIANI DE

MONAX PHILOSOPHVS,

Vincentiò Obsopæo

Interprete.

A Equidem consentaneum erat & nostram etatem
 non in totum expertem fore uirorum laude & me-
 moria dignorum, sed ijs quoq; qui & eximijs corporis
 uirtutibus, & mente sapientie studio excultissima præ-
 celluerunt florere. Dico autem cum in Bœoticum Sostra-
 tum ista referens, quem Græci Herculem uocare solui-
 sunt, & esse existimabant, tum maxime in Demonactem
 philosophum, quos ego & ipse uidi, & uisos magna ad-
 miratione suspexi. Cum altero quoq; nempe Demonax
 &c aliquandiu coniunctam conuersationem habui. Sed
 enim uitam Sostrati in alio quopiam libello diligenter
 perscriptam executus sum, declarata eius & animi ma-
 gnitudine, & excellenti fortitudine. Insuper quæ eius
 fuerit in monte Parnaso sub ipso deo uiuendi ratio, quod
 stratum laboriosum, quæ alimenta in montibus conqui-
 sita, quæ opera à nominis celebritate non abhorrentia.

Adbæc

L V C I A N I

Adhæc quanta in tollendis e medio latronibus, pericula
exhauserit, tum quanta per nimia faciendis itineribus,
aut per traiectu difficilia præbendo transitu pertulerit.
Iam uero æquum mihi uidetur de Demonax de nōnihil in
lucem edere, duarum rerū gratia, ut et illius memores
sint uiri nostræ ætatis præstantissimi, et iuuenes quicq;
generosissimi antimum ad philosophiam adplicantes, nō
necesse habeant ad uetera tantum exempla semetipsos
componere, sed ex nostra quoq; uita habeant quem sibi
pro uiuendi regula imitandū proponant, facti illius emu-
li, quem ego omnium optimum ex philosophis esse co-
gnoui. Erat itaq; Demonax genere Cyprius, non ex ob-
scuris ortus parentibus, quantum ad dignitatem et pos-
sessionē ciuilem attinebat. Cæterū his omnibus ille longe
erat excelsior atq; superior, et cū rebus pulcherrimis at-
que præstantissimis se ipse dignū iudicasset, ad philoso-
phiæ studiū semet cōtulit, non per Iouem ab Agathobulo
Iantū et Demetrio, qui ante illū fuerant, neq; ab Epicteto
excitatus, sed cū illis cōuersabatur, præcipue uero cū Ti-
mocrate Heraclote, uiro cū primis sapiente, neq; non e-
loquentia, et industria plurimum ornato. At Demonax
nequaquā ab aliquo illorum, ut dixi, persuasus, sed
peculiari quo rapiebatur ad res præclaras impetu, et in-
sito quodam ad philosophiam amore statim à puero per-
motus, omnia humana bona in uniuersum contempsit.
Ac se cum totū libertati tradidisset dicēdiq; fidutiæ, in
ea constanter perstitit, cum et ipse rectam ac sanam et

O P V S C V L A

inculpata[m] uitam uiueret, ac uidentibus & audientibus
 suam ipsius mentem exemplum exhiberet, ueritatem
 que quam in philosophando perpetuam obtinebat. Ce-
 terum nequaquam illotis, quod aiunt, pedibus, hoc est, à dicen-
 di facultate alienus, ad philosophiæ studia accessit, sed
 in poetarum lectionibus enutritus, multos tenebat me-
 moria, dicendique artes non mediocri studio exercuerat.
 Ea uero, que in philosophia tractari solent, haud modice,
 neque, ut est in prouerbio, summo tantum digito attinge-
 rat, sed exacte comperta habebat. Corpus præterea ex-
 ercuerat, & ad tolerantiam uarijs laboribus assuefecerat.
 Breuiter, in hoc summo studio & cura elaborauit, ne ali-
 cuius alterius egens esset. Quare postquam sensit quon-
 que se ipse sibi amplius non sufficere, uoluntaria morte
 euita discessit, multo super hoc ipso Græcorum optima-
 tibus sermone relicto. Philosophiæ uero, haud quaquam
 unam tantum speciem ab alijs seiunctam colebat, sed
 multis in idem commixtis, non admodum aperte fere-
 bat, qua potissimum illarum oblectaretur. Adparebat qui-
 dem Socrati se magis addixisse, tametsi habitu & uitæ
 frugalitate Diogenem emulari uideretur. Non tamen
 ambitiose adulterabat ea que ad uictum pertinebant, ad-
 mirationis popularis emerendæ gratia, utque ijs quibus cum
 conuersaretur in eum coniectos haberent oculos. Verum
 communium cum alijs uiuendi ratione utebatur, ne tantu-
 lum quidem philosophico fastu infectus, & cum alijs in-
 etiam

L V C I A N I

Nam consuetudinem exercebat, et communibus Reip.
 legibus non grauatim parebat. Porro Socraticam ironi-
 am nulla ex parte accedebat, gratia uero attica plenas
 semper disputationes sermonibus haud obscuris in me-
 dium adferebat, ita, ut eius discipuli abeuntes neq; con-
 temnerent eum tanquam parum generosum, neq; eius
 inhumanam in obuiungendo seueritatem atq; acerbitatē
 fugientes pertimescerent, sed omnimodi orationis ama-
 bili letitia reddebantur, ac subinde multo modestiores,
 de futuris percipiendis optimam concipiebant animo.
 Itaq; nunquam uisus est uociferari aut mira peruicacita-
 te contendere, aut indignari, etsi aliquis illi esset incre-
 pandus. Ipsa quidem peccata reprehendebat, cæterum
 peccantibus benigne ignoscebat, exemplum illud à medi-
 cis petittum usurpans, qui morbos adhibitis Pharmacis
 propulsare solent, tracundia uero erga egrotantes ulun-
 tur minime. Existimabat enī hominis esse peccare, Dei
 uero aut uiri Dijs proximi errata emendare. Ad hunc
 ergo modum cum uitam instituisset sapientissime, nulli-
 us in rebus suis egebat auxilio, ipse uero amicis in ijs
 que par erat persæpe fidelem nauabat operam. Ac non
 nullos ex illis siqui secundiori fortuna uti uidebantur,
 submonefacere solebat, quòd bonis ad breue tempus du-
 raturis et planè caducis ac transitorijs offerri atq; ge-
 stare animo uiderentur. Nonnullos quoq; inuisum pau-
 pertatis onus lugentes, aut exilium grauiter molesteq;

ferentes, aut senectutem aut morbum incusantes cum
 su consolabatur, non uidentes breui futurum, ut omnia
 que dolorem & molestiam in præsens illis adferrent,
 cessarent. Bonorum uero ac malorum obliuio unâ cum
 longa libertate omnes esset in exiguo temporis spatio
 complexura. Adhæc curæ illi erat, fratres quoq; in-
 ter dissidentes atq; discordes ad pristinam concordiam
 reducere, ac mulieribus cum maritis recôciliatis illorum
 animis pacem componere. Ac sanè aliquandò popu-
 lum seditionibus exulceratum scite & utiliter dissen-
 do compescuit, multosq; illorū persuasit, ut patriæ tran-
 quille & modeste subseruirent. Talem quempiam in phi-
 losophia exercenda morē obtinebat, mitem & mansue-
 tum ac hilarem. Solum uero amici, aut morbo, aut morte
 discruciabatur, ita, ut rem omnium maximam et præstan-
 tissimam in rebus humanis amicitiam & uoluntatum
 coniunctionem esse existimaret. Quocirca amicus erat
 omnibus, nec fuit quisquam, quem non familiarem com-
 pellasset, qui quidem homo erat. Maiorem uero aut
 minorem animi alacritatem uultu præ se ferebat, con-
 uersatione nonnullorum ex illis utens, eosq; coarguens,
 quotquot illi uidebantur propter spem exhibiti obse-
 quii delinquere. Et hæc omnia cum tanta gratia, eaq;
 uerborum uenere faciebat dicebatq;, ut semper iuxta
 Comicum, suadela labijs suis insedisse credibile sit.
 Itaque & Atheniensium uniuersus populus, & ij, qui
 in da

L V C I A N I

In dignitatibus erant constituti, summa cum reuerentia
 illum admirabantur, eaq; in sententia permanserunt, ut
 unum ex optimatibus suspicientes. Ceterum, cum in
 Reipub. procuracionibus obeundis uersaretur, multorum
 prauis & nefarijs conatibus restitit, unde odium & inui-
 diam non mediocrem multitudinis sibi confluxit, tum
 propter dicendi interritam fiduciam, & monendi li-
 bertatem. Vnde factum est, ut nonnulli quoq; aduersus il-
 lum insurgerent Anyti & Meliti, ea ipsa in Demonaste
 accusantes, quæ prius per illos in accusando Socrate in
 crimen uocata fuerant, nempe quod nunquam uisus sit
 sacrificans, quodq; solus omnium nunquam sit Eleusi-
 nis initiatus. Ad quæ magno animo & corona redimi-
 tus, & nitida ueste amictus, inq; contionem progressus,
 partim scite & dexteriter, partim uero asperius quam
 philosophica requirebat professio, respondit. Etenim ad
 hoc quod nunquam sacra fecisset Minervæ. Nulla uos
 capiat admiratio, inquit, uiri Athenienses, si prius illi nū-
 quam sacrificauerim, nequaquam enim illam sacris per-
me oblatis egere existimabam. Ad secundam uero ac-
 cusationis partem, nempe mysteriorum, eā dixit subesse
 causam, quo minus cum illis festiuitatis particeps fuis-
 set hactenus, quod si mysteria, inquit, praua & friuo-
la comperisset: apud nondum initiatos non tacuisset, sed
 ipsos ab orgijs celebrandis auersos fecisset. Sim bona,
 rursus humanitate adductus, omnibus expositurus erat.

O P V S C V L A

Ita Athenienses qui iam aduersus illum lapides sustulerant, actutum mitem erga eundem et placidum animam induerunt, atque ex illo eum ceperunt habitis honoribus reuereri quoque et colere, postremum uero admiratione etiam prosequi. Ille autem statim initio orationis ad illos habitae, asperiore prooemio usus est. Viri enim inquit, Athenienses cum me fertis coronatum uideatis, quin me iam sacrificatis, etenim antehac nunquam litastis. Quaedam uero quae ab illo acute pariter et urbane dicta animaduerti, uolo deinceps subiungere. Optimum autem factu uidetur, ut à Phauorino, et ijs quae ad illum dixit exordium faciam. Postquam enim Phauorinus quaedam audisset suas dissertationes à Demonacte haberi ludibrio, maxime uero membrorum in illis nimium fractas delitias, ingenerosam et muliebrem molliem, ac philosophiae minime congruentem, accessit Demonactem, interrogauitque, quis nam esset à quo subsannaretur. Homo, inquit, cui aures sunt deceptu difficiles. Occurrente uero quodam Sophista, atque interrogante, quibus nam uitiis instructus à Demonax à puero ad philosophiam accessisti, respondit, testiculis. Alio tempore cum semel idem ille accessisset, quæsiuit ex Demonacte, quam philosophiae sectam præ alijs studiosius amplecteretur. Quis uero, inquit, te certum fecit me philosophari? Et cum dicto abiens, risit apud se ualde suauiter. Illo uero interrogante, quid esset quod rideret, Demonax perridiculū, inquit, hoc

L V C I A N I

hoc mihi uisum est, si tu à barba philosophantes iudican-
 dos esse existimas, ipse barbā non habens. Sidonius autē
 rhetor cum Athenis celebris et clārus haberetur, ac ali-
 quando de se eiusmodi publica oratione decantaret enco-
 miū, quod totius philosophiæ peritus esset, nec minus di-
 cendi facultate ea posset exequi, quæ diceret. Etenim, in-
 quit, si Aristoteles ad Lyceum nē uocarit, sequar: si Plato
 ad Academiam, ueniam: si à Zenone ad porticū Variam
 prouocabor, nihil cunctatus præstō ero: si Pythagoras
 me accersuerit, silebo. Surgens itaq; e medio auditorum
 Demonax, heus tu, inquit, uocat te Pythagoras. Ceterū
 Pythone quodam eorū, qui fuerant e Macedonia splen-
 dide et nūde culti, iuvene formoso subsannante illum, ac
 questionem sophisticam proponente, iubenteq; ut syllo-
 gismi solutionem diceret, Vnum, inquit, fili noui quod
 subigeris. Cum ergo ille stomachanti animo indigna-
 retur, propter scommatis amphiboliam, illiq; commina-
 retur, statim tibi utrum ostendam, ille in multum risum
 effusus, interrogauit adolescentem, ergo utrum habes?
 Quodam tempore cum quidam etiam athleta ab eo fu-
 isset derisus, propterea quod cum uictor extitisset in o-
 lympia, uestiu molli et florido amictus, conspiceretur,
 uulnus illi lapide in caput incussit, adeo ut sanguis efflue-
 ret. Itaq; qui aderant indignantes factum grauiter et
 moleste ferebant, quasi unus ex illis fuisset percussus,

O P V S C V L A

eunque exclamarent, ut ad proconsulem iret: nequa-
 quam, inquit, uri ad proconsulem, quin multo magis ed-
 mus ad medicū. Cum aliquando obambulans annulū au-
 reum in itinere forte fortuna reperisset, proposita in fo-
 ro schedula, voluit eū, qui amisit annuli dominus extin-
 get venire, atq; si illius pandus et gemmā et typū recte
 indicasset, recipere. Venit ergo adolescens quidā forma
 honesta et amabili, qui se amisisse perhibebat. Ceterū
 cum nihil sani diceret, abi, inquit, o puer ac tuū ipsius
 annulum diligenter observa, etenim hunc non amisisti.
 Quispiam vero ē Romanis senatoribus cū Athenis illi fi-
 lium suū iuuenem supra modū formosum cōmonstrasset,
 effœminatū vero et corruptū delitijs, dixissetq; saluete
 Demonax hic meus filius: pulcher est, inquit, et te di-
 gnus, et matri nō absimilis. Porro Cynicum in pelle ursi
 philosophantē, non Onocratū, quod illi nomen erat, sed
 Arcesilauū uocare dignatus est. Cū quidam ex eo quæsis-
 set, qui nā illi scēlicitatis finis esse uideretur, respondit, so-
 lū cum esse scēlicem qui liber esset. Illo autē subiiciēte, mul-
 tos esse liberos. Atqui hunc ego solū, inquit, liberū esse
 existimo, qui neq; sperat aliquid, neq; pertimescit. Ille ue-
 ro, et quomodo, inquit, hoc fieri potest? Oēs enim pluri-
 mum his seruitētes subiecti sumus. Atqui, inquit, si recto
 iudicio res humanas excusseris, haud dubie easdem repe-
 ries, neq; spēs, neq; metu dignas, propterea quod et quæ
 dolent.

L V C I A N I .

dolcant & iucunda sint uoxa finem capiant & euanes-
 cant. Peregrino aut, cui & Proteo cognomen fuit, obit-
 gante eum, quod pleraq; omnia naso suspenderet, homi-
 nibusq; illuderet, dicenteq; Demonax non uiuis Cyni-
 cum Respondit, Peregrine non uiuis hominem. Physi-
 cum quoque super Antipodibus differentem, surgens de-
 duxit ad puteum, illiq; umbra in aqua commonstrata,
 quiescit, nunquid tales confirmas esse Antipodas? Præ-
 terea quopiam magum se esse proficiente, habereq; car-
 mina efficacissima, quibus omnes homines impellere pos-
 sit ac persuadere, ut sibi quaecunq; uellet exhiberent. Ne
 hoc tibi mirū uideatur, inquit, eandem enim tecum artem
 exerceo. Esi placet ad pistrinē me sequere, uidebisq; me
 unica tantum incantatiuncula, ac modico ueneficio per-
 suasurum ipsam, ut mihi panem det, sub obscure mon-
 stam inueniens, equalem cum incantationibus uim obti-
 nentem. Cum uero Herodes grauiter & peracerbe
 Pollucis imatura morte sublato obitū lugeret, uelletq; cur-
 rum illi iungere, ac equos prestare tanquā ascensuro, et
 cernā adornare, aggressus hunc Demonax, à Polluce, in-
 quit, epistolam tibi adfero. Ceterum, cum ille gaudisus
 iesset, putaretq; illum quoque alijs esse dolori, dixit,
 quid igitur o Demonax sibi uult Pollux? Accusat te,
 inquit, quod ad illum abire cuncteris. Idem quen-
 dam alium filij sui mortem inconsolabiliter lugentem,

ac tenebris semet occultantem accessit, seq; magnū pro-
 fessus est, ac filij simulachrum ab inferis posse reducere;
 si tres tantū homines illi nominauerit, quos nunquā ul-
 lius obitum luxisse certō compertum haberet. Cum er-
 go diu multumq; secum hæsiteret, nec unum quidem, ut
 opinor, talem posset producere, ait tandem Demonax,
 ô ridicule, an te solum intoleranda mala perferre existi-
 mus, cū luctus expertem uideas neminem? Atqui & illos
 false deridere solitus est, qui in sermōibus nimū uetustis
 & peregrinis uocabulis uti consueuerant. Itaq; cū unum
 aliquādo super oratione quadā interrogasset, illeq; plus
 quā attice respondisset. Ego quidē, inquit, amice nunc
te rogavi, tu uero mihi quasi Agamemnone regnante re-
spondisti. Dicente quopiā ex amicis, abeamus Demonax
 in sanū Aesculapij pro filij salute oraturi, uehementer,
 inquit, surdum exstimas Aesculapium, si nequeat nos ni-
si istic orantes exaudire. Cū aliquando uidisset duos phi-
 losophos egregie rudes et indoctos super questione qua-
 piā satis ridicule altercantes, ac alterū absurda queren-
 tem, alterū uero ad rem nihil sanē respondentē, nōne ui-
 detur uobis, inquit, ô amici, alter illorū hircū mulgere,
alter autem illi cūbrū supponere? Agathocles uero peri-
 pateticus cum superbe & insolenter se ferret, & arrogā-
 ter iactitaret, dialecticorum se solum & primum esse.
 Atqui, inquit, ô Agathocles, si primus nō solus, si uero
solus nō primus. Porro aut Cethego uiro cōsulari digni-
 tate

L V C I A N I

tate prädito, quo tempore per Græciam legatus abiret in Asiam, patri suo multa turpia et ridicula dicente et faciente, posteaquàm ex amicis quispian eadem uidisset, dixissetq; Cethegum magnum scelus esse, per Iouem, inquit, Demonax neq; magnum. Idem cum aliquando conspexisset Apolloniũ philosophum multis cum discipulis discedentem, commodum uero abibat accersitus, quasi disciplinarum nomine regi esset conuersaturus: accedit, inquit, Apollonius et eius Argonautæ. Alio aut quondam ex eo quærente, num anima illi immortalis esse uideretur, sanè immortalis, inquit, sed ut omnia reliqua.

De Herode dicebat uerum dixisse Platonem, affirmantem nobis haud unam saltem esse animam. Neq; eni esse eiusdem animæ Regilæ et Pollucem, ut tanq̃ uiuentes epulis suscipiat, taliaq; illi curæ sint. Ausus est quoq; aliquando Athenienses publice interrogare, audita sacrorũ præfatione, quam ob causam excluderent barbaros, præsertim cū eam mysterij festiuitatem constituisset illis Eumolpus, quem Thracem et barbarum fuisse non ignorabat. Postea uero quàm illi semel nauigandum erat negotij gratia existente hyeme, et iam nauem erat inscensurus, dixit amicorum quispian, an non pertimescis Demonax, ne navi fracta atque subuersa à piscibus deuoraris? Atqui, inquit, perabsurdum foret metuere à piscibus depasci, cum tot ipse pisces ante deuorauerim. Cui dam rhetori uitiosissime declamanti cōsultuit, ut frequen

O P V S C V L A

ti exercitio incumberet. Ceterum, cum ille dixisset, nun-
 quam non apud meipsum declamo, ergo iure optimo in-
 quit, tam inepte dicis, qui semper stulto auditore uti so-
 leas. Augure quoq; semel publicus mercedis gratia u-
 ticinante conspecto, non uideo, inquit, quam ob rem
 mercedē exigas. Etenim, si hoc nomine exigis quasi queas
 ea quæ à Parcis immobili cōsilio decreta sunt depellere,
 modicum postulas, quantumcunq; tandem postulaueris.
 Sin omnia, quemadmodū Deo uisum est, euentura sunt,
 quid tua præstare potest uaticinatio? Sene uero, quop-
 iam romano bene corpulento, armatam illi pugnam ad-
 uersus ligneum palum susceptam commonstrante, inter-
 roganteq; quanto tibi seruire o Demonax pugnas-
 se uisus sum: magno, inquit, siquidem hunc ligneum habu-
 isti aduersarium. Atqui ad intricatas et capciosas que-
 stiunculas acute instructus erat. Interrogante enim quo-
 piam ludibrii gratia, si mille minis ligna combussero De-
 monax, quot minæ fumo cessuræ sunt? Pondera, inquit,
 cinerem, et reliqua omnia fumus erunt. Polybio autem
 homine omnium ferme literarum rudī, elati tamen ani-
 mi arrogantius lactante, rex romanorum ciuitate me do-
 nauit, Vtinam, inquit, te magis græcum quàm Romanū
 fecisset. Rursus conspecto quopiam ex molliter et deli-
 cate conuestuis, propter purpuream latitudinem superbi-
 te, insolentiusq; incedente, admoto ad illius aurem ca-
 pite, apprehensaq; ueste et cōmonstrata: heus tu, inquit,
 hoc ante

L V C I A N I

hoc ante te ouis ferre solebat, & ouis fuit. Cum semel
 in balneis lauans in aquam feruentem inscendere recusa-
 ret, ac quispiam eundem meticulosum & parum auda-
 cem accusaret, Dic mihi, inquit, num hoc ipsum pro
 patria passurus eram? Querente ex eo quopiam, qualia
 nam o Demonax in orco esse existimas? Praestolare, in-
 quit, & inde lueris missis tibi rescribam. Admeto uero,
 cuiusdam inepto poetae, dicenti se scripsisse Epigramma
 monostichon, quod testamento quoq; suae statuae inscri-
 bendum mandarit, neque malum esse illud perhibenti.
 Corpus humo tegitur, Admetus ad astra uolauit.
 Solutus in cachinnos, inquit, adeo elegans est o Adme-
 te Epigramma, ut magno emerim illud iam inscriptum
 esse. Cum uidisset quispiam crura eius tarda & turgida,
 qualia ferè senibus fieri consueuerunt, quæsiuit ex eo,
 quid hoc sibi uult Demonax? Ille subridens, Charon me
 momordit, inquit. Intuitus semel Lacedæmonium seruū
 suum flagris cædentem, Desine, inquit, seruo tuo similē
 te ostēdere. Puella quædā, cui nomen erat Danaë, fratri
 in iudicio litē intendente, fratrem, inquit, in foro reū faci-
 es, neq; enī es Danaë Acrisij filia. Magno uero, atq; ipla-
 cabili odio semper aduersus eos pugnabat, quos nō iuxta
 ueritatis ductū, sed ad ostentationē philosophari animad-
 uerteret. Itaq; cū uidisset Cynicū, pallium quidē & perā
 habentē, ceterū pro baculo supra modū fastuose et arro-
 ganter uociferantē, dicentemq; Antisthenis & Cratetis.

O P V S C V L A

ac Diogenis sum emulus. Caue impudenter mentiaris,
 inquit, siquidem tu Hyperide discipulus existis. Cum
 non paucos semel uideret athletas male & ignauiter pu-
 gnantes, præterq; legem eisdem cōstitutam, pro ea quod
 Pancratio decertandum fuerat, mordicus se proscinden-
 tes, non iniuria, inquit, nostri temporis athletas cōconi-
 tantes socij leones uocant. Neq; illud dictum sale urbano
 caret, ac mordacitatis expers est, quo erga proconsu-
 lem usus esse fertur. Etenim unus ex his erat, qui crura
 totumq; corpus unguento solebant perungere. Porro
 autem quidam Cynicus cum in lapidem ascendisset, hoc
 ipsum in eo turpibus uerbis accusauit, & tanquam ob-
 scœnum & scœde factum probrose calumniatus est, adeo
 ut proconsul inflammatus iracundia, Cynicum captum
 abripi iuberet, quem aut fustibus contusus, aut exilio
 mulctaturus erat. Verum, cum forte fortuna interuenis-
 set Demonax, deprecatus est, proconsulem, ut illi delicti
 gratiam concessa uenia faceret, cum hoc peculiari qua-
 dam dicendi libertate Cynicorum ausus esset. Ad quæ ille
 ita respondit, in præsens quidem hunc tibi impune dimit-
 tam. Cæterum, si post hac tale quippiam animi temerita-
 te ac lingue intemperantia inductus, designauerit, qua
 poena afficiendus erit? Ad quem Demonax, sanè tunc
 illum inungi seu Dropace uelli iubebis. Alteri cui rex &
 castra & magnum exercitum unà cum imperio credide-
 rat, querenti, qua ratione quispiam imperium quàm op-
 time admi-

L V C I A N I

time administrare possit: si ira, inquit, uacauerit, & quā
 minimum loquens plurima audierit. Sciscitanti cuiā
 num & ipse placentis uesceretur. An tu igitur, inquit,
 apes existimas fatuis suos fauos concinnare? Apud por
 ticum multa pictura & arte uariam conspecta statua ma
 nibus mutila, Sero tandē, inquit, Athenienses aenea ima
 gine Cynigerum honestarunt. Atqui Rusinum quoque
 Cyprium, claudum illum dico ex schola peripatetica, cū
 multo tempore uidisset cōuersantem cum peripateticis,
 Claudio peripatetico, inquit, nihil est turpius atq; impu
 dentius. Ceterum, cum Epictetus quoq; aliquando obuir
 gans ei consuleret, ut uxore domum adducta, liberis pro
 creandis daret operam, affirmans & hoc uro philoso
 pho non indecorum esse, alteram uidelicet sui loco na
 turæ relinquare: festiuissime illi redarguto respondit,
 Da mihi igitur o Epictete unam filiarum tuarum. Sed
 nec hoc quidem indignum memoratu esse uidetur, quo
 Herminum Aristotelicum acerbe notauit. Etenim cum
 non ignoraret illum extreme malum esse, innumeraq; fla
 gitia designantem, Aristotelem uero eiusq; decem cate
 gorias, quas prædicamenta uocant Dialectici, nunquā
 non in ore habentem. Sanè uero, inquit, Hermine de
 cem Categorijs te haud quaquā indignum esse opinor.
 Atheniensibus quondam consultantibus quadam emula
 tione erga Corinthios de singulari certamine ingredi
 entium cōstituendo spectaculo, accedens dixit, ne prius

hæc Athenienses decernatis, quàm misericordiæ oram
 subuertatis. Cū in Olympiam semel profectus uenisset,
 illiq; Helei æream statuam erigendam decreuissent, ne-
 quaquàm hoc facietis, inquit, uiri Helei, ne maiores no-
 stros probro afficere uideamini, cum neq; Socrati, neq;
 Diogeni statuam poni curarunt. Quin ipse præsens hæc
 illū ad Iurisperitū dicentem audiui, periculū esse ne leges
 oēs sint inutiles atque superuacue, quodq; nec bonis nec
 malis rogentur. Etenim illi non egent legibus, ij uero per
 easdem nihilo fiunt meliores. Ex Homericis uersiculis
 unum exactissime calluit,
 Iliad. 9 Strenuus ut segnis fato potiuntur eodem
 Laude prosequi solitus est Thersiten, ut Cynicū quendam
 liberæ lingue concionatorē. Interrogatus, quis illi potis-
 simum ex philosophis probaretur, inquit, Omnes equi-
 dem admiratione digni sunt. Cæterum, ego quidem Soc-
 ratem colo, Diogenem admiror, Aristippum aut amore
 complector. Vixit annos ferme centū, nullo unquàm mor-
 bo implicitus, nulla affectus animi egritudine, neminem
 unquàm facessendis negocijs molestauit, aut in ius produ-
 ctum accusauit. Amicis utilem se præbuit ac officiosum.
 Qui inimico in illum fuisset animo, nullam unquàm ha-
 buit, ipse hostis nemini. Tanto uero amore cū ipsi Athe-
 nienses tum uniuersa Græcia eundem prosequeretur, ut
 præterenti honoris gratia, etiam ij qui magistratus offi-
 cijs fungebantur, assurgerent, magnūq; illo præsentem
 omnes

L V C I A N I

omnes egerent silentiū. Postremum, ubi iam etate supra modum ingrauescente, consenuisset, inuocatus in quamcunq; domū fortuito incidisset, in ea cibum sumebat, ac dormiebat. Quo nomine earundē adiū familia plurimū sibi gratulabatur, Demonacte uiso Deū sibi ostensum esse existimās, aut aliquē bonum geniū, seu demonē in domū intrauisse. Prætereuntem uero, pistrices certatim ad sese trahebāt, unaquæq; cupiēs, ut à se panē acceptaret, ac magnā felicitatem sibi datā esse interpretabatur illa, à qua panem accepisset. Quinetiā pueri poma illi offerre solebant, patrem honorifice compellantes. Gliscente aliquando inter Athenienses discordia per seditionem dissociatis ciuium animis, in concionem ingressus est, cunq; tantum comparuisset facto silentio discordantes compefcuit. Verū, cum pœnitentia ductos eosdem resipuisse animaduertit, nullo adiecto uerbo & ipse abiit. Ceterum cum iam haud obscure persentisceret, se sibi amplius auxilio esse non posse, dicta ad præsentēs qua in certamine præcones uti solent clausula.

Iam finis est pulcherrimorum munerum

Certaminis, non esse differendum amplius

Tempus monet.

Ac discedēs ab oibus hilario uultu diē suū obiit, quali semper obuiā ueniētibus cōspectus est. Aliquanto ante uero quā moriebatur, interrogante quopiam, de sepultura uero qđ imperas? Ne uos hæc cura remordeat, inquit, sollicitos, etenim fœtor me sepeliet. Respondente autem

illo, An non turpe foret & nefarium, si tanti viri corpus
 uolucris & canibus dilaniandum obijceretur? Atqui
 nihil absurdum est, inquit, si mortuus quoq; nonnullis
 animalibus utilitatem aliquam allaturus sim. Ceterum
 Athenienses magnifico funere elatum illū sepelierunt,
 multoq; tempore eius obitū luxerunt, ac sedem illā lapi-
 deam, super qua siquando correptus lassitudine quiesce-
 re solebat, adorabant, sertis coronantes in honorem vi-
 ri, existimantesq; sacrum esse lapidem in quo sedisset.
 Circa funeris uero efferendi procurationem, nemo erat
 qui non accurrisset, maxime uero ex philosophis. Illi
 subiectis humeris pheretro, usq; ad sepulchrum efferre-
 bant mortuum. Hæc nimium pauca ex multis super De-
 monastis uita percensere libuit, ex quibus haud difficul-
 ter coniecturam facere licet legentibus, cuiusmodi nam-
 ille uir fuerit.

ORNATISSI

MO VIRO, PHILIPPO GVNDE-
 lio Vincentius Obsopœus.

VNa res est, Philippe ornatissime, eminentissimorū
 etiam authorum testimonio, quæ sui memoriam
 apud nos non sinit interire, sed perpetuam obtinet, nem-
 pe patria, quæ, nescio qua dulcedine cunctos ducit, &
 ianme

L V C I A N I.

inmemores non sinit esse sui. Nec ferè ulla terra est alio-
rum opinione quamlibet barbara et inculta, quamlibet
inamœna et horrida, quæ suo alumno non uideatur o-
mnium esse cultissima et amœnissima. Hoc uerum esse
uel unus pro teste productus multorū instar habendus
est Ithacus, cuius cum sapientia minime esset dubia, illūq;
concessum foret alibi felicem uitam agere, immortalitate
fruturo, ac esset oriundus ex insula aspera, nec ita mul-
tum iucunda, præ omnibus tamen uoluptatibus, quas for-
mosissimæ deæ conuersando capere potuisset, subsilien-
tem fumum optat de patrijs posse uidere focis, inamœ-
nos et horridos Ithacæ scopulos immortalitati præse-
rens, qua negat se quicquàm uspiam gentium uidisse dul-
cius. Quibus uerbis quanquàm satis indicarat uir pru-
dentissimus, quantum tribuendum sit patriæ, tamen
quid cordato de ea sentiendum, mox tamen infra uberius
suam sententiam confirmat, ita subiiciens.

ὅς οὐδ' ἐν γούκιον ἢς πατρίδος, οὐδ' ἐν τῶν
εἰρητῆρ' οὐκ αἰ τῆς ἀπὸ προδὶ πίονα οἶκον
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπένευθε γούκιον.

Iam neminem usque adeo ferum natura existimo, quem
natalis soli recordatio non aliqua dulcedine caperet atq;
demulceret, quicq; Ulyssis opinioni refragaretur, cum il-
lud naturæ nescio, quo ductu aut uitio omnibus insitum
esse uideamus, ut cuiq; sua plus æquo arrideant, adeo
ut cui sua sorderet patria, adhuc nemo inuentus sit. De

O P V S C V L A

me hoc profiteri ausim, statim ab ineunte ætate honorificam de patria existimationem animo meo fuisse infusam, cuius ferè semper sola recordatione & nomine non mediocriter recreor, nec mihi quicquàm uidetur esse patria, aut antiquius, aut præstantius. Confirmavit hanc meam de patria opinionem Luciani Encomiũ, quod de laudibus patriæ scriptum reliquit, in quod cum nuper incidissem, dici non potest, quanto ardentiori affectu patriam complecti ceperim, ita, ut nunc primũ eandem amare mihi uidear, ut inquit Cicero, antea dilexisse. Nec ullam causam uideo quam ob rem meæ me pigeat Vitæ, in rebus ad uitam sustentandam necessarijs, nulli ex Germaniæ provincijs secundæ, siue agrorum fertilitatem spectes, siue situs amœnitatem perpendas. Habet enim illa rus amœnum & fertile, nimirum omnigenarum rerum ferax. tum incolarum frequentia, neque non urbium pulchritudine cum primis admiranda est. Neque enim temere uspiam tot præclara & munita inuenies oppida, tot arces illustres, tot sumptuosa edificia. Est præterea fluminibus nauigabilibus & illis multis irrigua, ac gelidissimis fontibus & saluberrimis uberrima. Adde his salinas duas, adde uina nostratia, & omnis generis mediocri pretio exotica, tum pecoris & frumenti copiam felicissimam. Iam, quid de gentis moribus attinet dicere, ubi cum apud alios ferè omnia luxu & delitijs uoluta comperias, apud nostrates tamen

prisca

L V C I A N I

priscae frugalitatis permulta cernere licet uestigia, nec
 que uulgaria uetustae uirtutis monimenta. Est mira
 quoque eorundem simplicitas, non quae cum stupiditate
 aut stoliditate coniuncta sit, sed quae doli fraudis et
 imposturarum sit nescia, qua laude haud scio num ulla
 amplior aut cumulatior et illustrior de Bauaris dici
 possit. Est praeterea nostrorum popularium insignis
 et officiosa hospitalitas, et penè ad seruillem usque deie
 ctionem promptum in omnibus rebus obsequium, et
 mens ad miseresendum propensa admodum. Et quod
 caput est, summa aequitatis et iustitiae conseruanda ra
 tio in rebus ciuilibus, nec ullus exercendo latrocinio locus
 relictus est, quo nomine in plerisque Ducatibus male audi
 unt Germani Principes, tanta est nostrorum principum uigi
 lantia, tantum aequitatis tuendae studium, ea propulsanda
 rum iniuriarum fides et solertia. Sed ad Lucianum regre
 diar, cuius Encomium in haec parerga me diuertentem
 paulisper abstraxit à proposito. Ille ergo quam cuique
 praecleara habenda sit sua patria, quam amanter co
 lenda, quam officiose prosequenda, paucis quidem illis,
 sed admodum argutis uerbis indicauit, hoc encomio senten
 tiam suam declarando. Quod nostra opera latinum factum
 tibi dicamus, Philippe ornatiss. cum ob communem patri
 am, tum ut amoris in te mei et studij certum aliquod ha
 beres indicium et testimonium. Adicimus huic ex
 eodem Luciano tralatam per nos Phalaridis apologiam,

O P V S C V L A

ut munusculi exiguitas huius accessione esset commenda-
tior. Neq; uero abs re hoc fecimus, non enim alio no-
mine magis gratulandū opinor esse patriæ, quàm quod
nullum Phalarismi signū in ea conspiciatur. Leges quo-
que his omnibus adiectum Scytham hospitem, in quo et
nostræ gentis ob insignem erga peregrinos humanitatem
laudem & imaginem aspicias. Bene uale. Norimbergæ
Mense Februario. Anno. M. D. XXVIII.

L V C I A N I P A T R I Æ

Encomium, Vincentio Obsopæo
interprete.

Iam olim uulgi sermone detritum est, nihil esse patriæ
dulcius, proinde neq; iucundius quicquàm. Est uero
hac aliquid uenerabilius aut diuinus, Siquidem, quæcūq;
diuina, quæcūq; ueneratione digna homines esse existi-
mant, horum causa atque magistra est patriæ, quæ nos
genuit, aluit atq; instituit. Enimvero urbium magnitudi-
nem atq; splendorem, sumptuosos præterea uariarum
instrumentorum apparatus admirantur multi, patriam
uero pio amoris affectu prosequuntur omnes. Neq; quis
quàm quamlibet potens ita deceptus est alienarū rerum
amæno & uoluptuoso spectaculo, ut propter immodi-
cam apud alios rerum cum uisendarum tum admiranda-
rum excellentiam obliuiscatur patriæ. Itaque, quicumque
felicitis & splendide ciuitatis se ciuem esse iactat, igno-
rat

L V C I A N I.

rare mihi uidetur, quam gloriam aut honorem patriæ tribuere oporteat. Neque oculte fert talis, se dolore affectum iri, si mediocrem patriam sortitus esset. Mihi uero iucundum est, ipsum nomen patriæ reuerenter atque religiose colere. Etenim ei qui ciuitates inter se collaturus est, peropus esse uideo, singularum amplitudinem accurate expendere, earundemq; elegantiam obseruare, neque non commerciorum ac rerum uenaliū copiam consyderare. Cæterum, ubi de urbium electione agitur, nemo utiq; posthabita patria splendidiorem electurus est, uerum in optatis habebit patriam quoque suam quàm maxime conformem esse urbibus copiosis et felicibus, ipsam tamen qualiscunque tandem fuerit delectu habito cæteris haud dubie præpositurus est. Istuc uero ipsam liberi quoque faciunt probi et legitimi, neq; non patres, qui quidem fuerint non mali. Neque enim spectata honestatis et probitatis adolescens alium patri suo honoribus præferet, neque pater neglecto filio alium paterno affectu iuuenem complexurus est. At qui his inferiores sunt patres, tantum tamen filiis ex se genitis non grauatim tribuunt, ut sint et uita honestissimi, et dignitate amplissimi, appareantq; omnibus sua opera quàm optime educati atq; exornati. Porro, qui tali erga filium suum non utitur iudicio, ille patris oculos habere mihi uidetur minime. Proinde, nomen patriæ primum est et omnium familiarissimum. Etenim nihil est quod

OPUSCULA

patre nobis sit familiaris . Siquis uero iustum habebit honorem patri, quemadmodum et lex et natura imperat, ille patrie quoque conuenienter principum honorem habiturus est . Siquidem ipse etiam pater peculiaris est patrie possessio, ac patris pater, tum omnes qui ex illis numerosa retro serie generis domestici prognati sunt. Et ad Deos usque paternos patrium nomen protenditur . Gaudent uero ipsi quoque Dijs solo natalitio, ac uniuersas res humanas, ut par est inuentur, suam possessionem esse existimantes totum terrarum orbem, atque omnem Oceanum . In qua tamen quisque illorum terratus est, hanc omnibus ceteris urbibus quamuis florentioribus honore antepone non dubitat . Quia etiam ciuitates, quae Deorum feruntur esse patrie, ceteris sunt uenerabiles, et insulae precipuo loci genio diuiores, apud Deorum natiuitates et incunabula laudibus extolluntur . Itaque sacra quoque illa superis gratiora esse existimantur, quae quisque ad domesticos delatus locos offert atque sacrificat . Iam, si patrie nomen tanto in precio apud Deos habetur, cur non iure optimo longe maiori in existimatione foret apud homines . Siquidem quisque nostrum in patria primum iucundum illud solis lumen intuitus est, non secus atque Deum, qui, tametsi omnibus gentibus communis est, unicuique tamen patrius esse existimatur, propterea quod sub uita intuitum ab illo loco primum auream illam solis lampadem conspe

L V C I A N I

75

conspexerit. Accedit his quòd & uocem quisque suam in patria auspicatus est, primum suae gentis uernacula lingua amabili balbutie sonare perdiscens, Deosq; cognouit. Porro, si quis talem sortitus est, quæ ad res maiores perdiscendas, alterius egeat adminiculo, talium tamen disciplinarum gratiam acceptam feret patriæ. Neque enim urbis nomen cognouisset unquam, nisi patriæ beneficio & opera urbes esse cognouisset. In ea uero opinione sum, ut putem, ab hominibus tantum in hoc sibi parari omnium artium ac disciplinarum cognitionem, ne patriæ indecores, sed seipsos huic utiliores informant. Insuper operæ etiam possidentur liberalitatis exercendæ gratia, ut communibus impensis patriæ inopiam subleuemus. Consentaneum enim esse opinor, ne, cum maximis beneficijs affecti simus, parum grati esse reperiatur. Sed si est, qui uni officiose refert gratias, quemadmodum æquum est, posteaquam beneficia non mediocria ab illo acceperit, multo magis conuenit quam cumulatissime paria referre patriæ. Etenim super parentum ærumnosa afflictione in ciuitatibus leges sunt conditæ. Aequum uero est, communem omnium matrem patriam esse existimare, huicq; pro nutricandi officijs ipsarum legum decreto iubente quam amplissimas gratias reponere. Cæterum usque adeo patriæ negligens & immemor conspectus est nemo, ut in alicui Repub. ætatem degens, omnem curam colentem.

O P V S C V L A

de patria deposuisset. At etiam qui peregre multis iam
 etati difficultatibus calamitose agunt, crebro testan-
 tur rerum optimarum omnium præstantissimam esse
 patriam, tum etiam egregie felices, quanquam in cæte-
 ris omnibus per omnia bene et beate vitam exigant,
 tamen in hoc egentissimos se esse opinantur, quod pa-
 triæ fines non incolant, sed extorres et peregre agant,
 quippe peregrinationis probrum non mediocriter eos
 scrutiat. Videmus quoque eos, qui per tempus quod
 peregre agendo insumpserunt, nonnihil splendoris
 et gloriæ sibi adiunxerunt, aut paratis diuitiarum pos-
 sessionibus, aut dignitate et honoribus, aut celebri di-
 sciplinarum atque ingenij testimonio, aut laude virtutis, om-
 nes certatim ad patriam terram properare, quasi ne
 quaquam apud alios meliores sua ipsorum bona essent
 cum aliqua laude ostensuri. Ac tanto quisque maiori
 studio patriam comprehendere adproperat, quanto
 rebus maioribus dignus apud externos habitus est. Pro-
 inde, iuuenibus quoque desiderabilis et amabilis iux-
 ta est patria. Porro autem homines iam ætate ac se-
 nio confecti, quanto maiori quam iuvenes prudentia ex-
 culti sunt, tanto uehementiori patriæ dulcedine ac de-
 siderio trahuntur. Quare unusquisque e senum nu-
 mero et festinat, et in uotis habet maxime in solo na-
 talitio vitam cum morte commutatam relinquere,
 ut quo loci vitam aspiciatus est, eodem iterum et cor-
 pus

L V C I A N I

pui terræ altrici humandum reponat, ac patriæ sepulta
 re participem se fore cognoscat. Etenim graue & acer
 bum unicuiq; esse uidetur peregre agentem se deprehen
 di, ac demum post mortem in aliena terra reconditum
 cinescere. Caterum, quāta erga patriam sit uere germa
 nis ac genuinis ciuibus, non certius aut facilius quā ex
 indigenis perdiscitur. Siquidem Peregrini & aduenæ,
 non secus atq; nothi aut Spurij paruo in discrimine po
 nunt exilia, quippe quibus patriæ nomen prorsus igno
 rum est, neque ullo animi beneuoli argumento prose
 quuntur, existimantes nusquā non rerum necessaria
 rum copiam sibi haud difficulter suppeditari, modum
 felicitatis in uentris ac gulæ foedis, & beluinis uolupta
 tibus situm habentes. Verumtamen, quibus mater est
 patria, terram illam singulari amore prosequuntur, in
 qua in lucem editi, in qua nutriti sunt, quanquā modi
 cam habeant, quanquā asperam & sterilem, quanquā
 unde terræ uirtutem collaudent non habuerint, attamen
 quo patria encomio potissimum celebranda sit, nequa
 quā animo perplexi hæsitabunt. Verum, tametsi non
 ignorauerint alios suam iactasse patriam superbius ob æ
 grorum fœcunditatem, ac pratorum uiridantium plan
 tas omnijugas, neq; ipsi tamen patrij soli laudis obliuiscū
 tur, quam equis alendis aptam suspicientes, numerosa
 quoq; ac robusta pube fœcundam collaudant. Adhæc ma
 turat etiam rediūm in patriam aliquis, qui insularis fu

erit, tametsi apud alios belle, & feliciter uiuere possit, oblatamq; immortalitatem respuet, patriæ sepulchrum perpetuitati præferens. Et uel patriæ fumus alieno igne ipsi luculentior esse uidebitur. Vsq; adco uero in uniuersum res omnes quamlibet præciosos excellit patria, ut legum quoq; conditores passim quisque uideat maximis puniendis sceleribus exilium poenam constituisse, tanquam grauissimum, & acerbissimum supplicium. Neq; uero solum Legislatorum consuetudo sic se habet, eorum uero qui cum imperio exercitibus præsunt aliter. Neque enim maiore ac uehementiore exhortatione in pugnis militum perturbati accenduntur & inflammantur animi, quam si pro tuenda patria se præliari cognouerint. Nec ferè ullus est, qui his auditis, ignauus esse sustineat. Etenim strenuum, & audacem ex meticoloso quoq; facit nomen patriæ.

LVCIANI

PHALARIS PRIMVS,

Vincentio Obsopæo

Interprete.

Missi nos huc legatos, o Delphi princeps, nosse Phalaris, taurum hunc Apollini adducturos, ac nobis pauca quædam auditu non inidonea, cū super dictis
ce nostro

L V C I A N I

27

re nostro, tunc super oblato munere uerba facturos. Ita
 que quorum gratia huc profecti uenimus, hæc sunt. Cæ
 terum, hæc uobis exponenda nobis in mandatis dedit.
 Ego, inquit, ò Delphi, talem de me apud omnes Græcos
 esse existimationem qualis sum, at non qualem me odio
 prosequentium aut inuidorum mendax fama apud igno
 tos traduxit, præ omnibus rebus permutatione facta
 amplecti uelim. Maxime uero, omnium apud uos talem
 de me opinionem esse optarim, qui & ceteros uitæ san
 ctimonia antecellitis, & Pythij assessores estis, ac tan
 tum non Dei familiares atq; domestici. Etenim persuasiss
 simum habeo, si me uobis purgauero, atq; ostēdero, fre
 stra crudelitatis suspicionem de me incidisse, etiam alijs o
 mnibus me per uos purgatū fore. Porro autē, ipsum De
 um eorum quæ dicturus sum testem inuoco, quem nullo
 modo possum decipere, aut falso & ficto sermone circū
 ducere. Fortasse enim, hominibus imponere baud ope
 rosum est, at Deo uerba dare, maxime uero huic, id ue
 ro nullo modo fieri potest. Ceterum, ego inter Acragā
 tinos non ex obscuris sum maioribus, uerum si quisquā
 alius ex illustri loco natus, ac liberaliter educatus, tum
 ingenuis disciplinis, & artibus imbutus, urbi necmet
 popularem exhibere non destui, ijs uero qui mecum in
 eadem uersabantur Repub. æquum & modestum me
 præstui. Violentiæ autem, aut illatæ iniuriæ, aut contu
 meliæ, aut precipitati iudicij, nemo me unquam

O P V S C V L A

sub prioribus uitæ annis insimulauit. Verum, cum ar-
 gumentis non dubijs perspicerem eos qui diuersam à me
 in administranda Repub. rationem sequebantur, uitæ
 meæ moliri insidias, ac omnibus modis mei è medio tollen-
 di occasionem captare ac querere (nostra uero ciuitas se-
 ditionibus factiosis dissecta ferueret) unicum illud effu-
 giū in tantis rerum difficultatibus securitatemq; repe-
 ri, pariter et ciuitati tuendæ salutem, si occupato per-
 uim principatu, illorum ferotiam refrenarem, eosq; à
 struendarum insidiarum studio sedatos retraherem, ean-
 demq; opera ciuitatem popularium factionibus flagran-
 tem ad modestum et tranquillū statum adigerem. Et
 erant sanè nō parum multi hoc meum institutum collau-
 dantes uiri et modesti, et amantes Reipub. quibus et
 mea sententia et instituti iam conatus necessitas non fuit
 obscura. Horum itaq; usus et opera, et consilio, haud
 difficulter uoti compos reddebar. Ex illo itaq; illi quidē
 non amplius rebus nouandis, aut turbis concitandis stu-
 dentes inter se discordanter dissidebant, sed iussis obtem-
 perabant. Ego uero imperium obtinebam, ipsa autem
 ciuitas sua libertate carebat. Ceterū, cædes aut insecta-
 tiones aut proscriptiones ne in eos quidem à quibus sepe
 numero insidiosè petitus eram, usurpauī aut exercui. At
 qui opere precium audere eiusmodi, in tuendo principa-
 tus imperio potissimum. Etenim humanitatis, comitatus,
 et mansuetudinis, præterea ex honoris et dignitatis
 equalitate

L V C I A N I

aequalitate mirificam in spem ueniebam, fore, ut ad obe-
diendum omnes pertraherentur. Statim igitur omni si-
multate deposita, cum inimicis in pristinam & gratiam
& concordiam redij, ac illorum plurimis, & in dandis
incundisq; consilijs, & conuersatione domestica utebar
familiarissime. Porro, cum ipsam urbem animaduertere
magistratuū negligentia, atq; incuria corruptā, multa su-
rentiū, aut potius cōmunes ciuitatis opes rapientū, et a
que ductus reparauī, et edificiorū sumptuosis extructio-
nibus exornauī, ac muro circūducto firmaui, puentuq;
quotquot magistratuū curam cōmunes erant, accessione
non modica cumulaui, iuuentutis recte educandae impen-
dio magnam curam habui, senes peculiari reuerētia pro-
sequebar. Populum uero, spectaculis ac largitionibus,
præterea solennitatibus, atq; epulis publicis mihi deuū-
ctum detinui. Virginum uero, contumeliosas corruptio-
nes, aut epheborum supra abomināda, et nefaria, aut in-
iuriosas satellitum immisiones, aut comminationes tyrā-
nicas ita auersabar, ut ne audire quidem fas putarem. Iā
uero, de dimittendo quoq; imperio, principatuq; depo-
nendo mecum inuito consilio deliberabam, si quo modo
tranquille atq; secure à curarum fluctibus liberatus quie-
skerem. Etenim principem agere, ac res omnes ut recte
ficerent administrare, prouintiam grauem, ac odiosam
esse existimabam, & rem non sine inuidia laboriosam.
Sed enim ne post hac tali administratione egeret ciuitas,

O P V S C V L A

In ea cogitatione suscepta adhuc uersabar. Ac iam omnia
 ea animo cogitabundo querebam. Porro autem, ciues
 mei concitata seditione iam aduersus me insurrexerant,
 deq; struendarum insidiarum ratione, faciendaq; defec-
 tione deliberabant. Quinetiam claudesinis conspirationi-
 bus iam conuenerant, armaq; collegerant, pecunias
 priuatis impensis comportauerant, ciuitates finitimas ad-
 ferendum missis copijs auxilium accersuerant, iamq;
 in Græciam ad Lacedæmonios, atq; Athenienses legatos
 petitum subsidium miserant. Quorum autem criminum
 reum me factum essent, iam illis deliberatum erat, tum
 quemadmodum ad mortem memetipsum mihi consciscen-
 dam adacturi forent, atrociter cominabantur. Præter
 ea quæ supplicia excogitabant, his qui publice puniendi
 forent, occulte non tulerunt. At enim quod nihil tan-
 te, præter illorum spem atq; sententiam perpeffus sim,
 Dijs immortalibus acceptum refero, quorum opera mihi
 detectæ sunt insidiæ. Omnium uero maxime Pythio,
 cuius beneficio et insomnia mihi ostensa sunt, illiq; missi
 quorum iudicio singula cognoui, atq; sagaciter deprehē-
 di. Ego uero, hoc loco uos, ò Delphi, in hoc ipso metu,
 quem nunc ipsa oratione quàm acerbus fuerit facile sen-
 titis, uolo super his quæ tunc acta sunt consilium mihi de-
 tis, quo tempore nulla munitus custodia ferme captus,
 rebus difficilimis ugentibus salutē querebam. Proinde,
 paulisper animo saltem suscepta Acragantem uersus pe-
 regrinatione

L V C I A N I

reginatione ad me, uisisq; illorum apparatibus, ac nu-
 nis auditis, dicite, quid nam faciendum sit? Humanitate
 ne erga illos amplius utendum est, concessaq; impunita-
 te perditorum ciuium malignitati et nefarijs conatibus
 parcendum, et dissimulanter ferendum scelus illorū est,
 tametsi mihi actutum extrema perpetienda forent? Ma-
 gis autem conueniebat, ut nudus à cruentis ciuibz mise-
 ram cædem sustinerem, eosq; qui mihi fuerunt charissi-
 mi coram crudeliter peremptos perire cernerem? An ue-
 ro talia hominis fuissent nimium insensati, sed consenta-
 neum erat generosiori uiroq; digniore cogitatione animo
 concepta, hominisq; prudentis et iniuria affecti iracu-
 dia suscepta illos prosequi. Mihi uero ipse è presentibus
 periculis emerso, in posterum securitatem præpararem.
 Hæc sat scio mihi facienda suasissetis. Quid ergo, ego
 post hæc feci, qui accersuis reis atq; noxijs, et concessa
 illis fandi, atq; respondendi copia, et adductis argumē-
 tis, singulisq; diligenter et accurate exploratis atq; cō-
 uictis, posteaquā nihil amplius inficiari poterant, meruū
 de illis sumpsi supplicium, uehementer excandescens, non
 quod mihi pernitiē machinati fuerant, sed qd' in illo pro-
 posito me permanere nō siuissent, qd' ab initio prosequē-
 dum mihi constituera. Et iam ab illo tēpore me ipse comi-
 tatu satellitū stipatū custodire nō desino, atq; ex illis quot
 quot ex occulto insidiosè me petuerit, supplicio afficere
 pergo. Deinde, hoies crudelitatis me accusant, nō ualde

O P V S C V L A

reputantes ab utro nostrum primum huius mali initium
 subintroductum sit, ea quæ in medio euenire, & quam
 ob rem de ciuibz nefarijs sumptum sit supplicium negli-
 genter complectentes, poenas tamen sceleratis ciuibz
 irrogatas in crimen uocant, easq; quæ sibi in illis extra-
 tiandis committi uisæ sunt crudelitates. Non dissimile
 factum, si quis apud uos sacrilegum quendam præcipitio
 malctatum uidisset, cæterum quæ nefarie designasset, nõ
 reputaret, quemadmodum noctu in templum ingressus
 sublati furtim preciosissimis quibusque donarijs sanctorum
 religiosissimum impie depeculatus esset, ac etiam statua
 manus sceleratas admouisset, magnæ tandem crudelita-
 tis uos accusaret, quod cum & Græci & sancti esse per-
 hibeamini, supplicio affecissetis hominem græcum pro-
 pe templum. Etenim non ita procul ab urbe fertur esse
 petra, huic destinata supplicio. At uos, ut opinor, eius-
 modi hominis stoliditatẽ risu prosequuturi essetis, si quis
 hæc aduersus uos dicere auderet, alij autem omnes ue-
 stros aduersos impios maleficos crudelitatem collauda-
 bant. In summa, populi non perpendentes, qualis nam
 ille sit, quibus rebus imperio præest, siue iustus, siue in-
 iustus, simpliciter ipsum nomen tyrannidis prosequun-
 tur odio, ipsiq; tyranno extreme insensi sunt, tametsi
 Aeacus aut Minos, aut Rhadamantius principatum ges-
 serit, omnes tamen ex æquo è medio tollere appropriant,
 malos illorum ante oculos sibi proponentes, bonos uero com-

L V C I A N I.

ro communi accusationi innocenter obnoxios eodem
 odit complectentes. Ceterum, audio apud uos quoque
 in Græcia multos fuisse tyrannos sapientes, sub hoc ui-
 tioso, ut uidetur, nomine cōmodos et mansuetos oibus
 sese utendos præbuisse, è quorū numero nonnullorū ora-
 tiones quoq; breues et succinctæ in delubro uestro unā
 cum statuis ac muneribus Pythio repositæ continentur.
 Respicite autem ad legum scriptores etiam irroganda-
 rum pœnarum rationi et consuetudini plurimum tri-
 buentes, quasi ceterarum rerum nulla expectanda sit
 utilitas, nisi metus malefactoribus esset propositus, ac
 certa spes constituta luendi pro flagitijs supplicij. Cæ-
 terum nobis tyrannis in hoc longe maior imposita est
 necessitas, qui cæteris necessario præsumus, quique com-
 munem cum nobis odiose inuidentibus tum necem ma-
 chinantibus consuetudinem agimus, ubi ne personati
 quidem ullam securitatis utilitatem sentimus, sed omnis
 nostra res perinde ut fabula, quæ de hydra fertur se ha-
 bere. Quanto enim plures præciderimus, tanto plures
 nobis puniendi occasiones suppullulant. Est autem ope-
 repretium, ut ista feramus, ac capita subinde recrescen-
 tia semper recidamus, et per Iouem iuxta Iolai insti-
 tutum igne quoque absumamus, si salui rerum potiri
 cupimus. Etenim, eum qui necessitate coactus semel
 in hæc inciderit, et ipsum materiæ non dissimilem
 esse necesse est, aut sceleratis ciuibz parcentem, peria-

O P V S C V L A

re funditus . In summa, quem putatis usque adeo mentis
 esse agrestis , efferatæq; immanitatis hominem, cui non
 luptati sit alios flagellis cedere, aut cruciatorum audire
 gemitus, aut cedes & carnificinas spectare, nisi uehe-
 mentem infligendarum poenarum causam haberet?
 Quoties igitur dum alij flagris cederentur lachrymatu-
 sum? Quoties autem meam ipsius fortunam lugere ac
 deplorare cogor, grauius ego supplitium & diuturnius
 sufferens? Etenim utro natura bono, necessitate au-
 tem saeuo & amarulento, multo durius est de alijs sum-
 re, quàm de se sumi supplicium. Si uero libere quod
 sentio proferendum est, ego profecto, si mihi daretur
 optio, utrum uelim nonnullos innocenter punire, aut
 me ipsum potius mortem oppetere, planè persuasum ha-
 bete, quod nihil cunctatus mori potius eligerem, quàm
 homines nihil mali præter æquum commeritos suppli-
 cio afficere. Dixerit uero aliquis, præoptas potius
 Phalari, ipse iniuste interire, quàm iustis ex causis poe-
 na affligere insidiatores, uelim profecto hoc. Rursus
 enim uos Delphos in consilium uoco, utrum præstabi-
 lius esse putatis iniusta morte oppetere, an iniuste serua-
 re eum qui exitium machinatus sit. Nemo, ut opinor,
 adeo uecors est & egens animi, qui non uiuere potius
 præligat, quàm seruatibus hostibus interire. Et quot nam
 ego ex ijs, q manus mihi ad mouere conati sunt, seruauim?
 Quorum de numero est Achantus ille cum Timocrate
 & Leon

L V C I A N I

& Leogora, ueteris quæ mihi cum illis fuit consuetudi-
 nis & amicitie recordatus. Ceterū, si ita uester fert ani-
 mus, atq; adeo uobis cordi est meos mores nosse propi-
 os, eos qui in Acraganta frequenter commeant hospites
 interrogate, cuiusmodi ego me erga illos gerere soleam
 aut ostendere, & num humanum & liberalem me præ-
 beam accedentibus. Qui exploratores etiam in portis
 constitutos habeo, neq; non auditores, qui nam & un-
 de nauigarint, ut certior factus pro dignitate honorem
 habens dimittam illos. Nonnulli quoq; studiose & sua
 sponte me uisunt, Græcorum quidem sapientissimi, neq;
 nostram cōuersationē respuunt aut subterfugiant. Quē
 admodum nuper sapiens ille Pythagoras ad me uenit, cū
 longe alia de fama mea inaudisset. Postea uero quā
 omnia secus se habere comperit, discessit collaudans me
 insciē, ob crudelitatem uero necessario mihi exercen-
 dam mei miseresens. Postremo putatis ne eum, qui
 erga peregrinos tam humano affectus est animo, aduer-
 sus domesticos tantam exercere iniustitiam, nisi præter
 modum iniuria afficeretur? Hæc ferè sunt, quibus me
 uobis abunde purgatum esse opinor, uera profecto &
 iusta, ac multo magis laude, ut ego mihi persuadco,
 quàm odio digna. Sed enim de misso donario, iam
 tempus est ut audiatis, unde nam & qua ratione tau-
 rum hunc possederim, statuarij opera non locata. Ne-
 que enim tam dementis sum animi, ut tales possessiones

mihi desiderandas esse putem. Sederat quidam Peril-
 laus nostratis gentis homo, egregius quidem & ingenio-
 sus artifex, ceterum natura malus & improbus. Ille tota
 uia cum à sententia mea aberrasset, putauit se mihi rem
 admodum gratam facturū, si nouum quoddam supplicij
 genus excogitasset, quasi præ omnibus rebus præcipuā
 in sumendis supplicijs uoluptatem cupientissime cape-
 rem. Iam uero boue fabricato, ad me uenit ferens illum
 aspectu sanè pulcherrimum, atq; accuratissime ad uer-
 bouis imaginē expressum. Tantū illi motus & mugitus
 deerant, quo minus uiuus esse putaretur. Viso aut̃ illo, sta-
 tim exclamabam, dignum munus Pythio, mittendus est
 hic taurus Apollini. Porro Perillaus assistens, quid si, in-
 quit, sapientiam quæ in illo est perdisceres, ac usum cui
 præbendo firmatus est. Et cū dicto taurum per dorsum
 aperuit. Si quē, inquit, cruciatibus torquere uolueris, cō-
 iecto illo in machinam ac dorso iterū concluso, hasce ti-
 bias naribus bouis admotas accōmoda, ignem aut̃ succen-
 dere iubeas. Ac ille quidem inclusus plorabit, uociferabi-
 turq; inusitatis & ineffugilibus detentus doloribus, ce-
 terum uociferatio per tibias, cantum tibi absoluet nimū
 stridulum, & lugubre quiddam modulabitur, quin etiam
 insuper mugitus ciebit tristissimos, ita, ut ille inter mor-
 dulandum tormentis crucietur, tu uero singulari uolu-
 ptate afficeris. Porro, ego his auditis crudelē machinā
 extreme auersatus sum, & immanem illam instrumenti
 inde

L V C I A N I.

indolem prorsus respui, conueniensq; & debitū illi supplicium imposui. Et age, inquam, o Perilaë, ne uana uideatur esse tua promissio, ipse nobis in taurū ingressus uerā artis tuæ industriam cōprobato, ac uociferātes imitare, ut certo cognoscam, nū ea quæ iactas carmina per tibiās cantata exaudiantur. Perilaus nihil cunctatus his dictis prompte obtemperat. Ego aut, postquā ingressus est, concluso tauro, ignem iussi succendere. Recipe dixi debitum arti tuæ tam admirandæ præmiū, ut magister musices ipse primas omnium canas. Ac ille enim uero iustissima passus est, sua ipsius excellenti fruens industria. Porro autem ego uiuentem, & adhuc semiuuunt spirātem iussi eximere, ne si immoreretur, nec sua opus contaminatū impiaret, illū inhumatum per scopulos precipitari imperavi. Taurum uero piaculis mundatū Deo dedicandum legavi, omnemq; de illo historiam iussi describere, dedicantis mei nomen, Perilaum artificem, illius immanem sententiam, meam in puniendis maleficis æquitatem, conueniens supplicium, primos artificis concentus & modulationes, præterea primam musices experientiam. Vos autem Delphi iuste facietis, si pro me unā cum legatis sacra feceritis, taurumq; Deo in eleganti delubro dedicaueritis, ut omnibus perspicuum fiat, quo ego aduersus criminosos sim animo, tum quæ acerbitate ulcisci soleam superuacuas illorū ad perpetrādam malitiā cupiditates. Itaq; hoc ipso solo facto satis su

O P V S C V L A

perq; quibus moribus præditus sim manifestatū est, Perila
 lao supplicijs affecto, ac tauro dedicato, neq; amplius ad
 aliorum torquendorum musicam reservato, quem nihil
 aliud modulatum esse pro certo affirmo, præter quàm
 solos mugitus artificis. Quodq; in solo ipso artis pericu-
 lum fecerim, ac statim barbaram illam & inhumana-
 nam musicam compescuerim. Atque hæc quidem in
 præsens Deo offerre libuit. Dedicabo uero illi et alia
 sæpenuero, ubi tantum illius munificentia consecutus
 fuero, ut amplius poenarum acerbitate erga noxios non
 egeam. Hæc equidem, o Delphi, quemadmodū à Phala-
 ride facta sunt, singula quàm uerissime percensuimus.
 Iusti uero utiq; habendi simus, si fidem uobis facientes
 ueritatis testimonium illi præstiterimus, quippe qui ha-
 rum rerum non imprudentes nullam nunc mēuendi oc-
 casionem aut causam habeamus. Quod si quoq; neces-
 se est, pro uero nos esse supplices, quem falso multi suspi-
 cantur esse improbum, quippe qui inuitus & coactus
 in malos animaduertit, supplicamus uobis nos Acra-
 gantini, qui & Græci sumus, & ex antiquo Diores, com-
 plectamini humanitate uestra uirum amicitiam uobis-
 cum iungere cupientem, ac eum qui multum & publica
 ce et priuatim unicuiq; uestrum benefacere & prodesse
 studeat. Assumite igitur uos ipsi tantum Deoq; dedica-
 tum offerre, ac pro Acragante ipsiusq; Phalaridis salu-
 te præcantes uota facite. Et nolite nos infecta legatio-
 ne dimitte

L V C I A N I

ne dimittere, ne & illum contumelia afficiatis, eademq;
opera Deum elegantissimo iuxta ac iustissimo munere
priuetis.

L V C I A N I

P H A L A R I S S E C V N D V S,

V I N C E N T I O O B.

soporeo inter=

prete.

Cum antehac nulla mihi, o viri Delphi, neq; cum
Acragantinis ciuibus hospitalitas intercessisset,
neq; cum ipso Phalaride priuatim ulla domestica familia
ritatis contracta esset societas, neq; aliam haberem erga il
lū aut peculiarē causam sociandæ beneuolentiæ, aut olim
iungendæ cū illo amicitiae spem, tantū uero missos ab eo
legatos audierim æqua & modesta perorantes, callideq;
prospicerem, & quid pie à uobis fieri possit, & quid
publicæ utilitati conducibile foret, cum primis uero quid
Delphis non indecorum factū futurum esset, surrexi in
medium oratione mea uos cohortaturus, ne & uirū prin
cipem, & pie agentē contumelia temere afficeretis, neq;
munus ipsum, quod Deo iam destinatum est, à uotis alie
naretis. Præsertim trium maximarum rerum perpetuo
monumentum futurum, artis præstantissimæ, cogita
tiōis crudelissimæ, & iusti supplicij. Itaq; ego quod & in

O P V S C V L A

incerto habetis, quid hac de re statuendū sit, quodq; magistratus deliberandum uobis proposuerint, num munus suscipiendum, an iterū retro ablegandum sit, parum religiosum esse arbitror. Multo aut potius impietati nullum modum relinquetis, neq; enim aliud hæc res erit, quàm nefarium sacrilegiū, quod turpitudine sua omnia longe lateq; excedit flagitia. Nec minus impiū erit factu, Deo donaria dedicare uolentibus, ne facultatem quidem offerendorum munerum concedere, quàm ea quæ Deus iam oblata possidet depeculari. Precor autem uos, cum ego unus sim e Delphorum numero, ac ex æquo publicæ gloriæ particeps, si conseruata fuerit, tum diuersæ opinionem obnoxius, siquid in præsens aduersus existimationem nostram perperam admissum fuerit, ne templum obseratis pijs & religiosis hominibus, neque ciuitatem nostram omnium mortalium contumeliæ atq; calumnijs traducendâ obijciatis, quasi ea quæ Deo offerenda mutantur sycophantijs illudentē, calculisq; & iudicio donaria dedicantes rectificantem. Siquidem nemo quicquàm posthac muneris offerre audebat, certior factus, Deū nulla beneuolentia suscepturum, quod prius Delphis non uisum sit probabile. Proinde Pythius iam ante non iniquam de misso donario tulit sententiam. Si enim aut Phalarim odio haberet, aut eius munus contemptim auersaretur, facile ac promptam illi fuerat illud unā cum nauis oneraria, quæ allatum est in medijs

L V C I A N I

dijs Ionij maris fluctibus submergere . Iam uero, ille à ue-
 stra sententia longe lateq; dissentit, cum et sereno celo
 illis Ionium traicere præstitit (quemadmodum ipsi testi-
 ficantur) ac saluos in Cirram usque pertulit . Quo fa-
 cto satis manifestum est, monarchæ pietatem sibi non im-
 probari . Oportet autem, et uos diuinæ sententiæ adie-
 ctis calculis, et hunc taurum reliquis templi ornamen-
 tis adiungere . Quandoquidem haud dubie res foret o-
 mnium absurdissima, si quis adeo magnifico et excellen-
 ti munere huc misso, uestris calculis ab ingressu templi
 arceretur, ac præmium impietatis auferret, uidelicet
 indignus iudicatus qui donum offerret Apollini . Cæ-
 terum, illius cuius diuersa est à me sententia, quemadmo-
 dum ex Acragante huc delatus nauigio, cædes quaspi-
 am et iniurias et rapinas, et depredationes à tyrāno
 factas nimium tragica uociferatione extulit, dicens pro-
 pmodum omnia sibi coram uisa esse oculis, quem non
 ignoramus ne ad portum quidem usq; peregre profectū
 esse . Non autem dissentaneum est talia ne ijs quidem o-
 mnino credere, qui ista se perpejsos esse commemorant-
 Etenim nobis obscurum est, num uera prædicent, ne quo-
 modo eos, de quibus nihil certi nobis compertum est, in-
 iuste sceleris accusemus . Quod si tale quippiam in Sice-
 lia quoq; peractum est, quid hac de re Delphos sollicite
 curiosos esse attinet, nisi pro sacerdotum officio iudicium
 partes nobis præpostere uendicemus . Et iam nobis sc-

O P V S C V L A

erificandum erat, atque cæteris omnibus Deus coleman-
 dus, ac si quis misisset donaria, ea dedicare nostri fuerat
 officij. Nunc hic expendentes sedemus, si qui ex illis
 qui trans Ionium continentem incolunt legitime an se-
 cus administrent imperia. Atque aliorum quidem res pro-
 ut ipsi uoluerint se habeant. Porro, nobis per necessarium
 esse opinor, ne nostra ipsorum nobis ignota sint, tum qui
 olim rerum nostrarum status fuerit, et quomodo nunc in-
 præsens eadem se habeant, et quid magis ex usu nostro sit
 facere. Nam quod in præcipitijs et arduis cauitibus ha-
 bitemus, ac steriles petras colere soleamus, Homerus mo-
 nitor nobis non est expectandus, qui nobis hæc palam fa-
 ciat, sed ista coram ipsi oculis intuemur, tum quantum sem-
 per in terra uersemur cui portus sit profundus haud ob-
 scure animaduertimus, Ceterum, templum ipsum et Py-
 thius et oraculum, tum sacrificantes et pietatis operibus
 seruientes, ij sunt Delphorum campi, ij prouentus, inde
 abundantia, inde comestus nobis abunde et affatim offun-
 ditur. Par enim est, ut apud uos quod uerum mihi uidetur
 tacitum non habeam aut dissimulanter prætereā, et quod
 à poetis dicitur, cura sementem citraque orationem nobis omnia
 proueniunt, dei agricolæ opera. Qui non solum ea quæ apud
 alios bona nascuntur nobis ampliter, et cumulate exhibet,
 sed si quid preciosi aut rari apud Phryges est, aut Lydos,
 aut Persas, aut Assyrios, aut Phœnices, aut Italos, aut
 apud ipsos denique Hyperboreos, omnia certatim ad Delphos
 perferunt.

L V C I A N I

45

*perferuntur. Ac nos secundo loco post Deū ab omnibus
 mirifice colimus, paratāq; rerū copia affluentes felicē vi-
 tam agimus. Sed hæc iam olim uobis ignota non sunt.
 Quod autem ad præsentē deliberationē attinet, danda
 est nobis opera, ut in hoc uite semel institutæ tuēdo pro-
 posito constanter perseueremus. Nullus, ut mea fert opi-
 nio, memoria tenet ullo tempore de quoq; donario apud
 nos latam esse sententiam, neq; quenquam à sacrifican-
 do aut donario dedicandō fuisse exclusum aut prohibuū.
 Eamq; ob causam opinor delubrū Apollinis tantopere
 auctum esse, in tantū, ut iam supra modum abundet mu-
 neribus. Oportet itaq;, neq; in præsens quicquā teme-
 re innouare, neq; aliquid præter morem patriū consue-
 ere. Sed nec amoris respectu iudicanda sunt nobis dona-
 ria, nec generis ratione ea quæ mutantur æstimanda, un-
 de nam aut à quo aut cuiusmodi sint quæ huc legantur.
 Suscepta autem munera nulla curiositate delubro sa-
 cranda sunt, ac ambabus manibus per nos inseruien-
 dum est, cum Deo tum pietatis gratia huc uenientibus.
 Videmini uero mihi, o uiri Delphi, super rebus quas in
 præsentia deliberationi expendendas subiecistis consul-
 tissime facturi, si primum omnium eam cogitationem
 susceperitis, de qualibus nam ac quantis rebus consilium
 ineatis. Principio enim super Deo ipso ac tēplo, tum sa-
 crificijs atq; donarijs, super ritibus ac moribus antiquis
 simul atq; legibus uetustis, ac gloria uaticinij. Exinde su-*

O P V S C V L A

per uniuersa ciuitate, ac rebus priuatim et publice oibꝫ
 Delphis conducentibus. Præter hæc omnia cōsultantes
 non contemnendum in discrimen uenietis apud omnes
 homines aut fruendæ gloriæ, aut tolerandæ infamiae.
 His profecto nihil maius (siquidem rationis compotes
 estis) aut perinde necessarium esse existimabitis. De quibꝫ
 igitur in præsens consultamus hæc sunt. Non equi-
 dem solum Phalaris, neq; taurus ille, neq; æs tantum,
 sed omnes reges ac principes, quotquot nunc templi utū-
 tur opera. Præterea aurum, argentum, & quæcunq;
 alia præciosa, multa ac sæpenumero Deo dedicanda ue-
 niunt. Primum enim, iuxta Dei consilium expendere
 conuenit. Cuius ergo rei gratia non ut semper nobis ma-
 ris fuit, neq; ut iam olim consueuimus de dedicandis mu-
 neribus faciemus? Aut quid in antiquis constitutionibus
 censoria nota reprehendentes, rebus nouis studemus?
 Et quod nunquam ex quo hanc urbem incolimus, ac Py-
 thius interrogatus reddidit oracula, & tripos loquitur,
 & ipsa sacerdos diuino afflatur numine, fecimus, nunc
 faciendum constituemus, iudicantes uidelicet ac expen-
 dentes eos, qui huc miffitant munera. Quin potius illud
 apud animum uestrum cogitatis ex prisco illo more, &
 instituto, quo munerum offerendorum facultas inter-
 clusa fuit nemini, quantis bonis templum auctum & cu-
 mulatum fiet, omnibus offerentibus, ac quibusuis pro
 substantiæ suæ modulo donarijs Deum cumulantibus.
 Quod si

L V C I A N I

86

Quod si nobis ipsi iudicum & censorum provinciam sumemus missorum huc munerum, uereor, ne cito eorum qui nobis probandi aut expendendi sunt, penuria laboremus, nemine scilicet suffrente semetipsum reum obicere iudicio, & in hoc ipsum impensas & sumptus facientem, ut iudicetur, deq; omnibus in periculum uenturum. Aut cui humaniter patiendum existimatis, si donariorum dedicandorum libertate indignus esse iudicabitur?

L V C I A N I S C Y T H A, V E L

Hospes, Vincentio Obsopoeo

interprete.

Non fuit primus Anacharsis, qui ex Scythia Athenas usque peregre profectus est, graecicae disciplinae perdiscendae desiderio, sed ante illum & Toxaris uir & multae sapientiae & elegantiae ac rerum optimarum studiosus admodum. Sed qui domi non erat de sanguine regio, neq; ex ijs qui tyaras gestare solent, uerum cuius est uulgo Scytharum et popularium, cuiusmodi sunt, qui apud illos uocantur Octipedes, quo significant aliquem duorum bouum & unius plaustri esse dominum. Hic ergo Toxaris haud iterum postliminio ad Scythas regressus est, sed Athenis manens diem suum obiit, ac non multo post etiam heros esse uisus est, atq; hunc peregrinum medicum Athenienses non secus, atque unum conant ex heroum numero. Hoc enim nomen cum heros

O P V S C V L A

esse declaretur, possidere coepit. Sed enim causam con-
 gnominis, & quam ob rem in heroum catalogum rela-
 tus sit, unusq; ex Aesculapianis usus sit, non alienum
 fortasse est percensere ut cognoscatis. Non Scythis tan-
 tum moris est immortalitate donare homines: & ad Za-
 molxim ablegare mortuos, sed Atheniensibus quoq; li-
 citum est in Graecia Scythas Deos facere. Quo tempore
 sua pestilentia populus Atheniensis infestabatur; ut
 dere uisa est Architelis uiri Ariopagitici uxor sibi Scy-
 tham astitisse, dixisseq; fore, ut Athenienses à pestifero
 contagio liberarentur, si angiportus uino conspergeret.
 Hoc cum saepius fieret, neq; enim Athenienses muliercu-
 lae uerba audita dederunt neglectui, factum est, ut non
 amplius pestis in eos grassaretur, siue uaporibus quibus-
 dam noxijs uini odore extinctis, siue aliud quiddam ma-
 ioris efficaciae norit heros Toxaris, quippe medicus exi-
 stens ista Atheniensibus facienda suaserit. Itaq; curatio-
 nis merces etiam nunc illi persoluitur, nam niuei coloris
 equus ad eius monumentum quotannis immolatur. Quo
 loci monstrauit Diogenete illum accedente ea quae de ui-
 no spargendo diximus imperasse. Et inuentus est eo loco
 Toxaris esse sepultus, ipsa inscriptione cognitus, tametsi
 non integra appareat. In primis uero quod super colum-
 nam uir ornatu scythico sculptus fuerat, leua arcu inten-
 sum, dextra uero, ut iussus est librum tenens. Etenim ad-
 huc plus quam dimidio corpore conspicitur, & arcus totus
 unus

L V C I A N I

tus unâ cum codice . Reliquas uero partes statuae unâ cū
 fronte temporis longinquitas iam deuastauit . Est autem
 non procul ab ædibus Dipyli , à leua in Academiam in
 gredientibus tumulus non magnus, & statua humi sita,
 uerum subinde recentibus fertis redimita . Aiuntq; non
 nullos febre laborantes iam ab illo subleuatos esse , &
 per Iouem à uero non abhorret , quippe qui totam ciui-
 tatem quondam peste grauata liberauerit . Sed regre-
 diamur ad id cuius gratia illius mentionem fecimus . Ad
 huc quidem, in uiuis erat Toxaris, Anacharsis autem cū
 nuper soluisset è patria , ex Pyreo in urbem uenit , ue-
 luti hospes & barbarus, non mediocriter animo pertur-
 bato, omnia ignorans, ad multa meticulosus et trepidus,
 pendens animi quid ageret . Siquidem non obscure intel-
 ligebat à uidentibus se haberi ludibrio propter habitus
 peregrini insolentiam, et eandem linguam sonare callen-
 tem inueniebat neminem . In summa, iam illum susceptæ
 profectionis pœnitebat, constitutum habens in animo uē-
 sis tantum Athenis actutum retro abire in patriam , con-
 scensoq; nauigio iterum soluere in Bosporum , unde non
 multum itineris illi conficiendum restabat in Scythiam
 Ad hunc modum hæc secū reputāti, Anacharsidi demon-
 quispian bonus illi sit obuiam, ut reuera credendum est
 nempe Toxaris in Ceramico . Ad quod primum illū per-
 traxit habitus , quem uidebat sibi esse patrium . Deinde
 haud difficulter cogniturus erat , & ipsum Anacharsi .

O P V S C V L A

nempe ex illustri ortum genere, quiq; inter Scytharum primates non infimum locum obtineret. Porro autem, Anacharsis unde cognoscere potuisset popularem sibi esse Toxarim, more graecorum exornatum, mentum habentem detonsum, incinctum, nullo ferro munitum, iam multa facundia facetum, et lepidum, atq; ex ipsis Atticis unum indigenam? Adeo iam transformatus erat longinquitate temporis. Verum Toxaris Scythica lingua affatus illum, nonne tu, inquit, Anacharsis ille es Dauacetopatre prognatus? Lachrymatus est praegaudio Anacharsis, propterea quod eiusdem linguae hominem inuenisset, planeq; callentem quis esset, aut quem apud Scythas dignitatis locum obtineret, et interrogavit, Tu uero unde me nosti o hospes? Cui ille, inde ego sum, inquit, e uobis oriundus ex Scythia, nomen mihi est Toxari, non ex claris illis ducenti generis originem, ut per hoc tibi notus esse queam. Num, inquit, ille tu es Toxaris, de quo ego inaudiui, Toxarim quendam amore uisendae Graeciae, relictis domi uxore, et infantibus filiis, Athenas esse profectum, et nunc ibi uersari, inq; magno esse precio apud optimates? Ego, inquit, ille ipse sum, si qua etiam nunc apud uos de me fama superstes est. Proinde, inquit Anacharsis, scias me tuum factum esse discipulum, ac amoris tui emulum, quo huc perductus es scilicet ut uiderem Graciam. Itaq; huius negotiationis gratia peregre profectus, uenio infinitis malis perfunctus apud

L V C I A N I

tius apud gentes in medio sitas. Et nisi tu mihi factus
 fuisses obuiam, iam decretum erat priusquam sol occidis-
 set, me retro ad nauem uoluisse referre gressum, usque-
 adeo consternatus eram animo, peregrina & incogni-
 ta omnia conspiciens. Sed age per Acinacem & Zamol-
 xim deos nobis penates, tu me assumptum ò Toxari ut
 hospitiū circumducito, ac mihi pulcherrima quæq; quæ
 Athenis sunt cōmonstrato. Deinde, si qua etiam passim
 in reliqua sunt Græcia admiranda & uisenda, cum leges
 optime constitutas, tum uiros quosq; integerrimos. Ad-
 hæc mores & ludos publicos, & uitam illorum, & Rem
 pub. Quorum indagandorum gratia prior tu, exim ego
 post te tantum itineris exhausimus. Et ne permittas ut
 tibi omnibus nondum uisis mihi retro pes mouendus
 sit. Hoc equidem, inquit, Toxaris minime amanter di-
 xisti, uix tactis pede liminibus mox te rediturum postli-
 minio. Atqui bonum habe animum, neq; enim, ut tu te-
 rum cogitas, abibis, neq; te facile dimissura est ciuitas.
 Neque uero adeo modica habet erga retinendos hospi-
 tes demulcimenta aut illectamenta, uerum multo magis
 te susceptum ita tractabit, ut neq; uxoris amplius, neq;
 liberorum, si quos interea nobis absente suscepisti, admo-
 dum memor futurus sis. Ceterū, ut quàm celerrime uni-
 uersam Atheniensium urbem uisam cognoscas, aut poti-
 us omnem Græciam, & ea quæ apud Græcos maxime
 uisenda sunt, ego tibi effectum reddam. Agit hic uir mul-

O P V S C V L A

te & admirandæ sapientiæ, & quidem indigena, sed
 qui diu multumq; susceptis peregrinationibus, & in
 Asiam & in Aegyptum profectus sit, ac cum optimis
 quibusq; mortalibus uitæ consuetudinem habuit. Cæ-
 tera homo non admodam diues, uerum infimæ penè for-
 tunc mendicus. Videbis senem adeo populariter exorna-
 tum. Veruntamen cum propter sapientiæ excellentia-
 am, tum aliarum uirtutum, quibus præditus est præstan-
 tiam ab omnibus certatim colitur, adeo ut etiam pro le-
 gum auctore eo utantur in constituenda Repub. neq; in-
 iusta eius præcepta uiuere dedignantur. Hunc si amicitia
 tibi iunctū possederis, ac planè cuiusmodi uir sit, perdi-
 diceris, uniuersam Græciam in te habiturum, haud dubi-
 tanter existima. Et quod caput est nosse, sic habe, ex om-
 nibus bonis hic repositis non maiori me tibi gratifica-
 ri posse, aut officio aut obsequio, quàm si huic te quàm
 commendatissimum reddidero. Ne igitur cunctemur, d.
 Toxari, inquit Anacharsis, sed me assumens quantotius
 ad illum ducito. Sed enim illud uereor, ne difficilis acces-
 su sit, tuumq; erga me studium tanquàm superuacane-
 um respuat. Bona uerba, inquit ille, uideor enim me il-
 li rem omnium grauissimam facturum, beneuolentiæ er-
 ga hospitem ostentandæ occasionem sibi offerens. Tan-
 tum uero me sequere, statimq; qua sit erga hospites re-
 uerentia, tum quàm à comitate non auersus, tum quæ
 alia eius bonitas & ingenij amoenissimi suauitas, cogno-
 sces.

LUCIANI.

fecit. Quin potius bona fortuna duce ille ipse nos acce-
 dit, nempe illi, qui cogit abundus secum loquitur. Et
 cum dicto Solonem alloquutus, uenio, inquit, maximum
 tibi munus adducens, uirum peregrinum, egentem ami-
 citie. Est autem genere et natione Scythia, unus apud
 nostrates ex nobilibus et summo loco natus. Omni-
 bus uero in patria relictis, huc uenit nobiscum conuer-
 satorus, eaque quae per Græciam sunt præstantissima ui-
 surus. Porro ego eius rei compendium illi inuentum
 curavi, quo pacto facillime simul et expeditissime uni-
 uersa perdisceret, et optimis quibusque innotesceret.
 Aliam uero ad hæc consequenda uiam compendiosio-
 rem non tenebam, quam si hunc tibi adductum familia-
 rem fecissem. Itaque, si Solonem ego planè pernoui,
 sic facies, ac illum in bonorum notitiam et studium per-
 duces, et germanum ciuem Græciæ esse ostendes. Et
 quod tibi paulo ante dixi Anacharsi, omnia iam uiso
 Solone conspexisti. Hoc sunt Athenæ, hoc est ipsa Græ-
 cia. Neque amplius hospitem te esse puta, omnes te
 prouerunt, omnes certatim amore te prosequuntur. Tan-
 tum tibi in hoc sene bonorum repositum esse ne dubi-
 tes. Omnium in Scythia relictorum te capiet obliuio,
 iuncta cum illo conuersatione. Habes peregrinationis
 tue præmia, ac amoris finem tantopere desideratum.
 Hic tibi græca est regula, neque non Atticæ philoso-
 phie index certissimus. Quare hoc tibi persuade,

O P V S C V L A

eum esse multo felicissimum, quicumq; cum Solone uersa-
tus fuerit, eoq; amico uittur, perlongum esset referre,
quantum cum Solon sit delectatus munere, tum quibus
uerbis responderit, ita ut in reliquum tempus dulcissime
simul & coniunctissime conuixerint, alter quidem illo-
rum nempe Solon, docens & instituens rebus pulcherri-
mis, & amicum Anacharsin in omnium familiaritatem
aggregans, Græcorumq; optimatibus adducens, tū per
omnia diligentissime curam agens, quo pacto quā iu-
cundissime in Græcia in pretio habitus præcelleret. Al-
ter autem admirandam illius sapientiam attonito animo
admiratus, ne altero quidem pede uolens à senis latere di-
scedebat. Itaq; quemadmodum illi pollicitus fuerat Toxa-
ris, ex unico Solone in puncto temporis uniuersa cogno-
uit, ac omnibus innotuit, & illius gratia à cunctis fami-
liariter colebatur. Neq; enī mediocri laude Anacharsis
uirtutes solebat extollere Solon, uerū hominibus & hoc
moris erat, ut quemadmodum Soloni legislatori libenter
dicto audientes erant, amore quoq; & beneuolentia pro-
sequebantur, quoscunq; ille aliquo pretio dignos esse exi-
stimabat, ac prorsus eosdem in reliquum utros optimos
esse credebant. Solus uero ex Barbaris Anacharsis initia-
tus est, ac ciuitate donatus, si Theoxeno fides habenda
est, qui præter cætera & hoc de illo literis ac memoriæ
prodidit. Sed neq; ut opinor retro ad Scythas Anachar-
sis abiit, nisi Solone morituro. Vultus igitur fabulæ finem
tam

L V C I A N I.

iam imponam, ne sine capite obambulet? proinde iam
tempus est cognoscendi ciues, cuius rei gratia mihi Ana-
charsis ex Scythia, & Toxaris in praesentia uenerunt in
Macedoniam, ad quos Solonem quoq; adultæ ætatis ho-
minem ab Athenis adduxi. Siquidem aio, & me non dis-
simile quiddam cum Anacharside passum esse. Ac per
Gratias uos obsecro, ne indignabundo animo mihi uitio
uertatis similitudinem, si uiro regio memetipse compa-
rauero. Barbarus enim ille fuit. Ceterum nos Syros ulla
in re Scythis deteriores non facile dixeris. Atqui neque
res meas cum regia magnificentia componere annitor
similitudine, nisi quantum ad ea quæ diximus. Nam cū
primum in uestram urbem hospes immigrassem, statim
animo obstupefactus sum, uisa & eius amplitudine &
pulchritudine, ac incolarum multitudine, aliāq; poten-
tia & splendore omni cognito. Itaq; multo tempore ani-
mo hærebam attonitus ad hæc, nec poteram cuncta ab-
unde satis admiratione prosequi. Cuiusmodi quiddam &
insularis ille iuuenis conspectis Menelai ædibus passus
est. Neq; uero alium ego obinebam animum intuitus
urbem tanto uigore uigentem, ac iuxta poetam illum oī-
bus bonis florentem, quibus ciuitas felix & beata solet
affluere. Hoc iam affectus animo, deinceps de ijs quæ
agenda forent mecum deliberabam. Iam enim olim con-
stitutum habebam, oratione uos & laudibus illustra-
re. Quibus enim alijs ostendi, silentio tam præclaram ci-

O P V S C V L A

tuitatē praeferens? Quippe querebam, neq; enim uerita-
 tem prudens celabo, siqui essent, qui reliquos dignitate
 antecirēt, & quos aggressus aliquis ac historia de illis me-
 moriae prodita, adiutoribus uteretur ad oīa. Ibi uero mi-
 hi nō unus, quemadmodū Anacharsidi, & ille quidē bar-
 barus Toxaris, sed plures, aut potius oēs eadem tantum
 non iisdem syllabis respondebant. Multi quidem & alij
 praecleari & industrij uiri o hospes in hac urbe habitant,
 nec temere alibi eiusmodi uiros inuenies perinde bonos.
 Duo tamen cū primis sunt longe optimi & praestantissi-
 simi, generis splendore & dignitate oībus longe superio-
 res. Ceterū disciplinarum cognitione ac dicendi facul-
 tate atticae Musae eos nō absurde comparaueris. Populi
 mirus erga illos fauor & studiū singulare existit. Et hoc
 quoq; quod in ciuitate optimū & praestantissimum esse
 constat, illorū bonitatem & obuiam erga hospites huma-
 nitatem, nullamq; in tanta magnitudine inuidentiam, ac
 reuerentiam coniunctam cum beneuolentia, tum animi
 mansuetudinem & morum facilitatem quibusuis accen-
 dentibus expositam, ipse haud dubie alijs uerbis celebra-
 bis, paulo post harum rerum facto periculo. Atq; ue-
 mireris impensius ex una eademq; familia sunt pater &
 filius. Alter quidem non alius, quā si Solonem aut Peri-
 clem, aut Aristidem animo conceperis. Alter uero filius,
 te saltem conspectum ac tutum domum abducturus est.
 Adeo praestanti corpore iusendus est, & mascula quadā
 forma

E V C I A N I

forma decorus et amabilis. Quod si modo ore in nocentem
 soluto loqui inceperit, ducet te reuinctum ab auribus,
 tantam dicendi uenerem et uerborum suauitatem iuuenis
 in lingua sitam possidet. Quin etiam uniuersa ciuitas ad
 audiendum inhiat, quoties ad populum uerba facturus
 progreditur. Cuiusmodi aiunt Atheniensibus quondam
 accidisse in Cliniae filio adamando, praeter quam quod
 non multo post eos amoris summe poenituerit, quo Alcibiadem
 complexi fuerant. Porro hunc non ciuitas solae
 arctissime diligit, uerum etiam reuerenter habere non de-
 dignatur. in summa, unicum hoc nobis popolare bonum
 est hic uir, et ingens commoditas omnibus, Hic, si te et
 eius pater susceperint, et tecum amicitiam et societatem
 fecerint, totam ciuitatem deuinctam habebis. Tantum
 autem ad illum manus extendenda est, nec amplius res-
 tus erunt in ambiguo. Haec per Iouem ab omnibus dice-
 bantur, et si iureiurando oratio mea mihi confirmanda
 sit. Ac mihi iam earum rerum facienti periculum, ne mi-
 nimam quidem partem dicendo assequutus esse uideor.
 Itaque neque desidia, neque morae indulgentiae locus est, ut ait
 Poeta Cuius, uerum omnes rudentes pariter monendi sunt,
 praeterea nihil non dicendum et faciendum, quo in amici-
 tiam illorum te insinues. Quod quidem si ex sententia
 consecutus fueris, tranquilla sunt omnia, et navigatio
 non improspira, ac mare placidum et portus in propin-
 quo constitutus.

O P V S C V L A

VINCENTI

V S O B S O P O E V S, C A N
D I D O L E C T O

ri Salutem.

COgor in hisce medijs Luciani opusculis & dialo-
gis à me in latinum sermonem conuersis, candide
Lector, nonnullorum occurrere argutijs, siqui fortasse
erunt, qui ista lecturi sint, non eo quo à me scripta sunt
ánimo, meq; aut ambitionis damnabunt, aut insciæ,
quod in hoc tam erudito seculo, in quo tantus est felicissi-
morum ingeniorum prouentus, ego rudis & semipaga-
nus, non uerear meas nugas doctissimorum hominum
theatro spectandas & legendas obtrudere, ac non poti-
us in obscuro delitescens, honeste tacere præoptẽ, quàm
barbare scribendo omnium risu, me turpiter subsannan-
dum exponam. Deinde, quod pleraq; parum scite & ab-
surde transtulerim, prorsus à me non intellecta, quorum
alterum extremæ ambitionis, alterum audacis insciæ
argumentum esse prædicabunt. His tam malignis uili-
gatoribus, tamq; ingeniosis alienarum uigiliarum censo-
ribus, etsi uno uerbo respondere possim, ut, cū tam ocula-
ti sint in alienis censendis & notandis operibus, aut tam
arrogantes in respuendis, aut tam delicati in fastidien-
dis omnibus ijs, quæ ab illis profecta non sunt, suas non
bis

L V C I A N I

bis lucubrationes exhiberent, omnibus punctis & numeris absolutas, eaq; industria elaboratas, eo ingenio meditatae, ut in his nihil possit desiderari, aut ut leuiter expensum, & parum scite positum, & somniculose irreptum reprehendi. Quod cum ad graecas (quod aiunt) Kalendas fortasse facturi sint, quid in me semipagano & Bauaro, quod barbarum interpretari solent, illud tam inclementer in crimen uocant, damnantes meam inscitiam, à quo ne se ipsos quidem Romanos & Atticos immunes & alienos esse deprehendunt. His inquam uerbis cum poluissem quàm compendiosissime illorum obliquis cauillationibus respondere, ac ridentes uicissim subsannare, qui tam pleni sunt eruditione, ut hac inflati tantum non rumpantur, agam tamen in illorum gratiam hoc in loco uerbosius, meiq; studij, & exercitij rationem reddam uberius, ut mihi & in praesens & in reliquum (si Deus concesserit) aliquid scripturo, equior sit illorum iniquitas, & benignior illorum malignitas. Quod de exercendo stylo in Oratore suo praecipit Cicero, & post hunc Quintilianus, illud nulla ratione perinde mihi uideor posse consequi, quàm uertendis graecis authoribus, maxime ijs qui aliqua copia & orationis elegantia praecellunt, cuiusmodi Lucianus est, dum & latinam & graecam linguam uno quasi compendio eademq; opera perdisco. iam, cum hoc unum spectem, ut & linguae infantiam emendem, et styli duriciem elimem atq; expoliam,

O P V S C V L A

quis sane mentis hoc meum institutum in reprehensione positurus est? At inquiunt argutuli, ut stylum sedulo exerceas nemo prohibet, aut tibi uertit uitio, sed istam editionis immaturæ precipitantiam damnamus. Vider enim quàm nos te tuicq; simulibus multo eruditiores nihil scribamus, & longe rectius quàm tu sapimus, imperium nostram styli infantia traducere nolentes, quànquàm hoc munus multo etiam bellius quàm tu administrare queamus. Ergo uos doctissimi Platonēs, & Socrates, et Xenophontes et Pythagoræ, in hoc tantum taceatis, ut alios loquentes habeatis ludibrio, bella profecto causa uobis indixit silentium, quæ studioso mastygæ ferre omnes in promendis proprijs continet ranis scriphijs taciturniores; Cæterum in calumniandis alienis laboribus Aristophanicis longe reddit loquaces. Quod si nemini quicquàm in lucem edendum est, nisi absolute docto, male faciunt iam multi, qui ne intra mediocritatem quidem eruditionis consistentes mundum ineptis & pestiferis libellis obruunt. Quod si nemini quicquàm inuulgandum est, nisi summe docto, permulti in hac felicissima optimorum ingeniorum fertilitate perperam faciunt libellos edentes, quæ nondum summum illud eruditionis fastigium attigerunt. Nondum enim uspiam uideo summum illum oratorem, quem aut querit & instituit Cicero, aut Quintilianus fingit & imaginatur.

Et quis

L V C I A N I

Et quis tam audax erit etiam ex doctissimis, qui se summum doctum esse confirmare audebit, ac se scribendo nusquam hallucinatum esse deicere audeat. Vt hoc ætatis summa est eruditionis, & cultissimorum ingeniorum copia, ita non alia fuit maiori fœde errantium numero fœcundior. Vide uero quot errorum labyrinthis implicati sunt summi etiam ingenij Theologi. Quam errorum salebra hærent alij uiri, & doctissimi, & eloquentissimi, nec editis libellis sua errata pertinaciter propugnare uerentur. Neque uero tantum deliramus nos iuuenes, sed senes quoque multi, & illi doctissimi iam decurso ætatis spacio multis ineptiis & erroribus suam canitiem primum contaminant. Dixerit aliquis, ergo tu errata tua aliorum erroribus adducendis subleuabis, & tueberis? Nequaquam, præclare hoc postulo, in tanta tamen fœde hallucinantium turba, ne leuius me forte errantem prorsus condemnandum atque reiiciendum esse putes, præcor. Errant alij, & præclari uiri multorum exitio & offrendiculo, ego hisce grecis opusculis transferendis permultis studiosis iuuentibus prodesse possum, quibus mea qualiscunque translatio in perdiscendo Luciano aliquantulum adiumento esse potest. Quamlibet enim mediocris translatio in greco authore intelligendo, nonnihil adfert studiosis subsidij. Hoc meum est de alijs

O P V S C V L A

idem conantibus iudicium, quod sincere mentis argumē-
tum est certissimum. Quod autem idem alij de nobis
aut mei similibus non sentiunt, aut iudicant, hoc huius
seculi prorsus deprauati & male morali Fatis imputan-
dum est. Est enim, ut recte inquit Cicero, huius secu-
li labes quædam et macula inuidere uirtuti. Erudita hæc
etas est, sed ita quoq; in iudicando peruersa, ita in dam-
nandis alijs procax, & propensa, ut ne apud integros
quidem amplius quicquam sit integrum, apud eruditos
nihil eruditum, apud synceros nihil syncerum, apud
amicos, nihil amicum & fidum, apud graues nihil gra-
uitate dignum, sed omnia quodam infelici & calamito-
so huius temporis Fato ἀνταρθεύονται fruntur. Ergo
cum ea sit iam rerum humanarum conditio, ut omnia ca-
lumnijs & obtreccionibus & conuitijs flagellanda pa-
teant, nec sit iam in terris quispiam qui occultos Sycophā-
tarum morsus & obliqua iudicia possit effugere, quis sa-
nè mentis cum tot optimis ac doctissimis uiris communē
fortunam recusare uelit. Proinde, in præsens ego desin-
nam, hoc ientaculo uirulentum Sycophantam dimissu-
rus, honore prius honestis auribus habito.

Si tibi quod clamas Sycophanta maligne uidemur.

Scribere non culto barbara uerbo stylo.

Quæ tu sacrilega nisi stercora turpia lingua

Atq; uocas cassa putidiora nuce.

L V C I A N I

Cur iuuat ista tuo proscindere stercora morsu?
 Cur proprio merdas perdere dente iuuat?
 Propterea ne tuo grauis halitus exit ab ore
 Stercora quod soleas scrophæ uorare mea?
 Hæc nisi causa subest, ignoro cur tua semper
 Sic oleam scedis guttur & ora modis.
 Quæis tu sœuisti cunctos afflare, perinde
 Ut nares hominum spurca cloaca solet.
 Si mea quod clamas sunt turpia stercora scripta
 Hoc epulum comede, si satur esse cupis.
 Non dubiam licuit nunc hosti apponere coenam,
 Sit satis illius tanta merenda gulæ.
 Si non contentus perrexerit esse molestus
 Ignem culinarem sollicitabo focum,
 Prandia cocturus querulis sat digna palatis,
 Quæ sint ambrosijs equiparanda cibis.
 At tu cui uideor fari minus ore pudico
 Parce precor nostris culta iuuenta iocis.
 Non sumus infrenes inhonestis uocibus Osci:
 Exornat niueus pectora nostra pudor.
 Sed quid tentaculum sibi uult de stercore? talis
 Conuiuæ tali mensa paranda fuit.
 Si decet in cunctis rebus seruare decorum,
 Et res effanda est nomine quæq; suo
 Et mihi cum immundis turpi fuit ore loquendum
 Cum paris puro nouimus ore loqui.

O P V S C V L A

CLARISSI

MO VIRO, DOMINO MICHAELI MA
 STALLER, LEGVM DOCTO
 ri &c. Vincentius Obsopœus
 Salutem.

HAËtenus inuidiæ respondimus, quæ iam multo-
 rum flagrant animi, ut antidoto quodam quamli-
 bet leuiter præmuniti, futuros Sycophantarum mor-
 sus patientius sufferre queamus. Neq; enim deerunt qui
 ista probrose & uiolenter in reprehensionem sint raptu-
 ri, quorum malignitatem, ubi semel in apertam offensi-
 onem eruperit (ut non semper se celare potest inuidiosi
 pectoris irrequieta improbitas) iusta iracundia coërce-
 bimus, ac planè ulm ui propulsabimus. Nec quenquàm
 horremus, nec diuùm paremus ulli. Superest ut à nigris
 & impuris uiligatoribus ad homines candidos & syn-
 ceros nostra conuertatur oratio, inter quos tu Michaël
 uir clariss. facile primus tenes. Neque enim obscuris ar-
 gumentis animi tui candor mihi perspectus est, sed cer-
 tis & infallibilibus. Ita enim animatus es, ut nullus la-
 borem aut conatum reprehendere soleas, quamcunque
 tandem rem quispiam aggrediatur, modo honestam & à
 laude non abhorrentem. Neque uero solum quantum
 conatu

L V C I A N I

175

conatus successus responderit, animaduertendum existi-
 mas, aut ubi ingenij imbecillitas rerum difficultate uicta
 defecerit, sed ipsum conatum in laude ponendum cōten-
 dis, neque non studium, & diligentiam rei arduæ exerci-
 tio impensam, & adhibitam. Hanc uirtutem ego can-
 dorem interpretor, quæ te cum primis humanissime &
 pulcherrime unâ cum alijs omnibus uirtutibus exornatū
 esse animaduerti. Mitto rerum usum, quam prudentiam
 uocant, ac pulcherrimarum disciplinarum cognitionē.
 Illud tuum pectus planè niueum, & candidum unice ex-
 osculor. Atque haud scio, an ulla sit uirtus extra hanc
 alia, quæ perinde hominem reddat amabilem, & quæ
 perinde hominem ciuem deceat, unde uere humani
 appellationem meremur. Quid enim aliud dici po-
 test humanitas, quàm animi candor & sinceritas,
 qua humaniter quorum uis laborem in aliquam lau-
 dis partem admittimus, nihil non quod sano & re-
 cto studio inchoatum est boni, consulentes, atq; errata
 etiam in alio optimam in partem interpretantes. Hac
 qui non præditus est, morosa sua malitia nihil non in cri-
 men rapit, quid uis reprehendit, contemnit omnia, ac
 illi prorsus nihil recte fit, nisi quod ipse fecerit. Ad-
 hæc tam perditæ elatis ingenijs aliorum industria nun-
 quàm satisfacit, nec arident aliena talibus, sed tantum
 sua probant usque adeo, ut pedorem quoque proprium

O P V S C V L A

suavius quàm aliorum preciosa unguenta olere contenda-
 dant, & deierare non dubitent. In tantum eiusmodi Syco-
 phagis imposuit illa animi execatrix philautia. Quora-
 sum ista? ut intelligas Doctor clariss. quanto magis isto-
 rum hominum impuritatem detestamur, tanto impensi-
 us bonorum sinceritatem amplectimur. Quorum in nu-
 mero & tu mihi iure suspiciendus, & uenerandus es,
 propter eam quam dixi uirtutem, nempe candorem. Vt
 què hoc certa aliqua significatiõe propius cognosceres,
 non ueritus sum humanitati tuæ inter alias Luciani luci-
 bratiunculas, quas per hanc hyemem in latinum sermo-
 nem conueriti, & hæc sequentia opuscula offerre mune-
 ri, nihil dubitans, te non tam doni precium, quàm donā-
 tis inspecturum animum. Atq; hoc libentius illud à me
 factum est, quod ex Harmonidæ magistro Timotheo di-
 dicerim, quorum utrorum iudicio nobis standum sit, et
 placendum. Negat enim ille hoc cuiquàm conandum
 esse, ut probetur & placeat omnibus, quod ne Ioui qui-
 dem Deorum omnium ἀντοκράτορ à Parcis conces-
 sum esse uidemus, sed summis placuisse uiris solidam lau-
 dem esse testatur. Ita mihi quoq; studio est, ut eruditis,
 & ingenuis quamlibet paucis (quos ego magnos et sum-
 mos uiros uoco) hoc est, tui similibus meum probetur
 exercitium, & planè, ut ille inquit, Raris me iuuat au-
 ribus placere. Cæterum, quod nonnullis huius temporis
 τεχνολόγῃς σοφισαῖς ἢ κακολόγῃς ἐπιποιοῖς
 displiceo,

L V C I A N I.

216

displICEO; non magnificiendum est, cum et ipsi non nisi sue sa-
rimae hominibus, hoc est gloriosis militibus probentur. Qui-
bus mos est ueluti mulis subinde mutuum scabere. Horum qui-
cunq; non fuerint approbati calculo, nihil sapiunt, nihil noue-
runt, sed pro male feriatu habendi sunt, ac planè quod Home-
rus ait σκῆψαί ἄϊσσιός. Bene uale, uir ornatissime, et nos
ama.

A D E V N D E M D. M I C H A E
lem Mastallerum, Vinceniij Obsoræi
Epigramma.

ὄφα σὺ ἡμετέρων τιμὴν τε δι' ὄνομα δωρῶν
εὐείδῃς Μιχαήλ εὐρυκλέος νομικῶν.
σοὶ δύο μὲν πίνακας γραφέων κλύτα ἔργα παλαιῶν
καὶ νῦν σὺν ἡροδῶτῳ πέμψαμεν αὐτίοχον.
εἴτα καὶ αὐλητὴν τ' ποικιλοτέρην αἰολῆς
εἰδὼτα τοι πάσης μείλιχον ἄρμονίῃν.
τοῖς ἐπέθικα κάλιω μὲν εὐπῆκρον βαλάνοιο
οἰκοδομὴν (ὡς θεὸν τέκτονι λαοδάλεω.
εὐσάπρον δὲ σφάρσ' ἐπέται βρομίοιο γελοῖος
ὄνη περ εἰς ἱνδῆς ἡγαγε κισσοκόμης.
ταῦτα δὴ αὐτομάτως ἐπιμείλια σοὶ νῦν ἐπέμψα
τῶν πέμψ' οἷός τ' ἦν αὐτῷ ἀπειρότερον.
ταῦτα γὰρ ἀνθρώπων πάντων φέσιν ἔστιν ἀγασκῆ
εἰκόνες, ἀοληταί, σκῆπτρα, λαεῖρά, σφάται.

N

O P V S C V L A

ἄλλὰ πᾶσι πάντων ἢν μὴ ταῖς ἑννέα μουσῶν
 δίκνυν ὀφείαν πάνσοφον ἡρόδοτον.
 οὐτίνα δ' οἶδα πότ' ὥς περ ἐμ' ὀνυμέγαδωρον; ἀνὰ
 ὅσσοι σκηπτοῦχος, καὶ τε δίδωμι ὀδύρην. (ταῖς
 καὶ τ' ἄλλ' ὅσα βροτῶν τέρπονται ἀκήδεα θυμῳ
 εἰκόνας, ἀολετάς, θερμὰ λοετρά, βίβλους.

L V C I A N I H E R O D O T V S

uel Action, Vincentio Obsopæo
 interprete.

Vtinam uero et alias Herodoti uirtutes mihi imitari con-
 cessum fuisset, non omnes dico, quibus ille præditus præ-
 celluit, maior enim uoto hæc res fuerat, uerum unam ex omni-
 bus, uidelicet aut orationum elegantissimarum munditiem, aut il-
 larum numerosam concinnitatem, aut propriam et naturalem
 lingue Ionice dictionem, aut sententiarum grauitatem et præ-
 stantiam, aut quæcumque alia, quæ et infinita sunt et elegantia
 ille uno quasi fasciculo comprehensa possidet, omnem imitatio-
 nis spem excedentia. Cæterum, quæ cum libris à se elucubratæ
 fecerit, tum quemadmodam passim in breui temporis spatio
 apud Græcos in notitiam uenerit mihi et tibi et alteri cuiuscumque
 tandem imitatu haud quaquam fuerit difficile. Cum enim re-
 licta patria soluisset ex Caria, recto cursu in Græciā delatus est,
 ubi de se ipso eam cogitationem suscepit, quo pacto quam ce-
 lerrime et minimo cum negotio inclareretur, ac famigerabi-
 lis fieret, cum ipse, tum eius quoque elucubratae uigiliæ. At enim
 obama

L V C I A N I

obambulantiem nunc quidem Atheniensibus, nunc aut
 Corinthiis recitare historiarum monumenta à se cōdita,
 mox Argiis aut Lacedæmoniis, partim laboriosum esse
 existimabat & longum: partim cunctationem & morā
 non mediocrem in illo fore prospiciebat. Voluit ergo ne
 gotium omne in compendium contrahere, neq; ita par
 ticularum innotescere, notitiam modice & pedetentim
 congregans & colligens. Callide uero observabat, si
 uspiam locorū Græcos unā congregatos oēs deprehen
 deret. Cōmodū itaq; instabant magna olympia, Herodo
 tus aut, hanc solam sibi uenisse occasionem arburatus,
 cuius maxime erat cupidus, frequētissimis ludis observa
 tis, iamq; ex oībus locis collectis græcorum optumatis
 progressus in Opisthodomū, non spectatorem sed certa
 torem se ipse exhibebat, cantillans historias memorie à
 se pro ditas, ac præsentium aures orationis suauitate de
 mulcens, donec & Musarum nominibus eius libri nobi
 litari & uocari cepti sint, & illis nouem existentibus.
 Proinde, iam omnes illum nouerant multo profecto ma
 gis quàm Olympicorum certaminum uictores. Nec
 quisquàm erat, cui Herodoti nomen inauditum fuerat,
 quem nonnulli ipsi audiuerant in Olympia, alij uero
 ex ijs, qui ex ludis regressi fuerant audita & ipsi per
 ceperunt. Tum uero ubicunque in publico saltem ap
 paruisset, certatim monstrabatur digitis, Hic ille est
 Herodotus, qui pugnas Persicas lingua Ionica condidit

O P V S C V L A

atq; conscripsit, qui uictorias nostras uenustissime concelebrauit. Talem ipse laudem historiarum nomine consecutus est, in uno cōuentu ab omni populo totius Græciæ commune nactus suffragium, non ab uno per locum præcone ebuccinatus est, sed in omnibus quaque uersum ciuitatibus, unde quisq; erat eorum, qui ad ludos publicos confluxerant. Hoc cum animaduertissent postea ad parandam cognitionem uiam esse compendiosissimam et Hipprias illius gentis Sophista, et Prodicus Cuius, et Anaximenes Chius, tum Polus Acragantinus, aliq; complures, orationes semper habuerunt, et illi in ludis publicis, unde in breui notitiam sibi parauerunt. Quorsum uero tibi priscos illos percenseo, et scriptores, cum et hæc inter uetera cōmode locum habere possint. Etenim perhibent Actionem quoq; pictorem Roxanes et Alexandri depictas in tabula nuptias, in Olympiam pertulisse, ac imaginem spectandam ostentasse, adeo ut Proxenedes, quem tunc certaminum iudicem Græci constituerant, artis præstantia delectatus, Actionem generum sibi ascuuerit. Sed quæret aliquis, quod nam tantum adfuerit picturæ miraculum, per quod adductus Proxenedes, Actioni peregrino filiam suam nuptum tradiderit. Est eadem imago in Italia, quam egomet uidi, adeo ut tibi quoq; de ea compertam ueritatem dicere possim. Thalamus est supra modum elegans, et lectus nuptialis uestimenti instratus. Hunc iuxta locata est Roxane uirgo

corpo

L V C I A N I

corpore & facie uenustissima, terram modeste intuens.
 Alexandri assistentis præsentiam honorifice reuerens.
 Ceterum Cupidines quidā ridentes, alter quidem à ter-
 go stans digitis redimiculum aufert à capite, ac Roxa-
 nen sponso commonstrat. Alter nimium seruiliter à plan-
 tis aufert sandalum, ut iam decumberet. Alius Alexan-
 dri chlamyde inuolutus, illum ad Roxanen pertrahit,
 ualde uolenter annixus. Sed enim ipse rex coronam
 quandam puellæ porrigit. Adest præterea & Parochus
 sponse ductor Hephestion, ardentem facem tenens in
 manibus, formoso admodum adolescenti innixus, hunc
 ego hymeneum esse opinor, neque enim uomen adscri-
 ptum fuerat. Ex alia autem parte tabulæ, alij Cupidines
 in armis Alexandri colludebant, duo quidem hastam
 illius ferentes, eos imitabantur, qui ferendis oneribus
 grauari uidentur. Alij duo unum aliquem iacentem su-
 per clypeum, penè & ipsum, ut regem trahunt, scut-
 loris inuoluti. Porro unus in thoracem supine iacen-
 tem ingressus, insidias tendenti similis esse uidetur, ut
 illos ex improviso perterrefaciat, ubi trahendo ad se
 peruenissent. Neque uero hæc ludrica sunt aut pue-
 rilia, & in quibus exprimendis temere elaborasset Ac-
 tion, sed quibus Alexandri ad res bellicas amorem ad-
 umbrare uoluit, & quod eadem opera & Roxanes a-
 more flagrarit, & armorum curam per obliuionem
 non abiecerit. Quanquam uero et aliās ipsa imagine

O P V S C V L A

nuptiale quiddam reuera ostensum est, nempe Proxeni-
 de natam ante Actioni fuisse desponsam, illaq; in matri-
 monium ducta abiit, lusus succisua opera Alexandri nu-
 ptijs, sub rege sponsae ductore, pro nuptijs colore et pe-
 nicillo expressis ueras nuptias praeuium reportans. Pro-
 inde Herodotus, regredior enim ad illum, satis superq;
 sufficere Olympiorum ludos existimauit, ad faciendam
 fidem Graecis cum scriptorem esse admiratione non indi-
 gnum, qui graecorum gesta illis recitaret, quemadmodum
 ipse fabulare solitus est. Ego uero, ac per Iouem Phila-
 um uos precor, ne insanire me suspicemini, neque mea
 me cum illius conferre uelle. Propitius sit mihi uir ille. Ve-
 rum hoc mihi cum illo non dissimule accidisse arbutor.
 Etenim quo tempore primum in Macedoniam suscepta
 peregre profectioe ueni, apud meipse cogitabam, stren-
 nue mihi aduigilandum esse, eaq; iam tenebar cupiditate
 omnibus innotescendi, ac quam plurimis Macedonum
 uigilas meas ostendendi. Porro autem singulas adu-
 tem ciuitates, interea ingrauescente etate consensescere,
 haud quaquam facile factu apparebat. Sed enim, si con-
 uentu uestro obseruato, deinde progressus in medium
 orationem propalam habuissem, sperabam omnibus ex-
 sententia succedentibus uoti me compotem futurum.
 Vos itaque conuenistis, ex singulis equidem ciuitatibus
 quicq; praestantissimi, neq; non ipsa summa uniuersorum
 Macedonum delectissima. Exceptis uero uestrum con-
 uentum

LVCIANI

uentum ciuitas omnium optima, quā cum nulla ex par-
te Pisa confrenda est, neque ea, quae illic est loci angus-
tia, neque tabernacula aut tuguria & suffocatio. Iam
neque conuentum celebrantes uulgaris sex aut turba
est, magis cupida spectandi Athletas, nempe ualguis He-
rodoti negligens, sed profecto cum rhetorum tum scri-
ptorum atque Sophistarum omnium celeberrimi, adeo
ut parum mihi deesse uideatur, quo minus & mea actio
perinde ut Olympiorum celebris habenda sit. Cete-
rum si me cum Polydamante, aut Glaucō, aut Milone
compositum contemplantini, ualde audax homo uobis
esse uidebor. Sin uero ab illis memoria longe lateq; auo-
cata, in hoc solum intenti fueritis, fortasse non admo-
dum uobis flagellandus esse uidebor, ita ut in tanto sta-
dio & hoc mihi sufficiat.

LVCIANI

ZEUXIS, VEL ANTIO-
CHVS, VINCENTIO

Obsopæo in-
terprete.

Habita nuper in confessu uestro oratione, domum
me conferebam. Permulti autem ex ijs, qui orati-
oni interfuerant me accesserunt. Nihil enim prohibere

O P V S C V L A

opinor, quàm & ista uobis meis iam familiaribus exponam. Itaq; accedentes porrecta dextra me cōsalutabant, & admiratione prosequentibus similes esse apparebāt. Multo aut̄ itinere comitatu suo me deducentes, alius aliunde exclamabat, laudabatq; , donec pudore quoq; me suffunderent uerentem, ne longe lateq; à dignitate laudum, quas in me congerebant relinquerer. Caput autem & summa laudationum hæc illis fuit. Et omnes uno ore unam eandemq; sententiam præ se ferebant, confirmantes orationum mearū compositionem & sententiam peregrinam esse, ac multū in sese complecti nouitatis. Multo uero satius esse eam loquendi rationem sectari, quæ esset uulgatior, & qua ipsi loquendo uterentur. O nouitatem. O Hercules dictionem inauditam. Homo promptus & agilis. Certe nemo dixerit quicquā orationum tuarum cogitatione perinde esse nouum. Equidem illi id genus uerba permulta faciebant, prout quisq; inter audiendum oratione mea affectus aut commotus fuerat. Aut quam alioqui talia mentiendi & assentandi aduersus me causam habuissent, hominem peregrinum, quem alias contemptui habentes, non magnifaciebant. Verumtamen ego, neq; enim tacitum dissimulabo, non mediocriter illorum laude scrutiabar. Tandem uero illis abeantibus, cum ad me redissem, mente atque animo sic mecum agitauī. Ergo tantum hac gratia & uenustate scripta mea condita sunt, quòd ad consuetam dicendi

L V C I A N I

cendirationem formata non sint, nec iuxta communem
 loquendi uiam fluant, uerborum uero elegantium nihil
 in illis admixtum est, ad ueterem sermonis regulam &
 canonem positorum, nulla præterea sententia argute di-
 cta exornata sunt, nulla industria, nulla attica lingua ue-
 nere perpolita, aut compositionis harmonia, aut arte
 ad amussim elaborata, sed ab his omnibus longe lateq;
 discrepant. Neque enim hæc ipsa à præsentibus laudata
 sunt, sed uerborum nouitas illorum iudicio peregrina &
 aliena uisa est. Ego uero stolidus hoc ipso eos, si unquam
 ad me collaudandum subsilirent, potissimum adductum
 iri putabam. Verissimum enim illud Homeri esse persua-
 sum habebam, nouam quanq; cantilenã audientibus esse
 gratissimam. Non tamen tantum laudis neq; adeo sum-
 mam, nouitati concedi uolebam. Verum hanc non aliter
 atque cumuli loco adijci, & nonnihil sanè ornatus ad
 gloriam asserre. Sed ita, ut quæ uera laude & auditorum
 applausu digna haberentur illa essent. Itaque non modi-
 ce cōmouebam, penè eò adductus, ut illis fidem haberem
 unum atq; adeo solum inter græcos esse confirmantibus.
 Atque id genus alia. Thesaurus autem iuxta prouerbiũ
 nobis carbonēs erant. Ac propemodum ut præstygator
 quispiam ab illis laudor. Volo itaq; uobis pictoris institu-
 tum denarrare. Zeuxis ille omnium pictorum præstan-
 tissimus, popularia & communia illa nequaquam pingere
 solitus est, aut admodum pauca, nempe heros aut

Odyf.
 lib. 1.

O P V S C V L A

Deos aut bella, semper autem noui aliquid comminiscen-
 di illi consuetudo fuit. Ceterum inter alia audacie sue e-
 gregia facinora et Hippocentaurum sceminam ipse Zeu-
 xis adumbravit, alentem adhuc uberibus pueros Hippo-
 centauros geminos nimium infantes. Illius picturae exem-
 plum nunc Athenis repositum conseruatur, ad ueram ima-
 ginem accuratissime expressum. Ipsum porro archety-
 pum Sylla Romanorum imperator una cum alijs rebus
 aliquot praetosis in Italiam misisse ferebatur. Deinde iux-
 ta Maleam Laconiae promontorium, ut opinor, fracta
 naui oneraria atq; submersa periisse omnia, atq; ipsam
 etiam picturam. At enim uerae imaginis imago mihi uisa
 est. Ac ipse, quoad eius fieri poterit, eandem oratione uo-
 bis adumbrabo, non per louem, quod pingendi ualde pe-
 ritus sim, sed quod adhuc in recenti mihi hereat memo-
 ria, quippe quam nuper admodum Athenis in pictoris
 cuiusdam edibus uiderim. Ipsa quoq; admiratio, qua tunc
 artem diligenter contemplando prosequabar, non parum
 nunc mihi adferet adminiculi ad cuncta manifestius decla-
 randa. In cespite nimium florescente et uiridi Centaurus
 ipsa facta est, ea parte qua equam refert, tota humi po-
 sita, pedes posteriores retro extendit. Qua uero parte
 mulieris gerit imaginem, ea sensim subsurgit, usq; ad cu-
 biti longitudinem. Pedes anteriores ne illi quidem porre-
 ctim extensi sunt, ueluti iacentis in latere, uerum alter
 quidem geniculatim inflexo similis est, ungula retro tra-
 cta intus

L V C I A N I

Et incertum existens . Alter autem contra exiit , & solum attingit , quemadmodum ferè sunt equi , subsilire molientes . Ceterum infantes , alterum quidem ante se habet in ulnis complexum , quem humano more nutrit , muliebrem mammam in os illi inserens . Alterum uero ex equino lactat ubere , quemadmodum pulli à matribus lactari solent . In superiore parte tabule ueluti è scopula Hippocentaurus quispiam , uidelicet mulieris illius infantes uirique nutricantis , maritus prominenti capite ridens prospicit , haud quaquam toto adparens corpore , uerum media parte equi , leonis catulum in dextra retinens , quem sustollit in hoc , ut pueros re ludicra cum risu perterrefaceret . At reliquæ picturæ partes , propter quas non ubique accurata artis præstantia nobis idiotis cõparere solebat , nihil secus tamen summa industria erant elaboratæ , uidelicet linearum ductibus atque extensionibus rectissimis , colorum commixtionibus scientissimis , neque non tempestiuarum adiectionum circunductionibus . Insuper decentibus inumbrationibus , neque neglecta magnitudinis ratione , & mensurarum totius operis equalitate atque harmonia , quæ omnia admirari solent pictores , quibus studium est , ea omnia cognoscendi . Ego uero eam in Zeuxide uirtutem & industriam præcipua laude extollebam , quòd in uno eodemque argumento habita diuersitatis ratione , artis discrimen egregie

O P V S I C V L A

indicarit. Virum quidem per omnia adornavit horridum atq; terribilem, ac uehementer agrestem, horrentem capillitio, cute hirtum et hispidum, non per equinam tantum partem illius, sed per alteram quoq; qua humanam refert speciem. Plurimum autem sublimibus illum fecit humeris, uultum ridentis præ se ferentem, prorsus tamē ferinum et montanum ac immansuetum. Tali quidem imagine uirum expressum extulit. Porro, sceminam ad equæ pulcherrimæ imaginem adumbravit, quales cum primis sunt illæ Thessalæ indomitæ, necdum sefforis patientes. Dimidiam uero mulieris partem, summa forma ut elegantia, extra ambas auriculas, eas solas informes reliquit, et horridas. Porro autem corporum iunctura atque comixtio, quatenus muliebris pars cum equina coit atq; coniungitur, sensim et non dense subsurgens, atq; ex lento accessu derivata, spectantium fallit oculos ex altero in alterum perducta. Alter autem ex infantibus, non secus atque pater agrestis est, et iam in ætate tenera aspectu seuus atq; terribilis. Neq; hoc, ut mihi perpendenti uisum est, admiratione singulari carebat, tum quod admodum pueriliter ad leoninum catulum respicerent, interea uterq; dependens ab ubere, colore matrem referentes. Hæc ergo cum singulari artificio Zeuxis expressisset, ipse quidem in eam ueniebat cogitationem, ut putaret ob artis eximiam præstantiam atq; excellentiam omnes in stuporem et admirationem spectantes

L V C I A N I

Stantes se ducturum. illi autem astutum exclamabant.
 Aut quid aliud facerent, pulcherrimo incidentes specta-
 culo? Enimvero laudibus certatim extollebat omnes,
 quemadmodum et nuper me illi, nempe inuentum pere-
 grinum, neque non nouum picturae consilium ignotum
 prioribus. Vt uero Zeuxis animaduertit, quod argumen-
 ti nouitate tantum illorum detinerentur animi, eosque ea
 ipsa ab arte perpendenda abduceret, ita, ut neglecta da-
 rent exactam rerum expressarum diligentiam, offatus
 discipulum, Age, inquit, o Micion, inuolutam picturam
 atque sublatam domum auferre, etenim illi nos tantum ob
 insuetam artis materiam collaudant, eorum uero quorum
 elegantia exornata est, quaeque arte magistra absoluta
 sunt, nullum illi dignantur habere respectum. Sed uim
 est operis diligentiam argumenti nouitas. Ad hunc qui-
 dem modum Zeuxis, et fortasse quor par egit commo-
 tus. Ceterum Antiocho, cui cognomen erat Soteri, et
 illi non dissimile quiddam accidisse fama est, in ea pugna
 quam ipse aduersus Galatas habuisse dicitur. Si uultis,
 et hanc uobis historiam ordine, ut gesta est, percensebo.
 Cum non ignoraret et corporis uiribus et audacia Ga-
 latas esse praeditos, inusitatamque illorum multitudinem
 uideret, tum phalangem fortiter coniunctam, a tergo
 uero aeneis thoracibus indutos bellantes, praeterea in
 profundum semper armatos uiginti quatuor ordinatorum,
 in utroque autem cornu equitatum, qui uiginti millibus

O P V S C V L A

equitum constabat dissipatum esse, porro e medio octoginta currus falcatos erupturos, ac cum illis bigas bis totidem, Hæc inquam cum uideret, spem ualde malignā animo concipiebat potiundæ uictoriæ, tanquā illis inuictis existentibus. Siquidem ipse modice instructo exercitu, neq; ampliter neque pro belli dignitate et adparatu aut magnitudine sanè perquā paucos ducens aduenerat, ac illos quidem ut plurimum scutatos et nudos. Sed enim ex ijs qui nudi erant, plures quā dimidia pars exercitus numerabantur. Itaq; iam de petendo sordere, ferendisq; pacis conditionibus, et bello convenientissime componendo secum agitabat. Atqui Theodatus Rhodius, uir excelsi et generosi animi, instruendæ aciei non imperitus, cum præsto esset, regem perturbato animo esse non sinebat. Et erant Antiocho undecim in exercitu elephanti. Hos Theodatus iussit interea, quoad ei ut fieri possit, habere quā occultissime, ne ex acie apparentes conspicui fierent hostibus. Vbi uero tuba signum datum esset, ac iam infestis signis concurrendum, et manus conferendæ forent, ac hostium equitatus impressionem faceret, et Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc unā cum quatuor elephantis utrinq; equitibus esse occurrendum docebat. Octo autem reliquos aurigis et curribus esse immittendos. Hoc enim facto, inquit, illorum equi perterrebuntur, ac retro fugientes in ipsos Galatas illapsi impetum facient. Nec
opinio

L V C I A N I

opinionem eius rei prædictæ euentus frustratus est. Cū enim antea nullum elephantum uidissent cum ipsi Galatæ tum equi illorum, adeo nouo & inopinato elephātorum spectaculo animis consternati sunt, ut longe adhuc à beluis constituti, posteaquā solum rugientes audissent, dentesque candore relucens uidissent, ueluti ex toto nigro corpore, tum etiam proboscides ad prædam & direptionem faciendam sublatis, prius quā ab arcubus tela extorsissent, uersis retro habenis nullōque seruato ordine aufugerunt. Sed enim pedites aliquantisper alterna cæde semet hastis confodientes, conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapsis. Currus autem subuersi, & illi deinceps denuo in suos non citra sanguinem strebantur, ac planè iuxta illud Homeri, subuersi currus passim iacere supini. At uero equi posteaquā semel à recta uia auersi declinassent, elephantorum impetum non sustinentes, sessores dorso excutiebant. Currus strepebant proscindentes per louem atque dissecantes acutis falcibus, quoscunque ex amicis comprehendissent. Non pauci uero ut in tali tumultu eiectioni prosternebantur. Hos elephanti insequēbātur, pedibus proterentes atq; cōculcantes, simul atq; in altum proijcientes Proboscibus unaq; rapientes ac dētibus correptos transuerberātes. Ad extremū illi summa ope annitētes Antiocho uictoriā pepererūt. Ceterū Galatæ, alij quidē dimicādo occiderūt ingēti clade edita,

O P V S C V L A

alii autem uiui capti in uictoris potestatem peruenerunt, exceptis perquam paucis, quotquot praeuenientes fuga in montes semet abdiderant. Porro autem Macedones quicumque cum Antiocho in praelium descenderant peraneabant, ac alius aliunde accurrentes regem coronabant uictorem et clamantes. At ille profusus, ut fertur, lachrymis: pudore afficimur, inquit, o milites, quibus salus in hisce undecim stetit beluis, adeo, ut nisi spectaculi nouitas hostium animos perculisset, quid nos erga illos fuissimus? in tropaeum nihil aliud quam elephatum iussit sculpere. Itaque iam hora est considerandine et mea perinde censeantur, ut Antiochi adparatus bellicus. Etenim omnia alia pugna digna estimanda non sunt. Quidam autem elephantes et peregrina terriculamenta spectantibus metum et trepidationem incutientia, ac plena praestigij, ea ab omnibus laude extolluntur. Porro, quibus ego confidebam, ea non admodum in illorum sunt sermone. Sed quia mulier centaurus depicta est, hoc solum est quod mentis stuporem, et admirationem inducit spectantibus, et quemadmodum est nouum et monstruosum illis esse uidetur. Cetera uero ne quicquam à Zeuxide facta sunt. At non frustra, etenim nos cum fingendi et pingendi artificij rudes non estis, singula arte magistra spectantes, expendite, num solum ista digna sint, ut theatro spectanda commonstrentur.

Luciani

L V C I A N I.

L V C I A N I

H A R M O N I D E S, V I N C E N T I O O B S O.

pœo interprete.

HArmonides tibicen quodam tempore Timotheum magistrum suum interrogavit, Dic mihi, inquit, o Timothee, quomodo mea arte possim evadere clarus & nobilis? Aut quid faciendum mihi existimas, ex quo in uniuersæ Græciæ cognitionem uenturus sim? Nam alia quidem omni me studio & beneuolentia iam edocuiſti, nempe exquisitum tibiæ & accōmodum usum. Mox lingulam tenui & modulanti spiritu insufflare, infra autem digitos apte adhibitos crebro sustollere ac deprimere. Deinde ad numeros ingredi, et modos facere concinnos, choroq; congruos. Postremo, conseruare singulorum concentuum proprietates. Quiddam in Phrygio attonitum, in Lydio turbulentum, grauitatem in Dorico, in Ionico suauitatem. Hæc, inquam, omnia te magistro didici. At enim quæ maxima sunt, & quorum gratia tibiæ cognoscendæ desyderio laboraui, nondum uideo, quomodo ab illa mihi paranda sit gloria, & apud multos celebris opinio, utq; in multitudine cum existimatione aliqua clarus & conspicuus obambulem, ac præ

O

O P V S C V L A

tereuntium digito commonstrer. Tum sicubi propa-
 lam apparuero, statim omnium oculi in me conuer-
 tantur, ac me nominatim collaudantes dicant, Hic
 ille est Harmonides tibicen omnium præstantissimus.
 Quemadmodum quo tempore & tu, o Timothee,
 primum ab ædibus patrijs e Bocotia profectus, tibi-
 cinem agens Pandionidi, uictoriam in Aiace furen-
 te reportabas, ac melodiam tuo cognomine nobilita-
 ras, nemo fuit, qui nomen tuum ignorasset, ac Theba-
 num illum Timotheum. Sed & nunc ubicunque sal-
 tem in publico apparueris, certatim ab omnibus ad
 te curritur, ueluti ad Nocturnam reliquæ aulicæ stur-
 natim & graculatim conuolitant. Et hæc sunt,
 quorum nomine aulcedus fieri optauerim, tum quo-
 rum gratia tantum laborem strennue exhausserim.
 Quandoquidem tibi canere per se cura famæ &
 existimationis accessionem, haud ualde concupisce-
 rem, si in obscuro mihi delitescendum foret, tametsi
 hac arte ad amissim exornato, non si Marsyæ aut
 Olympo similis euasurus essem delitescens. Si qui-
 dem incelebris & occultæ, quod aiunt, musices nul-
 lus est respectus aut utilitas. Atqui tu, inquit, &
 ista me doce, quomodo mihi me ipso recte utendum
 sit, tum etiam arte. Ac tibi duplici nomine habeo
 gratiam, cum propter tibiæ peritiam, qua me exco-
 luisti, tum, quod maximū est, propter gloriam, quam
 ex illa

L V C I A N I.

ex illa consecuturus sum. Adhæc autem illi ita respondit Timotheus, Atqui ô Harmonide, rei, inquit, non vulgaris aut mediocris amore & cupiditate ardes, id quod scire potes, nempe laudis & gloriæ, utq; fama celebris sis ac uulgo notus. Hanc aut quâquàm tibi ad hunc modum in medium multitudinis progresso, artem ostentando, consequi in animo est, multi ac longi laboris opus aggredieris, tamen ne sic quidem uniuersi te cognoscent. Etenim ubi gentium, aut theatrum, aut stadium ita magnum inueniri potest, in quo omnes Græci tibia canentem te audiant? Ut autem aliquo pacto illis innotescas, ac tui uoti desiderio tandè potiaris, & hoc ego tibi subiiciam. Vere tu quidē arte tua, et in theatris nōnunquam, parū tamen tibi curæ sit promiscua uulgi multitudo. Porro compendiarie & facilime ad parandam gloriam uia hæc est. Si collectis Græciæ optimatibus, et paucis illorum, quicunq; dignitate & auctoritate præcellunt cæteros, atque indubitanter uiri magni sunt, & admirandi, & aliorum omnium antesignani, quorum fides in utraque fortuna spectata sit, ijs, inquam, si artis tuæ egregium specimen exhibueris, illiq; laudis suæ testimonio te cohonestauerint, omnibus græcis in puncto temporis te longe, lateq; innotuisse putato, & passim inclaruisse. Et ut

O P V S C V L A

de in quod compendium tantam rem tibi contra-
 xerim. Nam si ij, qui omnibus noti sunt, & quos
 nemo non admiratur, tibi cinem præclarum & ce-
 lebrem te esse cognoscent, quorsum tibi vulgi iudi-
 cio aut opinione opus est, tantum eos sequentis, qui
 meliores sunt rerum expensores & iudices? Siqui-
 dem popularis ista multitudo, ferè semper quæ opti-
 ma sunt ignorat, cum maior illius pars manuarij sint
 opifices. Cæterum, quemcunq; illi laudibus illustra-
 uerint, qui reliquos uitæ splendore & dignitate an-
 teeunt, eundem nequaquam temere laudari planè
 persuasum habent. Itaque magnorum uirorum in-
 ducti præconio laudant & illi. Quippe in ipsis quo-
 que certaminibus multi spectatores athletis nonnun-
 quam clare solent applaudere, non raro etiam sibi-
 lis illudere, penes tamen septem, aut quinque, aut
 quocumque tandem fuerint iudicandi, potestas repo-
 sita est. His magistri sui consilijs parum obsecu-
 tus est Harmonides. Etenim inter tibias, ut fertur,
 cum primum in musices certamen descendisset, ma-
 gna contentione insufflans, in ipsam tibiam inspiran-
 do exhalauit animam, & incoronatus atque exanti-
 mis eadem ratione prima & ultima uice tibia canen-
 di usus in scena corruit, celebrante populo Dionysia.
 At sanè Timothei tam prudens oratio, non tibi cini-
 bus.

L V C I A N I

bus, neque solum Harmonidæ mihi dicta esse uide-
 tur, uerum omnibus quicunq; appetentes sunt glo-
 riæ, ingenij aut artis suæ specimen publice exhiben-
 tes, ac multitudinis laudem suppliciter ambientes.
 Quare, quo tempore et ipse non dissimula de rebus
 meis agitabam animo, quæreremq; quo pacto quàm
 ocysime apud omnes inclarescerem, prudentissimũ
 Timothei consilium secutus, considerabam, qui nam
 in Repub. omnium foret præstantissimus, cuiq; plu-
 rimum fidei apud alios foret repositum, tum qui præ
 omnibus alijs esset acceptissimus. Proinde, talis tu
 nobis apparere debebas iusto omnium sermone, ue-
 luti uniuersæ uirtutis caput et summa, ac talium re-
 rum gnomon et recta regula. Porro, si mea tibi spe-
 ctanda et excutienda offerrem, tuq; ea prosecutus
 esses laudibus, essent haud dubie ita apparitura.
 Egoq; iam uotis tantopere speratis potitus essem in
 uno calculo omnes affecutus. Aut quem tibi in eli-
 gendo præferens, non iure optimo deliquisse in ha-
 bendo delectu existimarer. Itaq; iuxta prouerbiũ
 in uno uiro iecimus aleam. Sed me hercle non aliter
 factum est, atque si omnibus ubiq; hominibus meam
 in dicendo facultatem ostendissem. Quippe in con-
 fesso est, quod et separatim singulos et collectim
 uniuersos ipse solus morum bonitate atque ingenij

O P V S C V L A

gloria exuperaris. Lacedæmoniorū reges alijs omnibus unicum tantū calculum ferentibus, ipsi soli præ cæteris duos ferre solui sunt. Tu uero et Epboros præterea et senes, in summa, uniuersos calculorum multitudine in disciplinis excedis. Quin etiā in primis tu candidū et saluti ferē semper suffragantem calculū addere consueuisti, quod non mediocrem in præsentia mihi addit animū, alioqui propter audacis facti magnitudinē iure optimo metuenti. Sed et illud per loquem non uulgariter me consolatur, quod mea non prorsus à te sint aliena, qui et ex ea urbe sum oriundus, quam tu persepe primum quidem priuatis officijs tandem etiam publicis iuisti perbenigne et liberaliter. Itaq; sicubi et nunc in peiorem mihi partem calculi uergerint in oratione, ac paucior erit meliorum et candidorum numerus, tu adiectio Minervæ suffragio, ex te ipse defectum suppleto, tuq; Familiaris censorem et correctorem te egisse putato. Atqui ne hoc quidem contentus ero, si antehac multi me admirati sint, si iam per ora uirum clarus ego et celebris uolitem, si orationes meæ audientū laudibus respondeant. Omnia illa uentosa et euanda, ut est in prouerbio, sunt somnia, et uerborū umbra. Cæterum ipsa ueritas in præsens certissimis argumentis declarabitur. Ille exactus erit mearum lucubra

L V C I A N I

cubrationum finis & terminus, nec amplius ambiguitati locus relinquetur, ne tantū quidem, quod uel ullius mentem aliquo dubio distrahat, sed aut optimū iuxta disciplinas æstimandum est, quod tibi adportet gloriam, aut omnium. Sed meliora prostranda & magis ominatiora ad tantum certamen eunti. Videamur uero, ò superi, hominū opinione et existimatione non indigni, ac eam quæ nobis ab alijs euentura est laudem confirmate, ut in posterum fidenti animo ad ampliorem perueniamus. Quippe omne stadium minus reformidandum est ei, qui magna Olympia deuicerit.

L V C I A N I

H I P P I A S, V E L B A L
N E V M, V I N C E N

tio Obsopæo in
terprete.

EOs ego uiros sapientes cum primis laude celebrandos esse existimo, quicunq; nō orationes solum magna industria elaboratas, ac singulis de rebus memorie proditas posteris reliquerunt, sed operibus quoq; nō dissimilibus ea quæ oratiōibus ampliter & magnifice polliciti sunt, cōfirmarunt. Quippe

O P V S C V L A

ægrotus, cui quidem pectus sapit, non eos accersit
 medicos, qui super arte multa luculente & excellen-
 ter disputare nouerunt, sed qui usu medendi illam
 diu multumq; exercuerunt. Potior autem et maio-
 ris precij habendus est, ut mea fert opinio, musicus,
 qui psallendi & pulsandæ citharæ peritia exornatus
 est, quàm is, qui tantum rhythmos & concentuum
 harmoniam indicare nouerit. Quorsum enim atti-
 net bellorum atque exercitus duces tibi enumerare
 non iniuria optimos, & præstantissimos hominum
 opinione iudicatos, quod eorum uirtus nedum in in-
 struenda acie & militum animis tempestiua oratione
 accendendis & inflammandis eluxerit, sed quod in
 prelijs quoque fortissime dimicando optime se gesse-
 rint, ac manu nō secus, quàm lingua prompti memo-
 rabilia facinora ediderint. Cuiusmodi ex uetustis illis
 Agamemnonem & Achillē, ex paulo aut recentiori-
 bus Alexandrū et Pyrrhū fuisse cognouimus. Quor-
 sum uero ista percensui? Nō quod alia ratione histori-
 am edere statuens, harū rerum mentionē fecerim, sed
 quòd ex mœchanicis quoq; eos laude & admiratiōe
 non indignos putem, quicunq; uisendis operibus ali-
 quam ingenij famam sibi parauerunt, eademq; ope-
 ra artis sue egregia monimenta post se relique-
 runt. Quandoquidem illi, qui solis semet orationi-
 bus exercuerunt, multo iustus Sophistarum quàm sa-
 pientium

L V C I A N I

pientium adpellationem meruerunt. Talem multo-
 rum relatu percepimus fuisse Archimedem, ac So-
 stratum illum Cnidium, quorum alter de Ptolemaeo
 subiugato uictoriam reportauit, ac Memphim, sine
 obsidione fluminis intercepti auersione occupauit,
 Alter singulari artificio hostium triremes absumpsit
 incendio. Tales quoq; Milesius ante illos Cræso Ly-
 dorum regi pollicitus, exercitum sicco pede se traie-
 cturum, sua industria in unius noctis spatio Alys flu-
 uij alueum à tergo exercitus deriuatum circūduxit,
 tametsi è moechanicorum numero non fuerit, uerum
 alioqui magna intelligentia & singulari ingenij acu-
 mine præditus. Etenim, quod de Epeo fertur com-
 mentum peructus est, qui non tantum Achuis equi
 machinam fabricasse, sed unà cum græcorum opti-
 matibus in eam conscendisse perhibetur. Inter hos
 & Hippie huius, quem nostra memoria uixisse con-
 stat, meminisse equum puto, uiri dicendi facultate
 & studio ita exercitati, ut cum quouis ex priscis illis
 & ueteribus optime conferre possit, præterea qui in
 genij acrimonia atq; intelligentia multum præcellue-
 rit, quique interpretando multa perspicuitate usus
 sit. Cæterum, opera ipsis orationibus longe præstan-
 tiora exhibebat, & quæ arte sua pollicuus fuerat re
 ipsa absoluta reddidit: neq; uero in talibus saltē pro-
 missionibus, in quibus illi qui ætate eum præcesserūt

O P V S C V L A

feliciter floruerunt, sed iuxta geometricam quoque
 rationem proposita (quod aiunt) linea triangulana
 recte potuit describere. Atqui aliorum quisque unū
 quiddam ab arte decerptum & singulare opus exer-
 cuit, in quo parata sibi hoīm opiniōe aliquis esse iussus
 est. Porro ille primū rebus mœchanicis perpolitus,
 ne dimensionum quidem geometricarum rudis fuit,
 nec ab harmonicis & Musicis alienus apparuit. Ac
 unumquodq; ex illis una eademq; opera ita perfecte
 cognitum demonstravit, quasi in eo solo cognoscen-
 do elaborasset. Multi uero temporis res esset eius lau-
 dare industriam circa radiorum, & repercussionum
 ac speculorum expressiōē. Præterea quanta in astro-
 nomia cognitione excelluerit, in qua oēs eos qui an-
 nis eū anteuerunt pucros esse ostendit. Sed enim que
 nuper ipse uidi opera illius industria elaborata, que
 que mihi spectanti stuporem & admirationem incus-
 serunt, ea nūc in præsens referre non grauabor. Est
 enim argumentū commune, & in nostra memoria
 admodū frequens, balnei substructio, solertia autem
 et in cōmuni illo argumento singularis admirationis
 spectatur industria. Locus erat prorsus inæquali de-
 formatus planitie, decliuus et arduus, quem ille occu-
 pans ex utraq; parte magnopere humilē, utrinq; so-
 li altitudine æquauit, firmamentū munissimū omni
 futuro operi subiiciens, fundamentorū positione sub-
 struendi

L V C I A N I

Aruendi edificiij certitudinem cōfirmavit, fastigijs ue-
 ro magnopere præruptis & præcisis, & ad firmio-
 rem cōiunctionem cōplicatis totū opus cōsolidauit.
 Ceterum, quæ substructa sunt loci magnitudinem mē-
 suræ quantitate non excefferunt, sed edificiij propor-
 tionibus cōuenientissime atq; decentissime ressonde-
 runt, lucis ubiq; infusæ rationem constanter custodiē-
 tia. Portarum altitudo latos ingressus relinens, supi-
 na magis quàm erecta ad ingredientū cōuenientiā
 informata fuit, ingredientē uero statim domus cōmu-
 nis excipit, sufficientem exhibens pedissequis & mi-
 nistris conuersandi amplitudinē. Porro, ad leuam ca-
 meræ sunt ad delicias exercēdas substructæ. Proinde
 & ista in balneo decentissime sunt obseruata, amœni
 & luce multa illustrati recessus. Deinde, domus illo-
 rum quam quidem longe præstantiorem quàm ut la-
 uacro conueniat dixeris, pernecessariam tamen ad
 melioris notæ homines et opulentiores suscipiendos.
 Post hanc utrinq; sufficientes exuentibus ad reponē-
 dum uestitum habitationes. Ac media domus & fasti-
 gio excelsissima, et iucundo lumine amœnissima, tres
 aquæ frigida piscinas in se complectitur, laceno lapi-
 de exornata. Sunt etiam in illa statuæ geminae ex al-
 bo lapide antiqui operis & artificij, altera quidem
 sanitatis, altera uero Aesculapij. Ingressos autem ex-
 cipit domus sensim ac gradatim tepescens, calon-

O P V S C V L A

re non insuavi occurrente, quæ in longum porrecta,
 ac circum circa orbiculatim extructa est. Post hanc
 ad dextram habitatio est magnopere amœna & ele-
 gans, copiam delicatis & uoluptuosis unctionibus
 exhibens, ex utraque parte habens aditus & ingres-
 sus lapide Phrygio ornatisime decoratos, à pale-
 stra ingredientiens suscipiens. Quæ deinde hanc con-
 sequitur habitatio, omnes reliquas pulchritudine ex-
 cedit & elegantia, & ad standum sedendumq; accõ-
 modatissima, & ad diutius immorandum minime
 noxia, tũ ad uolutandũ utilissima, et ipsa lapide Phry-
 gio ad summum usque fastigium expolita relucens.
 Deinceps uero locus thermis dicatus, lauantes exci-
 pit, nomade lapide extructus. Porro, interior habi-
 tatio omni amœnitate referta & elegantia, plurima
 luce conspicua est, ac instar purpureæ floribus & ue-
 nustate renitet. Adhæc tria labra thermarum exa-
 hibet. Porro autem tibiam loto non integrum est
 per easdem habitationes regredi, sed ea quæ ad fri-
 gidam tendit uia per uaporarium lento tepore cale-
 scens regrediendum est. Et hæc omnia copioso lumi-
 ne illustrata, & multo diei intus lucentis splendore
 exornata sunt. Adhæc ipsa fastigia ab edificio non
 discrepantia, tum latitudines longitudinibus apte
 cohærent: in summa, multa ubique relucet summa
 cum elegantia & uenustas, & gratia. Etenim iuxta
 elegantissi

L V C I A N I

210

elegantissimi Pindari præceptum, opus exordienti-
 bus facie eleganti & splendida exornandū est. Hoc
 certe cum primis in huius domi substructione cum ip-
 so lumine tum fenestris observatum est. Etenim sapi-
 ens ut reuera fuerat Hippias habitationem frigido la-
 uacro destinata ad boream tendentem instituit, nec
 aëris meridiani expertem. Reliquas autem multum
 feruoris & caliditatis requirentes Notio et Euro ac
 Zephyri flatibus subiectas opposuit. Quid ad hæc
 tibi palæstras memorem, & uestes asseruantium com-
 munes habitatiunculas, compendiosam citra ambag-
 es uiam quæ ad lauacrum ducit habentes singularis
 utilitatis capiendæ & incommodi uitandi gratia. Ne
 que uero quis me suspicetur opus modicum proponē-
 tem oratiōis lenocinijs atq; uerborū ampullis extulisse.
 Siquidem in rebus cōmunibus et publicis noua ele-
 gantiæ signa atque inditia excogitare, non medio-
 cris aut contemnendæ sapientiæ argumentum ego es-
 se opinor. Quo in numero & hoc opus admirandi
 illius Hippie opera ad unguem elaboratum merito
 habendum est, quodq; nobis ab illo ostensum est, om-
 nes balnei uirtutes complectens, utilitatem, opportu-
 nitatem, perspicuitatem, mensuræ quantitatem in o-
 mnibus apte observatam, nec loci neglectam com-
 moditatem, tum tutum lauandi usum exhibens. Præ-
 terea omnibus alijs industriæ atq; solertiæ officijs ab-

O P V S C V L A

solutum, biuiorum & ambituum duplicibus secessibus, multarumq; ianuarum patens egressibus. Quin etiam horarum geminis indicijs idem balneum exornauit, uno per aquam & sonitum, altero per solem. His inquam uisis nec debitam & convenientem tam illustri operi reddere gratiam non insipientis solum, sed etiā ingrati, aut potius inuidi mihi uisum est. Itaq; ego pro uirili, cum opus ipsum tum architectum & artificem orationis meae laudibus euexi & persolui. Ceterum, si Deus aliquando concesserit & lauandi copiam, non dubium est, & alios permultos in laudum mearum partem mecum uenturos.

 LVCIANI

ALLOCVTIO, VEL BACCHVS,

Vincentio Obsopæo

interprete.

Quo tempore Bacchus aduersus Indos ductare exercitum instituit (nihil enim prohibet ut mea fert opinio fabulam uobis Bacchicam percensere) ferunt usque adeo eam initio ab Indis incolis fuisse contemptui habitū, ut accedentem etiam subsannarent. Magis autem temerariam illius audaciam miseratione prosequendam esse opinabantur, tanquam actutum ab elephantis proculcandi, si acie instructa

E V C I A N I

instructa illis occurrisset. Siquidem inaudiuerant,
 ut ego existimo, ab exploratoribus absurda et mon-
 strofa de illius exercitu renūciantibus, quemadmodū
 eius phalanx et cohortes ex mulieribus insanis et fu-
 rentibus collectae forent, thyrso redimitis, pelles cer-
 uinas indutis, et hastas quaspiam paruas gerentibus
 nulla acie ferri acuminatas, et illas ex thyrso confe-
 ctas: tum scuta quae piā leuia et resonantia si quis sal-
 tem uel leuiter attigisset. Quippe clypeis assimilabāt
 et tympana, esse praeterea in exercitu iuuenes quospi-
 am agrestes et nudos, qui saltarent chordaca, caudas
 habentes et cornua, qualia serē hœdis recēter natis
 solent succrescere. Ipsum autem ducem illorum in
 curru uchi iunctis pardalibus, imberbem admodum,
 ac ne tantillum quidem per genas herbescente barbi-
 tio pubescentem, cornigerum, racemis coronatum,
 mitra purpurea comam inuolutū, ac aureos cothur-
 nos indutum. Cæterum, secundas ductandi exerci-
 tus partes obire duos alios, unum quidem breuis sta-
 turæ senunculum, corpore perobeso et uentricoso,
 simijs naribus deformē, auribus magnis et arrectis,
 tremulum, scipioni innitentem, pandum asellum
 ut plurimum equitantem, amictum crocoto, et hūc
 uehementer fidū illius in ordināda acie socium. Alte-
 rum uero hominē monstruosum, inferioribus corporis
 partibus hircum referentem, crura crinitū et cor-

O P V S C V L A

nigerum, profunda in super barba insignem, tracundum, et animo ad furorem propenso praeditum, altera manu ferentem fistulam, dextra uero incuruum baculam, semet attollentem, ac tota castra circum saltantem, quae mulierculae exterrere solent, comasque uento diffusas concutere, quoties accesserit, neque non uociferare euohe. Quo nomine, ut mihi cōiecturam facienti, uisum est dominum suum compellunt. Itaque greges à mulieribus iam discerptos esse, et ones adhuc uiuentes dilaniatas, quippe illas crudiuioras esse planè uidebant. Hæc cum Indi et rex illorum speculatoribus annunciantibus cognouissent, sublati, ut par erat, cachinnis, ridebant, iamque nequaquam contra exercitum educere, aut instructis ordinibus obuiam procedere illis deliberatum erat. Sed reputabant, si cominus mulierculae in eos impressionem ac impetum essent facturae, illis et uincere turpe esse, et mulieres insanientes neci dare unam cum duceffœminato, ac sene modico et uimoso, adiuncto etiam alio semiuiro milite, nudisque saltatoribus per omnia ridiculis facinus esse parum memorabile. Postea uero, quàm Bacchus regionem incendijs deuastare, et uiris deuictis ciuitates igne absumere, ac syluas incendere annunciatum est, iamque in breui temporis spacio tota Indorum regio flammis conflagraret (etenim ignis Baccho iam usque à fulmine paterna sunt arma) ibi

L V C I A N I

ma) ibi iam citra moram armis induti, coactis elephan-
 tibus & infrenatis, & turribus desuper positis
 aduersus illos mouerunt aciem, etiamdum hostilem
 exercitum extreme contemnentes, & tracundo ani-
 mo ferocientes, neq; non elephantis cōminuere atq;
 proterere properantes ipsis cum castris imberbem
 illum imperatorem. Postquam uero propinquiores
 facti sunt, & utraq; acies utriq; esset spectaculo, In-
 di locatis ante exercitum elephantis Phalangem ade-
 gerunt. Caterum, Bacchus ipse in medio strennui im-
 peratorisungebatur officio, cuius dextrum cornu Si-
 lenus, sinistrum Pan regebat. Porro autem Satyri
 manipulares cōstituti ordinibus instruendis erant in-
 tenti. Signum omnibus erat Euohe. Statim uero per-
 cussa tympana instrepuerunt, ipsaq; cymbala classi-
 cum cecinerunt. Ac ē satyris quispiam correpto cor-
 nu carmen quod Orthium dicitur occinebat. Tum Si-
 leni asellus hianti atq; diducto rictu martiū quiddam
 atque terribile derudijt. Ipse uero Menades cum ulu-
 lato facto in eos impetu incurserunt, succinctæ dra-
 conibus, atque ex summis thyrsis ferrum denudan-
 tes. Indi autem & elephantes illorum ilico declinā-
 tes nullo seruato ordine in fugam se dederunt, neque
 intra teli iactum consistere sustinuerunt. Ad postre-
 mum autem omni ui capti atq; subacti sunt, & capti
 ad abducti ab ijs quos paulo ante contemptim

O P V S C V L A :

subsannauerant, re ipsa experti quàm non oportue-
 rit prima statim fama adductos, peregrinum exerci-
 tum contemnere. Sed quid ad Bacchum ille Baco-
 chus dixerit aliquis? Quia permulti mihi uidentur
 (ac per Gratias uos oro, ne me insanire aut pro-
 fus temulentum esse suspicemini, si mea cum Dijs
 immortalibus conculero) idem erga orationum noui-
 tates cum Indis perpeti, quemadmodum & erga
 meas. Existimantes enim, satyrica & ridicula qua-
 dam, nimiumq; comica apud nos audiri, talibus fi-
 dem habuere, atque haud scio quam illi de me opi-
 nionem induerunt. Alij ne exordium quidem asse-
 quantur, quasi parum necesse sit uinosi & lasciuie
 mulierculis, & saltationibus satyricis ad elephan-
 tes descendentes. Alij uero, tanquam alicuius rei
 gratia uenissent, thyrsi loco inuento ferro, neque
 sic laudare audent inaudita rei nouitate perterriti.
 At ego fidenti animo illis annuncio, quod si in præ-
 sentia quoque ut antea facere consueuerunt festiuita-
 tem spectare s:pe uoluerint, ac ueteres compoto-
 res recordati fuerint conuiuium bacchanalium tunc
 temporis celebratorum, neque Satyros, aut Silenos
 contempserint, sed æquo largius ad satietatem usq;
 ex cratere illo hauserint, & illos bacchico numine
 afflatos indecore insanuuros, neque non per sepe
 nobiscum Euohæ dicturos. Itaque illi, liberum enim
 est audire

L V C I A N I

est audire, quicquid animo suo gratum fuerit, faciant. At ego posteaquam adhuc in India peregre uersantur, statim & aliud quiddam eorum rerum quæ illic aguntur, quod non ualde à Baccho abhorrebit, neq; à præsentis instituto alienum erit, percensere. Inter Indos quos Machleos uocant, qui leuam Indi fluminis litus, si ad fluxum illius respexeris, incolunt atq; depascunt usque ad oceanum porrecti. Apud hos lucus est in loco sepibus obturato & angusto, circumtecto tamen. Quippe thyrsum & uitium ubertas ibi prouenientiam locum opacitate sua pulcherrime inumbrat. Eo ipso in luco tres fontes sunt aquæ elegantissimæ et lymphidissimæ, Quorum unus Satyris, secundus Pani, tertius Sileno sacer est. Ingre diuntur uero, in lucum Indi quotannis semel diei solõnitate Deum celebrantes, bibuntque de fontibus, non tamen indiscriminatim omnes de omnibus, sed iuxta etatē. Nam iuuenes ex eo qui Satyris sacer est, uiri ex Panico, porro ex Sileni fonte ij qui in maiora etate constituti sunt. Itaq; quæ pueris de fonte bibētibus accidūt, aut qualia designēt utri iā numine Panos afflāti, perlongū esset enumerare. Cæterū qualia senes faciūt ubi iā aqua pota inebriati fuerint, nō alienū esse opinor narrare. Senex simulatq; haustam de fonte aquā biberit, ac eūdē iam Silenus ipse inuasit, uicō

O P V S C V L A

Iliad.

γ

ad prodigiū usq; obmutescit, hominem cui graue sit
 caput aut ebrū per omnia referens. Post idex impro-
 uiso uoce clara et loquela graui tum spiritu dulci rū-
 pit silentiū, ac subito ē mutissimū fit loquacissimū.
 Sed nec obturato ore illum compescueris, quo minus
 non continuīs uerbis diffuat, longasq; orationes con-
 texat. Et profecto quaecunq; dixerit, prudenter et
 ornate dicta sunt, ac iuxta Homericū illum rhetor-
 em hybernīs niuib; consimilia differit. Neq; uero
 sufficienter eos cyncis secundū aetatem conferre pos-
 sis, sed uocum densitate cicadas imitantur ac refe-
 runt, ac rotundum quiddam componunt in profun-
 dam usq; uesperam. Inde iam discussa ab illis ebrieta-
 te conticescunt, et ad antiquū morem redeunt. Ca-
 terum, quod inter hęc maxime omnium admirandū
 est, nondum exposui. Quod si senex imperfectam,
 quam inchoauit orationem reliquerit, neq; solis oc-
 casu interueniente et temporis angustia exclusus eā-
 dem ad finem deduxerit, degustata iterum in annum
 subsequētem aqua, deinceps cetera percurrentis ora-
 tioni inchoatę adiungit, quę superiori anno dicen-
 tem non in tempore destituerat ebrietas. Istis ego me
 ipse scōmatibus Momī instar ludere uolui. Et per lo-
 uem nequaquam amplius affabulationem adducam.
 Iam enim haud dubie uidetis me fabulę esse persimū-
 lem. Quare, si quibus in rebus delinquentes hallucina-
 ti sumus

L V C I A N I

nati sumus; in causa fuit ebrietas. Sin prudenter & cordate dicta sunt quæ produximus, constat Silenum nobis fuisse placatum & propitium.

PRVDENTIS

SIMO ATQVE ORNATISS. VI

RO, DOMINO MARTINO

Vueyfs, Cui Augustano, Vin
centius Osopæus.

Salutem.

Mira uis et Cælie & Adamanti inesse creditur & fertur, Vir prudentiss. huic in attrahendo ad se ferro, illi in uocandis à se nubibus. At his longè maiorem & efficaciorē uim inesse uirtuti uidemus, qua nedum eorum animos qui in propinquo sibi sunt, ad se attrahit, sed remotorum etiam & ignotorum mentes in sui amorem pellicit. Etenim propter uirtutis testimonium & commendationem sæpe numero etiam eos quos nunquam uidimus, amamus. Nihil enim, ut recte scripsit Cicero, uirtute est amabilius, nihil quod magis alliciat homines ad diligendum. Hoc uerum esse certis experimentis in te deprehendi, quem etsi coram oculis nunquam uiderim meis, tamen propter honorificam multorum erudito-

O P U S C U L A

rum prædicationem, qua, & ipse non vulgariter literis imbutus, omnium studiosorum & eruditorum amator atq; Patronus honestissime, atq; amplissime concelebraris, non possum non uehementer amare, ac tuam illam raram & omni præconio dignam uirtutem laudibus in caelum uehere. Ut enim, literarum excellentia reliquas res quamlibet preciosas facile exuperat, ita pauci nunc sunt, qui eandem precium intelligunt. Quo impensius illi laudandi & amandi sunt, apud quos literarum existimatio præclara est, nec sequuntur uulgi iudicium, literas unà cum suis cultoribus hoc tempore extreme fastidientis, neque non rectiora studia omnibus modis auersantis. Quapropter istam animi tui uirtutem & altitudinem merito magnificendam atq; laudandam existimo, quod in tanta turba hominum humaniores Musas illiberaliter contemnentium ipse cum paucis alijs sano iudicio utentibus, et literas ames, earundemq; sectatores quouis modo prouehere non dedignaris. Maeste animo, uir ornatiss. sic iux ad alta sydera. Enimuero quod ad me attinet, nunquã desinam banc mentis tue sublimitatem planè heroicam plenè (quod aiunt) buccis & tibijs deprecicare. Atq; ut eius rei initium aliquod summi bonis aurbus, libuit sequentia hæc Luciani opuscula de electro sæcycnis, & Dipsadibus, item de Halcyone seu transformatione, & Luciani cū Hesiodo

L V C I A N I

Hesiodo dissertationem, sub nominis tui auspicijs edita inuulgare, nihil dubitans quin hæc studij in te mei pignora quâlibet tenuia animo grato suscepturus sis, donec munere quopiam ampliori te pro ut dignus es demereri & cohonestare queamus. Recte uale ut prudentiss. D. Urbanum Regium hominem uere regium nec minus pium et eruditum, meis uerbis honorifice consalutato. Norimbergæ Mense Martio.

LVCIANVS DE ELECTRO

aut Cynis, Vincentio Obso-
pæo interprete.

QUAM super electro poëtæ cōmenti sunt fabulam, ea & nobis planè persuasis fidem fecit, esse scilicet in ripis Eridani populos, quæ lachrymantes illud destillarent, Phaëtonem lugentes, easdemq; Phaëtonis sorores fuisse populos. Deinde inuenis casum luctu prosequentes, in arbores fuisse commutatas, atq; etiamnum è lachrymis illarum electrum defluere. Hæc inquam cum poëtæ canentes audissem, in spem ueniebam, ut si quando ad Eridani litora delatus essem, unam accedens ex arboribus ac recluso sinu & cortice nonnullas me suscepturum lachrymas, ut ego quoque electrum possiderem. Et sanè non multo ante alterius negocij conficiendi gratia ea in loca iter habens deueni, & erat mihi

O P V S C V L A

commodum traſciendus Eridanus, neq; tamen cum-
diligenter omnia loca circũ circa oculis obiſſem atq;
perluſtraſſem, aut populos uidi, aut electrũ conſpe-
xi, ſed Phaẽtontis nomen ne notum quidem erat inco-
lis. Exquirente tandem me atq; interrogante, quã-
do uero ad populos electrum de ſe præbentes deueni-
erunt, riſerunt nauitæ, atq; maniſeſtus ſi quid uellem
iubebant proloqui. Et ego illis fabulam ordine per-
cenſui, Phaẽtonta fuiſſe Solis filium, & hunc ubi iã
adoleuiſſet, à patre poſtulaſſe, aurigandi copiam ſibi
faceret, ut unius diei curſum & ipſe conficeret. Cæ-
teram patrem filij precibus annuiſſe, ac poſtulata
præſtuiſſe, hunc autem inter aurigandum cæcru de-
lapſum & deiectum periſſe. Porro, illius Sorores
lugentes eo loco alicubi inquam apud uos, ubi dela-
pſus eſt apud Eridanum in populos fuiſſe transforma-
tas, & iam fratrem lugentes electrum lachrymando
emittere. Quicunq; inquit, hæc tibi dixit uanum
eum hominem fuiſſe adparet, teq; dolis produxit et
mendacijs. Nos uero neq; aurigam ullum delapſum
nouimus, neq; eæ penes nos ſunt quas tu iactas popu-
li. Quod ſi quid cuiſmodi apud nos eſſet, num pu-
tas duorum obulorum gratia nos ita laborioſe remi-
gatuſ, aut nauigia aduerſus fluminis impetum tra-
ctuſ, quibus promptum eſſet minori negotio &
ſudore diſceſcere, populorũ lachrymas colligentibus?

Hæc

L V C I A N I

Hæc cum dixissent, non mediocriter sanè nautarum
 dictis sum pudore affectus. Confusus autem obticui,
 quod reuera puerile quiddam passus fueram, habita
 fide poëtis adeo monstrosa mentientibus, quippe qui
 bus studio est nihil sani dicere aut literis proderc.
 Unica igitur hac spe nec illa modica turpiter dece-
 ptus indolui non secus atq; si e manibus electrum de-
 perdidissem, nimirum, qui iam mecum deliberabam
 quomodo illo potissimū uti uelim. Porro aut illud pla-
 nè pro certo apud illos inuentum iri opinabar, nem-
 pe cygnos complures in fluminis litoribus modulan-
 tes. Ac rursus nauas interrogo, adhuc enim nauē
 gabamus, Atqui cyeni, quando tandem propter flu-
 uijum consistentes dulcem illum concentum uobis ab-
 soluunt ex utraq; parte litoris? Siquidem & illos A-
 polinis assessores fuisse perhibent, homines canendi
 peritia & suauitate excultos & celebres, post id in
 aues esse commutatos, eamq; ob rem etiam nunc can-
 tibus & modulis indulgere, necdum Musices esse ob-
 litos. Illi uero sublato risu, tu quidem, inquiunt, o ho-
 mo nunquā ne hodie finem facies patriam nostram
 & fluuium mendacijs infamandi? Nos equidem sem-
 per remigandi studio operam dantes, ac penè omnē
 à puero ætatem laboribus in Eridano consumentes,
 paucos nonnunquā cygnos conspeximus in flumi-
 nis paludibus, qui incomptam & inamœnam uocem

O P V S C V L A

Et sonum parum firmum edere solebant, ita ut eos
 uos aut graculos cum illis collatos, Sirenas esse con-
 firmare possis. Ceterum, dulce quiddam et opta-
 bile, ut tu dicis, ne in somnio quidem canentes unquam
 audiuius. Itaque demiramur, unde nam ista de nobis
 conficta in hominum opinionem uenerint. In mul-
 tis etiam, alijs facile ac promptum est credentes deci-
 pere, ijs quibus singula quaeque iusto magnificentius
 narrare atque extollere moris est. Quare et ego
 nunc de me ipso in metum uenio, ne et uos qui nu-
 per uenistis, ac nos primum audistis, electra quae pi-
 am aut Cynos apud me inuenturos sperantes, tan-
 dem non multo post abeatis, et eos qui nobis magni-
 fica de me sunt polliciti, subsannetis, multas eiusmodi
 uerborum diuitias in orationibus meis repositas affir-
 mantes. At ego Deos testor, talia me ipsum de ora-
 tionibus meis superbe et magnifice iactantem, neque a
 uobis neque ab alio quoquam unquam auditum esse, neque
 post quenquam ita insolenter agentem auditurum fo-
 re. Neque tamen fieri potuisse nego, ut in alios non
 paucos incidas quospiam Eridanos, quorum oration-
 es non electrum solum, sed aurum quoque destillat, qua
 longo intervallo uocis dulcedine cynos superant po-
 tucos. Mea uero dicendi ratio quam simplex sit ac
 minime fabulosa uidetis, neque ullam habet modula-
 tionem admixtam. Quo circa uidendum est, ne idem
 tibi impra

L V C I A N I

tibi imprudenti contingat, maiore de nobis spe animo concepta, quod per sepe solet accidere sub undis aliquid spectantibus. Siquidem existimantes tantæ magnitudinis illa esse, quanta illorum adparent obtutibus, dilatante umbra splendorem, quibus iam sub tractis, multoq; minoribus inuentis, discruciatum animo. Iam ergo tibi prædictum sit, ut effusa aqua ac meis reuelatis, nihil magnū expectes te hausturum, ante te ipse ob spem falso conceptam condemnabis.

LVCIANVS

DE DIPSA DIBVS, VINCENTIO

Obsopæo inter
prete.

EA pars Libyæ quæ ad Austrum tendit, arena est profunda, et terra exusta solis ardoribus, deserta ut plurimum, frugibus in totum infœcunda, campestris uniuersa, non gramen, non fœnum, nō plantam ullam nec aquam habens, nisi sicuti in terræ concauitatibus constiterint imbris et pluiarum reliquæ, quæ tamen et ipse dense sunt, et mali odoris, et homini sitibundo minime potabiles. Has igitur ob causas inhabitabilis est. Aut quo pacto tandem inhabitari posuit locus ita durus et implacidus, tum etiam aridus, ac frugibus ar-

O P V S C V L A

boribusq; iuxta infœcundus, quiq; tam molestis feruoribus sit subiectus. Cum ipse quoq; calor & aer nimium ardens sit & igneus? Præterea ipsa arena magnopere feruens regionem prorsus facit inuiam & inaccessibilem. Soli uero Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis atq; frugalis, uitam degentes in tentorijs, uenationibus ut plurimum aluentes, non nunquam irrumpūt uenantes iuxta solstitium hybernum, sydere maxime pluuioso obseruato, quando uidelicet maior ardoris pars deserbuit, & extincta est, & arena assiduis imbribus madefacta, & aliquo modo peruiar reddita est. Venantur autem onagros, & magnos struthiones humi uolantes, cum primis uero simias, aliquando etiam elephantos. Hæc enim animalia sola aduersus sitim perdurant, tum magnopere sufferre possunt immodici & feruentis solis molestias. Sed enim Garamantes posteaquàm commeatum quem secum ingredientiæ importauerant omnem cōsumpserunt, iterum ad suos discedunt postliminio, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat aut difficiliorem reddat reditum. Deinde, quemadmodum in reti comprehensis & sibi ipsis percundæ sit unā cum præda. Siquidem omnis euadendi facultas sublata est, siquando sol subtracto humore, ex regione celerrime exiccata, feruere inceperit ardentioribus radijs emissis, ueluti ad humiditatem acuminatis. Illa

L V C I A N I

116

tis . Illa enim, igni nutrimentum suppeditare solet .
 Et sane hæc omnia quæ mihi hætenus dicta sunt fer-
 uor, sitis, solitudo, sterilis soli infœcunditas, minus
 vobis videbuntur graua, præ hoc quod dicturus sum.
 Et ob hoc ipsum oïbus modis regio ista fugienda est.
 Omnis enim generis is locus serpentes alit perma-
 gnos & uarios, multitudine innumeros, forma ter-
 ribiles, ueneno præsentissimo inexpugnabiles . Et
 partim in cauernis subterraneis excubantes, ac in are-
 na secessibus degentes : partim uero superne repen-
 tes, nempe Physallos, aspidēs, uiperas, cerasas, bu-
 prestes, iacula, amphibanas, dracones, et duplex
 genus scorpionum . Vnum terrestre et pedibus ingre-
 diens permagnū, multis corporū uertebis insigne.
 Alterum aërium & uolatile alis tenuibus, cuiusmo-
 di serē sunt locustis & uespertilionibus . Istiusmodi
 aubus multis circumuolantibus inaccessibilis et in-
 sta redditur illa Libya . Ceterum serpentum omnū
 nocentissimum, quos arena nutrit, dipsas est, serpens
 non admodū magnus, uiperæ similis, uiolento ictu,
 ueneno crasso, dolores ilico inducens intolerabiles .
 Ardores enim immittit inextinguibiles & putredi-
 nes, & totum corpus adurit incendio . Et qui ab illa
 icti fuerint, clamant nō secus atq; illi qui in ignem cō-
 tacti sunt . Quod autem illos omnium uehementissi-
 me affligit & torquet, illud est, nempe cruciatus ser-

O P V S C V L A

peni respondens cognomine. Eius enim morsum
 mox sequitur bibendi sitis inexplebilis, & ultra mo-
 dum sitiunt. Et quod maxime admirandum est, quan-
 to plus biberint, tanto magis potum expelunt, ac
 subinde magis atq; magis potando crescit bibendi de-
 syderium. Neq; illorum sitim extinxeris, tametsi to-
 tum Nilum aut Danubium epotandum præstiteris,
 verum irrigandi sedulitate morbum incendis. Quem
 admodum si quis oleo ignem conetur extinguere.
 Eam uero incurabilis morbi causam adferre solent
 medici, uenenum Dipsadis cum crassum esse con-
 suevit, posteaquàm potu irrigatum fuerit, continuo
 mouetur atq; incenditur, atq; etiam humidius ut per
 est redditur, & per omnia membra diffunditur. Ego
 uero neminem unquam tali affectum morbo aut labo-
 rantem uidi. Et faxint superi, ne unquàm mihi con-
 tingat uidere hominem his consueti cruiatibus.
 Sed ne omnino quidem unquàm ingressus sum Libyā
 & recte mihi fecisse uideor. Porro autem, epigram-
 ma quoddam audiuit, quod mihi unus ē familiaris
 bus pro certo confirmabat, se ipsum legisse supra sta-
 tuam uiri adhunc modum Fato functi. Qui, ut alic-
 bat, in Aegyptum iter faciens, magnam syrtim præ-
 teribat, neq; enim alia eò perueniendi uia patet. Ibi
 in littore obiter ad sepulchrum esse delatum, ac pro-
 pter fluxum ipsum astantem uidisse statuam exitij ra-
 tionem

L V C I A N I

tionem indicantem. Quippe supra illam sculptum
 esse hominem quendam, qualem ferè pingere solent
 Tantalū in media palude consistentem, ac undas hau-
 rientem non aliter ac si biberet. Bestiolam autem,
 nempe Dipsada illi inherentē, ac pedi eius implica-
 tam. Tum mulieres quaspiā aquam ferētes, eademq;
 opera non paucas illi eandem potandā affundentes.
 Insuper ova quoq; adiecta conspiciuntur, qualia ferè
 struthionum illorum esse perhibentur, quos Garamā-
 tas uenari supra memoravi. Est autem epigramma af-
 scriptum, quod et hic referre nō alienū esse opinor.
 Talia passus erat quoq; Tantalus Aethyope cretus

Qui nullo potuit fonte leuare sitim.

Tale nec ē Danao natas implere puellas

Afiduis undis uas potuisse reor.

Erant adiecta adhuc et alia quatuor carmina de ouis,
 quemadmodum ea tollens à Dipsade percussus sit, sed
 illa memoriter non teneo. Itaq; ova colligunt, eaq;
 studiose gentes vicinæ indagantur, non edendi tan-
 tum gratia, sed illis euacuatis pro uasis et instrumē-
 tis utuntur, plurimum uero ex illis pocula prae-
 rant. Neq; enim figulinā exercere possunt, propter
 terram arenosam. Cæterum magnis et capacibus in-
 uentis, etiam pikeos ex illis conficiunt, semper ex
 ouis singulis geminos. Cuiusque enim pars dimidia
 aptum et sufficientem pileum præstat tegēdo capui.

O P V S C V L A

Ibi ergo iuxta oua dipsades insidiosè excubant, tum
 accedentem quempiam, mox ex arena prorupescentes
 morsu infelicem feriunt. Ille uero ictus ilico incurabi-
 bili morbo affectus talia patitur, quæ paulo ante à me
 relata sunt, subinde bibens, ac uehementius sitiens,
 cum tamen nunquam sedata siti repleri possit. Hæc
 per Iouem nō in hoc à me dicta sunt, ut ambitiose cū
 Nicandro contenderem, neq; ut uobis planum face-
 rem, quàm non neglectui dederim Labycorum serpen-
 tum nosse naturas. Medicorum enim magis ista laus
 est, quibus hæc necessario comperta esse debent, ut
 in tali casu egentibus opem ferre pro artis suæ pro-
 fessione queant. At ego mihi uideor, & per Phidi-
 am, ne iniquo feratis animo comparationem ferinam
 existentem, non dissimile quiddam ergo uos pati, cu-
 iusmodi illi patiuntur grauissime, quo morsu dipsa-
 dis percussi sunt. Quo enim crebrius ad uos itare so-
 leo, hoc magis atq; frequentius ad uos eundi me ue-
 xat cupiditas, & planè siti aduror intolerabili, uide-
 orq; mihi tali nunquam expleri posse desiderio, &
 quidem iure optimo. Vbi enim adeo claram & con-
 spicuum aquam possim consequi. Quare ignoscite, si
 & ego ictus animo, hoc morsu iucundissimo & salu-
 berrimo prolece & abundanter me impleo, capite
 scaturienti subiecto fonticulo. Dummodo me non de-
 ficiant unde à uobis influentes, nèue effuso audien-
 di stu-

L V C I A N I

170

endi studio hiantem & sitientē deseratis. Nam quod
ad meam erga uos sitim attinet, nihil prohibebit sub-
inde bibere. Etenim iuxta sapientis Platonis sententi-
am, rerum uenustarum nulla est satietas.

L V C I A N I

DISSERTATIO CVM HESIODO,

Vincentio Obsopæo

interprete.

AT poëtam præstantissimum esse te Hesiode, &
hoc ipsum à Musis unà cum lauro te accepisse,
cum ipse palam ijs quæ à te edita sunt indicas (sunt
enim diuina & admirationis plena omnia) tum nos
rem ita se habere constanter credimus. Illud tamen
non iniuria nos incertat pendentes animi, qua nam-
re de te ipso prædicta, quasi propter hoc diuinū illū
cantū à deabus acceperis, ut celebrares ac laudibus
illustrares præterita & futura prædiceres. Quippe
alterum excellenter admodum extulisti, Deorum ge-
nealogiam percensendo, ad usq; primos illos, nem-
pe chaos & terram & cælum, & amorem. Præter-
ea autem heroidum matronarumq; uirtutes, tum
reirusticæ instituta, adhæc quæcunq; ad ortum &
occasum Vergiliarum & arationis ac messis & nauis

Q

O P V S C Ū L A

gandi tempora attinent, breuiter omnia alia pulcher-
 rime executus es. Alterius autem quod & multo in-
 teruallo hominum uitæ erat accommodatus & utili-
 us, Deorumq; munificentie conuenientius, dico autē
 futurorum prædictionem, ne principium quidem at-
 tigisti, uerum eam partem prorsus obliuioni tradidisti
 silentio inuoluisti, nullo modo tua poësi aut Calchan-
 ta aut Telephum, aut Polyidum aut Phineæ imita-
 tus. Qui etsi uaticinandi peritiam à Musis non sunt
 consecuti, multa tamen prædixerunt, nec eosdem
 piguit respondere egenibus. Itaq; harum trium caus-
 sarum unā te fuisse præpeditum & implicitum ualde
 uerisimile est. Aut enim mentitus es, quanquā
 dictu acerbum hoc sit, Muses tibi fuisse pollicitas fo-
 re, ut futura queas prædicere. Aut illæ quemadmo-
 dum pollicebantur futurorum scientiam tibi præsti-
 terunt, tu uero inuidie morbo adductus, acceptum
 munus à uirginibus cælas, et in sinu seruas conditū,
 neque illius egentes participes reddere uoluisti. Aut
 ea de re multa tibi conscripta sunt, sed quæ nondum
 in lucē edidisti, haud scio in quod nam tempus aliud
 horum usum promendum reseruans. Illud autem nul-
 lo modo ausim dicere, quod cum Musæ duas res se ti-
 bi præstituras promiserint, alterum reddiderint, di-
 midium autem promissionis negando retractarint.
 Dico autem rerum futurarum cognitionem, maxime
 uero ista

L V C I A N I

124

vero ista priores in promittendo partes obtinente.
 Itaque hæc ipsa alicui ab alio potius quàm à te perdis-
 scenda sunt Hesiodè? Valde enim consentaneum est,
 quemadmodum Dei bonorum largitores sunt, sic
 & nobis amicis atque discipulis uestris quàm ueris-
 sime ijs de rebus certitudinem exponere quæ uobis
 notæ sunt, ac omni nos animi hæsitacione liberare.
 HESIODVS. Poteram equidem, ò bone, facile
 ac promptum responsum, respondere super omnibus
 quæ me interrogasti, nimirum nihil eorum quæ mi-
 hi carminibus decantata sunt, meum esse, sed Mu-
 sarum. Et æquum fuerat, ut ab illis dictorū neque nō
 omissorum rationem postulasses. Ego uero super ijs
 quæ mihi priuatim explorata sunt & comperta, dico
 autem pecora pascendi & regendi, & à stabulis agē-
 di, & mulgendi rationem, tum etiam si qua sunt alia
 pastorum opera et officia me rectissime tueri possim.
 Cæterum ipsæ Deæ sua munera quibuscunq; uolue-
 rint, & quantū ea recte tribui posse existimauerint,
 præstare cōsueuerunt. Neq; enim opinor, oportere
 à poëtis ad unū usq; leuia quæq; perscrutātes, postu-
 lare, ut syllabatim oīa exactissime et dicta & scripta
 sint. Et si in cursu poëscos aliquid per imprudentiam
 influēs poëtæ memoriā sefellert, illud perpēdere acer-
 bum est. Sed nō ignorandū est nos poëtas metrorū et
 concinnitatis gratia nōnihil superuacūū interserere.

Q 2

O P V S C V L A

Quædã uero ipsius carminis tenor sæpenumero plana & polita existentia, haud scio quo modo recipiatur. At enim, tu maximo quo præditi sumus bonos nos uolenter dissipias, nempe libertate, ac ea qua in fingendo utimur facultate. Alios equidem ornatus poëseos, quibus passim culta & compta est non perspicis. Palos autem & spinas quæpiam excerpis ac ansas intentanda sycophantiæ studiose rimaris. Atqui hoc tibi non soli studio est, neq; me solum insectaris, sed & alij non pauci eadem in Homero collega meo flagellant & calumniantur, impense tenuia et extreme modicæ quæpiam calumniantes. Porro autem si causa cedentem me oporteat rectissimam in medium asserre defensionem, age o amice, perlege Operum & Dierum opus à me conscriptum. Planè enim comperies, quanta in eo ipso poemate à uaticinico & prophetico Spiritu prædicta sint, successus manifestam te laborum recte atq; tempestiue factorum, ac omssorum dispendia. Et illud, Demessas in corbe feres intra horrea fruges. Et te spectabunt mirantes tritica pauci. Ac rursus, quanta bona consequantur rus & agros recte & in tempore colentes. Et hoc sanè utilissimum in uita uaticinium esse existimatur.

LV CIA. Enim uero hoc, o admirande Hesiode, nimium pastoraliter à te dictum est, & uere Musarum inspirationem mihi referre uideris, quando ipse uersiculos

L V C I A N I

111

fculos tuos aliter tueri nequeas. Nos autem eiusmodi uaticinationem neq; à te, neq; à Musis expectabamus. Quoniam talia longe certius nostri nouerunt agricolæ, ac nobis de illis quàm optime uaticinarentur, fore, ut si Iupiter largis imbribus terram irrigaret, manipuli uberes proueniant: sin solis ardores satia exusserint et arua sitierint, nihil obstare, quo minus et fames illorū sitibūdā siccitatē subsequutura sit. Tū quod estate media terra aratro subigenda nō sit, propterea quod nulla utilitas arandi laborē exceptura sit effusis temere seminibus. Neq; spicas adhuc uirides esse demetendas, quippe fructum inanem inuenturos esse rusticos. Sed neq; illud ualde eget uaticinio, quod nisi semina inuolueris, et minister rastrum habens terra obducas illa, auiculas aduolaturas, ac omnem futuræ messis spem intercepturas. Etenim talia si quis agricolarum adhortationes et documenta dixerit, haud quaquā à uero aberrabit. Cæterum à uaticinio mihi longe lateq; esse uidentur, cuius opus est obscura ac nullo modo uspiam apparentia præcognoscere. Exempli gratia, quod Minoi prædictum est, in uase mellis pleno eius filium suffocatum iri. Tum Achiuorū quoq; proceribus Apollinis iracundiæ causam præsignificasse, et anno decimo fore ut illum captū à Danais excinderetur. Hæc equidem uaticinii officia sunt peculiaria. At si quis et ea quæ tu iactas illi

Q 3

O P V S C V L A

ascribere uoluerit, & ille me quoq; uatem rectissime
dicere poterit: predicam enim & uaticinabor uel
sine aqua castalia et lauro et tripode Delphico, quod
si quis hyberno gelu seuiente, & adhuc loue pluente
& grandinante nudus obambulauerit, hunc algor
non modicus inuasurus est. Et quod adhuc priorem
uaticinii certitudinem longe exuperat, calores quoq;
hyberna frigora subsecuturos, aliaq; id genus per-
multa, quorum meminisse ualde ridiculum est. Qua-
re eiusmodi & apologias, & uaticinia missa facito.
Illud autem quod initio dixisti, fortasse indignum non
est suscipere, nempe quod nihil eorum quae ab te di-
cta sunt noueris, sed afflatus quispiam diuinus sug-
gessit tibi uersiculos, neq; ille admodum firmus existens.
Siquidem quaedam promissorum non plene perfecta red-
didit, quaedam uero inabsoluta prorsus reliquit.

 LVCIANI

DIALOGVS, HALCYON,

sive de Transformatione, Vincentio

Obsopæo interprete.

Chærephon.

Cuiusmodi uox aures nostras accessit, o Socra-
tes, eminus à littoribus, & illo promontorio
quàm

L V C I A N I

(172)

quàm dulcis ac iucunda auditu. Quod uero animal
cantillans istud dixerim? ferè enim muta esse con-
sueverunt propter undas in ripis degentia. So-
Marina quædam auicula est, ò Cherephon, multum
lugens atq; lachrymans, qua de iam olim hoies istã
cõmentum sunt fabulam, fuisse hanc aiunt quondam de
sponsam Aeoli græci filiã, suum ipsius mariũ iuuenẽ
luctu ac mœrore psequi iugalis amicitie desyderio,
Ceycaillũ Trachiniũ Eosphori Astere nati pulchri
patris pulchrum filium. Deinde, diuino quodam cõ-
silio pennatã factam alitis in morem circumuolare
maria, querentem illum, posteaquàm per omnes
terras oberrando inuenire non potuit. Chere-
Est uero hoc Halcyon quod dicis? nunquã ante hunc
diem illius uox mihi inaudita est, sed profecta ut pere-
grina quæpiam auribus meis alapsa est. Proinde, &
lugubrem & querulũ edit sonum bestiola. Quantu-
lam aut illam auiculam esse credibile est ò Socrates.
So. Haud magnam admodũ, magnum tamen pro-
pter amorem qua maritũ complexa est à superis ho-
norem consecuta est. Quo enim tempore nidulatur
producendi foetus gratia, & homines eos dies festi-
uitate celebrant quos uocant Halcyonios, in media
etiam tempestate ab alijs serenitate differentes. Quo-
rum omnium etiam hodiernus dies maxime unus exi-
stimandus est. Nonne uides quanta in coelo constet

O P V S C V L A

serenitas, & mare ab omnibus undis & fluctibus se-
date & tranquille stet, stratum & placidum, specu-
lo, ut ita loquar, nō absimile. Chere. Recte dicis,
omnino enim adparet hodiernus dies esse Halcyoni-
us, tum etiam heri talis erat. Sed per Deos age, o So-
crates, qui nam credibile esse potest, aut quomodo
priscis hominibus fides habenda est, pro certo con-
firmantibus ex avibus mulieres unquam factas esse,
aut contra aves ex mulieribus? Prorsus enim nullo
modo tale aliquid fieri posse videtur. Socra. O
amice Cherephon, de rebus possibilibus & impossi-
bilibus videmur in uniuersum hallucinātes et cæcuti-
entes esse iudices. Quippe rerū causas iuxta huma-
nā potentiā expendimus, quæ nobis ipsis incognita
esse solet, atq; incerta & inuisibilis. Inde permulta
nobis adparent rerū factū faciiliū difficilima, & mini-
me arduorum ardua. Tum quedam propter imperi-
tiam multa, multa autem propter mentis & intelli-
gentiæ infantiam. Reuera enim omnis homo puer
est, maxime uero senex, quoniam omne uitæ nostræ
tempus modicum est, & ferè nihil aliud quàm pueri-
tia ad uniuersum æuum comparatum. Quid ergo o
bone, Deorum ac demoniorum uim atq; potentiam
ignorantes certi aut explorati hac de re pronunciare
possint? Vidisti haud dubie Cherephon, die ab hinc
tertio quanta tempestas saeuierit? adeo ut eam animo
saltem.

L V C I A N I

124

saltem repetens, uehementer inhorrescam. Vidisti præterea horrenda illa fulgura & tonitrua, tum inusitados uentorum impetus atq; turbines? Suspicius fuisset quispiam totam terram corruiuram. Paulo uero postea admiranda subito obortæ serenitatis immutatio facta est, quæ etiam in hoc usque tempus perdurauit. Vtrum igitur maius existimas atq; ope-
rosius ex tantis furentium uentorum procellis et turbinibus talem per uniuersum mundum inducere serenitatem, quàm mulierculæ formam transmutatam in auiculæ speciem traducere? Nam & nostrates pueruli ex luto aut cera formas ducere non imperiti, ex eadem materie in manus sumpta sine negotio multas specierum naturas transformando effingunt. Cæterum Deo magna & incomparabili præstantia præpolenti ad nostras uires comparato, promptū ac facile est omnia talia effecta reddere. Quanto enim totum cœlum tibi uidetur te ipsum antecellere magnitudine? Haud dubie enim dixeris. Chære. Et cuius hominis intelligentia tanta est, ò Socrates, qui talium rerum aliquid perspicere, aut explicare possit? Neq; enī ista humana uoce explicari possunt. Soc. Proinde, maximas quaspiam hominum uires inter se compositas contemplemur in potentia, & imbecillitate excellentes. Etenim uirilis ætas, ad pueros omnino infantes à natiuitate quinque aut decem annos

Q s

O P V S C V L A

nondum egressos immane quantum & quàm admiran-
 randum discrimen habet, quod ad robur & imbecilli-
 tatem attinet, in omnibus ferme quæ sunt in uita
 actionibus. Cum in his quæcunque per artes illas ce-
 lebres & uarias, tum quæcunq; corporis & animi
 uiribus perficiuntur. Hæc enim puerilis ætas ut dixi
 imbecillitate mentis & intellectus obstante ne cape-
 re quidem potest. Iam unius maturæ & adultæ æta-
 tis uiri robur, inæstimabile quanto intervallo præcel-
 lat omnium puerorum uires. Siquidem horum mul-
 ta millia unus uir haud difficulter subigeret. Etenim
 pueritia in totum omnium expers est, ac sub inuicium
 ipso naturæ ductu inualida atq; inutilis homines cō-
 sequitur. Quando ergo homo ut uidetur hominē
 in tantam præcellit, quid putabimus uniuersum cœ-
 lum nostris uiribus collatum adpariturū ijs qui hæc
 contemplando assequuntur. Itaq; multis persuasum
 atque credibile uidetur, quanto mundi magnitudo
 Socratis aut Chærephontis excellit speciem, tanto
 & ipsum potentia, sapientia, & cogitatione simili-
 ter ante ire, & nostras actiones. Proinde, & tibi
 & mihi alijsq; quàm plurimis nostri ordinis homi-
 nibus, multa facta sunt impossibilia. Quoniam
 & tibia canere canendi imperitis, aut legere, aut
 scribere illiteratis interea impossibilius est, dum im-
 periti fuerint faciendi mulieres ex auihus, aut contra
 dices

L V C I A N I

aves ex mulieribus . Ceterum , ipsa natura propemodum assimilans animantem sine pedibus nec alatam , suppositis pedibus , et adiectis alis pulchraque ; et omnigena colorum uarietate exornans , apem solertem et industriam absoluit diuini mellis opificem et constructricem . Ex ouis autem mutis et inanimatis quod auium effingit genera et uolatilium et pedestrium , et animalium extra aquas degentium , ad quæ diuinis quibusdam , ut sermo est artibus magni ætheris abutitur . Proinde , Decorum immortalium uirtutes quæ magnæ sunt , et incomprehensibiles , nos mortales , et modici existentes , neque ut omnes reliquas res paulo maiores et humane rationis captum excedentes , sed ne paruas quidem perspicere possumus , in pluribus hæsitantes . Et cum nihil firmiter aut constanter de ijs quæ nobis accidunt passionibus referre possumus , neque de Halcyonibus aut Philomenis quicquam certi narrare nobis concessum est . Præclarā uero hanc fabulam , quemadmodū à patribus accepimus et liberis meis o auicula lamentationū modulatrix traditurus sum super hymnis tuis . Ac tuā cum pietatē , tum amorē erga maritū uxori bus meis Xantippæ et Myrto magnificis uerbis celebrabo , cum alia multa tum in primis quem à Dijs immortalibus honorem præcipue consecuta sis commemorans . Nunquid et tu Cherephon pari studio eius

O P V S C V L A

modi quiddam mecum facturus es? Chere. Neque
 uero aliter facere conuenit, o Socrates. Et quæ iam
 à te sapientissime disputata sunt, exhortatione dupli-
 ci ad æquabilem conuersationem uiros atq; mulieres
 uidentur impellere. Socra. Proinde, consalutata
 Halcyone, tempus est, ut è Phalarico ad urbem nos
 recipiamus. Chere. Istud ergo ipsum in præsens
 faciamus.

 CLARISSI

MO VIRO, D. DOMINICO

Sleupner, Verborū Christi ministro apud

Noricos, Vincentius

Obsopæus

Sal.

PRO meo iure mihi licere arbitror Lucianicos dia-
 logos mea industria latinitate donatos, huc atq;
 alteri nuncupare. Transferunt enim quodammodo
 id genus libelli dominium, simulatq; ab aliquo in ali-
 am linguam fuerint translati. Quare mea mihi do-
 nare uideor, eiusmodi libellos meo Marte uersos ami-
 cis meis nuncupando. Accipe itaq; et tu, Dominice
 chariss. hunc de saltationibus dialogū, à me muneri,
 tametsi minime oim te saltatorē esse nō ignorem. La-
 etat quæq; ætas suos eruditos et sua iegenia, quo noie
 et nostrū

L V C I A N I.

Et nostrū præsens seculum merito se iactare potest,
 in tanta eruditissimorum hominum copia. Sed uide
 queso cuiusmodi priora secula floruerunt saltatori-
 bus et mimis, et histrionibus, quorum eruditioni,
 et ingenio pauci nunc etiam eminenter docti respo-
 dere possint. Quod si tales id ætatis fuerint saltato-
 res, cuiusmodi uere eruditos ipsos floruisse ingenijs
 existimandū est, nempe poëtas tragicos et comicos,
 qui suas fabulas hisce desaltandas obtulerunt. Habes
 itaq; ex hoc dialogo priscorum hominum, et inge-
 nij, et studij et eruditionis testimonium præclarū
 et memorabile, ex quo quantū à priscorum honestate
 et industria absimus et degenerauerimus, haud diffi-
 culter cognosces. Quid enim nostræ in se habent aut
 ingenij aut honestatis saltationes, nisi ridiculam quā-
 dam chordacā, et uere chordacā, et com-
 plexus meretricios, quibus animi in-
 cenduntur ad libidinem. Vale te
 et nos tui amantissi-
 mos, uicissim
 ama.

εκ τῶν Νορικῶν πόλεως.

O P V S C V L A

L V C I A N I

DIALOGVS, DE SALTATIONI-
bus, Vincentio Obsopæo interprete.

Lucianus.

Posteaquàm tu Craton, iam olim acerba quadam
accusatione adornata, ac diu multūq; meditata
in ius uocasti cum saltationes, tum ipsum saltandi ar-
tificium, insuper autem et nos reos fecisti tali gau-
dentes spectaculo, quasi in re friuola et muliebri
multum ponemus operæ, audi obsecro, quātum à re
ēto aberraris, tum quemadmodum deceptus per
imprudentiam rem omnium in mortalium uita opti-
mam innocenter accusaris. Et equidem uenia tibi ha-
benda est, si statim sub initium asperæ uitæ temet as-
suescens, et tantum quod durum fuerat, bonum exi-
stimans, rerum ductus imperitia, ista accusatione di-
gna censueris. Cra. Cum uir fies, o optime, et
maxime disciplinis liberalibus innutritus, necnon in
Philosophiæ studijs mediocriter uersatus, posthabeas
autem o Luciane rerum optimarum exercitium,
et priscorum illorum conuictum, cæterum sedere
sustineas in theatro omnium posticas sannas excipien-
s, et hominem effœminatum spectans mollibus
uestimentis indutum, ac cantilenis lasciuis et turpi-
bus per

L V C I A N I

bas perstreptentem, tū prisce seculi mulierculas amatorias imitantem, nempe libidinosissimas Phædras et Parthenopas et Rhodopas. Et hæc omnia cum pulsationibus et lasciviis et obscœnis carminibus, et pedum strepitu, hæc inquāres est perquā ridicula, et quæ hominē ingenuum, qualem te esse conspicio, minime deceat. Quare ego cum certior factus essem huic tam turpi te incumbere spectaculo, non tantum me tui puduit, sed uehementer etiam scrutatus sum animo, si Platonis et Chrysippi et Aristotelis oblitus scderes, non dissimilia cum ijs passus quorum aures penna leuiter perfricātur. Maxime uero alijs innumeris disciplinis existētibus, et spectaculis grauib; et serijs, si quis omnino choraules exigat, ac cytharædos artificiose canentes requirat. Cum primis uero cum grauem aliquam spectando tragœdiam, aut plenam hilaritatis comœdiam, non minorem uoluptatem capere possis, de quarum palmario certamina quoque poëtis proponi solent. Multa itaque et accurata, o generose, defensione apud eruditos tibi opus erit, si nolis per omnia uideri excidisse, et è bonorum grege exactus esse. Atqui istud mihi optimum factu uidetur, ut his omnibus cōstanti negatione medearis, neq; sub initium satearis aliquid tale te flagitiose deliquisse. In reliquum uero caue, ne nobis ignorantibus ex utro quem olim egisti, in Liden quampliam aut Baccham amissa

O P V S C V L A

pristina facie transmuteris. Qua in re non tibi so-
 lum, sed et nobis culpa imputanda foret, si non
 Ulyssis in morem à Loto degustata abstractum ad cō-
 sueta literarum et Philosophiæ commercia et studia
 te reduceremus, priusquàm omnino deceptus à Si-
 renibus in theatro excubantibus occuperis. Iam illæ
 solis insidiantur auribus, eamq; ob rem hasce nauis
 gio prætereuntibus cœra opus est. Ceterum, tu et
 ab oculis uidere prorsus illarum præstigijs esse suba-
 ctus. Lut. Papæ o Craton, quàm uero robustū
 in nos canem solutis loris concitasti. Nisi quod ex-
 emplum sumptum à Lotophagis, et comparationē
 tractam à Sirenibus parum scite, atq; adeo ineptissi-
 me mihi induxisse uideris, ad ea quæ mihi acciderūt.
 Etenim ijs qui lotum degustauerant, ac Sirenas can-
 tillantes audierant, exitio fuit manducationis et au-
 ditionis prolubium. Mihi uero præterquàm quod
 uoluptatem spectando cœpi mirificam et iucundissi-
 mam, etiam finis peruenisse cecidit. Neq; enim in
 obliuionem rerum domesticarum, aut negotiorum
 præsentium incognitionem delapsus sum, sed si mi-
 hi ingenue ueritas fatenda est, longe sapientia excul-
 tior, ac in rebus humanis multo solertior atq; pro-
 uidentior ex theatro regressus sum. Magis autem
 illud Homeri in præsentia adducere perpulchrū esse
 existimo, quod is cui illud uisum sit spectaculum, mul-
 torum

L V C I A N I.

torum gnarus simul oblectatus abiit. Crat. O Dñ
 immortales, Luciane qualia pateris, quem istorū ne pu
 deat quidem, sed iactanter etiam laudi ubi ducere uide
 ris. Igitur quod hac in re grauissimum est, nullam spem
 curationis aut remedij nobis ostendisti, qui laudibus ef
 ferre audeas tam execranda & turpia. Luc. Age hoc
 mihi responde Craton, istud de saltatione, tum ea quæ
 fieri in theatro consueverunt coram ne tibi uisa sunt, ut
 ea ita crebro probrosis dictis insecteris. Aut an potius
 spectaculi prorsus expertus atq; ignarus, nihilosecusa
 men illud, ut turpe atq; execrandum (ut ais) existimas?
 Quod si enim aliquando ea præsens uidisti, tam nobis
 & tu hac stulta spectandi curiositate paria fecisti. Sin
 non, uide ne parum modesta & nimis temeraria tua ul
 deatur esse insectatio, ea in crimen uocans, de quibus ni
 hil habes comperti. Crat. Ergo hoc mihi adhuc su
 pererat, ut in tam profunda barba & cano capite sede
 rem inter mulierculas, & insanientes illos spectatores,
 applaudens & præconijs ineptissimis acclamans homi
 niuntioni cuiquam perditio nulla necessitate lachrymas
 profundenti? Luc. Est equidem hoc tibi ignoscendū
 o Craton, illud tamen pro certo exploratum habeo, si
 meis monitis morem gerens tantum tempusculi spectan
 dis saltationibus impertires, quantum uel periculo faci
 endo sufficeret, nihil tibi posthac rebus omnibus fore
 prius aut antiquius, quam ut loco commodo occupato,

L V C I A N I

seruire queas spectaculis, unde exacte & uidere, & cla-
 re audire possis omnia. Crat. Nunquam ergo forma
 fiam amabilis, siquid tale unquam prudens ac sciens fe-
 cero, semper autem membris hirsutis & barba incom-
 pta atq; horrida, ut me nunc tui ex animo miseret, omni-
 bus modis insanientis. Luc. Vis ergo, o amice, omissis
 blasphemijs atq; conuitijs, erectis auribus attente mihi
 dare operam nonnihil super saltatione, eiusq; uirtutibus
 differenti, tamē quemadmodū non solum oblectamento
 sit spectantibus, uerumetiam emolumento, tū quantis de
 rebus hominum animos cōmēde admoneat & erudiat,
 præterea quemadmodū spectantium mentes apte cōpo-
 nat, pulcherrimis exercens spectaculis, ac optimis præ-
 ceptis imbuens: adhæc cōmunem quandā corporis &
 animæ pulchritudinem ostendens? Etenim quæ illi acce-
 dunt à Musica & modulatiōibus, hæc inquam oīa face-
 re, non de decori aut uituperio, sed illi potius laudi tribu-
 enda sunt. Crat. Quanquam mihi in præsentia otium
 non est, insanientem hominē auscultandi, suū ipsius mor-
 bum laudibus efferentem, attamen si nugis & inanibus
 fabularum commentis me opplere tibi consultum factu
 uisum est, paratus sum in hoc tibi officiose inseruare, &
 aures præbere, uel sine Cera inutilia uerba obaudire ua-
 lens. Quare compressa uoce hanc tibi operam dabo.
 Dic uero quodcunq; animo tuo libitum fuerit, quasi ne-
 mine auscultante. Luc. Euge o Craton, istuc ipsum
 omni

L Y C I A N I .

415

omnium maxime mihi egenti in optatis fuit. Paulo enim
 post ipsare comperies, num nuge tibi censende sunt,
 quæ in medium producturus sum. Ac principio qui-
 dem illud planissime mihi ignorare uidere, quàm non
 nouitum inuentum sit saltatio, neq; heri aut nuper na-
 tum & inceptū, puta apud maiores nostros aut illorū.
 Sed qui super saltationis ortu, quàm uerissima perscru-
 tati sunt, affirmant illā una cum mundi ac omnium rerū
 generatione natam esse, & cum amore deo illo uetustis-
 simo in lucem prodijisse. Etenim ipsa syderum chorea,
 & errantium cum non errantibus coniunctio, eorum-
 demq; modulata atq; concinna participatio, & illa bel-
 la, tum pulchre instituta harmonia primogenitæ salta-
 tionis argumenta fuere, & indicia certissima. Ea ue-
 ro temporis progressu subinde incrementis aucta ma-
 ioribus, neque non additiones melioris inuenti sortita
 non modicas, summo nunc absoluta uidetur esse fastigio,
 ac res esse omnisariā uaria, & oībus modis cōcinna &
 congruens, tum bonum multiplicis ornatu & scientiæ.
 Hoc uero saltandi artificio aiunt Rheam potissimum ob-
 lectatam, in Phrygia quidem Corybantas, in Creta au-
 tem Curetas saltare iussisse. Neq; uero modicum cœ-
 pit ex illorum compendium. Quippe circum saltan-
 tes Iouē illi seruauerunt incolumē, ita ut Iupiter nō graua-
 te fateatur & salutis contributæ præmia se illis debere,

R 2

O P V S C V L A

per illorum saltationem patrios dentes effugiens. Porro autem hæc saltatio ab armatis desaltabatur, gladios ad scuta collidentibus, ac bellicum quiddam et attonitum saltantibus. Mox uero inter Cretenses, ut quisque maxime nobilitate præcellebat, summo studio hanc rem exercentes, præstantissimi saltatores reddebantur, non tantum homines priuati et humili loco orti, sed nobiles res quoque et regij sanguinis et primates in populo. Homerus quoque Merionem non suggillare, uerum pulcherrimo laudis testimonio ornare uolens, saltatorem nominauit. Itaque in tantum claritudinis et notitiæ ob saltandi peritiam apud omnes uenerat, ut hæc non Græci solum de illo comperta tenerent, sed et Troianis hostibus non ignota forent. Videbant enim, ut mea est opinio, eius in bellando agilitatem, et concinnum membrorum motum, quæ ex saltatione in usum conuersa peculiari ter possidebat. Versiculi Homeri ad hunc loquuntur modum.

Ulad. Te cito Merione, quamuis saltare peritum
π. Strauissem in dura confossum cuspide pugna.

Tametsi eundem non strauerat, ut enim in saltando semet magno studio exercuerat, sic facile, ut opinor, effugiebat iacula in eum contorta atque emissa. Iam quamquam et alios complures ex heroibus enumerare possum, eo ipso saltandi studio diligentissime exercitatos, qui ex hac ipsa re artem fecerint, sufficere tamen suspicor

spicor uno à me producto Neoptolemo, Achillis filio,
 qui usq; adeo hoc præcelluit artificio, ut cum speciem
 quoq; saltandi pulcherrimam sibi adiecisset, pyrrhychij
 nomen ab illo acceperit. Achilles quoq; ipse his de filio
 suo inauditis, maiori gaudio suffusus est, ut ego existimo,
 quàm propter eius formæ præstantiam & membrorum
 robur insuperabile. Atqui interea semper Ilion fuit in-
 expugnabile, donec illius saltatione captum concideret,
 & direptum solo æquaretur. Lacedæmonij quoq;, qui
 Græcorum præstantissimi esse censebantur, cū à Castore
 & Polluce Caryatissare perdidicissent, quæ saltationis
 species à Carijs urbe Laconicæ ducta erat, omnia cū car-
 minibus facere soliti sunt, adeo ut ad tiliarum quoq; mo-
 dulos & rhythmum & moderatum pedis ingressum præ-
 lium committere illi genti moris fuerit. Ac primū quidē
 conserendarum manuum signū Lacedæmonijs tibia dare
 solutum est. Proinde de oībus quoq; reportant victoriā,
 musica & modulorum concinnitate illos ducente. Videres
 itaq; illorum Ephæbos nihilo minore cura saltationi, quā
 armis exercendis dare operam. Vbi enim iā summis col-
 luctati sunt digitis, ac mutuis ictibus semet ceciderunt,
 quiescunt parumper, & omne illorum certamen in saltatio-
 nem solutum conuertitur. Quorum in medio tibicen lo-
 catus est, tibiam incipiens, ac pedibus instrepens. Cete-
 rum illi per ordinem alter alterum sequentes, omnige-
 nas figuras corporis agilitate exprimunt ad rhythmum

O P V S C V L A

Ingredientes, aliàs quidem bellicas, aliàs uero saltatorias,
 quæ Baccho & Veneri gratæ sunt. Quinetiam cantus,
 quem inter saltandum modulantur Veneris & Cupidinum
 cognomento nobilitatus est, quasi unà cū Venerē
 & Cupidinibus cōmuni choreæ saltationi indulgerent.
 Et altera quidē cantilena, duæ enim canuntur, rationē
 quoq; & præcepta saltandi in se cōplectitur. Procul,
 aiunt, o pueri, promouete pedē, & saltate perfectius. Nō
 disparia faciūt, quibus Hormū saltare curæ est. Hormus
 autem genus saltationis est, adolescentibus uirginibusq;
 commune, alternatim ad choream dispositis, ut planē
 hormū, hoc est segmentum referant. Solet autem adole-
 scens chorū ducere more iuuenili saltans, quo postea
 in adoriendis hostibus usus sit. Sequebatur hunc pu-
 ella modestia quadam conspicua, quæ scemineum sal-
 tum decenter admodum peragebat, ut Hormum ex tem-
 perantia & fortitudine compositum recte dicere possi-
 mus. Cæterum quæ Homerus super Ariadne in clypeo
 memoriæ prodidit, deq; choro, quem illi Dædalus insti-
 tuerat, ea ut iam olim tibi lecta præteribo silentio. Præ-
 terea duos illos saltatores, quos eodem in loco Poeta Ci-
 besteteras uocat chorum ducentes. Rursus quæ in cly-
 peo memorat, in medioq; duos iuuenes agitare choreas
 cernere erat, tanquā rem omnium pulcherrimam sal-
 tationem Vulcanus clypeo addidisset. Etenim Phæacæ
 saltatione, ut par erat, uehementer fuisse oblectatos mi-
 rum

L V C I A N I.

132

rum uideri non debet, cum tantis affluerent delitijs, ac in omni rerum abundantia et fortunæ indulgentia uiscitarent. Quare Homerus Vlysssem ex omnibus quæ uisenda apud Pheacas conspexerat, hoc cum primis admirantem testatur, agilesq; pedum motiones spectantem. Iam in Thessalia eo usq; progressum est saltationis exercitium, ut populi præsides et antesignanos illorū præsaltatores uocare non dubitarint. Cui rei etiamnum statuarum inscriptiones, et uuli suo suffragantur testimonio, quas ijs, qui in bello optimam nauassent operā exercuerunt. Prætulit, inquit, præsaltatorem ciuitas. Et iterum, Elationi posuit hanc imaginem populus, propterea quod pugnam probè desaltarit. Mitto illud, apud ueteres nullas unquàm fuisse celebratas festiuitates aut ceremonias citra saltationem, quippe quas ab Orpheo et Musæo optimis tunc saltatoribus constitutas fuisse satis certo constat, qui et hoc ut cætera omnia ut honestissimum quiddam legibus sanxisset, uidentur initiari cum rhythmo et saltatiōe. Quod autē hoc ita se habeat, relicenda erant orgia, propter prophanos nondum initiatos. Illud autem omnes audiunt, quod ij, qui lingue uitio atq; incontinentia mysteria prodidissent, pleriq; eos desaltasse dicunt. Porro autem in Delo nulla sacra peragebatur, cui saltatio nō fuisset adhibita, sed et cū illa et musica cuncta persoluebantur. Ingressi uero puerorum chori, tibia et cythara præcinentibus saltas-

O P V S C V L A

bant, quos subsecuti optimi facto delectu choreis exci-
 piebant. Itaq; & canilenas illiusmodi choris conscri-
 ptas hyporchemata nominare consueuerunt, talibusq;
 lyra impleta fuerat. Quid uero Græcorum gentes tibi
 cōmemorem, cum Indi quoq; posteaquā mane ē strato
 surrexerint, Solem precibus uenerati fuerint, non quem
 admodum nos deosculata manu perfectam precatio-
 nem esse arbutamur, uerum illi ad orientem conuersi,
 salutatione solem consalutant, sed cum silentio seipso
 conformantes, dei choream imitari atq; effingere con-
 nantur. Et hæc Indorum est precatio, & chori & sacri-
 ficium. Duabus uero uicibus ad hunc modum Deum pla-
 care solent, nempe mane & uesperī. At enim Aethio-
 pes non alia quā saltandi ratione illatis iā signis bellū
 ingrediuntur, nec quisquā Aethiopum uel sagittam ex-
 cussam emitteret auulsam à capite (hoc enim uice pha-
 retræ utuntur, radiorū instar tela capiti circūponentes)
 nisi prius saltauerit, & saltatione hosti terrorem incus-
 serit. Consentaneum uero esse opinor, posteaquā
 totam Indiam & Aethiopiam peragrauimus, ut in uici-
 nam Aegyptum oratione diuertamus. Etenim uetus illa
 fabula Prothēū Aegyptiū nihil aliud, quā saltatorē fu-
 isse eximū mihi planē confirmare uidetur, hominem ef-
 fingendi imitandiq; peritum, quiq; semet in uarias re-
 rū facies demutare & transformare potuerit, ut modo
 in aquas tenues dilapsus abiret imitando, modo ignis ce-
 leritate

leritatem & uehementiam agilitate corporis, mox lea-
 nis immanitatem, ac Pardalis impetum, deinde arboris
 motū flexibilem, postremo in summa quicquid collibuis-
 set, exprimeret. Cæterum, fabula eas Prothet propriet-
 tates ad inusitatiorē opinionem detortas, eam eius na-
 turam fuisse commenta est, quasi ea ipsa quoq; fieret quæ-
 cunq; saltandi artificio imutaretur. Qua facultate & eos
 qui hodie saltationibus nauant operam præditos esse ani-
 maduertimus, uideasq; illos eodem tempore diuersissi-
 mis modis immutari, ac planè ipsius Prothet esse emu-
 los. Et si quid coniectura assequendum est, & Empu-
 sam suspicor, quæ & ipsa in uarias rerum facies semet
 transfundere dicta est, non aliam quàm saltatricem fu-
 isse, fabularum inuolucro significare uoluisse homines.
 Adhæc iustum esse opinor, ne Romanorum quidem sal-
 tationem præterire tacuam, quam nobilissimi quicq; illo-
 rum, quos uocant Salios (est autem nomen Sacerdotij)
 Marti Deo bellicosissimo saltant grauissime & religiosis-
 sime. Neq; uero Bihynicæ fabulæ commentum ab Italo-
 rum instituto abhorret admodum, perhibentium Pria-
 pum Deum bellicosum, unū, ut opinor, ex Titanibus,
 aut Idæis dactylis, illud opus factum, rebus militaribus
 instituendum fuisse, quem Mars à Iunone offerente ac-
 ceptum adhuc puerum, durum porro, & rudem & su-
 pra modum uirilem, non prius armorum peritum reddi-
 dit, quàm perfectum eundem saltatorem effecisset. Quā

O P V S C V L A

ob rem & merces illi à Iunone destinata est, ut ab illo
 semper decimam partem spoliolum in bello partorum
 reciperet. Vt autem Dionysiacæ & Bacchicæ tibi expe-
 diam, opinor te non expectaturum ut audias, cuius to-
 ta actio nihil aliud quàm saltationem complectitur. Cum
 itaq; tria sint celeberrimarum saltationum genera, Cor-
 dacis & Sicinnidis & Emmeliæ, quibus Bacchi mini-
 stri Satyri inuentis, à se ipsis cuiq; nomen indiderunt.
 Et hac saltandi arte utens Bacchus Tyrrhenos & Indos,
 & Lydos deuictos subiugauit, ac gentes adeo bellicosas
 ipsis saltem thyrsis desaltauit. Quo circa, ò admirande,
 uide ne parum pium aut religiosum sit, in crimen uoca-
 re exercitum adeo diuinum & mysticum, & cui colen-
 do tanti Dî nauarint operam, quodq; in illorum honorẽ
 & cultum toties peragitur, insuper quod tantum oble-
 scamentũ simul atq; institutionem adeo utilem exhibere
 solet. Illud ego demiror, non ignorans Homeri atq; Hesi-
 odi te amatorem esse maximũ, iterum enim ad Poetas me
 conferam, qua fronte illis cõtradicere audeas, præ omni-
 bus saltationem summe laudantibus. Siquidem Homerus
 cum res mortalium longe uicundissimas iuxta ac elegan-
 tissimas uno quasi fasce conuinctim efferreret, nempe som-
 num, amorem, cantum atq; saltationem. Hanc tamen so-
 lam præclaro nobilitauit encomio, inculpata eadẽ nomi-
 nata, ascribens per Iouem cantui dulcedinem, quæ
 utraq; saltandi artificio adesse uidemus, & dulces modu-
 los, &

L V C I A N I

los, & saltationem inculpatam, quam uituperare cogitas. Rursus alia in parte suæ poëseos ita inquit.

Iuppiter hunc bellū reddit uirtute potentem.

At leuibus membris alium saltare peritum,

Est quem dulcisona sustollit uoce canendi.

Suauis profecto est uocum modulatio, quæ saltationi adiuncta est, ac munus quod à Dijs immortalibus præstari potuit longe pulcherrimum. Ac mihi adparet Homerus omnes res mortalium in duo tantum diuisisse, nempe in bellum & pacem, ceterū rebus bellicis tantum hæc tanquam præstantissima studia pacis opposuisse. At uero Hesiodus, qui non ab alio percensente hoc auditu percepit. Sed ipse statim sub auroræ exortum Musas saltantes uiderit, in carminis sui initio de illis hoc summum & elegantissimum referre non est ueritus encomium, nimirum eas circa fontem floridum mollibus saltare pedibus, iuxta patris aram agentes tripudiū. At tu, o generose, tantum non cum Dijs ipsis pugnans, saltationem conscindis contumeliosis conuitijs. Cæterum, ipse Socrates uir omnium sapientissimus, si Pythio hoc illum testimonio corroboranti fides habenda est, nō tantum saltationem laudibus extulit, sed illam quoque discere non erubuit aut grauatus est, plurimum tribuens uenustæ concinnitati & elegantie, tum apto motui, neque non mouentis afformationi. Nec ueritus est iam natu grandior saltationē inter serias habere disciplinas, uidebaturque non parum

O . P . V . S . C . V . L . A

huic rei perdiscendæ impensurus operæ, quem leuiores
 ac uiliora perdiscere non piguit, sed tubicinarum quoque
 scholas frequentare solebat, neque à meretrice muliere
 Aspasia quiddam audire dedignatus est. Atqui ille ar-
 tem non ita pridem natam uidit, necdum tanta elegan-
 tia et pulchritudinis accessione auctam et elatam. Qui
 si nunc eos quorum opera in summum usque fastigium
 euecta est, spectaret, sat scio illum omnibus reliquis post
 habitis, hisce tantum spectaculis operam daturum, neque
 pueros quicquàm perinde atque saltationem docturum.
 Videris autem mihi laudans Comœdiam atque tragœdi-
 am, oblitus esse, in utraq; illarum proprium quoddam
 saltationis genus exerceri, ac tragicam quidē esse Emme-
 liam, comicam uero esse Cordaca. Nonnunquàm usque
 pari et tertiam, nempe Sicinniden. Postea uero quàm
 in principio saltationi tragœdiam, et Comœdiam tibi-
 cinasque et cytharam anteferre non dubitaris, tanquam
 ista in certamen ueniant, atque per hoc grauius dicenda
 sint, age uicissim ista singulatim excutiamus. Tibias autē
 et cytharam relinquamus. Etenim et ista saltationis
 partes sunt ducendis choreis subseruientes. Porro autē
 ipsam tragœdiam primum ab habitu contemplemur, cu-
 iusmodi sit, quàm turpe et minime iucundum specta-
 culum, homo longitudine deformi, atque incomposita exor-
 natus, altis calceamentis ingrediens, caput larua mimæ
 ci obductū habens, tum peramplo ore hiantē, quasi spe-
 ctatores

L V C I A N I

XII.

ctatores esse deuoraturus. Mitto ascititia pectora, &
 uentres factitios, adiunctam & arte compositam corpo-
 ris crassitudinem, ne longitudine discors compositio in
 tenui corpusculo magis reprehendenda ueniat. Deinde
 indecora histrionis uociferatio, iam se ipsum inclaman-
 tis, iam uerberantis, aliquando etiam iambicos uersicu-
 los cantillantis, & quod turpissimum est, grauissimas
 calamitates modulantis, ac sola uoce semetipsum repre-
 hendendum exhibentis. Quippe alia prisorum poeta-
 rum industria inuenta sunt. Et quam diu quis Androma-
 chen agit, aut Hecubam, tolerabilis est contio. Vbi ue-
 ro ipse Hercules carmine lugubri in scenam ingressus est,
 sui oblitus, neq; leoninam, neq; clauam, quae praeponi-
 tur, ueneratur, adeo ut sanae mentis homo quispiam iu-
 re optimo talem actionem solæcismum uuliosum possit
 reprehendere. Iam quod cum primis quoq; in saltatio-
 ne damnasti, uiros histriones mulierum mores imitan-
 ri, hoc equidem commune quoq; est & tragædiæ & co-
 mœdiæ uitium. Etenim in utraque plures introdu-
 cuntur mulieres quam uiri. Quinetiam Comœdia par-
 tem personarum omnium maxime ridiculam & oblecta-
 tionis plenam huic tribuit, uidelicet lampadum & tibi-
 cinarum & coquorum personas. Sed enim saltationis
 habitus, quam decens sit & modestus, quorsum attinet
 dicere, cum cæcis quoq; ista sint perspicua. Larua ipsa
 pulcherrima & subiectæ fabulæ respondens, non imma-

O P V S C V L A

ne hiat, ut illæ, sed saltationi per omnia conuenit. Habet enim permultos sub illa uociferantes. Olim uero ipsi quoque saltatores canebant, et unâ saltabant. Deinde animaduertentes continuo motu grauari anhelitum, et per hunc turbari cantilenam uisum est factum longe consultius, ut alij saltantibus succinerent. Porro autem argumenta utrisq; communia sunt, neque ulla in re à tragicis distinctum separata sunt saltatoria, quam quòd multipliciori uarietate exornata sunt illa, maioriq; studio perdiscenda, atque infinitas mutationes habentia. Quod autem saltationum nulla sunt certamina, hanc ego causam esse opinor, quòd certaminum auctoribus res maior et grauior uisa sit esse saltatio, quam ut de ea exacte pronuciari possit. Ut præteream ciuitatem in Italia Chalcidici generis præstantissimū, et hanc quemadmodum ornamentum aliquod, certamini quod apud ipsos decertandum præponitur, adiecisse. Iam uero super ijs respondere tibi stat sententia, quæ oratione mihi omissa sunt, quæ non pauca esse uideo, ne quam ignorantie aut imperitiæ opinionem apud te incurram. Neque mihi obscurum est, complures ante nos de saltatione libellos conscripsisse, ac omnem suam in scribendo operam et industriam in hoc posuisse, ut omnia saltationis genera atque species numero comprehenderent, earundemq; nomina pereenserent, tum cuiusmodi unaqueq; illarū, aut quo auctore foret inuenta, quo in

stutio

L V C I A N I

A. S.

stituto magnam multiplicis scientiæ opinionem sibi ad-
 iuncturos existimabant. Ego uero hanc ambiciosam su-
 per hisce rebus contentionem, & ineptum & seræ co-
 gnitionis, & mihi ipsi in præsens minime tempestiuam
 & accommodam esse arbitror, eamq; ob rem illa superse-
 deo. Deinde & hoc te cogitare uelim, ac tenere memo-
 ria, quod neq; in præsentia statuerim, omnem saltatio-
 nem à prima stirpe repetitam uelle indagare, neq; hunc
 orationis meæ scopum esse propositum, saltationum no-
 mina numero complecti uelle, præter paucas illas, qua-
 rum initio memini, tanquam generosioribus propositis.
 Verum hoc orationis meæ caput & summa futura est,
 ut eam saltandi rationem quæ nunc constituta in usu uer-
 satur, laudibus illustrem, planumq; faciam, quantum
 cum uoluptatis tuæ fructus in se complectatur, & quā
 non nuper primum incepta ad tantum uenustatis & cle-
 gantiæ culmen & fastigium peruenerit, nec minus de
 se exhibens reuerentiæ. Quippe priores illæ perim-
 de ut radices & saltationis fundamenta fuerunt. E-
 ius autem floridam uenustatem & fructum absolutis-
 simum, qui nunc omnium perfectissime cunctis au-
 gmentis ematuruit, illum nunc in præsens oratione
 nostra explicabimus, posthabita Thermasyride &
 gruum saltatione, & alijs præsentis parum conuenienti-
 bus. Sed ne Phrygiam quidem illam saltandi speciem
 aptam conuiuijs & compotationibus, & quæ tantum

O P V S C V L A

ebrietate duce exerceri solet, hominibus rusticis sepe nu-
 mero ad tibiam muliebriter saltantibus saltus duros &
 laboriosos, & quos etiamnum agrestium studio reli-
 ctos uidemus, præ ignorantia obticui, sed quid à præ-
 senti saltatione omnibus modis aliena est, nec quicquam
 cum illo commune habet. Quandoquidem ipse quoque
 Plato in legibus, nonnullas illius species commendat, nō
 nullas uero in totum reprobat, diuidens eas iuxta uolu-
 ptatem & utilitatem, exigens ex illis quæ sunt indecen-
 tiores, anteponens autem & admirans reliquas. Et de
 ipsa quidem saltandi ratione hæc dicta sufficiant. Eten-
 nim singulis persequendis orationem extendere, absur-
 dum mihi uidetur, & ineptum. Iam uero ea quæ saltan-
 torem eximium habere oportet, tum qua ratione ijs quæ
 perdidicit recte uti, quibusque rebus artem possit assequi,
 sibi expediam, ut cognoscas quàm non ista ars omnino
 sit comprehensu facilis, & cuiusuis ingenio obuia &
 exposita, sed oim disciplinarum exactissime cognitarum ad-
 miniculo excolenda sit, non musices tantum, uerum etiam
 rhythmicæ et geometricæ, cum primis uero philosophiæ
 tuæ naturalis et moralis. Solum uero dialecticam illi tanquam
 superfluum & parum accommodatum existimatum est. Neque
 uero abhorret à rhetorica, sed & illius est particeps,
 quatenus mores atque affectus demonstrat, quorum iudi-
 candorum cupidi sunt etiam rhetores. Sed nec à graphi-
 ca exclusæ est, & plasticæ, uerum harum in membris
 exprimen

L V C I A N I

exprimendis cōcinnitatem magnopere imitari uidetur;
 ideo ut ne Phidias quidem in tantum, aut Apelles in ea
 uidetur præcellere. Ante omnia uero præsens & singu-
 laris in saltatore requiritur memoria, eiusq; filia Polymi-
 nia, ut omnium rerum callentissime memor sit. Etenim
 iuxta Calchantem Homericum saltatorem scire necesse
 est, quæ sint, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur.
 Ne quid rerum prorsus ignoret, sed memoriam habeat
 promptam & expeditam. Caput autem argumenti est,
 imitationis atq; demonstrationis scientia, ac rerum men-
 te conceptarum explicatio, neq; non obscurorum per-
 spicua declaratio. Et quod de Pericle literis ac memorie
 prodidit Thucydides, cum uirum collaudans, hanc sum-
 mam & clarissimam esse saltatoris laudem, nosse quid de-
 ceat, & id ipsum explicare posse. Explicationem autem
 habituum, perspicuitatem ego dico. Cæterum, ad hanc
 rem potissimum facere uidetur omnis illa rerum prisca-
 rum historia, ut à me prædictum est, cum prompta me-
 moria, tum decenti gesticationi coniuncta demonstra-
 tio. Statim enim à chaos & primæ terræ generatione fa-
 cto exordio, cuncta illi ad unguem cognita esse necesse
 est, usq; ad Cleopatæ Aegyptiæ tempora. Hoc enim se-
 cylorum interuallo circumscripta est nobis multiplex et
 la saltatori paranda cognitio. Media omnia perfectissima-
 me calleat, cœli sectionem, Veneris partus, Titanum pu-
 gniam, Iouis incunabula & natiuitatem, Rheæ fraude-

O P V S C V L A

lentam imposturā, lapidis suppositiōem, Saturni uinē
la, triū fratrum regna per sortē diuisa. Deinde Gigantū
seditiosam rebellionē, ignem furto Promethei subtrahū,
Hominū formationem, Promethei supplicium, amoris utriū
usq; robur & uolentiam. Post hæc Delirrationem, &
Latones ex partu dolores, & Pythonis cædem, & Tui
insidias, ac mox quemadmodū medium terræ aquilarum
uolatu inuentum sit. Adhæc Deucalionem, ac magnum
illud id ætatis naufragium, tum unicam illam arcam hu
mani generis reliquias conseruantem. Præterea quemad
modū denuo ex lapidibus homines prognati sunt. Mox
Iachi dilanationem, & Iunonis dolum, & Semeles con
flagrationem, & Bacchi utranq; stirpem. Tum quæ
cunq; de Minerva referuntur in fabulis, quæcunq; de
Vulcano, atq; Erichthonio, ac disceptationem illā de At
tica, & primum in Areopago iudicium. In summa totū
illū sermonem Atticum fabulosis narrationibus refertissi
mū. Præcipue tamē memoria teneat Cereris errorē, atq;
inuentā Proserpinam, et Celei hospitalitatē, et Triptole
mi agriculturā, & uitium plantationē factam ab Icaro,
& Erigones ærumnas, præterea quæcunq; de Borea, quæ
cunq; de Orithyia, & Theseo & Aegeo memorie præ
dita sunt. Adde his Medæ suspensionem, eiusq; denuo
in Persas fugam, ac regis Erichtei filias, & natos Pan
dionis, tum quæcunq; in Thracia perpeffa est & fecit.
Deinde non ignorandus est illi Acanes, non Phyllis,
non

L V C I A N I .

127

non primus raptus Helenæ, tum Castoris atq; Pollucis
 aduersus urbem expeditio, neq; non mors Hippolyti, et
 Heracidarum reditus. Iure enim et ista in fabulis atti-
 tis censebuntur. Et hæc quidem ex rebus gestis Atheni-
 ensium sanè quàm pauca exempli gratia ex multis à me
 prætermisissis percurrit. Deinceps uero memoria quoq; te-
 nenda est Megara, et Nisus et Scylla, et trines pro-
 perei, et Minois regis Cretensium discessus, ac erga be-
 ne de se meritam ingratitudo. Quibus postea annexen-
 da sunt cum Cithrone quæcūq; Thebanis cuius acta
 sunt, et Labdacidarum ærumna, et Cadmi peregrina-
 tio, et bouis procubitus, et dentes serpentini, et Spa-
 tanorū retributio. Et rursus, Cadmi in serpentem trans-
 mutatio, et ad lyrā præcipientē murorū substructio, et
 murorū instauratoris insania, et uxoris eius nempe Nio-
 bes sibi ac suis exultiosa iactantia, et in luctu silentium,
 tum quæcūq; de Pentheo, quæcūq; de Acteone, quæcūq;
 de Oedipode, quæcūq; de Hercule cum oībus illius cer-
 tamini literis prodita sunt, eiusq; liberorū per insania-
 am facta internitio. Deinde Cornubus, et ipsa plena
 fabulis, Glaucā et Creontā habens. Et ante illos Bel-
 lerophontē, et Sibirnobæā, Solisq; et Neptuni pugna.
 Post hæc aut Athamantis furentē insaniam, ac nubis libe-
 rorum in arcte fugam æriam. Inus et Melicerte sus-
 ceptionem. Adhæc neque Pelopidarum facta saltatori
 negligenda sunt, neque Mycenæ, et quæcūq; in illis

O P V S C V L A J

memorabiliter gesta sunt. Et ante illos Inachus & Io, & ipsius custos Argus, & Atreus, & Thyestes, & Aerope, & uellus aureū, & Pelopie nuptiæ, & Agammemnonis interfectio, & Clytemnestræ supplicium. Iam adhuc ante illos septem principum aduersus Thebas expeditio, & generorum exulum Adraſti susceptio, & oraculum de illis proditum; præterea ducum in bello caſorum interdicta ſepultura, & propter hanc Antigones & Meneccei miſerabilis interitus. Insuper quæcunq; ſeruntur in Nemæa Hyſſipyle & Archemorus ſaltatori monimenta cum primis neceſſaria. At etiam quæ ante illa tempora acciderunt exacte callebit, Danae uirginitatem, Perſei natiuitatem, certamen quod aduersus Gorgonas ſuſcepit. Adde illius habitationem & Aethiopicam narrationem, Caſſiopæam & Andromedam, & Cepheum, quos inter aſtra annumerauit quoq; hominum id ætatis credulitas. Quinetiam illa non ignorabit priſca facta Aegypti & Danaï, & inſidias quibus petitiæ ſunt nuptiæ. Non pauca æro eius generis ſuppeditabit & Lacedæmon, uidelicet Hyacinthum & Apollinis riualem Zephyrum, & pueri exitum à diſco illatum, enatumq; ex illius ſanguine ſoſculum, & gementem in eodem inſcriptionem αὐα, & Tyndarum à morte rediẽcem, & Iouis ob hoc ipſum aduersus Aſculapium excaſcendentiam. Præterea Pãridis apud Mênelaum hoſpitium, & Helenæ raptum poſt factum propter potum uditum.

iudicium. Planè enim existimet Spartane historie & Iliacam esse adiunctam copiosam profecto & multiplicem. Itaq; iuxta unumquemq; apud Troiam occisorum fabula agenda scenæ præponitur. Consentaneum uero est, ut horum subinde memor sit, cum primis uero eorū, quæ mox à rapto usq; ad grecorum procerum in patriam reditum peracta sunt. Neq; Aeneæ erroris obliuiscatur, neq; Didonis amoris. Inter quæ locum quoq; habebunt, quæ de Oreste circumferuntur fabulæ, tum quæ illa satis fidenter ausus est in Scythia. Sed nec illa, quæ antehac gesta sunt, inepta putabit, Achillis in Scyro cū uirginibus conuersationem, Vlyssis insaniam, Philoctetæ à Grecis derelictionem. In summam, totam Vlyssæam errationem, & Circen, & Telegonum, & Acoli in uentos imperium, aliq; usq; ad procerum supplicia. Ante hæc uero quibus Sycophantijs Pælemædi perniciem machinatus est, & ira Nauplii, & Alacis furentis insaniam, & alterius ad petras naufragium facientis exilium. Quinetiam Elis multas occasiones præbebit saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Saturnum, Iouem, primos olympiorum Athletas. Atqui nec Arcadia fabularum experta est, Daphnes fugam, Callisthus fecrinam uitam, Centaurorum temulentiam, Panos parentes, Alphei amorem, & Hyphali peregrinationem exhibens. Iam si oratione in Cretâ descenderit, per multa inde summet saltatio, Europam, Pasiphaën, Ithacos utrosq; Læ-

O P I V S C O V E R

Byrinthum, Ariadnen, Phedram, Androgeum, De-
 dalum, Icarum, Glaucum, Polydiuaticinium, Talo,
 eneum Cretæ custodem. At si in Aetoliam diuerteris,
 habet & illic non pauca quæ mutuo sumet saltatio, Ab-
 theam, Meleagrum, Atalanten, Dalum, fluminis cum
 Hercule luctam, Sirenum procreationem, Echinadum
 & post insaniam retributionem, Alcmeonis habitatio-
 nem. Deinde, Nessum & Deianira Zelotypiam, cui ad-
 picanda est Herculis in Oeta montis pyra & conflagra-
 tio. Habet etiam Thracia non parum multa saltanti ne-
 cessaria, nempe Orpheum, & illius factam à muliere
 vulis dilaniationem, eiusq; caput loquens, idemq; undè
 cum lyra natans. Præterea Hænum & Rhodopen, tum
 Lycurgi supplicium. Porro, Thessalia adhuc plura his
 subministrabit, Peliam, Iasonem, Alcestim, classem quin-
 quaginta nauibus congregatâ, Argo, & loquacem eius ca-
 rinam. Insuper res in Lemno gestat, Acetâ, Medæ som-
 nium, Apſyrti dilacerationem, tum omnia illa quæ inter
 nauigandû acciderunt. Posthæc aut Proteſilaû & Lao-
 damiam. Rurſus si in Asiam postliminio te contuleris,
 multam ibi inuenies fabularû copiam. Statim enim tibi
 occurret Samus, mox Polycratis calamitas, atq; filia ei-
 us usq; ad Persas erratio. Quinetiâ his adhuc antiquiora,
 nimirû Tantalî loquax incōtinētia, tum Deorû apud
 eundem conuiuiû, & Pelopis carnea depaſtio, eiusq; ele-
 phantinus humerus. In Italia uero Eridanus et Phaëton,
& populi

AL V C I A N I

Et populi lugentes sorores et electrum lachrymanles.
 Sciet eiusmodi quoque Hesperidas, et custodem aurei fru-
 ctus Draconem, et Atlantis laborem, et Gerionem, tu-
 boum ex Erythra abactionem. Neque ignorabit omnes
 fabulosas formarum transformationes, quaecumque in ar-
 bores aut animantes, aut aues transmutatae sunt, et quot
 quot ex mulieribus uiri facti sunt. Dico autem Ceneae et
 uatem Tiresiam. Super haec in Phenicia Myrrham, et lu-
 ctum illum Assyrii qui geminus est. Et haec habebit co-
 gnita, et adhuc recentiora, quaecumque post Macedoni-
 imperium ausus est Antipater, et Seleucus ob amorem Stro-
 nices. Aegyptiorum quae magis erunt arcana cognoscet
 quidem, ea autem saltando representabit significantius. Epa-
 phum dico et Osirim, praeterea Deorum in animalia trans-
 mutationes. Ante omnia uero ea quae circa amores illorum
 uarie et mirifice contigerunt, quaeque de Ioue ipso serun-
 tur fabulae, tum in quascumque facies semel transfigura-
 rit. Omnem uero inferorum tragediam tanquam digitos
 unguesque suos tenebit, tum suppliciorum genera, et quae-
 cuiusque causa extiterit. Et Piruboi et Thesei indiui-
 sam usque ad inferos amicitiam. Ut autem, uno quasi
 fasce summam perstringam omnia, nihil quod ab
 Homero et Hesiodo, tam ab reliquis poetis eximjis
 et excellentibus maxime tragicis dictum est, ignora-
 bit. Haec admodum pauca ex multis, aut potius ex in-
 numeris istam syluam, rerumque saltationi necessariam.

O P V S C V L A

saltem capita aliquot pereensui. Reliqua uero cū Poetis-
tum ipsis saltatoribus demonstrāda reliqui, ac tibi quoq;
iuxta dictorum similitudinem indaganda. Quæ omnia
in numero parata saltatori reponenda sunt, ut cū tem-
pus exegerit, nullo negotio possit expromere. Quoniam
uero imitatrix est saltatio, motibusq; et gesticulatiōe et
quæ cantātur semet expressurā pollicetur, summopere il-
li necessariū est, quod et rhetores facitare cōsueuerūt,
ut perspicuitatē exerceat, ut unūquodq; quod ab illa de-
monstratū fuerit, ita clare, ita perspicue ob oculos pos-
tum representetur, ut nullius enarratoris egeat opera.
Sed quod Pythico oraculo proditum est, oportet saltan-
tionis spectatorem et mutum saltatorem intelligere,
et nihil loquentem audire. Id quod Demetrio Cynico
quoq; accidisse fama est. Quandoquidē et ipse nō secus
atq; tu in iudicium uocare solebat Orhesticen, dicens ti-
bi et fistularum et strepituum superuacuum quoda-
dam esse saltatorē, quippe qui argumento conficiendæ
fabulæ parum afferret, motum modo insulsum et uaniū
adhiberet, ab omni ratione atq; intelligentia seiunctū.
Ceterum homines, qui hac in re præstigijs illuderentur,
uestitu serico, personatuq; apte acōmodato, ybiaq; et la-
sciuis cantilenis, et canentū modulata cōcinnitate qui-
bus exornaretur, nequaquā saltatoris esse officiū. Saltator
ergo Neronis tempestate eximius et celebris, nec, ut fe-
rebatur, imprudens, sed si quis etiam alius, historia-
rum

rum memoria & mouendi eleganti artificio præcellens plurimum, præcatus est Demetrium sapientissimis, ut mihi uideatur, precibus, ut eum saltantem spectare uelit, deinde si uideretur reprehenderet, ac saltationem acerbissime accusatam exhiberet atque exploderet. Pollebatur adhæc se nullis tibijs & cantilenis adhibitis saltaturum, quemadmodum & fecit. Etenim strepitibus & tibijs et choro imposito silentio, ipse per se saltauit Veneris & Martis adulterium, Solem furtiui cōcubitus proditorem, Vulcanum moechantibus insidias machinantem, ac uinculis utrosque & Martem & Venerem illaqueantem, Deos spectaculo assistentes, Venerem suffuso rubore pudæfactam, subuerentem & meticulosius Martem supplicantem. Præterea quasque alias hæc fabula partes cōplectitur. Adeo ut Demetrius ipsa artificiosa saltatione tam ex hilaratus maxima laude saltatorem extulerit. Exclamabat enim uoce quàm potuit acutissima in hæc uerba prorumpens, Audio ò homo cuiusmodi facias, neque enim tantum uideo, sed mihi uidere ipsis loqui manibus. Quoniam uero circa Neronis tempora nostra uersatur oratio, animus est uiri barbari super eodem saltatore tibi referre testimonium, quo laudem præclarissimam saltandi artificio attributam esse cognoscas. Quippe è barbaris quidem homo regius è Ponto cū ex negotio ad Neronem Romam uenisset, unaque cum alijs hunc spectasset saltatorem, adeo saltantem perspicue, ut quanquam

nihil eorum quæ canebantur audire poterat (Erat enim
 lingua semigræcus quispiam) omnia tamen callide intel-
 ligeret. Lam uero cum iterum ad suos regressurus esset
 barbarus, eumq; Nero benignius atq; amantius inuita-
 ret, & si quid uellet postulare, liberaliter iuberet, seq;
 prompte daturum polliceretur. Da mihi, inquit, hunc
 saltatorem, & me hoc munere plurimum ex hilarabis.
 Percontante uero Nerone, cui rei domitiuæ utilis tibi
 futurus est? Sunt mihi, inquit, uicini barbari lingua dis-
 spares, ad illos intelligendos interpretum parare copias
 an haud mihi promptum & facile est. Itaque, si alicum-
 ius egens ero, ille innuens singula quæq; mihi interpre-
 tabitur. Tantum consecuta erat agilis saltationis imita-
 tio, cum clara & manifesta apparuisset. Cæterum, ex-
 ercitiū iuxta quod immemorandum est, & saltationis sco-
 pus est representatio, ut dixi, eadem opera & rhetori-
 bus exercēda, maxime uero ijs qui declamatiōibus, quas
 uocant, uacāt. At hæc quoq; in saltatoribus præcipue lau-
 da datur, ut personis in scenā introductis, saltator per om-
 nia gestu respondeat, neque ea quæ dicuntur ab introdu-
 ctis optimatibus, aut tyrannicidis, aut mendacis, aut a-
 gricolis discrepent, sed in uno quoq; illorum demonstre-
 tur proprietas & excellentia. Volo itaq; & alterius tibi
 barbari orationem ea ipsa de re percensere. Etenim
 cum quinque personas uidiſſet saltatori adparatas, tot
 enim partibus seu actibus constabat fabula, unum
uidens

L V C I A N I

(141)

videns saltatorem querebat, qui nam reliqui essent flutu-
 ri, qui alias personas saltando repræsentarent. Postea
 uero quàm certior factus est, ut illum omnia saltatione
 sua repræsentaturum, Refellisti nos, inquit, ô opti-
 time, quod cum corpus unum tibi sit, animas plures ha-
 beas. Et hæc quidem barbarus. Non iniuria uero et
 Itali, saltatorem Pantomimi nomine cohonestarunt,
 ab ipso penè facto ad hoc introducti. Nec inelegans
 habenda est illa poëtica cohortatio, ô fili, Polypum me-
 tem obtinens in omnibus uersare urbibus, saltatori equi-
 dem per necessaria, quem rebus adherenti oportet
 semetipsum quibusq; factis applicare. Præcipue uero
 mores et affectus se demonstraturam et simulaturam
 pollicetur saltatio, nunc quidem amantem, deinde tra-
 scentem introducens. Mox alium insipientem, alium animo
 perturbatum, ac olata alia ualde concinne et modeste. Et
 quod omnium maxime mirandum est, una eademq; die
 nunc quidem Athamanta furentem, nunc ino metuentem
 exprimit. Et alias ipse ille Atreus est, alias Thyestes,
 post pusillum Agistius, deinde Aërope. Et oia hæc uni-
 us hominis artificiose refert industria. Alia quidē specta-
 cula et discipline unam quampiam rem ostendunt, aut
 enim tibia est, aut cithara, aut uocis modulatio, aut fabu-
 la tragica, aut plausibilis aliqua comœdia. Ceterum salta-
 tor hæc oia simul cōprehensa in se cōplectitur, et est ua-
 rium quendā et mixtū ex oibus illius uidere apparatus.

O P V S E V L A

tibiam, fistulam, pedum strepitum, clangorem cymbali, representatoris uocem concinnam, canentium cōcentum consonum & unanimum. Præterea alia quidem alterutrum in homine partis sunt opera, alia enim sunt mentis, alia corporis. Cæterum, in saltatione ista mixta sunt. Etenim mentis demonstrationem corporei exercitiij actione ipsis rebus quæ fiunt inesse uidemus. Maximi uero omnium ducenda est rerum quæ geruntur sapientia, & quod nihil citra rationem committitur. Quo circa Lesbos Mytilenæus plane uir honestus ac bonus saltatores Chrisophos, id est, manu sapientes nominare solitus est, ibatq; frequenter ad illorum spectacula, quasi melior à theatro subinde esset reuersurus. Timocrates autem eius præceptor, uiso quondam semel non de industria assistens saltatore suis rebus indulgente, Quali me, inquit, spectaculo priuauit uerecundia, quam è Philoſophia hauseram. Quod si uera sunt quæ de anima Platonem differuisse constat, tres eius partes pulcherrime ostendit saltator, uim irascendi, quoties iratum exprimit, desiderandi, quoties amantem repræsentat, ratiocinandi, quando singulos affectus quasi frenis quibusdā coërcitos explicat. Et hoc in omnes saltationis partes, quem admodum tactus inter sensus corporeos disseminatum est. Porro autem cum pulchritudinis tãam rationem habere soleat, atq; inter saltandum decentis & concinnæ formositatis, quid aliud quàm Aristotelis pulchritudinem

animem confirmare uidetur, eandem collaudantis, atq;
 inter bona tertio loco constituentis. Audiui uero alium
 super saltantium personarum silentio longe iuuenilius
 differentem, quod eo Pythagorica disciplina dogma sub
 obscure significari uideatur. Præterea cum aliæ uitæ
 actiones, illæ quidem oblectationem, aliæ uero utilita-
 tem exercitiis suppedient, soli saltationi utraq; hæc
 iuxta adesse uidemus, ac utilitatem longe præstantiorē,
 quatenus cum uoluptate illa exhibetur. Quanto enim
 hoc spectatu iucundius, quàm uidere pugnis decertan-
 tes iuuenes, ac sanguine diffuentes, aliosq; luctantes in
 puluere, quos non raro saltatio & longe tutius simul
 atq; decentius & maiori cum uoluptate demonstrat.
 Quocirca apti decentesq; in saltando motus, ac corpo-
 ris inuersiones & circunductiones, insuper saltus & re-
 supinationes quibus utitur, alijs equidem sæpenumero
 fuisse oblectamento spectantibus, ipsis autem hæc eadē
 exercitiis saluberrima. Etenim illud ego gymnasijs
 pulcherrimum & maxime omnium conducibile haud
 dubie dixe ro, quod corpus emolliant, & membra fle-
 xibilia iuxta ac leuiora efficiant, & ad omnem muta-
 tionem promptiora instituant, neq; mediocri robore
 corpora solidius confirmant. Qui ergo saltatio res erit
 non omnium elegantissima, quæ & mentem acuat, &
 corpus exerceat, spectantes oblectet, multas res præ-
 stat homines doceat, tibijs, cymbalis, numerofo carmine

O P U S C U L A

num concentu animum quantum ad oculos & aures at-
tinet ex æquo demulcens. Itaq; si perfectam uocum mo-
dulationem requiris, ubi alibi inuenies aut chorum ple-
niorem aut concinniores? Quod si tibiæ aut fistulæ so-
no dulcissimo caperis, sufficiens in saltatione quoq; fru-
endi tibi parata est copia. Mitto dicere quod moribus
quoque emendatis multo euades melior, crebro hisce
u'ens spectaculis, quoties uideris theatrum abominari
& odio prosequi malefacta, contra lachrymis deslere
innocenter affectos iniuria. In summa totam spectanti-
um uiam emendari. Quod autem præcipua in saltato-
ribus laude extollendum est, illud iam dicturus sum,
membrorum robur atq; mollietate recte exercere, utrunq;
iuxta mihi admirandū uidetur, ut si quis in eodem argu-
mento tam robur herculeum, mox Veneris tenerā & de-
licatam ostentaret mollietatem. Iam uero oratione tibi ostē-
surus sum, qualem & corpore, & animo optimum sal-
tatores esse oporteat. Et sanè mentis dotes iam magna
ex parte executus sum. Quippe memoria præcellere,
ac præcipua ingenij indole clarum, adhuc solerti &
acuta intelligentia præditum esse, illum oportere aiō,
& qui potissimum temporis rationem habere possit,
præterea autem ut poëmatum ingeniosus censor sit,
tum cantuum atque carminum præstantissimorum peri-
tus expensor, uitiose uero factorum reprehensor argu-
tus. Cæterum corporis modum iuxta Polycliti cano-

L V C I A N I

113

nem adumbrabo, ut neq; impense altus sit, neque præter
 modum crassus, neq; brevis. nimum aut humilis, neq;
 natura depressus Nanus aut Pomilio, sed moderate sta-
 tura per omnia. Neque carnosus admodum & obesus,
 absurdum enim est, neque rursus corpore impense te-
 nuu, hoc enim aridi cadaueris præ se fert imaginem.
 Memorabo vero tibi populi cuiusdam ad huiusmodi no-
 tanda non inertis exclamationes. Antiochia ciues habet
 ingeniosissimos, quibus studio est saltationem omnibus
 alijs anteponere exercitijs, adeoq; dictorum & factio-
 rum obseruantes sunt, ut nihil omnino earum rerum illo-
 rum subterfugere possit iudicium. Ergo cum corpuscu-
 lo admodum modiculo saltator in scenam ingressus sal-
 taret, Hectorem, uno ore omnes exclamauerunt. Astia-
 naften uidemus, ubi autem Hectorem mansisse dicimus.
 Rursus alio tempore quopiam præter modum longo Ca-
 panaea saltare conante, idemq; Thebanorum muros ad-
 iecturus esset. Transcende, inquiunt, muros, nihil ti-
 bi scalis opus est. Quinetiam impendio corpulen-
 tum & obesum saltatorem false subsannarunt, qui cum
 ingentem saltum facere adniteretur, Theatrum nobis,
 inquiunt, suffulciendum fuerat. Contra, nimum a-
 rido & tenui tanquam male habenti, bene ualere,
 certatim precati sunt. Horum profecto non con-
 citandi risus gratia mentionem adduxi, sed ut cognosca-

O P V S C V L A

teres multas quoque gentes magno studio saltandi coluisse
 artificium, adeo ut et uicia et uirtutes in illo potuerint
 sagaciter deprehendere. Sit ergo saltator corpore per
 omnia mobili et soluto simul atque firmo, ut et flexi pa
 stalante tempore, et firmiter consistere si opus sit, possit.
 Quod autem saltatio à manuum gesticatione in certam
 minibus proponi solua aliena non sit, sed particeps sit
 et Mercurij et Pollucis et Herculis editarum in certam
 mine uirtutum, deprehendere poteris haud obscure, sin
 gularum imitationum periculum faciendo. Herodoto au
 thori grauissimo ea quae oculis adparent certiora uiden
 tur quam quae percipiuntur auribus. Saltationi et oculo
 rum et aurium iudicium praesto est. Usque adeo uero mo
 uet saltatio, ut quidam misere et perditae puellam quandam
 deperiens in theatrum ingressus, conspectis quorum
 causa amor esset malis, mentis sanitatem receperit, ac
 nuncupatis uotis theatro egreditur fronte iam serenaa
 tabilarior, quasi pharmacum quoddam priorum malo
 rum obliuionem inducens, et iuxta Poëtam dolorem
 et acerbitem omnem abstergens hausisset. Quod autem
 ista populo fuerint familiaria, ac quisque spectantium ea
 quae inter saltandum demonstrantur callide, cognoscat,
 argumento sunt spectatorum profuse non raro lachry
 me, quoties casus aliquis acerbus et miserabilis produ
 ctus fuerit. Bacchica saltatio in Ionia praecipue, et Pon
 to tanto certe studio celebris, quam et satyricam uocant,
 usque

L V C I A N I

144

hisq; adeo hominibus ea detentis uoluptati esse consu-
 uit, ut statutis temporibus ceterarū rerum obliti omni-
 um, perpetuos dies desideant, spectantes Titanas et Co-
 rybantas, et Satyros et bubulcos. Saltabantq; id genus
 saltationes nobilissimi quiq; ex singulis ciuitatibus pri-
 mores atq; principes, non reuerentiae gratia, sed potius
 ob hoc ipsum magnos sese ferebant, magis quā ob ge-
 neris claritudinem, et obsequia, et dignitates, quae de-
 bebantur nobilibus. Postea uero quā uirtutes saltato-
 rias percurri, audi iam nunc deinceps et saltatorum uti-
 tia. Sed enim quae corpus plerunq; comitantur iam ostē-
 di, mentis autem uitia ad hunc frē modum, ut opinor,
 obseruabis. Permulti enim illorum propter inscitiam
 (fieri enim non potest, ut omnes sapiētia exornati sint)
 turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Illi qui
 dum citra rationem mouentur, ac nihil, ut alunt, ad-
 rhordā. Alia quippe pes, alia rhythmus loquitur. Cete-
 rum alij quidem saltādo à rhythmō non discrepant, res
 autem parum apte et tempestiue saltationi accommo-
 dant, quorum ego per multa uidens memini. Quidam
 enim Iouis parentes saltans, neq; non Saturnum deuo-
 rantem liberos, Thyestae calamitates adsaltabat. Rursus
 alius Semelen percussam fulmine representaturus, Glau-
 cen illi assimilabat, tempore longe posteriorem. Atqui
 nequaquā eiusmodi saltatorum gratia, saltationem re-
 spuendam esse censeo, neq; ipsum odio prosequendum.

T

O P V S C V L A

exercitium, sed illi potius, ut sunt, imperiti habendi sunt. Laudandos autem eos qui legitime ac iuxta rhythmum satis artificiose cuncta obeunt. In summa, oportet saltatorem omnibus numeris esse absolutissimum, ut totum quod agit sit concinnum, sit apte accommodatum, ac intra mensuram cohibitum, sibi ipsi non diuersum, à sycophantæ morsu alienum, reprehensioni minime obnoxium, et quo nihil desiderari possit. Est præterea summopere necessarium, ut saltator optimis cogitationibus temperanter instructus sit, acuto ingenij acumine docilis, mente ad deliberandum profunda, summa uero in illo requiritur humanitas. Statim enim solidam à spectatoribus laudem consequitur, quoties quisque uidentium sua ipsius acta illo representante cognouerit. Magis uero uelut in speculo, in saltatore, se ipse conspexerit, tum qualia passus sit, quæque quondam faciliare illi studio fuerint. Neque enim tunc præ uoluptate homines se cohibere queunt, sed certatim ad effundendas laudes proruant, quisque suæ ipsius animæ simulachra conspiciens, ac semet ipsum cognoscens. Planè enim Delphicum illud uerbum, Nosce te ipsum, ex eiusmodi reportanti spectaculo. Atque è theatro discedunt, posteaquàm quæ expetenda, quæque fugienda sint, perdidicerint, et eorum quæ prius ignorabant, periti euaserint. Accidit uero quemadmodum in orationibus, sic pari quoque ratione in saltationibus ea

L V C I A N I.

nibus, ea quæ multis vitio datur Cacozelia, hoc est, ma-
 la affectatio, imitationis modum transgrediendibus, ac
 pro ut quàm par fuerat actione excedentibus. Esi ma-
 gnum quiddam demonstrandum est, illud præter modum
 demonstrantibus, rursus si quid molle ac tenerum repre-
 sentandum est, illud plus satis effæminantibus. Porro
 actiones graues atque viriles ad immanitatem usque feri-
 nam euehentibus. Quod ego quondam saltatorem fa-
 cientem uidens memoria tenco, antea quidem mirum nec
 non celebrem saltandi artificem, cætera sanè prudentè,
 nec hominum opinione indignum. Verum haud scio
 quo casu tunc in ita deformem representationem im-
 moderata affectatione delapsus sit. Quippe, cū illi Ajax de-
 saltandus esset, mox fixens post uictoriam, tantū à saltan-
 tionis decoro excidit, ut nullo modo Aiace fixetis insani-
 am representare, sed ipse oīm iudicio planè furere atque
 debacchari uideretur. Vnius enim ferreis calceamētis in-
 strepentū, uestimentū uiolenter discidit, alterius ē Mu-
 sicorum numero correptam tibiam, Vlyssis iuxta stantis,
 ob potitam armorū uictoriam gestientis capiti illidens in-
 cussit. Et nisi tyara obstuisset, et plage uiolentiam exce-
 pisset, infelix ille Vlysses periisset, ad uerberantis saltato-
 ris pedes prolapsus. Atqui uniuersa spectantiū corona
 simili morbo uesaniæ correpta unā cū Aiace pariter in-
 saniebat, et exilientes uociferabatur, ac uestes à se proij-
 ciebant. Itaq; uulgi, neq; nō idiote, decori non admodū

O P V S C V L A

observantes, neq; quod bene, neq; quod secus fit discernere queunt, hæc oia ad summam doloris exprimendi affectionem pertinere arbitrabantur. Cuiusmodi uero, tametsi rem probe callebant, ac non parum ob factum pudore suffunderentur, neq; tamen illud reprehendebant silentio. Ipsa porro laude saltatoris amentiam honeste contegebant, planè perspicientes hæc non Aiace, sed saltatoris uesania esse perpetrata. Neq; uero generosus ille hisce contentus quietè egit, sed aliud quiddam multo magis admisit ridiculū. Progressus enim in mediū senatorū, inter duos consules cōsedit medius, admodū metuentes, ne unū ex illis correptum flagellis quemadmodū artem cederet. Quam audaciā partim ex illis admirabantur, partim ridebant. Nonnulli uero suspicabantur, ne ex immodica insanie affectione uero furoris morbo implicatus esset. Et sanè perhibebant illū, postquam à tantæ uesaniæ temulentia sobrius esset factus, in tantū ob hæc quæ turpiter admiserat affectum esse poenitentia, ut præ nimia mentis moestitia egrotus decūberet, reuera ita propter immodice affectatā insaniam perturbatus. Atqui ne ipse quidē hoc occulte aut dissimulante habuit, sed satis manifeste declarauit. Siquidē postulātibus uterū equalibus, ut Aiace in illorū gratiam desaltaret, adhibito representatore, inquit ad theatrū, satis superq; esse semel insanuisse. Maxime uero oim eius animū discruciauit enuius. Cū enim idem Ajax illi ex cōposito desaltādus esset,

adco

L V C I A N I .

adeo modeste & temperanter eius representavi insan-
 am, ut magnā inde laudem reportaret, saltationis fines
 nusquam egressus, neq; representando furenter in quen-
 quā debacchatus. Hæc tibi o amice, pauca sanè ex perq̃
 multis decerpta ostendi saltationis studia atq; exercitia,
 ne prorsus indigne aut dolenter pattaris, si ista libenter
 & magna cū uoluptate spectare soleam. Cæterū, si ani-
 mus est, te mecū eiusmodi participem esse spectaculi, sat
 scio illius illecebris te capium iri, insuper etiā tripudia
 turum. Itaq; nihil opus est, ut illud Circes dictum tibi oc-
 cinam, obstupui quod te nil pharmaca nostra bibentem
 demulxere. Haud dubie enim demulceberis, & per lon-
 gem neq; asini caput, neq; porci cor habebis, uerū mens-
 tibi firmior erit & cultior. Tu uero præ uoluptate quam
 spectando mirificam capies, nō multum Ciceoni potādo
 tribues. Nā quod Homerus de Mercurij uirga aurea as-
 firmat, quod illius adminiculo quorū oculos uoluerit in-
 somnū soluat, rursus alios dormientes excuet, hoc planè
 efficit saltatio, & oculos demulcens, & excubare faci-
 ens, & mentem ad singula humana uite acta accurate
 us discutienda excitans. Cra. Atqui iam tuis me Luci-
 ane dictis persuasisti, iamq; mihi patent & aures & ocu-
 li. Et uideo amice ut memoria teneas, ut si quando post
 hac in theatrum iueris, & me tecū unā pariter specta-
 tū abducas, ne tu solus inde nobis sapiētiior regrediaris.

Odys.

π.

Odys.

ε.

O P V S C V L A

CLARISS

VIRO, GEORGIO PVECHER A

Vualcſersaich, Equiti Germano, Illustreſſ.

Boiorum principis Ludouici &c.

à conſilijs, Vincentius

Obsopœus Sa

lutem.

QUod nondum ullo literario Xenio lo iam dudum
 etatem tibi promiſſo, Georgi generoſiſſ. meam
 apud te fidem liberarim, non tam rerum mea-
 rum anguſtia & ingenij paupertas, quàm animi tui man-
 ſuetiſſimi facilitas in cauſſa fuit. Neq; enī uerebar, ne fi-
 des mea, quam multis nominibus tibi obſtrinxerā, apud
 te ueniret in crimen aut dubium, quamuis mendax debi-
 tor ad tempus non reſpondiſſem. Præterea in tanta tenui-
 tate nihil uidebam mihi relictum muneris, quo te oppi-
 pars potuiſſem muntrari. Et erat omnino aliquid mittē-
 dum expectatione tua dignū. Ea quanquàm etiam nunc
 in præſentia urgear inopia, nec habeam quod tibi hone-
 ſte offerre poſſim, malui tamen potius aliquid uel cū exi-
 ſtimationis meæ iactura mutere, quàm nihil, ne ſubinde
 tibi uidear tantum ore munificus, cæterum re nullus.
 Mitto itaq; ad te cum formoſum, tum gregium forma-
 rum ſpectatorem formoſiſſimæ mulieris, à formoſiſſimis

Magna

L V C I A N I

magistris formosissime expressam imaginem, sed non à
perinde formoso transcriptam, ut uideas ad cuius arche
typi regulam formosa et pudica mulier exploranda sit.
Exiit uero Christus uerus ille hymeneus, quoniam ma-
iorum imaginibus antea es clarissimus, ut quàm primùm
stabili connubio talis tibi contingat lepidissimæ cōiugis
imago formosissima, cuiusmodi hic omnibus et corpo-
ris et animi dotibus Lucianus depinxit, quæ domum tu-
am multis et illis uiuis imaginibus impleat atq; illustret,
ne tantum pictis et mutis plena et illustrata sit. Vt mi-
hiliceat Vergilianum illud de te ita immutatum pronun-
ciare, Formosæ uxoris coniunx formosior ipse. Bene ua-
le. Georgi nobiliū decus, et me principi tuo etiam atq;
etiam commenda. Ex Norimberga etc.

L V C I A N I D I A L O G V S I M A G I
N E S, V I N C E N T I O O B S O

pæo interprete.

Lucianus.

AT profecto tali quopiam illi absumpti sunt exitio
quibus Gorgonis facies conspecta est, quali ego
paulo ante penè interiissem o Polystrate, uisa sum
ma forma muliere. Et quod in ea fertur fabula, parū abe-
rat quo minus ego saxum ex hoīe factus sim, spectaculi
adoratiōe rigore attracto. Po. O Hercules, inusitatū
quoddā et nouū dicis spectaculū, nimisq; uolentū, si La-

O P V S C V L A

ciano quoq; stuporem induxerit muliercula. Hoc equi-
 dem formosis conspectis iuuenibus facile tibi solet acci-
 dere, ita ut quispiam citius totū sypilum loco dimoueret
 suo, quā te à formosis queat abstrahere: qui nō solum
 hianti ore illis assistere cōsueuisti, sed lachrymas quoq;
 non raro profunderē tibi moris est, quēadmodum illam
 perhibent Tantalī filiam. Veruntamen responde mibi,
 quæ illa tandem est Medusa saxifica, & unde generis or-
 tum ducit, ut & nos illam uideamus. Neq; enim, ut mea
 est opinio, nobis inuidebis spectaculū, neq; Zelotypiæ
 morbo laborabis, si & nos illa conspecta rigore cōcreue-
 rimus. Luc. Atqui hoc planē tibi compertū esse oportet,
 quod si ex sola specula illā intuitus fueris, mutū ilico
 ac ipsis statuis imobiltorem te faciet. Et fortasse quod di-
 xi leue est præ hoc quod dicturus sum. Vulnere quoq;
 non admodum tempestiuo te consauciabit, si coram ipse
 illam intueberis. At si illa conuersis oculis temet inspe-
 xerit, quæ facultas tibi relinquetur te ab illa auellendæ?
 Adducet te alligatum quocunq; collibuerit, quemadmo-
 dum lapidem heracleum ferrum ad se attrahere per-
 hibent. . . . Po. Desine uerò o Luciane, prodigiosam
 quandam & monstrificam effingere pulchritudinem.
 Sed hoc mihi expedi, quæ nam illa fuerit mulier. . . Luc.
 An tu me oratione eius formam immodice attollere exi-
 stimas, qui uereor, ne eam tibi iam uisam ingenij cul-
 pa atq; infirmitate nimis leuē laudari. Tanto tibi
 eius

L V C I A N I

eius facies oratione mea amplior uidebitur atq; excellen-
tior. Cæterum, quæ nam sit, mihi non promptum est di-
cere. Magnus circa illam cernebatur cultus & adpara-
tus splendidus. Eunuchorum numerofo satellutio stipata,
multis præterea alijs & illis teneris puellis comitata in-
cedebat. In summa, omnia erant ampliora quàm quæ
priuatæ fortunæ mediocritas sustentare possit. Po.
Ergo ne nomen quidem inaudisti tu, quæ nam uocare-
tur? Luc. Ne nomen quidem teneo, nisi hoc solum
illam esse oriundam ex Ionia. Siquidem spectatorum quis-
piam, conuersis in proximum oculis quando præter-
bat, Tales, inquit, Smyrneæ sunt pulchritudines. Nihil
autem mirandū est, si Ionicis urbibus pulcherrima, mul-
lerem produxerit pulcherrimam. Visus uero est et ille
mihi Smyrneus esse, qui ista dixerat, adeo insolenter
de illa iactabat. Po. Proinde, hoc reuera ut lapis fe-
cisti, qui neq; illam consecutus es, neq; Smyrneum illum
quæ fuerit interrogaris. Atqui saltem speciem, quoad
eius fieri potest, oratione mihi adumbrato, si queam for-
tasse ista ratione illam cognoscere. Luc. Vide quan-
tam rem à me exigas? Neq; enim tanta præsto est facul-
tas orationibus, præcipue uero meis adeo admirandam
imaginem in lucem producendi, ad quam deliniandam
uix Apelles, aut Zeuxis, aut Parrasius sufficerent, aut
si quis fuit uspiam Phidias aut Alcamenes. Ego uero ar-
tis imbecillitate nō mediocriter læsum, deformabo arche-

O P V S C V L A

typum. Po. Age tamen, effare obsecro, quali fuerit uultu prædita? Neque enim, periculosa erit audacitas, si familiari tuo ostenderis imaginem, quibus lineamentis adumbrata fuerit. Luc. At enim longe ut tuus ipse mihi facturus uideor, si quos priscorum illorum artificum ad præsens opus absolueudam asciucro, ut mulieris formam mihi depingant. Po. Quorsum ista dicis? Aut quo nam pacto illi tibi asciui uenient, qui tot retro seculis sæto functi sunt? Luc. Perfacile, dummodo te mihi non pigeat ad quesita respondere. Po. Roga quæcunq; fert animus. Luc. Nunquam ne Polystrate ad Cnidios peregre profectus es? Po. Immo, maxime. Luc. Proinde ante omnia Venerem quoque illorum uidisti? Po. Sanè per Iouem Praxuelis monumentum pulcherrimum. Luc. Sed nunquid etiam fabulam memorantibus de illa incolis inaudisti, quomodo unus aliquis eius imaginis infando amore correptus fuerit, tum quemadmodum latenter in templo derelictus noctu cum imagine quantum fieri potuit, rem habuerit? Sed hac alio tempore inquirito, quippe hæc ut ais tibi planè uisa est. Age uero ex hoc mihi responde, nunquid etiam illam Athenis quæ in hortis est, uidelicet Alcamenis conspexisti? Po. Sanè omnium inertissimus ò Luciane, merito censendus essem, si pulcherrimum Alcamenis signum negligenter contempsissem. Luc. Illud quidem Polystrate te non inuice

L V C I A N I

145

te non interrogabo, num sepe in arcem conscenderis, ac
 Calanidis Sosondram spectaris. Po. Et hanc uidi
 sepe numero. Luc. Iam & ista abunde sufficiunt.
 At ex operibus Phidiae, quod nam maxime collaudasti?
 Po. Quod nam aliud, quam illam Lemniam, quam
 hoc quoque titulo nobilitare non dubitauit Phidias? In-
 super illam quoque Amazonem, quae haste innuitur.
 Luc. Pulcherrima sunt ista, o amice, itaque alijs non
 amplius egebis artificibus. Age uero iam ex omnibus
 his quoad eius fieri poterit, uncam imaginem compo-
 sitam tibi ostensurus sum, ab unaquaque praecipuum
 specimen habentem. Po. Et quo pacto hoc fieri po-
 test? Luc. Haud difficili o Polystrate, si nunc in prae-
 sens traditis orationi imaginibus illi pernascerimus exor-
 nandi copiam, tum componendi & coaptandi faculta-
 tem quantum fieri poterit luculentissime, eadem opera
 temperaturum obseruanti, & iucundam uarietatem.
 Po. Recte dicis, proinde assumptis illis demonstret.
 Perlibenter uero uidere gestio, qui nam illis usura sit,
 aut quomodo ex ijs omnibus unam compositam, nec ul-
 la in parte discrepantem absolutura sit. Luc. Atqui
 iam tibi uidendi facultas praestabit nascentem imagi-
 nem ita componens. Veneris e Cnido adductus, si
 tantum caput sumpserit, reliquis nudi corporis parti-
 bus opus non habebit. Porro, quod ad comam & uul-
 tum attinet, ac decentem superciliorum ambitum.

O P V S C V L A

illi habendum concedes, quemadmodum à Praxitele absoluta est. Quinctiam oculorum mobilem agilitatem, amabili hilaritate et gratia temperatam retinebit, sicut visum est Praxiteli. Ceterum, ubera et quaecumque vultus sunt partes, priores ab Alcamenis Venere quæ in hortis sua est mutuo accipiet. Adhæc manus teretes, earundemque concinnam iuncturam, digitorumque tendellorum ductum non difficilem, in extremis in orbiculatam exilitatem desinentium, ab ea quæ in hortis est et illa utenda recipiet. At uero totius faciei descriptionem et lineamenta genarumque teneram molliem, et nasum intra rectum modum cohibitum præstabit Lemnia et Phidias. Idem quoque dabit oris conformem compositionem, cervicem uero lacteam sumet ab Amazone. Porro autem Sosandra et Calamis eandem ornabunt uerecundia. Risu præterea tenui fallente intuētis oculos animi orisque hilaritatem ostendet, qualis et illius esse solet. Vestitus frugalem munditiem à Sosandra concessam habebit, præter quam quod illa nudo et aperto erit capite. Aetatis autem mensuram, quantacumque illi fuerit, iuxta Cnidiorum Venerem metienda est. Etenim et hanc Praxitelē diligenter emensum esse uideo. Et quid tibi uidetur Polystrate, erit ne imago satis ornata et elegans, et maxime posteaquam exactissime absoluta fuerit? Po. Adhuc o generosissime, nonnulla formositatis pars in excolenda imagine tibi intermissa est, adeo omnes exornandi rationes

rationes in unum contulisti. Luc. illud enim uero amice quod dixisti maximum est, nisi tuo iudicio minimum momenti ad summam formæ præstantiam colores addere posse uideantur, et cuius in quaq; corporis parte maxime ratio habenda est, decorum. Vt exalte, ut perfecte nigra sint, quæcûq; nigra, et alba, quæcûq; alba esse conuenit, utq; apto decentiq; rubore florescât oia. Ac iam de his periclitamur cum adhuc quod maximû est, desideramus. Vnde ergo eius rei copiã nobis parabimus, aut accersemus uidelicet pictores, cum primis uero illos, quos hoc artificio præ cæteris lōge præcelluisse cognouimus, ut colores nobis apte cōmixtos temperet, eosdẽq; pro decoro luculante et artificiose accommodent. Sanè uero accersatur Polygnotus, et Euphranor ille, atq; etiam Apelles, Actione unã comitante. Illi diuiso inter se opere Euphranor comam pinget, qualem lunonis depinxit. At Polygnotus superciliorum decoram distantiam, et malarum decentem rubedinem, cuiusmodi Cassandrã apud Delphos fecit in conueticulis, exprimat. Amictum uero ille quoq; præparet, quam poterit tenuissime elaboratum, ut quæcunq; par est corpori decenter applicet, multa uero uentis diffundenda relinquat. Porro, reliquum corpus ipse Apelles absoluat, secundum pacatæ simulachrum, ita tamen, ne nimium addat albedinis, sed planè temperanter rubeat. Labia autem non sint alia, atq; Roxanæ, Actioni addidit. Quin potius præstantissi

O F V S C V L A

mum inter omnes pictores Homerum, Euphratore
 Apelle posthabito, in partem operis suscipimus. Si qua
 dem cuiusmodi ille colorem Menelai adiecit femoribus,
 ebori purpureo ostro infecto assimilatis, tali uniuersum
 corpus colore niteat. Ceterum, ille ipse pingat et ocu-
 los, bouinis, hoc est, pulchris et nitentibus oculis præ-
 ditam exprimens, in partem laboris ueniat illi opem fe-
 rens, et poeta ille Thebanus ut uenustate sua exornet
 palpebras. Homerus quoque illam risus amantem et stu-
 diosam faciat, et candidis humeris, atque lacertis decon-
 ram, et roseos habentem digitos. In summa, totam
 aureæ Veneris formositati longe inscius illam cõparæt, quã
 Brisei filiam. Hec inquam fectores atque pictores et poë-
 tæ elaborabunt. Quod autem per omnia amabili qua-
 dam elegantia niteat, hoc Gratia erit officium, aut po-
 tius omnium quotquot uspiam sunt Gratia atque Cupi-
 dines chorum ducentes. Quis talem imitatione assequi
 possit imaginem? Po. Diuinum quoddam opus pro-
 ducis o Luciane, et profecto ab ipso Ioue demissum celi-
 tus, et cuiusmodi apud superos absolutum esse credibi-
 le est. Quid autem rei ipsam facientem uidisti? Luc.
 Codicillos habebat in manibus, duabus partibus conpli-
 catos, uidebaturque alteram iam perlegisse, alteram ue-
 ro etiam dum legendo perlustrare. Porro autem inter
 progrediendum nescio quæ uerba cum quadam ex pedis-
 sequis faciebat, neque enim tam clare ut exaudiri posset
 loqueba

loquebatur. Verum tamen tenuiter ridendo, o Polystrate
 dentes ostendebat, Dij boni quàm albos, quàm medio-
 cres, quàm apte inter se cōstitutos. Sicubi segmentum
 aut monile uidisti pulcherrimum nitidissimis et aequali
 magnitudine pollentibus margaritis confectum, tam con-
 cinna decentiq; serie erant enati. Plurimum uero deco-
 ris et ornatus illis accedebat, ex labijs perpulchre ru-
 bentibus. Elucebant itaq; ipsi Homérico ebori recenter
 secto similes. Neque uero alij alios de formi latitudine ex-
 cedeabant, aut alij cæteris altius eminebant, aut præce-
 dendo extabant, cuiusmodi in multis est cernere, sed
 erat unà omnibus equalitas, idemq; color, et magnitu-
 do eadem, eadem serie connexis. In summa magnæ ad-
 mirationis spectaculum de se præbebat, omnem huma-
 næ formositatis uenustatem exuperans. Po. Quie-
 sce parumper. Iam enim planè intelligo, quam tu mulie-
 rem dicas, his omnibus quæ dixisti, atq; adco ex ipsa pa-
 tria coniecturam facienti mihi cognita est, tum quod Eu-
 buchos quoq; illam comitatos esse confirmasti, et per Io-
 nem etiã milites. Regis uxorem o beate illā uidelicet mul-
 tis nominibus memorabilem, tu memoras. Luc. Et quæ
 illi nomen est? Po. Planè et illud nimis dulce et deli-
 catum o Luciane, et omnibus modis amabile. Et enim co-
 gnominis est formosæ illi Abradatæ coniugi. Haud dubie
 enī nouisti sæpenumero audire Xenophatē modestā quā-
 piam et formosam admodū mulierē collaudante. Luc.

O P V S C V L A

Sanè per Iouem quasi illam oculis coràm intuerer, ita animo affectus sum, quotiescunq; enim Xenophontis locum perlego, ac tantum non illam loquentem audio, dum quæ facta sint, commemorat. Et quemadmodum maritum armis induat, tum qualis erat eundem in pugnam emandans. Po. Atqui tu ò optime illam tanquam fulgur prætercurrens saltem semel conspexisti, uiderisq; facilia & prompta illa, nimirum corpus & formam illustrare laudibus. Cæterum dotes animi quibus prædita est, intuentium oculis non sunt obuiæ. Neq; compertum habes, quanto præcellat ista pulchritudine, qua mens illius exornata est, quæq; corporis forma longe præstâtior, deabusq; conformior esse solet. At ego, qui & familiari tate illi iunctus sum, & sæpe in colloquium ueni, nimirum conterraneus illi existens, planè earum rerum ceratus sum. Quippe, quod nec tibi obscurum esse opinor, mihi moris est morum suauitatem, humanitatem, animi magnitudinem, modestiam, & pudicitiam formositati antepondere. Digna enim sunt, quæ modis omnibus corporis dotibus anteferantur. Quoniam planè absurdum foret atq; factu ridiculum, si quis uestitus cultum atque mundiciem præ corpore admiraretur. Porro autem ea mihi demum omnibus numeris absoluta pulchritudo esse uidetur, quoties in idem concurrunt anima exulta uirtutibus, & corpus amabili forma exornatum. Omnino enim non paucas tibi commonstrare possum, corporis equidem

L V C I A N I.

equidem & formæ elegantia uisendas & scitulas & nitidas, ceterum formæ præstantiam morum foeditate deturpantes. Adco ut id quod solum in tam specioso corpore laudandum fuerat, ferè emoriatur atque flaccescat, reprehensioni & turpitudini obnoxium, ac planè præter dignitatem heræ tam prauæ uitiosæ nimirum animæ conuersans. Et sanè tales templis Aegyp:ijs iudicio meo uidentur esse persimiles. Illic enim ipsum quidē delubrū forinsecus pulcherrimū est simul atq; maximū, sumptuosis lapidibus extructū atq; compositum, ceterū si intus Deū requisieris, aut simiam inuenies, aut ciconiā, aut hircum, aut felem. Eius generis mulieres non parum multas passim est cernere. Proinde corporis nitior & uenustas non sufficit, nisi ueris & iustis ornamentis decorata & exulta sit. Non autem dico, ut uestimentis purpureis & aureis, aut gemmeis monilibus exornata sit, sed ijs quæ prædixi, nempe morum elegantia, uirtute, temperantia, equitate, humanitate, ac alijs quocunq; tandem sine comprehenduntur. Luc. Proinde o Polystrate sermonē sermone pensabis ipsa mensura (quod aiunt) aut etiam cumulatiue, potes enim, ac quandam animi imaginem adumbratam nobis ostendes, ne tātum ex dimidio illam admiremur. Po. Duram & difficilem mihi iniūgis prouinciā o amice, neq; enim perinde facile atq; promptum est, ea quæ obscura sunt oratione teregere, quàm id quod manifestum est omnibus lau

O P V S C V L A

de extollere. Videor uero & ipse ad hanc imaginem exprimendam multorum egens esse operæ, non fictorum saltem & pictorum, sed philosophorum etiam, ut ad illorum canonem, & regulam hoc simulachrū recte absoluitur, & in lucem ad antiquam plasticen formatū producat. Sed ad rem accingamur. Sit ergo primum sandi facultate prædita ac dulci uoce instructa, ut orationem melle dulciorem de illius fluxisse uerius quàm de senis illius Pylis cōuonatoris lingua Homerus dixisse uideatur. Omnis autem uerborum & loquæ tonus, cuiusmodi delicatissimus esse solet, neq; nimium graui & aspero tinnitu insonet, quasi ad uirilem uocem informatus sit, neque rursus nimium tenui, quasi impense effœminatus aut ferme fractus sit, sed qualis esse solet pueri nondam pubescens, dulcis & blandus, comiter & mansuete in auditum semet inferens, ut etiam illa loqui desinente uerba audita iucundo murmure tinniant, ac quædam dulcissima uocis reliquæ aliquantisper perdurent, auresq; blando susurro circumsonent. Tum quandam Echo alterna uocis imitatione auditum prorogantem imitetur, melluissima quædā uerborū uestigia neq; nō persuasionis plenissima in animo audientium relinquens. Cæterū, quando uoce illa tinnula canere adorta fuerit, præcipue uero ad citharā, tum uero tempus est ex quo tacendi & halcyonibus et cicadis et canoris oloribus, aliena enim à Musis hæc sunt omnia, si ad hanc collata fuerint. Et si Pandionis nau-
tam

L V C I A N I

tam dixeris, rudis & inepta est, quanquam uocem mul-
 tisonam edere soleat. Orpheus aut & Amphion à qui-
 bus maxime motos auditorum animos esse cōstat, quiq;
 sylvas & saxa sequentia cantus dulcedine ad se pertraxe-
 runt, illi, ut ego opinor, si hanc audissent, posthabitis ci-
 tharis, astutissent auscultantes cum silentio. Quippe, om-
 nes harmoniæ rationes accuratissime obseruare, ut ne
 quid rhythmus deliret, sed tempestiua decentiq; eleua-
 tione atque depreßione modulari ac emensurare concen-
 tum, præterea uoce per omnia respondere citharæ, utq;
 plectrum à lingua non discrepet, aptiq; digitorū tactus,
 & agilis membrorum flexibilitas, unde nam hæc suppe-
 tissent huic Thraci, ac illi in Citherone boues pascenti?
 Itaque Luciane, si quando illam cantantem audieris, non
 amplius illatam à Gorgonibus monstrificam ullam iminu-
 tationem patieris, lapis factus ex homine, sed Sirenium
 modulantium uirtutē qualis nam sit, cognosces. Ita enim
 sat scio adductus demulceberis, ut patriæ ac familiarū
 tibi obreptura sit obliuio. Atque etiam auribus cera ob-
 structis, per ceram quoque oppositam penetrabit iu-
 cundissimæ uocis modulatio, tantam cantando uolupta-
 tem audientibus exhibet. Terpsichores aut Melpome-
 nes aut Calliopes uocem dixeris, infinita & omnisfari-
 am aurium animorumq; demulcimenta in se comple-
 ctentem. Vt uno uerbo dicam, optarim cum pri-
 mis talem mihi & tam concinnam modulandi rationem

auditam, , cuiusmodi par est per talia labia & dentes illos emissam erumpere. Visa uero est & tibi hæc eadem quam dico, itaq; & auditam esse existima. Sed enim exacta & perfecta lingue eloquentia, ac uocis Ionice puritas, tum illa in familiari colloquio extemporalis dicendi facultas atq; suauitas, quæ Gratijs Atticis ubiq; cõspersa est & condita, ne admiranda quidem est. Habet enim hoc à maioribus quasi hæreditario iure patrum. Neque alia ratione conueniebat illã in hac peregrinatione Atheniensium esse participem. Atqui ne illud quidem admiratione mihi prosequendum uidetur, poëticiis lectionibus illam uoluptuose oblectari & gaudere, eandemq; multo tam tempore studiose in illis uersari, quando una cum Homero eiusdem urbis ciuis sit & incola. Vnam equidẽ Luciane illius iucundæ & amcenæ uocis ac modulationis imaginem expressam esse uides, si quis tenuiter admodum exprimere studuerit. Iam uero & alias non oscitanter consydera. Neq; enim unam saltem sicut tu ex multis compositam consilium est absolueri, nam hoc esset perexile & ieiunum, tum more graphico absolutum, ex tot formis tamq; multiplicibus speciebus hinc inde collectam unam corporis pulchritudinem componere sibi ipsi discrepantem. Sed omnibus animi uirtutibus una uimago depingatur imitata formam archetypi. Luc. Difestum & epulas publicas omnisariam instructas mihi annuncias, ò Polystrate. Videris itaq; multo cumulatius men-

L V C I A N I

1572

tiva mensuram mihi remetiri. Proinde perge admetien-
 do, nulla enim nunc res est qua perinde mihi possis gra-
 tificari. Po. Ego, quoniam omnium honestarum libe-
 raliumq; disciplinarum cognitio necessaria esse putatur,
 maxime uero earum quæ usu ac meditatione cōstant, age
 & illam iam constituemus, multifariam quandam, ac
 multiplici uenustate conspicuam, ne qua in parte fingen-
 di artificio te inferiores adpareamus. Et sanè ita pinga-
 tur, ut omnia bona cōprehensim possideat, quibuscunq;
 Helicon affatim atq; abundanter affluit. Nequaquam ue-
 ro ut Clío aut Polymnia, aut etiam ut Calliope, atq; o-
 mnes aliæ, quarum unaquæq; unius tantum rei perita
 excellenter præcellit, uerum nostra omnium ex æquo gna-
 ra & prudens sit. Præterea nec minus Mercurij atque
 Apollinis dotibus prædita sit. Quæcunq; enim poëtæ
 lepidissimis celebrata uersiculis in lucem dederunt, quæ-
 cunq; à scriptoribus classicis literis ac memoriæ prodita
 sunt, quæcunq; philosophi extulerunt laudibus hisce si-
 mul omnibus imago præclarissime exornata sit. Neq;
 uero tantum penicillo obiter colorata, sed pigmentis pe-
 nitius imbuta, & ad satietatem usq; tincta sit. Et ignos-
 cendum est, si nullam huius picturæ archetypum queam
 ostendere. Neq; enim uspiam in ueteribus de eiusmodi
 absoluta disciplinarum cognitione facta extat mentio.
 Veruntamen si uidetur & hæc sacra superis dedicetur,
 neq; enim, ut mea fert ratio, uspiā culpā potest. Luc.

O P V S C V L A

Elegantissima profecto, o Polystrate, ac omnibus cum numeris tum lineis absoluta. Po. Iam deinceps post hanc ipsius quoque sapientiae et intelligentiae imago depingenda est. Opus autem nobis erit ad hanc absolvendam exemplis quamplurimis, praecipue vero multis veteribus, ac uno quidem illo et Ionico. Caterum pictores et illius artifices erunt Aeschines familiaris Socratis, atque ipse etiam Socrates, imitandi dexteritate omnes longo intervallo post se relinquētes, qui aliqua cum gratia et uenere unquam pinxerunt aliquid. Aspasiā porro illam Mulcīam quā cum et olympius ipse maxime admirandus conuersatus est, exemplum intelligentiae non malum, praepoñentes, quantā rerum peritia, quanto in officijs ciuilibus acumine, quantā denique industria atque solertia perpolita fuerit, hoc omne ad nostrā hanc imaginem translātū accuratā amussi applicabimus. Præterquod illa modica in tabula depicta fuerat, hæc uero Collossea pollet magnitudine. Luc. Quorsum ista dicis? Po. Quoniā ego Luciane, nequaquam equaliter magnas imagines esse opinor, similes existentes. Nequaquam enim similis est uetus Atheniensium Respublica ac praesens Romanorum potestas. Itaque, etsi similitudine illa respondeat, hæc tamē potior est magnitudine, ueluti in latissimā depicta tabulam. Deinde, et tertium exemplū si lubet producamus, nimirū illam Theano, ac uersificatricē Lesbīā unā cum Diotima. Theano quidē animi magnitudinem ad picturam con-

L V C I A N I .

155

*aurā conferentē, Sappho aut institutæ vitæ iucunditatē
 adferet. Porro Diotimæ nō tantū ut illam laudauit Socra
 tes, similis erit, uerū illi oībus ingenij ornatissimū dotibus
 comparata respondebit. Itaq; et hanc Lucianē, imaginē
 dedicatā suspende. Luc. Per Iouē Polystrate nimīū ad
 mirādā. Sed enim tu o amice, alias quoq; benignitatis ac
 humanitatis imagines perge depingere, quæ morū man
 suetudinē, tum placidā erga egentes comitatē consuevit
 ostendere. Po. Proinde et illa Theani cōparetur, illi
 nempe Antenorī coniugi, neq; non Arctæ et filia eius
 Nausicaæ. Præterea si qua alia in fortunæ indulgentis
 affluentia animi modestiā obtinuit. Deinceps uero post
 hanc modestiæ imago depingatur, ac ostensæ erga cōuer
 santē benedictiæ, ut iuxta illam Icarī filiā maxime mo
 destā et pudicā sit, quemadmodū ab Homero adumbrata
 est. Talē enim Penelopes effinxit imaginē, atq; etiā per
 Iouem propter nos affinitatē, etiā Abradatae coniugis,
 cuius paulo ante mentionē fecimus. Luc. Omnibus pro
 fecto modis et hanc præclare absolūsti imaginē o Poly
 strate, iamq; ferme exprimendarū imaginū finem attigi
 sti. Nullas enī animi ac laudū partes prætermisisti Po.
 Nondum oēs, summū enim et maximæ laudis caput omis
 sum est. Dico uero cū in tantā rerū magnitudinē cuncta
 sit, ut neq; factū ob blandiētis fortunæ prosperitatē intu
 mescat, neq; ultra humanæ sortis mensurā effratur teme
 re, fortunæ confidens. Sed seruata æquabilitate animi,*

se ipsam cohibeat, nihil procacius aut insolētius, quā alijs foret molestia, animo concipiens, sed ut erga accedentes populariter affecta sit, ac dextris copulatis eosdem benigne atq; amanter suscipiat. Tanto enim his quibus cū sermonem conferunt, sunt acceptiores, quanto altiori fortuna euectæ nihil superbi, fastidij aut contemptus tragici præ se ferunt. Veluti omnes illi qui sua potentia non in hoc utuntur, ut procaciter contemnant alios, sed potius ut benigne aliorū subleuent inopiam, illi soli acceptis à fortuna bonis maxime digni habendi sunt, ac soli illi inuidentiæ malum possunt effugere. Nemo enim facile ei fortunato inuidebit, quem prosperis rebus affluentibus moderato utentem animo conspexerit, neq; iuxta Aten Homericam illam super hominum capita incedentem, ac inferiorem calcantem. Quod plerunq; euenire solet ijs qui humili atq; abiecto sunt animo, fortunæ aridentis procacitate intemperanter effratis. Posteaquā à fortuna nil tale sperantes ex improviso sublimes in currum quendam uolatilem euecti sunt, intra fortunæ mediocritatem consistere nequeūt, neq; deorsum elatos torquent oculos, sed semper nituntur in arduum. Quare non raro ueluti icarus liquefacta illis quā celerrime cera, ac alis defluentibus per præceptis in marinos fluctus deuoluntur, spectatoribus risum exhibentes. Quotquot autem instar Dædali alarum utuntur remigio, neque ad modum in sublime elati uolant, certe quod ale ex cera illis con-

iliad.

7.

L V C I A N I

illis conglutinatae sunt, rerum autem abundantiam ad humanæ uitæ societatem subleuandam expronunt, neq; non contenti sunt saltem ab undis paulo altiores inferri- adeo ut crebro etiam alas uolando humefaciant, nec solis aestui et seruatoribus easdem liquefaciendas exhibent, illi tuto iuxta ac moderate uolatu utuntur. Quem cursum quispiam et in hac maxime efferre laudibus iure optimo possit. Quocirca dignissimum etiam ab omnibus fructum percipit, optantibus ut hæc alæ quàm diutissime illi permaneant, bonis subinde affatim affluentibus. Luc. Sic quidem fiat, o Polystrate, neq; enim corporis uenustate solum conspicua est, ut Helenam admiranda forma fuisse constat, sed animo quoq; lepido amabilitatibus expolita donibus spectantes ad se allicit. Digna uero magno illo rege, mansueto existente et affabili habenda est, ut hac quoq; præcipua felicitatis parte cum alijs bonis innumeris quibuscunq; amplissime instructus est, fruatur. Ut sub illius imperio ea quoq; forma et uirtute mulier trahatur, et quæ cum illo conuersans arctissimo desiderio eum complectatur. Quippe haud quaquam mediocris felicitas mulier existimanda est, de qua aliquis Homericum illud commodissime dicere possit, quod cum aurea Venere de formositatis palmario cõtendere possit, ingeniosis autem operibus Minervam æquiparare. Neq; facile quispiam ex omni mulierum numero aliquam illi comparabit, neq; corporis neq; ingenij gloria, ut idem

O P V S C V L A

ait Homerus, neq; item mente & artificiosis operibus.
 Po. Vera sunt quae dicis o Luciane. Quare si consultum
 factu tibi uidetur, cōmixtis iam unum imaginibus, & ea
 quam tu corporis effinxisti, & ijs quibus ego mentis in-
 genijq; doctes adumbraui, unam ex omnibus composi-
 cōlecto libello oībus cōtemplādā, admirādāq; exhibe-
 amus, et ijs qui hoc ætatis degūt apud superos, tum etiā
 illis qui paulo post futuri sunt. Itaq; longe, ut mea fere
 opinio, hæc erit stabilior & diuturnior, quā uia fuit
 aut Apellis imago, aut Parrasij, aut Polygnoti. Eaque
 ipsa multo plus gratiæ spectantibus exhibuit, quatenus
 non ex ligno aut cera aut coloribus formata, sed solertia
 atque industria à Musis ad hoc ascitis expressa est, quæ
 haud dubie imago omnium accuratissime absoluta futu-
 ra est, & corporis elegantiam, & uirtutes animi iuxta
 contemplandas ostendens.

 LVCIANI

APOLOGIA PRO IMAGINIBVS,

Vincentio Obsopœo interprete.

Polystratus.

EGO Luciane, inquit mulier, aliās quidem magnā tu
 am erga me beneuolentiā euidenter perspexi, tum
 etiam honorē ex libello edito per te mihi habitū non ob-
 scure animaduerti. Neq; enim ita effuse quispiam me lau-
 daret.

L V C I A N I

daret, nisi beneuolētia adductus talia scriberet. At ut ne
 sciis nō sis, quo ego sim animata animo, sic de me planē
 persuasum habe. Neq; aliās quidem hominibus ad assen-
 tandū cruditis gaudere soleo, sed qui sunt eiusmodi, sub
 doli pręstygiores mihi esse uidentur, ac minime natu-
 ra liberi. Cęterū, in laudibus quoties quispiā pręter mo-
 dum me extulerit, molestis ac immoderatis amplificatio-
 nibus attollēs atq; exaggerans omnia, pudore quodā affi-
 cior, nec parū abest, quo minus nō strē semper aures ob-
 struere solcā. Eaq; res subsannatione magis et risu quā
 laude mihi digna uidetur. Eatenus enim laudes tolerabi-
 les atq; ferendę sunt, quatenus ille qui laudatur sibi con-
 sciū est ab his quę dicuntur se non discrepare, sed parē
 esse encomio. Quodcunq; super hoc additū fuerit alienū
 est, et apertę assentationis suspitione non carebit. Atqui
 ego permultos noui, inquit, quibus uoluptati est, si quis
 eos laudibus cohonestans, etiam ea orationi adiecerit, ā
 quibus longe lateq; alieni sunt. Veluti si quis confectę
 ætatis uelulos ob iuueniliū annorū uigorē felices pro-
 nunciauerit. Aut illis qui infirmi sunt corpore, Nerci aut
 Phaonis adiungat pulchritudinē. Siquidem arbitrantur
 immodicis laudum testimonijs suas formas immutatum
 iri, et senem denuo repubescere, quā in opinione Pe-
 liam quoque fuisse non sum ignara. Hoc uero longe se-
 cus se habet, nam laus res esset quantiuis præcij, si illa
 quoq; re perinde frui possemus ex eiusmodi demeritis.

O P V S C V L A

te superiectione. Tam uere tale quiddam mihi pati uide-
tur, inquit, ita falso laudati, ac si quis cuiuspiam turpi fa-
cie atque deformi, laruam admodum uenustam afferens
apponat. Porro ille ob pulchritudinem sibi uehementer
placeret, præsertim cum hæc ab illo auferri possit, et
ab occurrente comminui. Vnde maiori quoque risu sub-
sannandus foret, naturæ faciei deformitate detecta, quæ
ascititia forma occultauerat. Aut per Iouem, si quis pu-
silla statura existens indutis cothurnis super magnitudi-
ne contendat cum ijs qui toto cubito ex æquo illi collati
eum excederent. Mentionem faciebat et huiusmodi cu-
iuspiam, Aiebat mulierem quandam ex matronis prima-
rijs, alias quidem pulchram et lepidam, corpore autem
pusillam, et cum multum de iustæ staturæ mensura deesset,
à quodam poëta carminibus celebratam, cum ob alias
quidem uirtutes quàm plurimas, tum quod forma esset
scutula, et corpore magno et prægrandi. Cuius statu-
ram et longitudinis rectitudinem assentator ille popu-
lo conferre non dubitabat. Ceterum, illam laudum ille-
cebris uehementer letatam esse, quasi mendaci carminis
assentatiuncula aliquid exiguo corpusculi modulo acces-
sisset, manumque gestiendo concussisse. Porro autem poë-
tam hoc illi crebrius occinisse, cum uideret mulierem lau-
dibus uehementer delectari. Donec quispiam ex præsen-
tibus admoto ad aurem eius capite dixisset illi, Desine o-
mnia, ne mulierem etiam exurgere facias. Non dissimi-
le quiddam

L V C I A N I

le quiddam huic, multo tamen magis ridiculum affirmaba-
 bat fecisse Seleuci uxorem Stratonicen, quæ poëtis obla-
 to talento certamē proposuit, quicumq; maiori arte atq;
 ingenio eius comam laudibus illustrasset. Atqui caput
 habebat turpi deformatum caluitio, cui ne pauci quidem
 capilli incrant. Sed enim cum deformiter calua esset, o-
 mnibus exploratū habentibus, ex diuturno morbo agro-
 tanti capillos defluxisse, nihilosecus tamen audiebat à
 poëtis execrandis illis assentatoribus hyacinthinos illius
 crines dicentibus, & molles quospiam capillorum glo-
 bos nectentibus, ac apijs nusquam existentem cæsariem
 comparantibus. Uaq; hæc omnia deridebat, unde adu-
 landi materia assentatoribus suppetit. Addebat præterea
 illud non in laudibus tantum usuuenire solere, sed in pi-
 cturis quoq; easdem assentandi & decipiendi occasio-
 nes homines studiose quærere. Gaudent enim, inquit,
 mortales pictoribus, cum primis uero illis, à quibus pau-
 lo formosiores depicti sunt. Esse autem nonnullos, qui
 eiusmodi artificibus iniungerent etiam, ut aut aliquid de-
 formitatis aut magnitudinis naso detraherent, aut oculo-
 rum nigrutiem atriores depingerent, aut aliud quiddam
 quod sue formæ adiectum concupiuerint. Deinde frau-
 dulenter imponunt alienas imagines coronantibus, quæ
 nullo modo illis respondent similitudine. Hæc atq; eius-
 modi dicere solebat, alia quidem in libello tuo collaudās,
 hoc unum autem minime sufferens, quod illam deabus

O P V S C V L A

Iunoni atq; Veneri comparaueris . Longe enim ista me ,
 ait , aut potius omnem humanam naturam excedunt . Cæ-
 terum , ego ne illud quidem unquam in uotis habui , ut
 priscis heroidibus , nimirum Penelope & Arete & The-
 ani meam formam conferret , tantum absit ut Deabus om-
 nium maximis & præstantissimis comparari postula-
 rim . Etenim uehementer , inquit , res diuinas horreo
 atq; superstitioso animo reuereor . Itaq; periculū est , ne
 ut Cassiopæa eam laudem cupide ac desyderanter affe-
 ctasse uidear . Atqui Nereidibus hæc tantum formæ præ-
 stantia opponebatur . Iunonem & Venerem religiose co-
 lunt . Quocirca Luciane , ista te facta recantatione iussit
 transscribere , aut ipsas Deas testatura est hæc ipsa se im-
 muta per te scripta esse . Te autem scire uoluit , quod libel-
 lo non mediocriter discrucietur ita propalā obambulan-
 te , ut nunc is à te informatus est , nō nimium pte neq; san-
 cte admodum Deorū cultum perdocens . Existimabat ue-
 ro ab omnibus se uisum iri non uulgari peccato obnoxia-
 am , si sustineret Veneri Cnidæ aut Hortensi se dici simi-
 lem . Quare te eorum quæ libelli tui in extremis à te de-
 illa prolata sunt , iussit ut submonefacerem , quibus eius
 animi moderationem omnis fastus nesciam testatus es ,
 quippe quæ super humanā mensuram semet nō efferret ,
 sed terræ uicina seruata mediocritate uolaret . His ille de-
 ctis , nunc sui oblitus super ipsum coelum mulierem exa-
 tollit , Deabus illam assimilās . Postulat uero à te ne semet
Alexan

L V C I A N I

Alexandro incogitātiorem esse putes, qui, architecto quo
 piam pollicente se Atho totum transformaturum, &
 ad eius simulachrum adcommo^daturum, ut totius mon
 tis vastissima moles regis effigiem obtineret, duas in ma
 nibus urbes habentem, tam prodigiosis pollicitationibus
 non accessit animo opus architecti utribus manus esse
 opinatus, hominis temerariam audaciam compescuit,
 non admodum credibiliter Colossorum magnitudinem
 effingendo assequentem. Iussit itaque ut suo loco Atho
 intactum relinqueret, neq; montem ita magnum ad tam
 parui corpusculi similitudinē immuⁿueret. Laudabat au
 tem Alexandrum animi magnitudinis, dicens, illum sibi
 hoc facto maiorem statuam quā Atho crexisse in homi
 num animis, apud quos eius rei memoria nunquam esset
 inter mortuura. Neq; enī parui aut abiecti erat animi, ho
 norē adeo amplum atq; inusitatū contemnere. Quin se
 quoq; cū figmentū laudare aiebat, neq; non imaginū in
 dustriam admirari, ceterum, similitudine nō agnoscere.
 Quippe nequaquā dignā esse tantis ac talibus, & minime
 harū esse affinē, sed ne aliā quidem mulierē ullam ad eas
 posse aspirare. Itaq; libenter tuos admirandos honores ei
 habitos tibi remittit, teq; orat, ut nativo ac p^prio archo
 typo suam faciem adumbres, utq; humano more illam
 laudibus illustres, neque pedis modum excedat calceus,
 ne os quoque mihi, inquit, forte illi occurrenti obduret.
 Illud quoq; ut tibi exponerē, mihi in mandatis dedit. Au
 dio, inquit, multis cōfirmatibus, num aut verū sit, vobis

O P V S C V L A

uiris explorate compertum, neq; uictoribus Olympicis
 maiores corpore statuas erigi concessum esse, sed curae
 esse Hellenodicis, ut ne unus quidem ueritatem excedat
 temere, atque exactissime statua expendatur ad athleta
 certamen & corporis quantitatem. Quocirca tibi iudē
 dum est, inquit, ne inde mentiēdi causam sumamus in
 mensura, ac deinde Hellenodicae uestrae subuertant ima
 ginem. Hae profecto ab ipsa dicta sunt. Ceterum tu
 Luciane eam cogitationem suscipe, ut diligenter consy
 deres, quo pacto libellum mutatum aliter exornes, eaq;
 auferas, ne impietate adductus in Deos flagitiose pecces,
 ueluti ipsa omnium grauissime ista tulit, ac planē inter le
 gendum inhorrescebat animo, ac Deas ut sibi essent pro
 picie suppliciter praecabatur. Et sanē ignoscendum est,
 si muliebri quiddam passa est. Atqui si ueritas non diffi
 denda est, ego mihi ipse tale quiddam dixisse uisus sum.
 Quippe, initio audiens delictum non animaduerti, oculo
 los in scripta defixos habens. Postea uero quā illa mi
 hi fecit indicium, incipio & ipse sentire de illis non dissi
 milia. Ac propemodum consimile quiddam passus sum,
 quod in ijs quae intuemur saepenumero nobis euenit.
 Contemplantēs enim quippiam in propinquo sub ipsis
 oculis constitutum, nequaquam accurate peruidere pos
 sumus. At si iusto intervallo disiuncti illud intuemur, o
 mnia liquidius comparent obtutui, & quae bene & quae
 fecus se habuerint. Lam hanc hominem existentem, uno
in cono

L V C I A N I

1143

ni conferre ac Veneri, quid aliud est, quam præfra-
 cto et laute tantarum Dearum existimationem. Siquidē
 in eiusmodi cōparationibus non tam quod modicum est
 collatione crescit & maius fit, quàm quod maius est im-
 minuitur, dum ad id quod uilius fuerat pertrahitur. Ex-
 emplū gratia, si duo pariter incederent, alter quidē cor-
 pore prægrandi, alter uero per ætatem admodum exi-
 guo pene humi repens, tandem si æquandi essent, ne ali-
 ter alterum longitudine excederet, illud nunquàm breui-
 ore quātumuis semet extēdēte fiet, etiamsi summis pedē-
 bus ipse semet arrexerit. At si eadem ipsis longitudinis
 obtinēda est æqualitas, maior ille demittat caput necesse
 est, ac se humiliore ostendat oportet. Non secus in eius-
 modi accidit imaginibus, neq; enim perinde tantis incre-
 mentis hominis uirtus augetur Deo comparati, quàm
 Dei magnitudo imminuitur, ad id qđ uilius est inæquali-
 ter deriuata. Atq; si quis terrestrium imperitus ad coe-
 lestia oratione temere raperetur, minorem ille suspicari
 di causam præstaret hominibus, hoc à se impietatis im-
 pulsu factū esse. Sed enim tibi nulla fuit necessitas, tot
 mulierū speciosissimarum pulchritudinibus extantibus,
 hanc tam audacter cum Venere atq; Iunone comparari.
 Itaq; uide Luciane, quo pacto hac tam graui inuidia
 te & illam exoneret. Neq; enim ualde hoc moribus tuis
 familiare est, qui ne alias quidem ad laudandum facilis
 ac propensus esse consueuisti. At nunc nescio, quo Fato

impulsus tam subito mores mutaris tuos, omnem laudum
 mediocritatem excedendo. Et qui haecenus laudum etas
 parcissimus, nunc in eisdem effundendis omnium ad pares
 intemperantissimus. Sed ne hoc quidem dedecori tibi fo-
 re patato, si orationem iam editam adhibita lima retrah-
 as. Quandoquidem hoc Phidiam quoque fecisse perhi-
 bent, quo tempore apud Helcos Iouem iam absoluerat. Ste-
 tisse enim illum post ianuam, ubi primum opus in lucem
 productum hominibus uisendum ostendisset, subauscu-
 lassque quid quisque spectantium laudaret aut repre-
 henderet. Ceterum, hic quidem nasum reprehende-
 bat, quasi plus equo crassior, alius uero faciem tanquam
 oblongam, tertius aliud quiddam pictori uertebat uitio. De-
 inde, digressis spectatoribus, rursus Phidiam semet conclu-
 dentem correxisse, atque ad multorum opinionem et iudicium
 imaginem emendasse. Neque enim mediocre aut contemnē-
 dum esse existimabat populi tam numerosi consilium, sed
 hoc sibi persuaaserat necessario fore, ut multi semper plus
 quam unus peruiderent, tametsi ipse semet Phidiam esse non
 ignorabat. Haec tibi ab illa uenio adferes, quae et ipse non
 possum non probare, ac tibi suadere ut facias, qui et sin-
 gulari familiaritate et beneuolentia tibi coniunctus sum.
 Luc. Haecenus quidem ignorauit Polystrate, te tantum esse
 rhetorem. Itaque orationem ita prolixam, accusationem ita uer-
 bosam aduersus libellum meum effudisti, ut nullam paran-
 de apologiae spem mihi feceris reliquam. Verum enim uero
 in hoc

L V C I A N I

167

in hoc forensis iudicii rationem & morem egressi estis, cum primis uero tu, quod lucubrationem meam indicta causa condemnaueris, non assistente illi Patrono. Facillimum aut ut opinor, illud est iuxta Paroemiam, solū currentem uincere. Itaq; nihil mirandum est, si nos comprehensi firmus, neq; aqua nobis effusa, neque respondendi facultate concessa. Quin potius illud omnium est absurdissimum, si nos & accusatoris & iudicis officio iuxta functi estis. Vtrum ergo uis, ut rebus iam senatusconsulto decretis contentus quiescam, an potius iuxta Inerum poetam, Palinodiam quandam conscribam? Aut dabitis mihi prouocandi copiam ad aliud iudicium? Po. Sanè per Iouem, dummodo habeas quod probabiliter & iuste ad obiecta respondere possis. Neq; aduersariis presidentibus, ut tu ais, sed amicis cognoscentibus causam perorabis tuam. Ego uero unà tecū iudicium perpetere quoque paratus sum. Luc. At hoc me non mediocriter cōturbat Polystrate, quod illa nō præsente causa mihi dicenda sit. Etenim hoc longe fuerat præstabilius. Nunc uero mihi iusso uelim uelim necessarium est defensionem aggredi. At si pollicitus fueris te talē mihi fore apud illā internunciū, qualem illius apud me egisti, audebo iactare alē. Po. Enimvero illius rei gratia bonū habere animū Luciane, quod me nō malū habiturus sis in defendendo responsorē aut interpretem, si quā paucissimis dicere conatus fueris, quo facilius memoria complea-

Et singula. Luc. Atqui admodum mihi opus fuerat
 oratione longissima, ad tam uehementem & acerbam
 accusationem refellendam. In tuam tamen gratiam quan-
 tum potero defensionem decurtabo. Itaq; illi hæc à me
 annunciauda curabis. Po. Nullo modo Luciane, sed
 tanquam illa præsentem orationem habebis. Deinde ego
 te apud illam imitabor. Luc. Proinde quando ita ti-
 bi uidetur Polystrate, illa præsto est, eaq; prædixit uide-
 licet, quæcunq; tu ab illa mihi annunciaſti. Nobis autem
 secunda oratio exordienda est. Ecce sanè non uerebor hoc
 tibi palàm facere, quod mihi accidit. Nescio quam mihi
 trepidationem incusseris, ut planè meticuloso sim animo.
 Et quemadmodum uides, tam totus sudo & horreo, ac
 tantum non illam uidere uideor, ipsaq; res magnam mi-
 hi iniecit perturbationem. Attamen incipiam, neq; enim
 illa iam præsentem mihi patet locus effugij. Po. Verùm
 per louem magnam uultu præ se ferri beneuolentiam. Vi-
 den' ut leta sit atq; alacris, & mansucta animo, quare
 sumpta audacia animo præsentem orationem aggredere.
 Luc. Ego te foeminarum præstantissima mirifice, ut ais,
 & prætermodam laudatam, non uideo quo tanto præ-
 conio tuas uirtutes extulerim, quanto te ipsa nobilitaris
 encomio, cum Deorum cultum ita in magnis ponere so-
 leas. Hoc enim ferme omnibus quæ à me dicta sunt ma-
 ius est atq; excellentius. Et præcor, ut benigne mihi des
 ueniam, quod neq; hac affcripta imagine te honestarim,
 quæ oba

L V C I A N I.

167

que obstante ignorantia nunquam mihi in mentem uenit. Neq; enim aliam ante hanc depinxissem cuius, non ut hæc adiuncta aliquo modo reliquas excelleret, sed mihi multo minus dixisse uideor, quam rei dignitas exigebat. Igitur considera, quantum à me solide laudis testimonium prætermisum sit, quanta significatio ad faciendum iudicium uitæ optimæ et mentis probatissimæ neglecta. Nam quibuscunq; moris est Deorum immortalium numina non negligenter colere, illi quoq; in humanis actiōibus optimi censendi sunt. Itaq; si omnis oratio retexta de integro mihi exornanda foret, et imago emendanda, nihil esset quod perperam adinere auderem, illud uero essem additurus, tanquam totius corporis caput atq; fastigium. Magnas ergo me tibi gratias debere hoc nomine non diffitebor. Siquidem ego cum animi tui moderationem laudassem, et quod nihil procacitatis aut insolentie aut fastus tanta tibi conciliasset rerum magnitudo, his tu in oratione mea reprehensis, ueram laudationem compleuisti. Quippe tales laudationes non aude arripere, sed hisce auditis rubore affici, easq; maiores esse testari quam ut tue mediocritati conueniant, moderati et popularis animi est indicium. At tu quanto impensius hoc erga laudes affecta es animo, tanto te digniorem esse ostendis, quæ immodicis laudibus certatim celebreris. Ac pene tibi res iuxta Diogenis cecidit sententiam. Qui interrogante quopiam, quo pacto quis

O P V S C V L A

gloriam potissimum consequi posset, si gloriam, inquit, contempserit. Dicerem, nimirum & ipse interrogante me quopiam, qui nam laude digni essent maxime, quotquot laudari grauate ferunt. At hæc aliena sunt & præ senti instituto parum respondentia. Cæterum, de quo mihi respondendi cura incumbit, illud est, quod Veneri Cui die atq; ei quæ in hortis est, adhæc Iunoni & Minervæ formam tuam effingens cõparauerim. Hæc inquam tibi omnem modum excedere, & ultra pedem uisa sunt. Ad hæc iam mea delabetur oratio. Et sane uetus uerbum est poetarum atq; pictores esse liberos. Ego uero laudantes maiori libertate dignos esse censeo, tametsi hument aut gressum incedant, quemadmodum nos, nec ulla uersiculorum infrenantur magniloquentia. Est enim laus res quædam libera, cuius licentia nullis mensuræ aut magnitudinis aut breuitatis legibus astricta est. Sed in hoc solo præ omnibus elaborat, ut admirandum ut oim amore dignum declaret eum quem laudauerit. At ego hac uia non incedam, ne imprudens ductu imperitiæ hoc tibi facere uidear. Illud autem puto tibi non obscurum esse, eiusmodi nobis esse laudatoriarum orationum occasiones, quemadmodum oporteat laudantem uti ad demonstrandum comperationibus, imaginibus atq; similitudinibus. Et ferme summa in hoc sita est recte aliquid adumbrandi & effingendi, quod ita optime iudicari potest. Non, si quis quiddam cum similibus composuerit, neque si cum eo quod uilius est illud

L V C I A N I.

illud cōparauerit, sed si id quod effertur, laudibus quā-
 poterit effusissime ad excellentioris archetypum extu-
 lerit. Exempli gratia, si quis canem laudaturus, eun-
 dem dixerit vulpe maiorem esse, aut fele, nunquid ille
 laudandi rationem tibi callere uidebitur? non utiq; dixe-
 ris. Sed neque, quanquā lupo illum equalem esse di-
 xerit, admodum laudauit magnifice. Sed ubi tandem ue-
 ra laus absoluitur? si canis leoni similis esse perhibetur
 & magnitudine & membrorum robore. Veluti Orio-
 nis canem laudans poëta Leonicidam illum esse affirma-
 uit. Et hæc perfecta laus canis est. Rursus sicut Milonē
 Crotoniantem, aut Glaucum illum ex Carysto, aut Po-
 lydamātem laudare foret animus, ac tandē unumquenq;
 illorum muliere robustiorem fuisse perhiberet, nonne
 iure optimo ob laudis uacordem stultitiā deridendus es-
 set, quem si unius uiri fortitudinē excessisse dixisset, neq;
 tamen hoc ad cumulatam laudem suffecisset. At quibus
 laudibus ille eminentis ingenij poëta Glaucum extulit,
 neq; Pollucem robustissimum cum eo ex aduerso manus
 ausurum conferere, neq; ferreum & animosum Alcime-
 ne filium, uides cuiusmodi illum Dijs cōparauit? Quin
 potius ipsis imaginibus illum quā uerissime expressit.
 Et neq; Glaucus ipse indignanter tulit Deis inter athlen-
 tas primarijs collatus celebrari, neque illi ulti sunt aut
 Glaucū aut poëtam, quasi impie & contumeliose in De-
 os circa laudes agentem, sed utriq; in magna fuerūt glo-

O P V S C I V I L I A

via, & apud grecos honore & gratia floruerunt, alter
 quidem ob præcipuū inusitati roboris specimen, nempe
 Glaucus, poeta vero cum propter alia, tum in primis
 propter doctissimi carminis editionem. Itaq; ne mirandū
 tibi ueniat, si & ego assimilare uolens, quod laudanti
 per necessarium est, exemplo altiori usus sim, oratione il-
 lud subiiciente. Postea uero quā in assentationis mē-
 tionem iniecidisti, cōfirmans te homines assentatione gra-
 tiam eblandientes habere odio, laudo te, equidem nec
 aliter fieri conueniebat. Sed enim ego tibi & laudantis
 opus & adulatoris dementientem superiectionem discer-
 nere & definire uolo. Itaq; assentator quæcunq; sui com-
 pendij gratia laudat, nulla ueritatis ratione habita, ea o-
 mnia immodicis laudibus extollenda esse existimat. Im-
 pudenter autem mentiendo plura addit de suo, adeo ut
 non uetetur Thersiten quoq; forma turpissimum ipso
 Achille pulchriorem esse ostendere. Ac Nestorē inter o-
 mnes eos quotquot ad illum pugnaturi uenerant natu es-
 se minimū. Persanctē quoq; deterraret Cræsi filium acu-
 tiori auditu esse præditū Melampode. Præterea Iphinea
 acutus cernere quā Lyncea, dummodo spes aliqua cō-
 sequendi lucri ob mendacium adpareat. Porro autem
 laudator, nequaquā mentitur, aut addere solet aliquid
 quod in totum in laudato non compareat. Sed ea quibus
 natura præditus est bonis, tametsi non admodum ma-
 gna sint, extollit, ac maiora cumulatioraq; esse ostē-
 dit. Nec

L V C I A N I

dit. Nec dubitaret dicere, equum laudare uolens, nam
 et leuem (ut ea scimus esse animantia) et cursu ualen-
 tem, ille per intactę segetis uel summa uolaret Gramina,
 nec teneras cursu lasisset aristas. Rursus non formidaret
 dicere uelocipedum cursu equorum. Pręterea si domus
 elegans et sumptuosissime exornata illi laudibus illustrā-
 da foret, nihil hęsitabundus diceret. Talis et intus erat
 magni Iouis aula suprema. Ad hunc uersiculum assenta-
 tor etiam subulci scrophipasci sordidissimo tugurio accō-
 modare auderet, si qua modo muneris à Sybota recipi-
 endi spes reluceret. Veluti Cynethus ille Demetrii Poli-
 orceę assentator, cum iam omnes assentandi rationes
 et uias sua parasitatione consumptas cerneret, laudare
 solitus est Demetrium, quem frequens tussis molestissime
 infestabat, quod dulciter atq; modulate tuſſiendo sona-
 ret. Non solum autem hoc discrimine uterq; ab altero
 internosci potest, quod ij qui ad assentationē eruditi sunt
 non uereantur ad gratiam laudatorum inuerecunde men-
 tiri. Laudatores uero corporis animiq; dotes plus iusto
 extollere, sed et in hoc non mediocri interuallo inter se
 discrepant, quod assentatores ubicunq; poterint, immo-
 dicis utuntur Hyperbolis. Porro autem encomiastę in
 hisce utendis moderationem magistram sequuntur, ac in-
 tra certos fines se cohibent. Hęc sanē per pauca ex infi-
 nitis adduxi adulatoris et ueri laudatoris signa atq; di-
 scrimina, ne omnes quotquot aliorum concinnandis stu-

O P V S C V L A

dent præconijs innocenter in suspensionem à te rapiantur,
 sed diligenter discernas, atque utrunq; proprio pede ac
 modulo metiaris. Age itaq; si uidetur, & ea quæ à me
 dicta sunt ad utriusq; canonem expende, ut cognoscas
 num rectius huic an illi sim conferendus. Siquidem ego
 si inamabilis atq; odiose formæ cascām quandam Cni-
 dio simulachro cōparassem, merito præstygioris uiln-
 perationem apud te incurrerem, ipsoq; Cynætho adue-
 lantior esse iustissime existimarer. Sin uero, eam quam
 omnes eiusmodi esse non ignoramus, non erit mihi uehe-
 menter uitio uertenda ista audactia. At dices fortasse, aut
 potius iam dixisti, quod ad pulchritudinem laudandam
 attinet, tibi concessum sit. Sed enim conueniebat laudent
 nulli inuidiæ obnoxiam facere, neq; Deabus immortalibus
 hominem me existentem comparare. Ego uero, cō-
 enim adducor, ut uerum reticere non possim, te o præ-
 stans animi mulier, nequaquam Deabus comparauī, sed
 eximiorum artificum monumentis atq; operibus ex lapide
 aut ære aut ebore confectis. Iam ea quæ hominum ela-
 borantur industria, hominibus assimilare, impium esse
 non arbitror. Nisi forte tu Minervam esse suspicata sis,
 simulachrum illud, cuius auctor atque opifex extitit Phi-
 dias, aut hoc cœlestem Venerem, quod in Cnido non ita
 pridem penicillo & coloribus adumbratum fabricauit
 Praxiteles. At uide, ne absurdum sit, talem de Dea-
 bus opinionem animo concipere, quorum ueras imagi-
 nes nulla

L V C I A N I

res nulla, ut ego arbitror, humana industria aut imitatio
 potest assequi. Quod si etiam maxime illis te assumi-
 lassem, non meum hoc erat inuentum. Neque ego pri-
 mus hanc laudandi uiam inueni aut aperui, sed Poë sa-
 ne multi & eximij, cum primis uero Homerus concia-
 uis tuum, quem etiam nunc ab inferis excitabo, ut suo me-
 tueatur patrocinio: neque periculum est, ne & ipse una
 mecum capiatur. Itaq; ipsum interrogabo, aut potius te
 illius loco, etenim crebra lectione monimenta ab illo
 multis uigilijs elaborata, percurris, qd' præclare facis,
 quid tibi illud uidetur, ubi de captiua Briseide sic loqui- *Iliad.*
 tur, quod aureæ Veneri similis Patroclum occisum de- *7.*
 fleuerit. Deinde paulo post, quasi parum esset illam
 Veneri formositatis elegantia parem esse, addit, ita inqui-
 ens, Sic itaque est mulier lacrymans effata Deabus
 consimilis. Hæc ergo quoties dixerit, num propterea il-
 lum odio prosequeris, ac librum è manibus proijcis,
 aut potius illi eam in laudando libertatem permittis?
 Atqui, etsi tu illi eandem non permiseris, tamen tanta se-
 culorum series atque uetustas illi concessit. Neque unquã
 inuentus est, qui hoc in eo malitiose reprehenderit, neq;
 illi qui eum imaginẽ flagellare ausus est, neq; qui uersicu-
 los nothos atq; supposititios censoria uirgula aut obeli-
 scis notare aggressus est. Iam, si illi permissam est mulie-
 rem barbarã insuper et plorantẽ aureæ Veneri compara-
 re, ego ut pulchritudinẽ taceam, propterea quod non suf-

OPUSCULA

Iliad.
B.

fers coram laudari, non comparem Dearum imaginibus mulierem letam & hilarem, & cum plurimum ridentem suavisime? Quod homines cum Dijs comune habent. In Agamennone uero laudando, uide quantum Deorum existimationi parserit, & quam undiq; ad concinnitatem imagines sumptas à Dijs exprompserit, quæ & oculis & capite Ioui simile esse perhibet. Porro Marti cinctura, pectore autem Neptuno, diuidens hominē penē membratim ad tantorum Deorum imagines collatum. Et rursus hunc homicide Marti similem esse ait, ac alium alio Deo conferens. Deiformem Phryga illum Priami filium quoties esse ostendit. Sæpe numero Deo similem Pelidam pronunciat. At rursus ad muliebria exempla regrediar, haud dubie enim illum alicubi dicentem audisti. Hæc pulchræ est similis Veneri simul atq; Dianæ. Non solum autem ipsos homines Dijs componit, uerum Euphorbi quoq; comam assimilauit Gratijs, & hanc sanguine madentem & puluere deturpatam. In summa, earum rerum tanta est apud Homerum copia, ut nulla sit pars poëseos, quæ non diuinis comparationibus exornata sit. Itaq; aut hæc uelut perperam scripta expungantur, aut mihi similia audendi libertas non intercludatur. Tanta uero est in similitudinibus & comparationibus adducendis licentia, ut Homerus etiam Deas ipsas non dubitarit laudare ab inferioribus. Nam Iunonis oculos bouinis comparauit. Alius autem quassiam Veneris palpebras

L V C I A N I.

1166

palpebras composuit uiolis . Nam auroram rhododacty-
 lum quis ignorat, uel ex ijs qui minimū opere in euoluē-
 do Homero ponunt. Atqui quod ad formam attinet, planē
 tēperanter et moderate mihi factū uidetur, si quis Deo
 similis esse perhibetur . Verum, quo numero illi compre-
 hendēdi sunt, qui Deorū compellationes imitati sunt, ac
 Dionysij, et Hephæstiones, et Neptuni, et Mercuriales
 nominati sunt . Fuit quædam Latonæ Euagoræ Cyprio-
 rum regis uxor, nec tamen Dea indignata est, quamuis
 illam in lapidē, quemadmodū Nioben potuisset, conuer-
 tere . Ut silentio præteream Aegyptios, qui tametsi ex
 omnibus gentibus Deos habeant infelicissimos, diuinis
 tamen nominibus ad satietatem usq; utuntur . Penē itaq;
 plurima pars è cælo illis pertracta est . Quare nihil est
 quod ob laudem hanc ulla animi consternatione pertur-
 bata sit, ultionem aut supplicium à superis metuens . Nā
 si quid in eo libello aduersus Deos peccatum est, tu extra
 noxiam es, nisi putes et in auditione culpam quandam
 esse . De me uero Deorum ultio sumptura est supplicium,
 posteaquā ante me Homerum et alios poëtas irati su-
 periuli fuerint . At nondum philosophorum omnium
 principem punierunt, qui hominem Dei simulachrum
 esse testatus est . Multa adhuc ad te dicenda supersunt,
 attamen huius Polystrati gratia dicēdi finē faciā, ut dicta
 nostra facilius memoria repetita tibi referre possit . Po-
 Hand scio Luciane, num hoc mihi amplius promptum

O P V S C V L A

factu sit, tam enim uerbose ista proloquutus es, ac ultra effusa aquae spaciū. Attamen quoquo modo meminisse conabor. Et quemadmodum uides, iam ista ad illam deferre studeo obstructis auribus, ne qua pars elapsa orationis feriem mihi confundet, ac ego deinde à spectatoribus ex plosus ronehis et sibilis illudat. Luc. Istud sanè tibi curae erit Polystrate, ut quàm optime respondeas. Ceterum, ego quoniam semel tibi fabulam de saltandam tradidi, in praesens quidem excedam è medio. Proclamantis autem iudicium calculis, iterum praesto ero, uisurus quem nam finem hoc certamen habiturum sit.

ORNATISSI

MO, IVRIS VTRIVSQUE
DOCTORI, CHRISTOPHO

ro Gugelio, Vincentius Ob-

sopceus Sa

lutem.

Permulti sunt hoc tempore, Christophore omnibus modis ornatis. qui imminentem literarum ruinam conqueruntur, quòd timeant, ne incrudita et inculta Barbaries apud Germanos iterum pristinam recuperet tyrannidem, uidentes eas literas quibus ad humanitatem informantur pueri, apud omnes homines in tanto esse contemptu.

temptu. Iam illorum querela, quanquā nihil habeat ini-
 quitatis, sed merito censetur æquissima, multo tamen iu-
 stius mihi facere uiderentur literarum interitum conque-
 rentes, si studiosorum sortem deplorarent, qui sprete li-
 teras hoc misero & fatali seculo secuti sunt. Quid enim
 incommoditatis accipiunt literæ, quæ, quamlibet etiam
 apud nostrates neglectæ & contemptæ fuerint, apud
 alios tamen apud quos nate sunt, suam dignitatē & gra-
 tiam obtinent, neq; non existimationem & cultum &
 auctoritatem conseruant. Præterea quæ omnibus modis
 sprete à barbaris, non tamen sitiunt, non esuriunt, non
 algent, non sudant, non exulant, non ridentur, non
 ærumnose peregrinantur, in summa non egent ulla labo-
 rantes inopia. Contra secus se habet studiosorum condi-
 tio, qui elegātiores Musas id ætatis potissimū sibi colen-
 das proposuerunt, quas cum hac spe non æstimandis la-
 boribus, uigilijs, fame, siti, algore, aestu, breuiter,
 infinitis miserijs sectati sint in hoc, ut aliquem dignum
 tantis sudoribus fructum perciperent, non aliud tamen
 reportant quàm egestatis & miseriæ præmium: adeo ut
 nihil aliud prioribus miserijs quas perdiscendis literis ex-
 hauserunt, quàm miseriam quæsisse uideantur. Non de
 omnibus dico (sunt enim qui ad aliquā ingenij gloriā per-
 uenerūt, quibus nō desunt sui Meccenates) neq; de his qui
 lucrosas artes secuti sunt, ut est medicina & iuris prudē-
 tia, sed de mei similibus illis (dabūt. n. fortasse inter medio

eriter eruditos nobis locum maleuoli (quorum numerus
 suus grex est, qui literis humanioribus per omnem etate
 seruierunt. Quorum uirtutibus statim inuitiores angus-
 ta domi sedulo obstitit, Quorum studia nullius unquam
 munificentia & liberalitas prouehere dignata est, Qui
 literas per summam inopiam semper sectati sunt, nec eisde
 prout decebat quiete & tranquille operam nauare po-
 tuerunt, nec eo proficisci, ubi bonorum praeceptorum
 fuisset copia, nimirum reclamante indigentia, & tamen
 illas nulla egestate, nulla durtia & rerum acerbitate ab-
 sterriti, si non summa cum laude & celebri industrie te-
 stimonio, diligentia tamen & sedulitate magna colue-
 runt. Hos inquam ego miseros dico & sentio, & horum
 sortem potius deplorandam esse censeo, quam literarum
 interitum conquerendum. Neque enim mirandum est, si
 apud Germanos male tractantur literae, ubi peregrinae
 sunt, sed studiosorum conditio dolenda uenit, quibus, cum
 nihil subsidij domi relictum sit, & iam meliorem etatis
 partem in sectandis literis contruenerunt, quam longe ma-
 lius alicui manuatio artificio perdiscendo locassent, nec
 in studijs humanioribus quicquam spei aut praesidij repo-
 situm est. Quid enim nobis hoc tempore aut opis aut
 spei possint asserre infelices literae, quibus tanquam ha-
 rum turbarum, quae iam totum orbem sectis, factionibus,
 caede & sanguine compleuerunt, authoribus & prin-
 cipes & Episcopi iuxta infensi sunt. Nam ex his omne
 haec sim

L V C I A N I

1168

hæresim & errorem fluxisse arbitrantur. Sed harum
 precium qui possit uulgus internoscere, quod iam ex li-
 bellis qui uernacula lingua quotidie conscribuntur, se om-
 nia abunde intelligere & sapere posse sperat, putatq;
 omnes alias linguarum & disciplinarum cognitiones es-
 se superuacuas. Iam quotusquisque è uulgo paupertate
 nostra nō offenditur & deterretur, quo minus suos li-
 beros literis imbuendos curet, cui lucrum potius ex mer-
 catura aut alia re questuosa sectandum uidetur, quàm
 in fecunda literarum studia excolenda. Debemus uero
 istam calamitatē literariā nonnullis importunis cōtione
 toribus nostris, qui cū nunq̃ satis petulanter religiosorū
 ordinē insectari potuerāt, in tantū odū literas pertraxe-
 runt. Vulgi enim animi illorū maledicentia aduersus reli-
 giosos exulcerati, non tantū quicquid uspiam fuit mona-
 chorū aut sacerdotū & Episcoporū detestari coeperunt,
 sed omne illud quicquid uspiā ad religiosos pertinere aut
 aliqua similitudine illis respondere uidebatur odio prose-
 cuti sunt, ut sunt omnes literarū studiosi, atq; adeo ipsæ
 quoq; literæ. Inde scholæ collabi, & gymnasia studio-
 rum infrequentia frigere ceperunt, donec ad istam cla-
 dem res literaria deducta est. Hanc ergo quoties animo
 mecū repeto, repeto aut̃ fr̃e quotidie, toties de relinque-
 dis & repudiandis literis mecum consilium in eo, neque
 non sortem meam commiseror & indoleo, et meam amē-
 tiam indignanti animo condemno, qui non paternas ar-

O P V S C V L A

tes polius, quas iuuenis multo tempore sectari ceperam?
 persecutus sum, ac potius ollas & focum & fumosam cie-
 lenam, sed plenam, sed copioso comineatu abundantem
 sed pinguem, quid multis moror? omnibus instructam
 lauiijs & refertam cupedijs coluerim, quam Musas illas
 egenas, miseras, nudas, macras, steriles & famelicas.
 Sed non credebam tunc quod ex tanta copia in tantam
 famem et inopiam memet imprudenter essem precipita-
 turus, uel praedecente patre non eandem $\omega\lambda\upsilon\pi\sigma\iota\alpha\upsilon$
 & $\omega\lambda\upsilon\pi\sigma\iota\alpha\upsilon$ literas mihi fore administraturas, quā
 tam haecenus mihi focus suppeditasset. Sed nunc quid
 mihi faciendum suades, Christophore chariss. nam ego
 omnis consilij ut rei egens & expers sum, regrediar ne
 à desertis literis ad olīm nō prudenter deserta culinariae
 studia? Atqui uereor ne ad eluenda uasa, & ollas atq; pa-
 tellas defricandas à magistro meo compellar, si id fecero,
 quod mihi tanto natu inter condiscipulos erit dedecori.
 Neq; ad instruenda obsonia & cupedias concinnandas
 rudis admittor. Sunt enim nostrae quoq; disciplinae cer-
 ta quaedam tempora, & artis atq; honorum gradus, ad
 quos non statim admittitur quilibet, quanquam grandis
 natu existat, nisi in minoribus culinae officijs aliquandiu
 uersatus & detritus fuerit, ac cibis quibusdam uulioribus
 coquendis gustandi palatum sibi multo usu parauerit,
 & condiendi rationem aliquantisper didicerit. Ceterū,
 mihi prima illa $\tau\omega\nu\ \acute{o}\ \theta\omicron\ \omega\iota\omega\nu$ progymnasmata ma-
gna ex

parte exciderunt, ita ut de integro mihi exordienda forent rudimenta culinaria. An vero potius colam & persequar cepta literarum studia, et inemet spe fortune securioris erigam & consoler, fore ut aliquando mihi contingat felix otium, quod porro colendis Musis multa quiete & tranquillitate vite impertire queam? Facio id equidem sedulo, & me subinde consolor cum multa doctissimorum authorum lectione, tum argumentis quibusdam propositis, ut animum à querelis auocem, repugnans quantum possum dolori mœrenis animi, sed curae subinde recursant pectus remordentes, & omnem leuationem consolatoriam sua importunitate mihi subuertunt funditus, quamlibet crebro hosce mecum cantillem uersiculos.

Mente quid mœsta miser Obsopæe
Luctibus temet crucians acerbis
Dura deploras inopis subinde
Tempora uitæ?

Nulla lugendo mala sors leuatur,
Sed dolor saltem lachrymis nouatur:
Cruda ceu tantum nimio grauantur
Vulnera tactu.

Ergo quid luctu uiuat inquieto
Pectoris sensus onerare muti?
Ferre fortunam simul ac dolenti
Corde negatam?

O P V S C V L A

Colligas mentem lachrymis remotis.

Et tibi quantum tulerit bonorum

Cerne paupertas uacuo molestis

Pectore curis.

Non opes magnas dedit, at salubre

Viribus corpus tribuit paratis:

Ingeni doles neq; respuendas

Præstitit illa.

Non dedit stirpem generis uetusti,

At tibi castum genus & pudicum

Et pios certe dedit ex honesta

Stirpe parentes.

Illæ non ædes tribuit superbas,

At casam parvam dedit incolendam

Quam tegit passim utridi coactum

Ce spite culmen.

Iusta paupertas bene sub quietis

Incolit tectis humiles penates:

Urbium luxus simul ac malarum

Nescia fraudum.

Non fori lites terit, aut tumultus

Martios horret, pelagi procellas

Nescit, & nunquam metuit malignos

Nuda latrones.

Mobilem sortis uolucris fauorem

Illæ nequaquam sequitur, sed intra

Spem

L V C I A N I

Spem bonam casto placidos adorat
Pectore Divos.

Tanta congestis opibus negata
Est quies, curæ comitantur aurum,
Dum vires rerum metuit caducas
Sortis iniquæ.

Diuitum impensis operosa magnis
Sepe uesane quatiunt procelle
Tecta, quæ demum misera dederunt
Clade ruinam.

Cerne quot poenæ crucient avaros,
Qui metus uexent animos habentum
Quanta cunctorum teneat nefanda
Vota Cupido.

Cerne quod Diti subeunda semper
Sunt mari et terra pariter pericla:
Quot graues casus misero ferendi,
Quotq; labores.

At nec extructis opibus timoris
Ille securus fruitor, sed acri
Angitur cura locuples egeno
Fœdus Iro.

Incubat nummis uigilans, nec unquam
Dulciter clausis oculis quiescit
Fessa reclinans placido soluta
Lumina somno.

OPUSCULA

Conterit uitam miseram parandis
Sedulo numis, neq; dulci quicquam
Sentiens uiuus fuit in profundis
Tantalus undis.

Mortuus saltem beat hic nepotes
Gratias cuius modicas referre
Assolent, tardam cuius dolentes
Funeris horam.

Hæc tibi semper ueterum libelli
Quos teris graios neq; non latinos
Suggerunt, ergo quid opes dolebis
Stulte negatas?

Diues est nemo nisi cuius ardens
Iam sibi rerum posuit Cupido
Et modum et finem satiata quo con-
Tenta quiescat.

Eiusmodi argumētis ego me quotidie recreo atq; exerceo
ne totiū me dedā egritudini, sed parū proficio, recursant
enim, ut dixi, curæ agminatim, animū mihi et oēm ratio-
nē confundētes. Auget hæc poëta ille græcus uersiculis
suis multo elegāntioribus, quas mihi etiā inuito insusurra-
uit ὦ χεῦσέ, δεξιῶμα καὶ χαλκὸν βροτῶν
ὥς οὔτε μήτηρ ἠδὲ θυγάς τοιάσδε ἔχει
οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλῳ πατὴρ,
οἷας σὺ, χ' οἷσέ δ' ὄμασιν, κεκτῆμενοι.
ὣ δ' ἡ κόπρις τοῦτον ὀφθαλμοῖς ὄρεε

L V C I A N I

ὁυ δαὖτ' ἐρωτὰς μὲν οὖν αὐτὸν ἔχειν.

Et ille, Nil habet infœlix paupertas durius in se, quàm quod ridiculos homines facit. Et si qui sunt alij qui me legentem uarie solent adficere. Ex quibus omnibus paupertas mihi non secus quàm illi amanu iuueni onus uideatur esse & miscrum & graue, quo maxime grauanitur hac tempestate omnes quicunq; literarum studiosi sunt. Iam ut tam odioso oneri, quo ferendo iam plus satis defessus sum, humeros meos subtraham, consilio peropus est. Ceterũ de deferendis literis & amplectenda iterum coquinaria, cõsiliũ quod primo proposueram repudiabo, melluiores enim mihi sunt literæ & gratiores quam uis ieiunæ, quàm ut eas possim deferere. Et culmaria est operosior, quàm ut hominẽ pigrum possit ferre. Ad quã igitur artem te cõfères, quæris, aut quo factores tuas lautiores facere decreuisti? Num ἑαλὰν τοτόμῃς artẽ decreuisti persequi, neq; enim hac alia est ad quæslũ cõpensionosior? Apage, sectabor literas, ut antea, sed his aliã artem subsidiariã adiungã, cuius perdiscendæ author mihi Lucianus extitit, sed ad quã potissimũ nũc me impellat et inuitat per sua uua hoim. Quæ tandẽ illa est, inquis? Parasitica. Ergo tã turpi & sordido quæstui uacabis? Non me hercle istuc dices Christophore chariss. si Luciani sententiã de Parasitica perspexeris & didiccris, uerũ hanc & philosophia & rhetorica longe præstantiorẽ iudicabis. Quinã uero Lucianus tibi uideri possit in argumẽto

O P V S C V L A

ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐκτείνων τοῦτο exercendi ingenij gratia luisse,
 quod ueteres Sophistas facere solitas esse scribit Gellius,
 ut ostenderet nihil esse tam incredibile, quod non dicen-
 do fiat probabile, & nihil esse tam horridum, tam incul-
 tum, quod non splendescat oratione & tanquam excola-
 tur, teste Cicerone, satis tamen me persuasit parasiticam
 artem esse non inhonestam & incommodam, si quis ea
 recte uti nouerit. Ad hanc itaq; animum adplicare stat
 sententia, et quamuis Lucianus, huius artis usum hoc in di-
 alogo non doceat, sed tantum probet artem esse parasi-
 ticam, contentus tamen ero interim Terentiani Gnatho-
 nis in hac exercenda esse discipulus, ut quicquid dixerint
 homines laudem, & si quid negarint negem, & illis ul-
 tro arrideam. Deniq; ut egomet mihi imperem omnia
 assentari, quando hic questus nunc est longe uberrimus.
 Donec etiam multo usu abstrusiora huius artis mysteria
 cognoscā. Nemo iam ueritatis amplius est patiens, quia
 acerba auditu est. Deponam itaq; omnem illam priorem
 cui assueueram libertatem, ac præter Genium meum o-
 mnibus Euge illud dulcisonum occinam, et illud dicti pul-
 chre. Præterea facete, lepide, laute, nunquam uidi me-
 lius. Breuiter, ut homo erit, ita morem geram, ita me ad
 eius mores adtemperabo. Cæterum, ne tu subitam mo-
 rum mutationem mihi uertas uitio, cum Luciani dialo-
 gum, quem de Parasitica scriptum reliquit, iam à me La-
 tinum factum, & sub nominis tui ornatissimi auspicijs
 editum

L V C I A N I

122

editum, ad te transmitto, tantum in hoc, ut uideas, quàm
 prudenti consilio nunc demum mores mutandos censue-
 rim. Si temporì seruiendum est, quod sapientissimus Ci-
 cero non semel adprobare uidetur, etiam uita mutanda
 est, & illud quod aliqui uituperaturus eras, laudandū.
 Age itaq;, experiar quid possim blande dicendo, & gna-
 thonice assentando. Faxit uero sancta saturitas, ut mihi
 pulchre cedat parasitatio. Adieci mus parasito & aliū
 Luciani dialogum superiori anno à nobis uersum & edi-
 tum, nempe Hermotimum, sed nunc à plerisq; erratis
 & mendis inter uertendum et excudendum non animad-
 uersis purgatum & expolitum. Hunc quanquàm prius
 tibi dedicauerimus, tamen nunc quoq; adfero, ut nouū,
 ut planè e coquorum numero me esse intelligeres, quibus
 hunc morem esse non ignoras, pridianas carniū reli-
 quias nouo subinde obductas & emendatas iure uel for-
 bitio, hospitibus pro recenter elixis obtrudere. De sordi-
 dis coquis loquor, cuiusmodi passim sunt in urbibus pub-
 lice quæstui seruientes, non de his qui in culinīs uersan-
 tur principum aut aliorum procerum, ubi id genus ex-
 ercēdis sordibus locus nō relinquatur. Verum, ut ob istū
 morem coqui non eijciuntur oppido, quod famelico uul-
 go illorum opera seruiat (neq; ieiunus stomachus teme-
 re contemnit uulgaria) age & hunc dialogum, tametsi
 nauseam tibi ut bis recocta crambe mouere possit, tamē
 pro lectione uulgi (si quis tamen hæc quoque si quis ca

O P V S C V L A

plius amore leget) unâ cum reliquis iam nouiter à me elu-
cubratis iterum inuulgatum suscipe. Et si propter ar-
gumenti elegantiam prima lectione nonnihil tuo arrisit
iudicio, spero eundem iam diligentius exornatum etiam
denuo arrisurum. κατὰ τὴν εὐσέφον τολύπωνα,
κόρος οὐδεὶς τῶν καλῶν. Vale feliciter Christopho-
re ornatissime, et nos quod facis ama. Ex Norimberga
Mense Marcio. Anno à Christo nato. M. D. XXVIII.

 L V C I A N I

DIALOGVS, DE PARASITO,

uel quod ars sit Parasitica, Vm-

centio Obsopoeo inter

prete.

Quid tandem in caussa est Simo, quod cum alij ho-
mines, siue serui sint, siue ingenui, quisq; artem
quandam calleat, qua cum sibi ipsi tamen alijs
sunt utiles. Tu uero quantiū ego perspicio, nulli rei aut
negotio intentus es, unde aut tu aliquem fructum capo-
res, aut alteri benigne imperuēdo adiumento esse possis.
Para. Quid hæc tua sibi uult interrogatio o Tycbiade,
nondū enim capio, proinde planius ac manifestius me in-
terrogato. Ty. Est ne aliqua ars, cuius tu sciens ex-
peritus es, uidelicet Musica? Para. Non per louem.
Ty. Quid autē, medicina? Para. Ne illius quidem.
Ty. Atqui

L V C I A N I.

423

Ty. Atqui geometria? Para. Nequaquādam. Ty. Quid aut rhetorica? Nā à philosophiæ studio usq; adeo abhorres, quantum ipsius utij contagium à philosophia alienum est. Para. Atq; etiā si fieri potest, adde quidam amplius. Proinde ne animū inducas hoc te mihi ignorantia exprobrare. Fateor enim me ignavū esse, atq; etiā tua opinione longe peiorem. Ty. Sanē, sed hasce fortasse artes propter illarum magnitudinem atq; difficultatem non perdidicisti. At ex popularibus illis quam tandē tenes, num architectonicam aut sutrinā? Neq; enim ea est rerum tuarum conditio, ut non talis alicuius artis egeas adminiculo. Para. Recte dicis o Tychiade, neque enim ullā illarū calleo. Ty. Quam igitur aliā? Para. Quam? Profecto, ut mea est opinio, generosam, quam et te si pernoveris laudaturum planē existimo. Eandem vero opere atq; re ipsa perpulchre obire posse me dico, tametsi illam oratione explicare mihi non perinde promptum sit. Ty. Quam tandē dicis? Para. Nondū mihi uideor super illa orationes satis studiose exercuisse. Quod aut unius alicuius artis nō rudis sim, hoc planē iā nosse potes. Quare nihil est quod hoc nomine mihi sis infensior. Quamcunq; aut teneam, alio tempore audies. Ty. Verū ego oīs moræ impatiēs sum. Para. Fortasse si audires, inopinata tibi ars mea uideretur. Ty. Atqui ppter hoc ipsum tātō impēsius scire laboro. Pa. Alio tēpore tibi exponetur o Tychiade. Ty. Nequaquā, sed iam

O P V S C V L A

quamcunq; tandem per nos exponito, nisi adeo te pudeat. Para. Parasiticam Ty. Et quis ita uesani atq; dementis est animi, o Simo, qui hanc artem esse praedicet. Para. Ego. Si uero ob hoc ipsum, quod aliam artem non teneam, tibi insanire uideor, huius ipsius causam mihi putato fuisse insaniam, meq; iam durius increpandi finem facito. Aiunt enim hanc Deam cum aliis difficilem esse habentibus, tum quod delinquentes errorum excusare soleat, quasi horum omnium magistram atque authorem culpam uniuersam in se transferentem. Ty. Ergo Simo Parasitica ars est? Para. Sanè ars, atq; ego illius author & inuentor sum. Ty. Proinde tu Parasitus es? Para. Tu quidem Tychiade probro me afficis. Ty. Atqui non erubescis, te ipse Parasitum compellando. Para. Sanè uero, puderet enim me, nisi dicerem. Ty. Atq; per Iouem, si tibi notores esse uelimus erga alios te ignorantes, quod tibi nomen esse testabimur? num Parasitum te esse affirmabimus? Para. Hoc nomine compellantes longe magis me oblectabimini, quàm si Phidiam statuarium me esse dixeritis. Quippe mea arte non minus gaudeo, quàm ipse Phidias Ioue à se fabricato gauisus est. Ty. Atqui hoc mihi attentius consideranti, res perridicula perspecta est. Para. Quæ nam. Ty. Externe scribes ad te in epistolis, hunc tibi adiiciemus titulum Simoni Parasito. Para. Atqui impensius mihi gratificaberis, quàm

L V C I A N I.

174

ris, quā si hoc titulo nobis scripseris. Dioni philosopho-
 Ty. Quantum tu quidem hac compellatione gaudere
 soleas, mihi parum curae est. Sed & aliud quiddam absur-
 di considerandum uenit. Para. Quod nam? Ty.
 Num & hac in aliarum artium numero nobis recensenda sit, aut interrogante quopiam cuiusmodi ars sit, re-
 spondeamus, ueluti de grammatica aut rhetorica inter-
 rogati solemus, Parasitica. Para. Ego uero Tychi
 adeo longe iustius hanc quā profiteor quā ullam aliam
 artem dicendam esse contendo. Quod si tibi iucundum
 est auditu, ut opinor fore, sententiam meam explicare
 non grauabor, quanquā ad hoc non admodum, ut an-
 te dixi preparatus aut instructus sum. Ty. Tamen si
 sint exigua, ueritate tamē præcellent. Para. Age, sub-
 initum artem ipsam, quo finitionis genere describatur,
 ad calculos expendendam reuocemus. Ad hunc enim
 modum speciatim & alijs artibus pensitandis assequemur,
 num & hanc recte teneamus. Ty. Quid ergo
 ars est, ut compertum habeas? Para. Ars est, ut
 ego memoria teneo, quodam sapiente uirō audito, præ-
 ceptionum exercitarum comprehensio, ad unum exitū
 uitæ utilem pertinentium. Ty. Recte sanē illius au-
 diu uerba commemorasti. Para. Iam si horum omnium
 particeps est Parasitica, consentaneum est & hanc ni-
 hil aliud quā artem habendam esse. Ty. Ita profecto
 ars habenda est, siquidē hæc ita se habuerint. Para.

Diome-
 des li-
 2. hanc
 finitio-
 nem Ci-
 ceroni
 adscri-
 bit.

O P V S C V L A

Agciam singillatim ad omnes artis species Parasiticam accōmodantes, num oratio illi cōsonet, considerabimus. Sed non quemadmodū ollæ uiuioſæ dum pulſantur, ne maligne reſonent. Oportet itaq; et hanc quemadmodū omnes artes præceptionū inuentionē in ſe cōplecti. Principio enim præuidere atq; discernere qui aptus et ad cōmodatus ſit cum alere, atq; ita factō paraſitadi exordio, haud quaquā cognoscere. Aut dicemus argentarios ſeu numularios artē quandā habere, qua norint adulterina nomismata à probis ſagaciter deprehendere. Hunc autē citra artis adminiculū discernere poſſe adulterinos hoīes et probos, præſertim cum ueluti nomismata hominum mores cuiuſmodi ſint non ſtatim pateant. Eadem hæc et ſapiens reprehendit Euripides dicens.

In Me
dea.

At quo malus noſcendus eſt mortalibus
Innatus eſt nullo character corpori.

- Et quo multo maior et præclarior Paraſiti ars eſſe oſtēditur, qui res ita obſcuras et abditas magis quā uaticinādi peritia perſpicit et cognoscit. Noſſe uero ſermones proferre accōmodos, eaq; facere, per quæ in familiaritatē adiūgitur, quibus ſemet quā beneuolentiſſimū ſuo alumno eſſe oſtenſurus ſit, nunquid nō ſingularis intelligentiæ atq; inuentionis uehementiſſimæ tibi documentū eſſe uidetur? Ty. Admodū. Para. Porro autē in ipsis cōuiujs, ut abeat per oīa plus habens, eoſq; exuperans qui eam artē ſua negligentia ſibi non parauerunt, an hoc citra rationem

L V C I A N I

125

rationem & singularem sapientiã Parasitum facere pos-
 se arbitraris? Ty. Nequaquã. Para. Quid autẽ
 nosse obsoniorũ ciborumq; uirtutes & uitia, num turba-
 dis et indocti cuiuspiã curiositatẽ esse existimas? præsẽ-
 tim Platone generosissimo ita dicẽte, Qui cõuiuas epu-
 lis accepturus est, nec rei coquinarie scientiam habuerit
 eius in adornãdo cõuiuiio pertenuẽ est iudicium. Quod
 autem Parasitica non cognitionem solam sed exercitatã
 quoq; sibi uendicet, ne de perdisces facillime. Quoniam
 aliarum artium cognitiones & dies & noctes & men-
 ses & annos saepenumero in exercitiis permanent, non
 tamen artes ipsæ apud possidentes depercũt. At uero Pa-
 rasiti cognitiones, nisi quouidie in usu sint atq; exercitio,
 perdunt non artẽ solã, ut opinor, sed ipsum quoq; artifi-
 cem. Parasitica uero utilitatẽ ad unũ aliquem uitæ exiũ-
 tendentẽ, uereor ne insania sit perquirere. Ego uero quã
 edere & bibere in uita mortalium nihil inuenio utilius aut
 præstantius, et circa quod uita nõ potest subsistere. Ty.
 Maxime. Para. Atqui ne eiusmodi quidẽ res est Para-
 sitica, cuiusmodi est pulchritudo aut fortitudo, ut ars nul-
 la esse uideatur, sed quedam uis atque potentia. Ty.
 Vera dicis. Para. Verum, neq; arte caret. Quod
 enim arte caret, nullo modo possidenti est conducibile.
 Age enim, si tibi ipse nauim in mari commississis flu-
 sibus atque procellis ingruentibus, gubernandi impe-

O P V S C V L A

rito, num euasurus es incolumis? Ty Minime genti-
 tium. Para. Quid tandem obstat, an quod arte ca-
 reas, cuius ope te ipse seruare potuisses? Ty. Sanè
 uero. Para. Proinde arte seruamur, imperitia uero
 non item? Ty. Admodum. Para. Ergo Para-
 siticam artem esse constat. Ty. Artem profecto,
 quantum adparet. Para. Atqui gubernatores quidē
 præclaros, & aurigas eximios de curru non raro delap-
 sos esse comperi. Ac nonnullos illorum luxatos atq; de-
 lumbatos, porro nonnullos prorsus extinctos. Cæterū
 Parasiti naufragium, nullus est qui possit producere. Pro-
 inde, si neq; ab arte remota est Parasitica, neq; facul-
 tas est aliqua, comprehensio autem præceptionum exer-
 citarum, eandem artem esse hodie nobis fatendum est.
 Ty. Quantum quidem ex hoc coniecturam facio. Sed
 in hoc tibi uigilandum esse intelligis, ut finem aliquem
 generosum Parasiticae nobis attribuas. Para. Recte
 sanè dicis, uidetur autem hac finitione potissimū explica-
 ri posse. Parasitica ars est ciborum atq; potuum, & ser-
 monum, qui horum cōquirendorum gratia dicendi sunt,
 cuius finis est uoluptas. Ty. Videre mihi tuam artem
 præclare definisse. Illud tamen etiam atq; etiam consyde-
 ra, ne aduersus philosophos aliquos de fine tibi oriatur
 pugna atq; contentio. Para. Atqui abunde sufficit
 hunc esse finem & felicitatis & Parasiticae, neq; aliter
 adparet. Siquidem Homerus ille sapiens, Parasiti uitam
 admirans

L V C I A N I

176

admirans, tanquā solā beatam atq; foelicem, ita inquit.

Haud ego finem ullum meliorem ultra arbutor esse

Quā si mente omnis populus letetur ouanti

Iuxta autem mensæ sunt pane cibisq; repletæ,

Atq; pocyllator dulce ē cratere falernum

Fundens distribuat per pocula parua bibendum.

Iam quasi parum cumulate hæc admiraretur, sententiā suā longe pleniorē, apertiorēq; hisce uerbis facit, per festiue subiiciens. Hic finis nobis pulcherrimus esse uidetur. Haud aliud ex ijs, quæ dicit beatum ac felix quā parasitari existimans. Sed enim hæc uerba non cuilibet ē uulgo attribuit, uerum omnium sapientissimo. Et sanē si Vlysi fuisset in animo Stoicos secuto laudare finem uirtutem, potuisset illud dicere, quādo Philocteten ex Lemno adduxit, quādo Troiam subuertit, quādo Græcos fugam adornantes compescuit atq; detinuit, quādo Troiam ingressus est, se ipse indecoris uulneribus flagellatum adficiens, ac sordido & planē stoico indumento amictus. At tunc huius pulcherrimi finis nusquā commemorat. Ceterū ne tunc quidem, cū in Epicureorū uita constitutus apud uenustissimam Cālipso uersaretur, illiq; liceret in otio uoluptuose & molli uivere, ac in omnibus delitijs Atlantidis lectum cōscendere, neq; non rebus, quas animi libido strebat indulgere, illius pulcherrimi finis memor est, sed cū apud Phoenas parasitum ageret. Vocabantur autem tunc tem

O P V S C V L A

poris parafiti Datymones. Quomodo enim dicit? Dignum enim est, ut iterum atq; iterum fuaiffimorū uerficulorum recordemur, neq; enim ad facietatem audiri poffunt, nifi fepius repetantur. Datymones fedent ex ordine, & iuxta menfe adfint epulis & carne replete. Porro Epicurus nimium impudenter hunc finem detractum parafitice, ad felicitatem fuā detorfir. Quod autem hæc res non abfir à furto, quodq; Epicuro uoluptas nihil curæ fit, fed parafito, ita potes colligere. Ego uoluptatem exiflimo primum tranquillum ftatum corporis. Deinde neq; mentem ulla perturbatione aut molefta cura onerari. Horum utrūq; parafitus aftequitur, Epicurus autem ne alterutritis quidem fit particeps. Etenim cum curiofe fatis de habitu terræ, de infinitis mundis, de magnitudine folis, atq; diftantijs, de primis elementis, atq; etiam de Dijs fiue fint fiue non fint, deq; ipfo fine perueftigans, nunquā non digladiari folet, fempereum aliquibus contentiofe diffidens, non humanis folū, fed ne mundanis quidem uexationibus atteritur atq; cōfumitur. At parafitus horum omnium fecurus, omnia bene fe habere exiflimans, credensq; hæc meliori loco non effe poffe quā sint, cum multa fecuritate & animi tranquillitate, nullo iftiusmodi nūgarum fcrupulo illa facefcente negotiū, edit fuaiffime, ac dormit fupinus, porrectis, & manibus & pedibus, quemadmodum Vlyffes rate ad patriam nauigans. Atqui non propter illa tantū
nulla

L V C I A N I

nulla in re Epicurus voluptatis potitur, sed etiam pro-
 pter hæc. Quippe Epicurus ille, quicumq; tandem fuerit
 ille sapiens, aut habet quod edat aut non. Si non, ille qui
 dem uoluptuose uiuet minime, immo ne uiuet quidem,
 Sin autẽ habuerit, habebit aut à seipso aut ab alio. Itaq;
 si ab alio quod edat habuerit, parasitus est & ille, &
 non is quem se superbe uenditat. Sin à seipso, uoluptuo-
 se non uiuet. Ty. Quomodo uero non uoluptuose?
 Para. Si etiam suppetet illi apud se ipsum uictus co-
 pia, multa o Tychiade eiusmodi uitam consequi neces-
 se est. Vide uero qualia, oportet enim eum, qui uolupta-
 te duce molliter & delicate uicturus est, omnibus inci-
 dentibus cupiditatibus abunde indulgere. Aut quid tu
 ais? Ty. Et mihi idem uidetur. Para. Proinde
 ei qui re familiari amplius instructus est, fortasse unde
 libidinem suam expleat, non ægre suppetet. At qui æsti-
 ue atq; tenuiter munitus erit opibus, illi harum rerum
 potiundi nulla superit copia. Itaq; si pauper fuerit Epi-
 curus, sapiens esse non potest, neq; unquam uoluptatis
 finem sibi propositum consequetur. Sed ne diues quidem
 copiose pecunie dominus, cui per facultates suas cupia-
 ditatibus prolixè suppetitare atq; inferre promptum
 est, præfixum uoluptatis finem nanciscetur. Quid ita
 tandem? Propterea quod necesse sit eum, qui sumptum
 de suo fecerit, in multas atq; adeo odiosas illi molestia-
 es. Iam enim illi cum cocorixandum erit, quod parum

O P V S C V L A

opipare atq; apparate edulia adornauerit. Aut si extra
 rixam coci negligentiam dissimulanter habuerit, tum fer-
 culis incoditis, & minime delicatis uescitur, ac per hoc
 sperata uoluptate priuatur. Aut iam illi cum domus præ-
 fectorem familiarem indiligenter accuranti delitigando
 dum est. An uero hæc ita se non habent? Ty. Perio-
 uem idem quoq; mihi uidetur. Para. Hæc ergo ois
 ut Epicuro accidant necesse est, itaq; nunquam uolupta-
 tis sine miser ille potietur. At uero parasito neq; cocus
 est ullus, cui propter incuriam irasceretur, neq; ager,
 neq; uillicus, neq; argentum, quorum nomine famali ex-
 cusationem perferens doleret, & tamen omnia habet,
 ut edat & bibat soli illi nulla re existente, qua ut Epicu-
 rus perturbaretur. Iam quod ars sit parasitica, & ex his
 iam dictis, atq; alijs satis superq; ostensum est. Reliquum
 est, ut planum faciam, quam sit etiam omnium optima,
 & hoc quidem non simpliciter, sed primum declarabo,
 quam communiter oēs alias artes sua antere soleat præ-
 stantia. Deinde quam etiam priuatim præcellat ceteras.
 Communiter ad hunc modum præstat alijs. Etenim uni-
 uscuiusq; artis studium discenti adducere laborem, ti-
 morem, ac uerbera necesse est, quæ qui non deprecetur
 nullus unquam inuentus est. Hanc uero artem cuius ego
 professor sum, solam ut uidetur licet sine labore perdi-
 scere. Quis enim unquam à conuiuio flens digressus est,
 ueluti quospiam uidemus puerulos à præceptoribus dis-
 scedere?

L V C I A N I

172

scedere? Quis proficiscens ad conuiuium unquam tristis
 atq; seuerus conspectus est, quemadmodum illi qui lu-
 dos literarios frequentare solent? Atqui parasitus sua
 sponte, atq; adeo uolens ad coenam uadit, artis consequē-
 dae omnium cupidissimus. Ceteri uero qui alijs arti-
 bus perdiscendis nauant operam, easdem prosequun-
 tur odio, ita ut nonnulli aufugientes artes suas summa de-
 testatione repudiant. Et cur non hoc quoq; consyderan-
 dum tibi uenit, quod eos, qui in alijs artibus fecissent alia-
 quod operae premium parentes his potissimum honora-
 re solēt, quibus parasitum quotidie cohonestant. Elegā-
 tes, ita me Dij ament, inquiunt, puer pinxit literas, date
 illi quod edat. Malignas literarum notas descripsit, nihil
 date illi. Adeo res & honore pensanda & supplicio pu-
 nienda esse uidetur. Quinetiam cum ceteris artibus ita
 comparatum est, ut primū hoc posterius habeant, post-
 quam iam multo sudore paratae sunt dulcem & expeti-
 tum uoluptatis fructum subministrant suis cultoribus,
 ad quam rem multa est uia, nec minus aspera. Ceterum
 sola ex omnibus parasitica statim initio inter discendū
 arte sua fruatur, ac simulatq; incepta fuerit, quantotius
 est in questu. Præterea reliquæ artes non saltem aliquæ
 sed omnes simul tantum uictus conquirendi gratia in-
 uentæ sunt. At parasito astutum parata est alimenton-
 rum felix copia, simulatq; artem exorsus fuerit. An uen-
 to non animaduertis agricolam agros colere non colen-

O B V S C V L A

di gratia, & fabrum fabricare non fabricandi gratia.
 At parasitus nihil sectatur aliud, sed hoc ipsum quod illi
 us negotium est, & cuius gratia ei negotio intentus est.
 At hæc cui obscura sint, neminem esse arbitror, quod ij,
 qui reliquarum artium exercendo tractant commercia,
 per omne tempus afflicti laboribus uiuunt ærumma-
 se atq; infelicitè, ac uix unum atq; alterum diem festum
 per mensem agunt. Propterea quod ciuitates aliàs qua-
 dem per annum, aliàs per mensem indicta solennitate di-
 es festos agere soleant, & tunc animo remissione letari
 dicuntur. At parasitus ferè singulos semper triginta die-
 es agit in otio. Omnes enim dies illi uidentur sacri deo-
 rum numinibus. Præterea quibus consilium aut animus
 est reliquis uti artibus cū aliqua laude & existimatione,
 illi tenui frugaliq; uictu & potu utantur necesse est, tan-
 quàm qui morbis decumbunt impliciti. Nam qui uictu
 paulo copiosiore, potuq; largiore semet inuitat & oble-
 stat, ille studio minime est accommodus. Accedit his quod
 reliquæ artes sine instrumentis, magistro suo nihil fru-
 ctus afferre possunt. Neq; enim citra tibiā tibiā canere,
 neq; citra lyram psallere, neq; absq; equo equitare
 quisquā potest. Porro hæc usq; adeo bona est, adeoq;
 non onerosa artifict, ut omnibus etiam instrumentis ca-
 renti tamen uictum large suppeditet, eaq; commodissime
 uti possit. Et sicut uidemus, alias artes perdiscentes ma-
 gistris mercedem persoluumus, hanc autē discētes præ-
 mium

L V C I A N I.

miū accipimus. Præterea aliarum artium omnium sunt doctores quidam & professores, ceterum qui parasiticam tradat aut doceat, nullus est. Sed quemadmodū Poësis iuxta Socratem, & ipsa quidem fato quodam accidit. Quinetiam illud apud animum tuum expendito, quod alias artes aut iter facientes aut nauigantes exercere nequeamus, hæc uero uti licet & in itinere & inter nauigandum. Ty. Admodum profecto. Para. Atqui o Tychiade, reliquæ artes omnes huius opem mihi desiderare uidentur, hæc uero nullius alterius egens est ad mimiculo. Ty. Quid autem? nonne qui alienas res accipiunt, tibi iniuste agere uidentur? Para. Et qui non? Ty. Quomodo ergo parasitus aliena accipiens solus extra iniusti noxiam habendus est? Para. Huius questionis causam tibi non possum reddere. Verum aliarum artium principia plerunq; sunt uilia atq; simplicia, parasiticæ autem principium admodum generosum & illustre est. Etenim omnibus modis iactatum ac tritum illud amicitie nomen, nō inueneris aliud quàm parasiticæ esse auspiciū. Ty. Quomodo dicis. Para. Quoniam nemo inimicum aut ignotum hominem, sed ne mediocriter quidē familiarem ad cœnam uocat. Sed necessarium est, ut ante cum illo amicitiam contraxerit, quàm cum libationis & mensæ participem fecerit, atq; ad huius artis mysteria admiserit. Audiui ego sæpenumero dicentes quospiam, cuiusmodi ille amicus

O P V S C V L A

est, qui neq; edit neq; bibit unquam nobiscum, quasi ei
 qui una cibum capiat atq; conbibat solum fidum amicum
 esse existiment. Quod autem ars sit omnium præstantis-
 sima, inde facillime poteris cognoscere. Etenim artes re-
 liquas non tantum grauitur laborantes, & sudore per-
 fluentes, sed per iouem sedentes aut stantes exercent,
 quasi artibus seruiliter mancipati sint. At parasitus uelu-
 ti addicto mancipio sua arte utitur, ueluti rex accumbens
 otiosus ab animo. Illa autem quorsum recensere attinet,
 certissima scælicitatis parasiticæ documenta, quod solus
 iuxta sapientem Homerum, neq; ullam prælatam inse-
 rit manibus, neq; terram uersat aratro, sed citra aratio-
 nem, citraq; gementem omnia parasitando consequitur.
 Præterea rhetori aut mathematico, aut fabro ærario ni-
 hil ob stare uideo, quo minus artem suam non exerceat,
 etiam si improbus fuerit aut morio. Porro autem parasi-
 tum agere nemo potest, qui aut stultus fuerit aut impro-
 bis moribus. Ty. Papæ, cuiusmodi rem ostendisti es-
 se parasiticam. Itaq; & me iam ea inuasit libido, ut para-
 situs esse cupiam pro eo, qui nunc in præsens sum.
 Para. Itaq; quemadmodum omnibus alijs artibus poti-
 or sit parasitica communiter, abunde mihi demonstra-
 tum esse opinor. Age nunc deinceps, quomodo priua-
 tim quoq; excellat singulas considerabimus. Ut autem
 hanc cum mœchanicis aut manuarijs artibus conferam,
 ineptum mihi esse uidetur, aut potius eius qui huiusce ar-
 tis digni-

L V C I A N I .

tis dignitatem indignis modis subuerteret . Sed illud potius, quomodo maximas atq; pulcherrimas sua præstantia exuperet, demonstrandum est . Est autem in confesso apud omnes rhetoricam atq; philosophiam cæteris longe celebriores haberi, quas pleriq; propter generositatem atq; cognitionem omnibus anteponunt . Proinde posteaquàm ostendero, & his longe potiore esse parasiticam, satis constabit eandem quoq; cæteris artibus uniuersis longe lateq; præstare, ueluti Nausicaa corporis uenustate atq; proceritate omnes præcellebat famulas . Equidem communiter utrasq; excellenter anteit, & rhetoricam & philosophiam . Primum quantum attinget ad artis substantiam . Illa enim subsistit, hæc uero minime . Neq; enim de rhetorica eadem omnium est sententia, neq; eandem idem omnes esse sentimus . Sed nonnullis ars esse uidetur, nonnullis ab arte seiuncta . Pleriq; etiam prauitatem quandam artis seu impostura esse existimant, alij aliud . Haud alia est hominum de philosophia disputantium opinio . Alii enim Epicuro res philosophicæ habere uidentur, aliter Stoicis, aliter Academicis, secus quoq; Peripateticis . Et quid multis opus est? omnino alius aliam rem philosophiam esse contendit & cōmunicatur . Et ad hunc usq; diem neq; illi suam obtinent sententiam, neq; ars illorum una esse uidetur . Ex quibus omnibus hanc mihi coniecturam facere licet, quod statuat sub inuicem illam artem esse negem, cuius nulla est

Odyf.

Z.

Quint.
tuli . li.
2 . cap.
16 .

O P V S C V L A

substantia. Quoniam cur tandem arithmeticam unam
 esse uidemus, quàm quod bis duo & apud nos & apud
 Persas sint quatuor, nec discrepant hæc neq; apud Græ-
 cos, neq; apud Barbaros. At Philosophias uarias atq;
 multiplices esse uidemus, prætereaneq; fines, neq; prin-
 cipia illarum concordare. Ty. Vera dicis. Etenim
 unam philosophiam esse asseueranter affirmant, ipsi ta-
 ro multarum sunt authores. Para. Atqui in reliquis
 artibus quanquàm nonnihil discreparet, quispiam uero
 progressus illud ignoscendum esse contenderet, propte-
 rea quod alioqui perfectæ essent, earumq; cognitiones
 non forent ambiguae aut mutabiles, certe ille repudiandus
 non esset. At philosophiam quis tanquàm necessariam
 sustineret unam & simplicem non existentem, ac ferè
 ubiq; ipsam secum discrepantem, longe magis quàm in-
 strumenta, quæ sunt diuersissima. Siquidem non est una
 philosophandi scientia, aut ratio, postquàm innumeras
 esse conspicio. Multi autem esse nō possunt, quandoquē
 de philosophia una est. Nō disparia de rhetoricæ quoq;
 substantia quispiam dicere possit. Nam de una re propo-
 sita omnes non idem sentire & dicere, sed super præce-
 ptionibus diuersis pugnare sentiētijs, documentum est
 certissimum, ne principium quidem illius artis esse pro-
 babile, cuius non est una cognitio. Etenim quære quid
 potissimum ex illis æstimanda sit rhetorica, ac nondum
 saltem unam esse, omnem eius quod quæritur tollit essen-
 tiam

L V C I A N I

Etiam. Porro autem ipsa Parasitica non perinde se habet
 sed & inter Græcos et inter Barbaros sui nunquam dissi-
 milis est, sed una atq; eadē Parasitandi ratio ubiq;. Neq;
 quispiam dixerit aliter hos, aliter illos exercere Parasiti-
 ticam. Neq; sunt inter Parasitos ut uides discrepantium
 sectarum authores, cuiusmodi sunt aut Stoici aut Epicu-
 rei, dogmata habentes pugnantia, sed una omnibus apud
 oēs est professio, operumq; & finis concordantia. Itaq;
 ut mihi uidetur, periculum est, ne ex his omnibus iam
 à me adductis Parasitica quoq; sit singularis et præcipua
 quedam sapientia. Ty. Videre mihi ista sufficienter
 disseruisse. Quod autem & in alijs philosophia tua pro-
 fessione Parasitica deterior existimāda sit, quomodo pla-
 num facies? Para. Ergo illud mihi sub initium dictu
 pernecessarium est, nullam parasitum unquam philoso-
 phiam amasse. At parasiticae desyderio permultos arsis-
 se philosophos testantur historie, quo desyderio etiam
 nunc tenentur. Ty. Et quos nam memorare potes
 philosophos, qui Parasiticae operam dederint? Para.
 Eos quidem o Tychiade, quos neq; tu ignoras, sed data
 opera me quoq; ignorare ciuilitate simulas, ueritus ne ea
 ex re dedecus illis potius quàm honorem cōtiliem. Ty.
 Nō per Iouem hoc mihi in mentem uenerat, o Simo, attā-
 men uehementer animi pendeo, quos nam ei rei unquā
 seruientes possis producere. Para. O generose, equi-
 dem tu mihi rudis & imperitus esse uidere eorum, qui

O P U S C U L A

philosophorum uitas memoriae proditas ad posteros trans-
miserunt, omnino enim eosdem quos dico legere potuis-
ses. Ty. Atqui per Herculem tam mirabiliter audire
gestio, qui tandem illi sint. Para. Ego tibi eosdem
demonstrabo, & nominatim perstringam, & quidem mi-
nime malos aut infimae conditionis philosophos, sed ut
ego opinor, fere ex omnibus praestantissimos, & de quibus
hoc uel suspicari indignum facinus esse putasses. Enima-
uero Aeschines ille Socraticus, longis illis & lepidis dia-
logis summo sermonis nitore atque munditia conscriptis,
semel uenit in Siciliam eosdem una secum ferens, ut si quo
modo fieri possit eorum opera Dionysio Tyranno inno-
tesceret. Tandem uero lecto Multiade, uisus est sibi non
mediocrem adiunxisse & laudem et opinionem, reliquum
tempus permansit in Sicilia, parasitans Dionysio, Socrati-
cis disceptationibus longum ualere iussis. Quid autem
nonne & Aristippus ille Cyrenaeus unus ex praestantibus
& eximijs philosophis tibi esse uidetur? Ty. Maxi-
me. Para. Et ille per id aetatis Syracusis uersatus est
parasitando apud Dionysium. Itaque ex omni Parasitorum
numero ille in maximo pretio habitus fuit apud illum.
Erat enim praeter ceteros ad hanc artem singulari praeditus
industria. Quare & coquos quotidie ad illum misitare so-
litus est Dionysius, quo adparatus tanto magistro artem
perdiscerent culinariam. Ille sane uidetur etiam arte pro-
dignitate excoluisse. Quinctiam Plato uester generosus-
simus, &

L V C I A N I

sumus, & ipse non aliam ob causam in Sicilia profectus
 est, ac sanè pauculos aliquot dies parasitatus, statim ab
 incepta parasitatione propter artis imperitiā elapsus
 est. Rursus autem, Athenas regressus, cum varijs semet
 studijs exercuisset & adornasset, deinceps secunda vice
 in Siciliam nauigando contendit, ubi iterum pauculos
 aliquot dies coenatus ob parasitandi imperitiā Diony-
 sio excidit. Et hæc quæ Platoni in Sicilia parum scite pa-
 rasitanti accidit aduersitas, persimilis mihi esse uidetur
 Nitiae. Ty. Et quis ea Simo de Platone tibi dixit? Para-
 Equidem & alij complures. Porro autem Aristoxenus,
 Musicus uir clarus atq; memorabilis, & ipse Nelei pa-
 rasitus fuit. Quod uero Euripides apud Archelaum pa-
 rasitum egerit usq; ad extremum uitæ diem, Anaxarchus
 autem apud Alexandrum, planè tibi comperiū est. Neq;
 Aristoteles parasiticam inactam reliquit, sed eandem ut
 reliquas artes omnes exorsus est. Philosophos quemad-
 modum parasiticae operam dederint, ostendi. Parasitū
 uero nemo unquam potest producere, qui philosophan-
 di captus sit desiderio. Et sanè si fœlicitas putanda est,
 neq; fame discutiari, neq; siti urgeri, neq; algore torque-
 ri, hæc nemini alteri quàm parasito suppetunt. Itaq; phi-
 losophorum non parum multos quispiam inuenerit et al-
 gentes grauius et esurientes, Parasitū uero nequaquā.
 Aut alioqui Parasitus habendus nō esset, sed infelix quis-
 piam, aut mendicus circunforans, aut etiam Philoso-

O P V S C V L A

pho similis. Ty. Hæc equidem tibi satis superq; disputata sunt. At philosophia atq; rhetorica etiã reliquis potiore[m] esse Parasiticam quomodo comprobabis? Para. Sunt in uita humana tempora, ó optime, alia quidem pacis ut opinor, alia uero belli. Iam in his omnibus modis necessarium est, artes cuiusmodi sint manifestas fieri, sed & illi necessum est ut se aperiãt, qui artibus sunt imbuti. Primum autem si ita tibi uidetur tempus belli subducta ratione excutiamus, & qui nam ingruente bello omnium maxime tum sibiipsis priuatim tum Reipub. sunt utiles. Ty. Quam non mediocre uirorum certamen annũcias. Et ego iamdudum apud me ipse rideo cogitabundo animo mecum considerans, cuiusmodi futurus sit philosophus cum Parasito comparatus. Para. Ne uero nimia capiaris admiratione, neue hanc reẽ cauillo aut subsannatione dignam existimes, age hoc totum expressis typis oculis nostris subiiciemus. Annunciatum est ex improviso hostes in regionem irruptionem fecisse, per necessarium autem est collecta manu illis exire obuiam; neq; enim per socordiam committendum est ut impune abactis pecoribus agros nostros deuastet atq; depopulentur. At dux belli denunciat ut ad delectum faciendum iuuenes confluant, alij uero discedant. Sint autem inter hos nonnulli & philosophi & rhetores & Parasiti. Itaq; initio abiectis uestimentis exuimus nos. Quippe qui armis induendi sunt, ante se denudent necesse est.

L V C I A N I

esse est. Proinde intentis oculis spectata, o generose,
 nunquam ex ordine, habitoque delectu probato
 corpora. Itaque illos propter victus indigentiam haud du-
 bie visurus es tennes atque pallidos, et plane corpore hor-
 rido, quasi iam confecta sint uulneribus. Qui ergo non
 summe foret ridiculum affirmare eiusmodi viros perfer-
 re posse certamen aut pugnam statariam, aut impressio-
 nem, aut pulverem atque uulnera, qui curatione aliqua re-
 foeculandi sunt. At iam contra ab illis regressus Parasitum
 quo corpore adpareat contemplare. Nunquid non ille
 membris praeditus est plane gladiatorijs, ac colore uiuo
 atque iucundo, neque nigro neque rursus per albo. Hoc enim
 muliebri esset, illud seruale. Deinde animosus quoque,
 terribile quiddam obtuens, uultu minaci et rubicundo,
 quod Parasitorum est proprium. Neque enim consilium
 factu uidetur hominem meticulosum aut foemineis oculis
 praeditum in aciem producere. Nunquid non igitur isti
 usmodi sit elegans, et uiuens armatus, elegans etiam si
 honeste in praelio ceciderit? Sed quorsum istis collationi-
 bus utimur, cum illorum exempla nobis in promptu pa-
 rata sint? ut enim simpliciter quae sentio eloquar, priorum
 rhetorum atque philosophorum partim extra murum in
 bellum progredi nunquam ausi sunt. Quod si quis etiam
 necessario coactus militatum egressus est, illum ego de-
 sorta acie turpiter aufugisse dico. Ty. Quam admi-
 randa omnia, et quam nihil exiguum aut mediocre pol-

liceris. Para. Nihilosecui tamē orationem semel ex-
 orsus expediam. Equidem ex rhetorum numero Socra-
 tes, ne semel quidem in bellum egressus est, at ne in fo-
 ro quidem iudiciali unquam orationem habiturus ascen-
 dit propter animi pusillitatem. Opinoꝛ uero, & ob hoc
 ipsum illi uocem defuisse: Præterea nōne Demades &
 Aeschines & Philocrates timore statim consternati bel-
 lum Philippo indicente, urbem atq; seipsos hosti prodi-
 derunt, neq; non pertinaciter perseuerarunt Athenis il-
 lius res atq; negotia semper administrantes. Adeo, ut si
 quis etiam alius Atheniensium eandem sequeretur bellā
 dirationem, protinus in illorum amicitiam ascisceretur.
 At uero Hyperides & Demosthenes & Lycurgus, qui
 paulo uidebantur cæteris animosiores, tamen si in contio-
 nibus subinde tumultuarentur, ac Philippum contumeli-
 osis dictis proscinderent, quod nam memorabile facinus
 in eo bello quod aduersus illum gessere Athenienses, edi-
 derunt? Equidem Hyperides & Lycurgus, nunquam
 egressi sunt, sed neque uel modicum exerto ē portis ca-
 pite ausi sunt prospicere. Verum intra murum clausi se
 debant, iam apud se ipsi obsidionē perferentes, sententia-
 las atq; senatus consulta componentes. Sed enim antesi-
 gnanus illorū atq; coryphæus nempe Demosthenes, cui
 ista pro cōtionibus ciuium auribus subinde occinere mo-
 ris erat, Philippus Macedonam exitium, à quo ne man-
 cipium quidem aliquis emere sustineret, ausus uenire.
 in Boeoti

L V C I A N I .

134

In Bœotiam priusquàm uterq; exercitus commixtus ad manus deueniret, abiecto clypeo aufugit magna cum ignominia atq; dedecore. An & hæc antea neminem commemorantem audisti, quæ nedum Atheniensibus pro certo comperta sunt, sed & Scythis & Thracibus, unde illud piaculum profectum fuerat. Ty. Ista equidē mihi comperte nota sunt. At illi quidem fuerunt rhetores, quibus studio fuit concionari, & causas perorare, non uirtutem armis exercere. Quid autem de philosophis habes quod dicas. Neq; enim hos quemadmodum illos accusare potes ignauia. Para. Illi equidē Tychiade, qui quotidianis dissertationibus multa de fortitudine disputare consueuerunt, uirtutis nomen nunquàm non in ore habentes, multo quàm rhetores apparent fugatiores, ignauiores, atq; etiā effœminatores. Ad hunc uero modum rem considera. Principio quidem nemo est usquàm, qui pro certo affirmare possit ullum philosophum in bello oppetiisse. Aut potius in uniuersum nunquàm meruere stipendia: aut si meruerunt, omnes audita tuba aufugerunt. Equidem Antisthenes & Diogenes & Crates, & Zeno, & Plato, & Aeschines, & Aristoteles, & illa uniuersa Philosophorum turba, nunquàm uiderunt aciem. Solus autem sapiens ex illorum numero Socrates sumpta fiducia in bellum quod ciuitati fuit aduersus Lacedæmonios exire ausus, fuga inde saluti consulens, ex Parnethe in Tauri palæstram diuertit. Existi

AA

mabat enim sibi longe fore tutius atq; civilius sedenti cū
puerulis studiose exornari, ac unā sermonem sociātes so-
phisticis captiunculis illaqueare, quā cum viro Sparta-
no manus conferere. Ty. Ego vero ista iam olim, o
generose memorata accepti ab alijs, quibus per locum ne-
quaquā voluntas erat hæc illis illudendi gratia expro-
brare sicut tibi. Itaq; parum gratiæ arti tuæ conciliare
videre, tantos viros falsis contumelijs afficiendo. At si ui-
detur age iam ac mihi cuiusmodi uir parasitus in bello
sit expedi. Et nū quid omnino ex ueteribus illis quispiā
parasitus fuisse credendus est. Para. Atqui o amice
neminem usque adeo Homericæ Poëseos rudem atq; im-
peritum esse existimo, neq; si prorsus à lucris alienus
aut idiota fuerit, qui nesciat apud illum, ex heroibus om-
nium præstantissimos parasitos esse. Siquidem Ne-
stor ille, à cuius lingua perinde ut mel fluebat oratio,
regis parasitus fuit. Sed neq; Achillem, quemadmodum
exuidebatur eratq; corporis forma atq; uiribus excellen-
tissimus et iustissimus, neq; Diomedem, neq; Atacem
Agamemno tantis laudibus extulit, et admiratus est,
quanto laudis testimonio ornauit Nestorem. Neq; enim
decem Aiaces sibi dari exoptat, neq; decem Achilles.
Quippe iam olim Troiam funditus excisam cepisset, si
eiusmodi decem altos milites cuiusmodi parasitus ille fue-
rat, quanquā iam confectus senio, habuisset. Quin eti-
am Idomeneæ Iouis filium eadem ratione Agamemno

Iliad.
B.

L V C I A N I

his parasitū fuisse cōfirmat. Ty. Hæc equidem & ipse non ignoro. Nondū tamen mihi intelligere uideor, quo modo illi duo heroës Agamemnonis parasui fuerint.

Para. Perlege ò generose, uersiculos illos, quibus ipse Agamemnō Idomeneæ alloquitur. Ty. Quos nā dicis? *Iliad.*

Para. Semper tibi plenior uni stare solet cyathus, uelut & mihi, quando bibendi est mens ut potes. Inde quod dixi semper pleniorē astare cyathū, nō ita accipiendū est quasi semper poculū uino plenum Idomeneo & pugnantī & dormienti sit propositū, sed quod illi per oēm uitā soli cū rege coenandi facultas cōcessa fuerit, sed nō perinde ut alijs militibus certis quibusdā diebus ad mensam uocatis. Etenim Aiace quod singulari certamine cōgressus cū Hectorē optime se gesserat proceres ad Agamēnonē diuinū cenatū abduxisse cōmemorat, tanq̃ propter uirtutē in pugna editā honoratū, admodū sera coena apud regem apparatus. At uero Idomeneus atq; Nestor frē quotīdie cū rege coenitabant, ut idē author testatur. Porro Nestor regum parasitus mihi fuisse uidetur multa arte industrius. Neq; apud Agamemnonem primum hanc parasitandi artem exorsus est, sed multis retro temporibus apud Cæneæ atq; Exadiū. Visus uero est neq; parasitandi finem ante fecisse, quā Agamemno diem suum obiit. Ty. Equidem ille præclarus & insignis fuit parasitus. At si quos alios id genus heroas parasitos fuisse nōsti, hoc mihi nominatim explicare ne pigeat.

Iliad. 22

Para. Quid igitur, ò Tychiade, nōne & Patroclus Ach.
 illis parasitus tibi fuisse uidetur, præsertim cum nullo
 aliorū græcorum fuerit deterior aut ignauior, neq; ani-
 mi neq; corporis dotibus tamen si iuuenis existens? Mibi
 equidem nulla in re ipso Achille uidetur fuisse inferior,
 ex eius operibus coniecturā facienti. Etenim Hectorem
 perruptis portarum obicibus, ac intra munitionem iux-
 ta naues pignantem, fortissime repulit. Et Protefilai
 nauim iam incensam, & ardentē extinxit. Quanquā
 in ea essent non ignauissimi, uerum Telamone nati &
 Ajax & Teucer, alter hasta strenuus, alter arcu ua-
 lens. Multos præterea ex Barbaris neci dedit, inter quos
 & Sarpedonem Iouis filium Achillis parasitus peremit.
 Prostratus uero occubuit nequaquā ut alij, sed ipsum
 quidem Hectorem uita spoliavit Achilles, at Achillem
 Paris, unus unum. Porro autem parasitum & Apollo
 & duo uiri occiderunt. Ac iam moriens eas uoces edi-
 dit, non quales generosissimus Hector ille, Achillem sup-
 pliciter præcatus, ut cadauer eius suis sepeliendū redde-
 ret, sed quales par est, parasitum expirantem emittere.
 Cuiusmodi tandem? Si mihi uiginti duro in certamine ta-
 les Ante occurrissent cūctos ego casside cæsos strauissē
 leto. Ty. At de his quidem abunde satis multa uerba
 fecisti. Cæterum Patroclum non amicum, sed Achilles
 parasitum fuisse, quo pacto testatum facies? Para.
 Ipsum ò Tychiade Patroclum quod parasitus fuerit, di-
 ceno

L V C I A N I.

116

centem tibi exhibebo. Ty. Admiranda dicis. Para.

Iliad. 4

Audi igitur hosce uersiculos.

Ne mea Pelida condi patiāre seorsim

22

Ossa, sed amborum sint uno tecta sepulchro,

22

Sicut & ante domi nutriti uiximus una.

22

Et rursus eodem in loco.

Nam me susceptum Pelcus studiosus alebat,

22

Nomine, meq; tuum noto Theraponta uocauit.

22

Hoc est parasitū esse uoluit. Etenim si Patroclū Achil-
lis amicū dicere uoluisset, haud illū theraponta nomina-
set. Erat enim Patroclus liberalior, quā ut Achillis ser-
uus dici sustinuisset. Quos igitur dicit esse therapontas,
qui neq; serui sunt, neq; amici, nempe parasitos. Quo no-
mine & Merionem Idomenei theraponta cōpellat. Atq;
ita tunc parasitos dictos esse planē coniectura auguror.
Quin etiā hoc consydera, quam ob rem Idomenes Iouis
filium non dignatus sit Marti equalem dicere, uerū Me-
rionem eius parasitum? Nonne uero & Aristides uir po-
pularis existens & pauper, ut inquit Thucydides, para-
situs fuit Armodij? nonne & amator? Sunt enim para-
siti suorum alumnorum peramantes. Huius itaq; parasi-
ti opera Atheniensium Reipub. tyrannide oppressa, li-
bertas iterum recuperata est. Et nunc in foro stat aeneus
inter reliqua ciuitatis monimenta spectabilis. Illi equi-
dem cum tanta uirtute claruerint, tamen parasitos agen-
bant. Tu uero, quo nam animatum animo parasitum in

A A

Iliad.

r.

bello esse putas? Nonne sub initium talis curato probe corpore sumpto ientaculo prodit in aciem, quemadmodum & Vlysse sas esse contendit? Quippe cui statim sub auroræ exortum pugnandum erit, ille prius cibum sumat necesse est. Et quo tempore alij milites, præ metu, hic quidem galeam diligenter adornat, ille thoracem curiose induit, alius aliud quiddam malum belli suspicans trepidat, parasitus uultu prorsus hilaro & ex porrecto indulget epulis, ac mox postquam in aciem progressus est, inter primos fortissime dimicat. Cæterum qui alii parasitum tum in ordine subsequitur, quem ille non secus atq; Atax Teucrum clypeo defendit. Cupit enim impensius suum seruare alumnum parasitus, quam seipsum tueri incolumem. Quod si etiam in bello cæsus parasitus occubuerit, neq; imperatorem, neq; militum quenquam pudore afficit, tantum existens cadauer, quali corporis dignitate quondam in symposijs accumbere solitus est. Adeo ut indignum sit facinus philosophi cadauer huic appositum conspici, aridum & sordidum, prolixo barbitio informe, hominem prorsus miseradum, & qui ante initium prælii mortuus sit, imbellis atq; inualidus. Quis uero eam ciuitatem non extreme contemneret, cuius tam miserandos atq; infelices cerneret satellites? Quis non eam urbem cum robustis tum animosis auxiliatoribus egere existimet, qui adeo pallidos & comatos hominum inter militum cadauera dispersos intuitus fuerit, eosq; qui in excubijs

excubijs stationes agunt, nullius in bello esse precij?
 Tales equidem sunt in rebus bellicis parasiti cum philo-
 sophis atq; rhetoribus comparati. Ceterum in pa-
 ce tantum praecluit philosophiam parasitica, quantum
 ipsa pax bello praestat. Ac primum si uidetur pacis
 loca atq; studia contemplemur. Ty. Nondum te-
 neo, quid haec tua sibi uelit oratio, consideremus tamen.
 Pa. Igitur forum, & iudicia, & palaestras, & gymna-
 sia, tum uenationes & symposia ego ciuitatis loca, atq;
 loca tranquillo urbis statu esse dixerim? Ty. Et recte
 sane. Pa. Quod aut parasitus in forum causas actu-
 rus non prodit, quodq; in iudicijs nulli clientulorum uo-
 catus patronus praesto est, hanc ego subesse causam opi-
 nor, quod isti loci magis sycophantis & rabulis illis fo-
 tensibus pateant atq; conueniant, quodq; nihil modera-
 ti in illis fieri soleat. Palaestras uero atq; gymnasia una
 cum symposijs parasitus frequentat sedulo, quibus
 solus ille ornamento est, atq; decori. Quoniam quis
 nam philosophorum aut rhetorum exutus uestimentis
 in palaestra digne componendus esset cum parasi corpore?
 Aut quis illorum conspectus in gymnasio non po-
 tius probro atq; dedecore locum afficeret? Atqui ne in
 deserto quidem illorum quispiam irruentis alicuius be-
 lue impetum sustineret. At parasitus earundem uim
 atq; ferotiam fidenter expectat, ac sine negotio com-
 pescit, quippe qui easdem in conuiujs contemnere

didicerit. Sed neq; ceruus, neq; sus, setis inhorrescens parasitum conterret, sed sue aduersus illum dentes acueniente, parasitus aduersus suum contrahit terribilis. Canum lepusculos magis insectatur, quam ullus canis uenaticus. Porro autem in conuiuio, quis cum parasito certamen susciperet, aut locos ciente aut comedente? Et quis magis conuiuiarum tristitiam discutit? an ille cantillans ridicula, et ludens dictarijs: an homo potius nihil ridens, in sordida tritaq; lacerna accumbens, terram tristis intuens, quasi ad luctum non ad symposium uocatus uenisset. Ac mihi profecto tale quiddam in symposio uidetur esse philosophus, quod Canis in balneo. Sed age istis posthabitis, ad istam parasiti uitam nos conferamus exeuntes atq; comparantes illum. Primum igitur quis est qui non uidet parasitum nunquam non contemptorem esse glorie, quippe cui nihil curae est quam de se opinionem homines obtineant. At uero ipsos rhetores atq; philosophos non saltem illorum aliquos, sed in uniuersum oēs fastu atq; gloria transuersos agi quispia inuenit, ac non tantum glorie deditos, sed quod adhuc turpius est, argenti sitientissimos. Sed enim parasitus, hoc erga pecuniam affectus est animo, quo non aliquis negligetiore erga lapillos passim proiectos in luctore animatus est. Ac nihil illi inter aurum et ignem uidetur esse discriminis. Rhetores autem, et quod absurdus est, etiam illi, qui philosophiae professione se uenditant, tam auidē

ergen

L V C I A N I

argento inhiant, quasi hac ratione maximam sibi nunc
 conciliarent & opinionem & auctoritatē philosophi.
 De rhetoribus quid multa attinet dicere, cum ille corru-
 ptus largitionibus causam orare soleat, alius dicendi ar-
 tem profitens à discipulis mercedem exigit. Tertius à
 rege similiter præmium flagitat, non ob aliud nisi quod
 cum illo conversationem societ, nec pudore suffunditur.
 Est præterea alius qui iam ætate confectus, non ob aliud
 peregre proficiscitur, quàm ut lucrum faciat aut stipen-
 dio mereat, non aliter atq; Indus quispiam aut Scythæ
 captivus. Neq; eundem pudet nominis, quod merces sit
 illud quod accipit. Non solum uero his utiis eos inueni-
 es obnoxios, sed sunt adhuc alij degeneris animi affec-
 tus, quibus sunt plenissimi, nempe molestæ perturbatio-
 nes, iracundia, inuidia, ac omnis generis concupiscen-
 tiæ. Parasitus autē his omnibus uacans affectibus, neq;
 irascitur propter animi tolerantiam, tum etiam quod illi
 nemo sit cui irascatur. Atq; etiam si quando victus men-
 tis impotentia indignatur, nihil tamen mali aut iniuriæ
 iracundiæ impulsu designat perperam, Quin potius ri-
 sum omnibus eius excandescencia excutit, ac oblectamē-
 to est conuersantibus. Minime uero, omnium perturba-
 tur tristitia, aut ulla mentis molestia scrutiatur. Et nimis
 tam præsens illi parasitica suppeditat aduersus omnes
 molestias remedium, ut nulla etiam causa existat, quam
 ob rem afficiatur tristitia. Neq; enim illi sunt opes, neq;

domus, neq; famulus ullus, non uxor, non liberi, quibus
 pereuntibus habentem disruciari animo omnino neces-
 se est, si horum iacturam fecerit. Atqui neq; glorie ulli
 us est appetens, neque opulentiam, sed nec formosum
 quenquam desiderat. Ty. Veruntamen, o Simo,
 plane consentaneum est illum ob uictus indigentiam per-
 turbari animo. Para. Ignoras, o Tychiade statim ini-
 tio hunc non esse parasitum, quicumq; laborat uictus in-
 opia. Neque enim fortis inopia fortitudinis fortis perhi-
 bendus est, neq; sapiens sapientie penuria sapiens pu-
 tandus, alioqui parasitus esse non possit. Nos enim de eo
 quire ipse parasitum agit, loquimur, non de eo qui solū
 parasi nomen falso obtinet. Iam si fortis non alia ratio-
 ne quam presente fortitudine fortis, et sapiens presen-
 te sapientia sapiens habendus est, sequitur, neque para-
 situm nisi parasitandi facultas suppetat parasitum esse
 posse. Quare nisi hoc illi suppediatum fuerit ab alio,
 nequaquam parasitus existimandus est. Ty. Proinde
 Parasitus nunq; alimēti laborabit inopia? Para. Ita qui-
 dem adparet. Itaq; neq; huius neq; alterius cuiuspiā rei
 gratia disruciatur animo. Verum omnes ad unum phia-
 losophi pariter atq; rhetores maximo semper in metu
 sunt. Illorum igitur plurimos plerunq; ligno armatos in
 publicum prodire uidemus. Quod proculdubio non fa-
 cerent nisi armatos metuerent. Quid? quod etiam ianuas
 probe oppressulatas concludunt, metuentes, ne quis no-
 ctu do-

L V C I A N I

489

Et domum ingressus, illis perniciem machinetur. At pa-
 rasitus ediculæ suæ ianuam quidem claudit, sed plane
 incuriose & temere, ne uidelicet uenti uolentia irruens
 aperiat. Ceterum noctu orto tumultu, non magis an-
 timore concutitur, quàm si nullus extitisset. Præterea
 per sola loca iter faciens, nullo accinctus gladio am-
 bulat, nihil enim prorsus uspiam gentium metuit. At
 ego sæpenumero uidi philosophos nullius periculi ne su-
 spicione quidē existente arcus adparantes. Semper enim
 baculis armati incedunt, atq; etiam si quando in balneas
 lotum abeunt, aut uocati ad prandium. Nullus uero est,
 qui Parasitum aut adulterij, aut uolentiae, aut rapinae,
 aut alterius cuiuspiam delicti insimulare possit. Quoni-
 am qui talibus uitijis esset contaminatus, iam non ampli-
 us parasitus foret perhibendus, sed se ipse grauissimæ
 iniuriæ exponeret. Itaque adulterium flagitiose com-
 mittens, unâ cum perpetrato delicto, etiam flagitij nom-
 men incurrit. Quemadmodum autem qui improbus fu-
 erit non bonus sed malus habendus est, sic quoq; parasi-
 tus si quid turpiter in se admisit. Illud enim ipsum quod
 fuerat abiicit, assumit autem id quod deliquit per flagiti-
 um. Ceterū eius generis praua facinora permulta extant
 à philosophis & rhetoribus turpissime perpetrata, quæ
 non nobis tantū cōperta sunt, utpote quæ nostro tēpore
 saltē designata forent, sed libris editis relicta monumenta

habemus eorum facinorum, quorum illi authores extiterunt. Extat apologia Socratis, extat Aeschinis atque Hyperidae; neque non Demosthenis. Ac ferme plurimorum rhetorum atque philosophorum defensiones etiam hodie leguntur. At nulla extat parasiti apologia, nec ullus est qui pro uero affirmare possit, ubi parasito inlatriarum scriptam esse dicam. Ty. At per louem parasitus meliori quam rhetores atque philosophi uiuendi conditione fruatur, Fato tamen deteriore absumitur. Para. Equidem longe diuersum est quod dicis, nam et Fato multo feliciore functus est uiuis migrat Parasitus. Quippe comperte exploratum habemus philosophos fere omnes, aut illorum maximam partem malo extinctos esse exitio. Nonnullos condemnatione iudicii in maximis flagitijs manifeste deprehensos sumpto ueneno, alios toto corpore exustos, plerosque urinandi difficultate absumptos, alios ex fuga retractos atque occisos. At quis tandem tali quopiam exitio Parasitum sublatum esse referre potest, sed mors felicissima fere illi contingit edenti atque bibenti. Quod si quis etiam uiolenta morte defungi uidetur, mortuus auo lasse creditur. Ty. Haec equidem satis. superque tibi pro parasito contra philosophos decretata sunt. Superest ut et illud explices, num honesta et utilis sit haec alenti possessio. Siquidem opulentiores mihi uidetur parasitos alere tanquam officiosi et beneuole gratificantes illorum tenuitati, quod ego ei qui alitur dedecus esse existimo.

Para.

Para. Quàm simpliciter fatuum te esse constat, ô Ty
 chiade, si hoc nequeas intelligere hominem diuitem, eti
 am si Gygis opulentiam possideret, solum edentem esse
 pauperem. Atq; ille progrediens in publicum non con
 mitante parasito mendicus est. Et quemadmodum miles
 sine armis habetur despectior, & uestis sine purpura ui
 lior, & equus sine phaleris leuior: sic etiam diues egre
 gie & amplius nummatus longe adparet sine parasiti
 satelluto humilior atque contemptior. Atqui parasitus
 quoq; non parum ornamento est diuiti, diues parasito
 non uem. Alioqui neq; probum est, ut tu ais, huic pa
 rasitari, ut præstantiori deteriorem. Quod autem opu
 lento utile sit parasitum alere, præter quàm quod orna
 mentum non uulgate illi adiungit, etiam securitatē mul
 tam parasiti præsentia & comitatus diuiti suppeditat.
 Neque enim quispiam temere pugna adortetur diuitem,
 qui hunc illius lateri assistentem confixerit, sed neque
 metuendum est cum ueneno periturum, qui parasitum
 conuiuiam habuerit. Quis enim auderet insidijs petere
 quempiam, hoc præmandante atq; præbente? Itaque
 diues non tantum à parasito ornatur, sed eius quoq; ope
 ra à maximis periculis tutus conseruatur. Ita enim pa
 rasitus propter charitatis officium, qua diuitem ex ani
 mo cōplectitur, omnibus semet abieciat periculis. Neq;
 tantum concedit solum cibum sumere, sed unà quoque
 edens exoptat oppetere. Ty. Omnia mihi, ô Sumo

O P V S C V L A

satis diserte differuisse uideris, nec quicquam quod artē
 tuam commendandam pertinet prætermisisti. Neq; ut tu
 dixisti ad hanc rem inexercitatus accessisti, sed planē om-
 niū instructissimus atq; exercitatus. Quod reliquū
 est scire gestio, an parasiti cōpellatio nō turpis et dede-
 corosa habenda sit. Para. Vide qd' resposum à me exi-
 gas, si sufficienter super his uerba tibi fecisse uideor. Re-
 spōde uero mihi uicissim ad questionē si recte factū exi-
 stimas. Age σίπρῳ prisci illi quo uocarunt nomine? Ty.
 Alimenti uocabulo. Para. Quid autem σίτεϊναι,
 nonne alere? Ty. Sanē uero. Para. Est ergo in
 confesso neq; aliud esse parasitari. Ty. At illud ipsum
 Simo est, quod turpe esse adparet. Para. Age iterum
 mihi respōde, qd' tibi discriminis esse uidetur, aut utrisq;
 propositis, utrum electurus esses, num nauigare an ad-
 nauigare? Ty. Ego quidem eligerem ad nauigare.
 Para. Quid autem, currere an adcurrere? Ty. Ad-
 currere. Para. Quid autē, equitare an adequitare?
 Ty. Adequitare. Para. Quid autem, iaculari an ad-
 iaculari? Ty. Ad iaculari. Para. Proinde non alia
 quoque ratione pro edere parasitari sat scio quoque eli-
 geres. Ty. Velim nolim sententiæ tuæ refragari
 non possum. Ac te quidem in posterum ueluti pueri et
 sub auroam et à prandio accedam, arti tuæ perdiscen-
 de operam daturus. Tu uero eandem docebis citra in-
 uidiam ingenue, quoniam primus tibi ero discipulus.

Perhibent

Perhibent autem & matres primam prolem adanare
impensius.

L V C I A N I

DIALOGVS, HERMOTIMVS

seu de Sectis, Vin. Obsopoeo in

terprete. Lucianus.

Quantum cum ex codice, tum properandi studio
coniecturam facere licet, Hermotime, ad praece-
ptorem gradū maturati similis esse uideris. Vo-
luntas uero sedula agitatione inter progrediendū aliquid
in animo, cum ipsa labia cōmouere soleas sensim & taci-
te submurmurando. Quinctiā ipsam manum tam in hāc
iam in alterā partem transfers, quasi orationem, aliquā
apud te digeras. Questionem aut aut alioqui ex obliquis
illis captiunculis quiddam componis, aut etiam discepta-
tionem sophisticā cōminisceris. Ita, ut neq; per uiam in-
cedens otium agere sustineas, uerum semper in negotio
seruens & sedulus nunquā non quidpiam serue rei confi-
cis, adeo, ut uimeris quoq; laborem ad disciplinarū exer-
citium referre soleas. Her. Sanē per Iouem Luciane,
tale quiddā est quod dicis. Cōmodū enim hesternae dispu-
tationis cōuersationē, quaeq; ille ad nos differuerat singu-
la recogitādo inter eundū in memoriā reuocabā. Aequū
uero esse opinor, ne quod tēpus uacuiū laboris temere et

O P V S C V L A

negligenter prætereamus, præsertim cum nobis obscū-
rum non sit uerissimum esse quod medicus dixit Hipoc-
rates, nimirum hanc uitam angustis circumscriptam
esse terminis, ipsam uero artem infinita prolixitatis. Sed
enim hoc ipsum ille de arte Medica protulit, quæ quidē
res multo minore labore perdiscitur. Ceterum philoso-
phia multo tempore haud ita comprehensu facilis est,
nisi quis summa uigilantia inconniueret & perpetuo
oculos habuerit in eam coniectos. Atqui neq; de paruis
rebus aut ludicris in periculum uenimus, aut enim opor-
tet miseram & ærumnosam in promiscua priuatorū mul-
titudine ætatem agere, aut philosophiæ studijs excultū,
uitam felicem degere. Luc. Enimuero ipsa præmia
quæ dixisti, o Hermotime, admirationis plena sunt, &
quantumuis præcij existimanda. Porro opinor illa ipsa fer-
mè te contigisse, neq; ita procul à te esse seposita, si quo
modo fas est coniecturam facere ex temporis longitudi-
ne, quod in philosophiæ studijs perdiscendis contriuis-
ti. Insuper etiam ex labore, quem mihi non mediocrem iam
olim impendisse uisus es. Quippe, si recte commemini,
hic fermè annus est uigesimus, ex quo te nihil aliud rei
facere conspexi, quàm præceptores frequentantem, et
quàm plurimum libris prono & obstupo capite intentū.
Adhæc dissertationum philosophicarum commentarios
describentem, semper diutinis curis & cogitationibus
pallidum, & exueto corpore prorsus aridum, adeo ut
somnia

LUCIANI

Somni quoque parcissimus mihi usus sis, ea tua est in studiis urgendis frequentia et sedulitas. Hæc itaque cum mecum memoria repeterem, breui fore spero, ut exoptatam felicitatem apprehendas, atque adeo nisi nobis ignaris imponueris, iamdudum cum illa conuersatus es. Her. Vnde nam hanc animo spem concipis, o Luciane, qui ad uitam prolato iam primum capite prospicere incipio. Ipsa porro uirtus, si quid Hesiodo credimus, ualde procul sita est, ad quam pertingendam, ut uia est longa, ita non minus ardua et aspera, non parum sudoris et laboris uitatoribus exhibens. Luc. Ergo nondum satis tibi sudatum est, neque satis confectum uinceris? Her. Mihi quidem non uidetur, nihil enim præpedimento mihi esse uiderem, quo minus non per omnia felix essem, si unquam mihi concessum fuisset in summo fastigio consistere, nunc uero Luciane tantum adhuc incipio. Luc. Atqui principium ille ipse Hesiodus dimidium totius esse dixit. Itaque si iuxta medium te ingressum esse dixerimus, fortasse non multum à uero aberrabimus. Her. Nullo modo, ne hoc quidem dixeris, quantumuis multum uobis confectum sit. Luc. Proinde ubi tandem in itinere te constitutum esse recte dixerimus? Her. In ipso montis radice consistentem o Luciane, modo porro te conantem. Est uero omnino uia lubrica et aspera, ac planè coopus est, qui manu protensa ascendentem subleuet. Luc. Nūquid igitur præceptor tuus ad hoc tibi satis ido-

new est, quemadmodum Iupiter Homericus, eadem
 quadam aurea ex summo demissa, suas ipsius orationes,
 opinor, quibus te uidelicet subductum, cum ad se, tum
 ad Virtutem subleuare queat, praesertim cum ipse malis
 ante ascenderit. Her. Hoc ipsum profecto Luciane quod
 dixisti, a praefatore sedulo factum est. Etenim quantum
 ad illius operam attinet, iam olim subductus sum, & cum
 illis conuersationem habui, quantum uero ad me attinet,
 nondum ascendi. Luc. Atqui bonum animum habe
 re oportet, optima spe mente concepta, ad itineris fi
 nem & felicitatem in summo propositam conspicien
 tem, maxime uero illo animosis inclamationibus cohor
 tante & inclamante. Veruntamen ualde scire possim, que
 nam spes ab illo tibi ostensa sit, superato iam cacumine? At
 mox futurum coniectandum sit, te in summo fore post my
 steria, aut oino post Panathinica. Her. Perexiguum est
 quod dicit, Luciane. Luc. An post quinquennium iam sub
 sequens? Her. Et hoc quidem modicum est cum ad Virtu
 tem exercendam, tum ad felicitatis possessionem consequen
 dam. Luc. Proinde ad summum post decennium. Nisi extre
 me pigri & lentissimi haberi ueluis, cum neque tanto tempore
 ad uirtutis fastigium ascendere queatis, quanto unus aliquis
 ter a columnis Herculeis ad Indos usque haud difficulter
 ire atque redire possit, & si non recta aut citra intermissio
 nem perpetua profectione iter faceret, uerum apud popu
 los iacentes in medio paulisper commoratus oberraret. Et
 quo

L V C I A N I

102

Quo nā modo tandē credibile est, petrā, supra quā uobis
 Virtus habitare creditur, altiorē decliuioīemq; esse illā
 Aorna Indica, quæ paucis in diebus ab Alexandro sum-
 ma uī eversa est funditus. Her. Dissimile prorsus est qđ
 adfers ō Luciane, neq; enī eadē res est quam tu confin-
 gis, quæ tā in exiguo temporis spatio cōfici aut capi que-
 at, nō si infiniti Alexandri ad unum oēs suas uires cōun-
 xerint. Quoniā multi qui conscendere moliebantur, fue-
 runt, iam uero nō parum multi ualde forti ascendunt anī-
 mo, et proficiunt partim quidē non nimium, partim ue-
 ro altius. Ceterum, ubi medium itineris iam attigerint,
 multis perplexi difficultatibus, protinus omnia fastidi-
 unt, et reuertuntur grauius anhelantes, multoq; sudo-
 re persuentes, itineris laboribus absterriti. Quicūq; au-
 tem omnibus nauiter superatis incommodis et discrimi-
 nibus in finem usq; animose perdurauerint, illi tandem
 ad fastigiū usq; conscendunt, et ex illo felices facti, ui-
 tam quandam admirandā per reliquam ætatem exigunt,
 alios quidem mortaliū non secus atq; formicas ē sublimē
 contemplantes. Luc. Papæ ō Hermotime, quanti-
 tudos homuntiones nos esse ostendis, qui neq; Pyg-
 mæis quidem ipsis nos conferre dignaris, sed in totum
 hīmi repentes, in cauernis terræ degere confingis;
 non iniuria alta, et quæ sursum sunt sapīs. Nos uerō
 infimæ plebeculæ extrema fixi, et quotquot per hūmā
 repentes sumus, post Deos etiam nos supplicibus uotis

deueneramus in alto constitutos, animumq; properandi addentes conscendentibus. Her. Vtinam saltem ascendendi facultas unquam nobis daretur, uerū multū adhuc uiae conficiendae superest. Luc. At tu nondū exposuisti, quanto temporis spatio opus sit, ut in cōplexu uirtutis interquiescas. Her. Neq; ipse admodum hoc ipsum exacte calleo, ō Luciane, opinor tamen nō minus uiginti annis peropus esse, quibus exactis, oīno me in sūmo fastigio futurum esse confido. Luc. ō Hercules, per longū est quod dicis. Her. Siquidē de maximis rebus nobis labor est propositus. Luc. fortasse illud uerū esse nō ualde negauerim. Quod aut uiginti annos adhuc uicturus sis, quo nā modo praeceptor tuus certū te reddidit, nedum sapiens existens, uerū etiam fatidico spiritu praeditus, aut unus ex illis, qui Chaldaica disciplina sunt imbuti? Atunt itaq; et haec sciri posse, neq; enim uerisimile est, adeoq; iniquū esset, ut tu uitae tuae incertus, nū unquam in humanis agens uirtutē amplecturus sis, tantos labores temere susciperes, tot perpeſsis diu, noctuq; difficultatibus, praecipue uero cū prorsus ignores, num in propinquo summutatis te consistentem imminens Parca pede correptum, atq; ab omni spe potiundae uirtutis deiectum deorsum detractura sit. Her. Apage ista, quippe nefas et irreligiosum est talia loqui ō Luciane. Atqui abunde sat est, si unicam tantum dieculam sapiens factus, felicitate illa perfruar. Luc. Ergo pro tantis exanila

exantlatis laboribus unius dieculæ spaciū tibi satis esse uidetur? Her. Mihi equidem breuissimum etiam tempusculum satis est. Luc. Cæterum illam superæne contingendam fœlicitatem, cuiusmodi nam sit, cuius gratia dignum existimas nihil non perferendum esse, unde nam habes perspectam et cognitam, neq; enim ipse unquā in uirtutis usq; cacumen ascendisti? Her. At ego præceptori differenti fidem habere soleo, cui hæc ad unguem explorata esse dubium non est, cum præ oībus sit in summo uirtutis fastigio excelsissimus. Luc. Dic uero per Deos, qualia nam illic esse, aut cuiusmodi tandem fœlicitatem gnauiter ascendentes manere adfirmabat? Nanquid confertis diuitias? an dignitatem et gloriam? aut uoluptates quaspiam non æstimandas? Her. Bona uerba o amice, neq; enim hæc quicquā faciunt ad uitam uirtuti uacantem. Luc. Quæ igitur sunt illa bona, si ne hæc quidem hi, qui ad exercitiū finem deueniunt habituri sunt? Her. Sapientiam, animi magnitudinem, ipsiusq; honesti et iusti pretium, præterea autem omnium rerum exactam et absolutam cognitionem, certo et constanter persuasum nihil sapientem desideraturum. Porro diuitias, dignitates, uoluptates, et cætera quæcunq; sunt corporis, hæc inquam, in uniuersum infra relinquit. Quibus exutis et abiectis, oī euicta difficultate, in summum emergit, nō secus atq; Herculem in Oeta monte combustū, ad Deos migrasse tradūt,

Et ipsum Deum factum. Etenim ille cum à se abieciisset,
 quicquid à matre humani atq; mortalis contractū acce-
 perat, seruata pura et incorrupta diuinitate, probè pri-
 us extructæ pyræ incēdio purgatus, in cœlū subuolasse
 creditur. Ad hunc modū illi quoq; philosophiæ opera et
 adminiculo tanquam igni quodā perpurgati, oībus illis
 recisis, et à se amputatis, quæ uulgi animis digna prætia
 et admiratiōe uidentur, parū recto et sano utentis iudi-
 cio, conscenso cacumine felicē et beatam degunt uitā, di-
 uitiarū, dignitatum et uoluptatū ne memores quidē am-
 plius. E sublimi deridentes eos potius, à quibus hæc ali-
 cuius momenti esse ducuntur. Luc. Ita sanè per Hercule
 Octeū Hermatime, est quædā animi excellētia, magnitu-
 doq; et felicitas, quæ penes ipsos est. Cæterū hoc mihi
 quæso ediffere, an nūquā e fastigio illo Virtutis ubi ac-
 limt regrediātur postlimino, rebus quas à tergo relinque-
 runt usuri? An oīno necessariū est semel delatos in uerti-
 cem, ibidem perpetuam uitam agere, cum ipsa Virtute
 suauiter conuersantes, medio ungue ostensis diuitijs, ho-
 noribus et uoluptatibus. Her. Non solum hoc il-
 lis liberū esse scias o Luciane, sed quencunq; Virtute con-
 summatum conspexeris, eundem neq; iracundiæ, neq; ti-
 mori, neq; ullis concupiscentijs turpiter deditū esse aut
 seruire putato. Non, si rebus insigniter dubijs tactetur,
 aut tristitia affectus fuerit, ullum animo dolorem concipi-
 pt. Luc. Sed enim si fas foret, me nihil reueritum
 Veri

LUCIANI.

105

Veritatem proloqui: uerū satius esse opinor optabiliorā
 & iucundiora asserre in mediū, neq; religiosum esse ac-
 curatiores indagare ea perquirere, quæ sūt à sapiētibus.
 Her. Nequaquā, immō quicquid habes audacter di-
 cito. Luc. Vide mi amice, quā omnibus modis ad
 discendum pigre, & cunctanter affectus sim. Her.
 Atqui nihil est ò generose, quod apud me solum dicere
 reformides. Luc. Enimvero alia omnia, quæ dixisti
 Hermotime, haud difficulter persuasus, ut se habere cre-
 didi, nimirū sapientes esse philosophos, & magno ani-
 mo præditos, neq; non æqui seruantes. Et me hercule nō
 mediocrem tua oratione persensi dulcedinem. At ubi eos-
 dem affirmabas, & diuitiarum contemptores, atq; etiā
 dignitatis & uoluptatum negligentes esse, neq; moueri
 iracundia, neq; tristitia conturbari, non potui (soli enim
 solus) non uehementer addubitare, cum in mentem ea
 mihi uenirent, quæ non multo ante uidebam fieri. Atq;
 cum si placet, producam quendam? & si hoc non parū
 tibi esse uidetur, etiam nullo edito nomine? Her. Nū-
 quam facias, uerū nominatim perstringe eundem, qui-
 emq; tandem fuerit. Luc. Ille ipse præceptor tuus, ut-
 rum aliās quidem uenerandus, tum ætate penē conse-
 fla. Her. Quod igitur se indignum admisit sceler-
 is? Luc. Hospitem illum Heracleotem, qui multo iā
 tempore in ijsdem philosophiæ studiis discipulus eius fu-
 it, flauicomum & contentiosum illum nouisti? Her.

Noui quem dicis, Dioni, ni fallor, illi nomen est. **Luc.**
 Illum ipsum dico, proinde cum fortasse non reddidisset
 illi mercedem in tempore, ad prætorem paulo ante ran-
 puit miserum, pallio eius collo iniecto uociferans & ex-
 candescens admodum. Et nisi e familiaribus quidam e
 manibus furiosi adolescentem eripuissent, qui forte for-
 tuna ei rei interfuerant, periculum erat, ne nares misero
 mordicus auulsisset senex, adeo impotenter debacchaba-
 tur incensus iracundia. **Her.** Semper quidem & ali-
 et diuus & implacabilis esse consuevit, si quis non in
 tempore pactam mercedem Luciane numeret, nunquam
 tamen aduersus illos non paucos, quibus usurae pen-
 dende gratia mutuo dedit utendam pecuniam, quic-
 quam tale designauit, siquidem ad præscriptum tempus
 presentaria pecunia semper reddunt scœnora. **Luc.**
 Quid? sunt ne o beate, qui illi pendant scœnora? An dum
 etiam illi a philosophia diligentissime perpurgato ean-
 rum rerum faciendarum cura est, quibus in Octa relictis
 nihil opus habet? **Her.** Equidem hæc sui gratia, ut tu
 fortasse falso suspicaris, nō facit, sed sunt illi infantes pue-
 ri, quorum, ne olim pressa inopia grauer egeant, eu-
 rant habere cogitur. **Luc.** Atqui conueniebat o **Her.**
 motime, ut & illos ad uirtutem subduceret, quo commu-
 ni cum illo felicitate posthabitis diuitijs unā frueren-
 tur. **Her.** Non est mihi sanè hisce de rebus tecū dispu-
 tandi otū Luciane, accelero enim ut ipsum iam audiā,
 ne per

ne per oēm etatē in obscuro mihi delitescendū sit. Luc. Bono animo esto o bone, quippe hodie à philosophicis commentationibus uacatio promulgata est. Itaq; quod reliquum est itineris, tecum unā conficiam. Her. Quomodo dicis? Luc. In præsentia quidem ipsius tibi non dabitur uidendi aut audiendi copia, si quā fides inscriptioni habenda est. Siquidem tabella quæpiam præforibus suspēsa literis maiusculis in hunc loquebatur modum. Hodie philosophicis dissertationibus non uacabimus. Porro tuum præceptorem apud Eucraten, filia sue natalitia celebrantem, hesternā nocte cœnasse dicebat. Multa præterea in symposio super rebus philosophicis commentatum esse, adhæc aduersus Euthydemū peripateticum nonnihil exasperatum esse, suscepta cum eo ipso his de rebus contentione, pro quibus nunquā non cum Stoicis digladiari solent Peripatetici. Præ nimia uero uociferatione, etiam capitis dolorem & uchementem quidem contraxisse, & in multam usq; noctem sudasse, producta in longum disputatione. Quinetiam iusto largius, ut arbitror, poculis semet inuitauerat, cū hi qui aderant frequentius, ut par est, præbidentes eundem philotesijs prouocassent. Insuper in ipsa cœna immodestiori crapula quam seni conuenerat, semetipsum onerauit, adeo ut domum reuersus multa cucurere cogeretur. Solas uero carniū portiunculas quas puero à tergo assistenti in conuiuio adseruandas dederat, numerā

O P V S C V L A

tas recepit, ne quē intromitteret magnopere interminās.
 Hæc itaq; è Mida famulo eius audiui, discipulis quibusdā
 commemorante, qui & ipsi cum illorum essent non pau-
 ci, domum regressi sunt. Her. Vter uero illorum Lu-
 ciane obtinuit uictoriam, præceptor meus an Euthyde-
 mus? Nunquid etiam tale quippiam Midam commemo-
 rantem inaudisti? Luc. Initio quidem Hermotime,
 aiebat illos penè per oīa fuisse pares, ipsum uero finē ui-
 ctoriæ tandē penes uos fuisse, ita ut senex longe fuerit in
 pugna superior. Euthydemū porrò incruentū haud qua-
 quam abisse, nempe qui permagnum in capite inflectum
 uulnus haberet. Cum enim immodice esset arrogans &
 contentiosus, nec persuaderi uolebat, neq; seni se præbe-
 ret facile redarguendum atq; conuincendū, præceptor
 tuus ille uir optimus eidem iuxta accumbenti inusitata
 magnitudine et pondere scyphum Nestoreū, quem forte
 tenebat in manibus, fortiter incutiendo in caput illisit,
 atq; hac quidem ratione uictoriæ palmā superato aduer-
 sario obtinuit. Her. Maeste animo præceptor, atqui
 haud sanè alio modo æquum erat agere cum his qui recu-
 sant cedere melioribus. Luc. Probabilia quidem ad-
 modum sunt quæ dicis Hermotime, Quorsum enim atti-
 nebat, ut Euthydemus hominem senem exasperaret, ali-
 enum ab iracundia, animoq; longe præstantiorem, scy-
 phum insuper tam grandem & grauem tenentē in mani-
 bus. Sed enim otium iam agimus, quid obstat, quo minus
 mihi

*Iliad.
 λ. Vi
 de Ne-
 storei
 poculi
 descri-
 ptionē*

mihi tuo familiari exponis, quo nam modo sub initia philo-
 sophari inceperis, ut et ipse si fieri possit, communem vo-
 biscum profectioem suscipiam, nunc primum facto ad eandem
 exordio? Neque enim temere me excludetis à comuni itin-
 nere hominem familiare. Her. Si modo hæc res tibi cor-
 di esset Luciane, breui videbis quantum excillas omnes cæ-
 teros, pueros sat scio opinaberis omnes alios præ te, tan-
 tum ipse ingenio et intelligentia præpollebis. Luc.
 Mihi uero abunde satis esset, si post uiginti annos iam ex-
 actos, talis euaderem, qualis tu nunc es. Her. Prose-
 cto et ego ipse cum in tua essem ætate, tunc primum ad
 philosophiam animū appuli, iam ferme annos quadragin-
 ta natus, à quibus te non multum abesse arbutor. Luc.
 Rem ipsam putasti Hermotime, tot enim annos iam habeo.
 Quare si eam iam cōprehensam tenes, age et me addu-
 cito, haud enim postulo. Et primum quidē, hoc mihi respō-
 de, est ne philosophiæ candidatis relicta et concessa cō-
 tradicendi libertas, si quod parū recte dictum illis uide-
 bitur, aut nō hæc libera est natu iunioribus? Her. haud
 admodū, tibi tamen si quid uolueris, interea et querendi
 et cōtradicendi facultatem liberā facio, ita enim facilius
 perdisces singula. Luc. Euge sanē per Mercuriū, o Her-
 motime, dic mihi, est ne unica uia ad philosophiam addu-
 cens uidelicet Stoicorū uestrorū. Nisi enī falsa audierim,
 etiam alios cōplures esse certū est. Her. Et ualde qui-
 dem multi sunt, uidelicet Peripatetici et Epicurei, et
 qui Platonis titulo philosophiam profitentur. Sunt item

complures quoq; Diogenis & Antisthenis affectu, tum
 etiam ipsius Pythagoræ imitatores, & alij his quoq; lon
 ge numerosiores. Luc. Vera sunt hæc, omnino enim
 illorum magnus est numerus. Vtrum autem Hermotime,
 eadem omnes uno ore dicant, an diuersa? Her. Di
 uersissima. Luc. Prorsum tamen unum alicubi esse
 uerum, in quo consentiant omnes credibile est: ita, ut
 non omnia pugnent quæ ab illis pro uero affirmantur.
 Her. admodum. Luc. Proinde age o amice, hoc mi
 hi expedi, cui nam fidem habuisti tu sub initium quando
 ibas philosophiæ operam daturus, cum multas uideres
 ianuas tibi apertas et patentes, omnibus alijs progredien
 do deuitalis, in Stoicorum potissimum diuerteris, tanq̃
 hæc sola uera fuerit, ac illa quæ compendiosam ad uirtu
 tem uiam ingredientibus exhiberet, alijs omnibus in ob
 liqua & deuia ducentibus? Quibus nam argumentis,
 aut coniecturis hæc tum potuisti deprehendere? ac mihi
 non eum qui nunc es in animo concipe siue sensu sapien
 tem, siue absolute sapientiæ Hermotimum, qui nunc præ
 multis nullibus optima discernere & iudicare possit. Sed
 ita responde ac quispiam homo idiota, qualem tunc age
 bas, aut ego nunc possim. Her. Quid sibi hæc tua
 uerba uelint Luciane haud intelligo. Luc. Atqui non
 admodum obliquum est quod percentabar, cum multi sint
 philosophiæ principes, uidelicet Plato, Aristoteles, An
 tisthenes, præterea maiores nostri Chrysippus et Zenon
 alijq;

L V C I A N I

191

alijq; complures quotquot tandem sunt, cui nam inquam
 credidisti, posthabitis et omiſſis alijs, ut ea ex omnibus
 desumens, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta
 illa philosophiæ studijs incumbere? Nunquid etiam te ut
 Cherephontem, Apollo Delphicus, ad Stoicorum placi-
 ta delegavit, ubi prædixisset oraculo illos ex omnibus
 longe esse optimos? Siquidem illi mos erat, alium ad ali-
 am philosophiæ rationem et formam cohortandi, quippe
 cui probe perspectum erat, ut opinor, quæ cuiq; potis-
 simum congrueret. Her. Nihil tale est ò Luciane
 neq; de his unquam Deum consului. Luc. Quid? an
 indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione, aut
 ipse sufficiens tibi uidebare, qui quod optimum erat et
 præstantissimum, per te ipsum possis eligere, non con-
 sulto Deo monitore. Her. Ita mihi quidem uidebar.
 Luc. Quin igitur et nos istuc ipsum doces, quo nam
 modo statim ab initio queamus noscere, quæ optima sit
 et uerissima philosophandi ratio, et quam quispiam, præ-
 termiſſis alijs rectissime eligeret. Her. Ego haud qua-
 quam istuc dicere grauabor, cū multos uiderem ad ean-
 dem certatim uiam affectantes, facile æstimabam Stoicam phi-
 losophandi rationem cæteris esse præstantiorem. Luc.
 Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum,
 an Platoniorum, an Peripateticorum? Proinde illos nu-
 merasti ueluti inferendis colligendisq; suffragijs usuueni-
 re solet. Her. Atqui non numeravi, sed coniecturis

deprehendi. Luc. Ut quid igitur me tanto opere cupientem non doces, sed uana spe lactas, ac decipis, affirmās de tantis rebus coniectura et multitudine fretum iudicasse. Her. Non solum hoc quidem o Luciane, sed omnes quoque ceteros mortales se penumero affirmantes audiui. Epicureos quidem esse corruptos delitijs, uoluptatumque extreme amantes. Peripateticos autem ad rem attentiones, parandis cumulandisque diuitijs inseruire, et quosdam ex illis immodice contentiosos. Porro Platonicos arrogantes, et nimio fastu turgidos, gloriæque cupientissimos. Ceterum de Stoicis multorum semper idem fuit testimonium, uidelicet quod uiriles essent, masculo animo præditi, et nihil illos fugeret. Et quod eam uiam ingressus, solus rex, solus diues, solus sapiens, breuiter in uniuersum nihil non esset. Luc. Videlicet ista tibi de illis dixerunt alij. Neque enim uerisimile est hæc illis de se ipsis prædicantibus, suaque superbe collaudantibus te credidisse. Her. Non, uerum hæc ab alijs prædicata audiui. Luc. Facile tamen conijcio hæc diuersæ sectæ et opinionis affirmasse neminem. Quare an illi quos tu te audiuisse prædicas, e numero philosophantium fuerint, nescio. Her. Ne is quidem. Luc. Proinde homines idiotas hæc dixisse credibile est. Her. Et ualde quidem. Luc. Vide obsecro, ut iterum me deceptum ab omni spe deijcere soleas: neque ueram sermonem exponis, sed existimas te cum Mergito quopiam insulso et stupido

stupido uerba facere, ut planè persuasum haberem, Her-
 motum uirum singulari præditum, cum ingenio tum
 industria, annos nunc natum quadraginta, hominibus
 tamē idiotis de sapiētiæ studio, deq; uiris philosophiæ cā-
 didatis credidisse, illorumq; inductum testimonio et præ-
 dicatione rectiore uia philosophantium electionē fecisse,
 neq; enim ista tibi prædicanti facile crediderim. Her-
 At ne hoc quidem te fugiat Luciane, me non solum cre-
 didisse alijs, uerum mihi quoq; ipsi. Etenim conspicie-
 bam illos honeste et ornate incedentes, splendido et de-
 center amictos, nunq non certis commentationibus cogi-
 tabundo animo intentos, aspectu tetricos et terribiles,
 demissa barba, et longa coma uenerandos, nihil molle
 aut parum uirile, aut citra delictū aliquid admittentes,
 quod quidem alijs stuporem induceret, aut planè uidere-
 tur impudens et Cynicum: sed in media et regia uia cō-
 stitutos, quæ quidem ab omnibus affirmabatur esse opti-
 ma. Luc. Nunquid igitur et hæc illa, quæ paulo an-
 te præceptorem facientem me uidisse testabar, ipsos desi-
 gnantes uidisti? uidelicet scænorum et usuræ seruicētes, ama-
 rulenter et contentiose mercedem à discipulis exigen-
 tes, in conuiujs aut colloquijs immodeste et perimaci-
 ter digladiātes, aliāq; quæcunq; indecore plerumq; pec-
 care consueuerant. Aut fortasse harum rerū nullam curā
 habendā esse existimas, modo uestitus sit probè mundus
 et nide cōpositus, et barba profunda, proluxaq; in capite

caesaries? Quare in posterum, ut uideo, hic nobis certus erit canon et regula recto philosophantes exacte cognoscendi, quem uidelicet proponit Hermotimus, oportetque omnino ex habitu mundiore, grauioreque incessu et capillo prolixiore optimorum cognitionem sumere. Itaque cui hæc deesse uiderimus, neque ille tetricus fuerit, aut perpetuis intentus cogitationibus obambulauerit, reprobandus et nihili estimandus est. Sed uideo Hermotime, ne et hæc illudendi gratia ad me dixeris, periculum faciendo, num deceptum me esse sentiam. Her. Quorsum istud dicis. Luc. Quod hæc, o bone, rebus statuarum sit cognitio atque indagatio, quam tu ab habitu sumendam esse dixisti. Omnino enim illæ habitu ferè sunt elegantiore et amictu ornatiore, quas aut Phidias quispiam, aut Alcumenes, aut Myron ad pulcherrimam absolutæ formæ archetypum expresserit. Quod si etiam maxime inde coniectura capienda est in illis dignoscendis, quid ille agat, qui uisu captus philosophiæ perdiscendæ desiderio tenetur? Qui enim fieri potest, ut in habendo delectu non tota uia aberret, cum neque habitus neque incessus perspicendi facultatem habeat. Her. Ego uero, o Luciane, non ad cæcos uerba facio, neque illorum mihi quicquam curæ est. Luc. At qui conueniebat, o bone, ut tantarum rerum, adeoque omnibus necessariarum cognitu, communis quædam esset cognitio. Sed enim quando ita tibi uidetur à philosophiæ commercio, cæci exclu-

cæci exclusi maneant, posteaquàm orbatì sunt oculis, tã
 etsi cum primis opere pretium mihi uidebatur, illos præ
 omnibus alijs philosophiæ studio incumbere, ne accen
 ptam amissi uisus calamitatem ferrent immoderatiùs. Cæ
 terum illi qui probè uident, etiamsi fuerint perspicacissi
 ma oculorum acie præditi, quo nam pacto ea quæ in ani
 mo tecta sunt peruidere possunt, ab illa externa uestitus
 munditie? Nisi enim me fallat animus, tale quiddam est
 quod dicturus sum, nimirum te parandæ et colligendæ
 sapientiæ, cupidine, cum istiusmodi uiris cõuersari, utq;
 ea indies aucta cumulatiùs euadas melior. Her. Et
 maxime quidem. Luc. Qui igitur tibi promptũ su
 it, atq; adeo factu possibile, ut ab ijs ipsis, quas dixisti
 cognitionibus, philosophantem aut secus perspiceres?
 Neq; enim ista perinde solent propalàm esse conspicienda,
 sed sunt abstrusa ualde, atq; adeo in obscuro reposita,
 quæ multis uix orationibus et congressibus, postremũ
 æro operibus consimilibus licet animaduertere. Quæ
 lla enim Momus in Vulcano reprehenderit, opinor ali
 quando inaudiuisse te: quod si me fallit opinio, audi iam
 nunc, sic enim habet fabula, nimirũ Minervam, Neptu
 num, et Vulcanum contentionem inter se suscepisse, de
 artificij principatu et præstantia, atq; ipsum quidem
 Neptunum taurum effinxisse, Minervam uero domum
 excogitasse, porro Vulcanus hominem composuit, fabri
 canq; Cæterum, ubi iam ad Momum uenium esset, quæ
 CC

certaminis arbitrum & expensorem elegerant, & ille
singulorū opera diligentissime inspexisset, in alijs quin-
dem, quæ reprehenderit superuacaneum fortasse foret
referre. Illud tamen in hominis opifilio potissimum
calumniatus est, atq; ipsum quidem Architectum Vulca-
nū non mediocriter percussit, quod artifex nō in pectore
ostiola quedā addidisset, quibus apertis & reclusis, per-
spicuum fieret omnibus, quid ille uelit, aut in animo stru-
eret & cogitaret, num mentiretur, an uerum diceret.
Atq; ille quidem uelut cæcuciens sic de hominibus sta-
tuit. Tu uero nobis ipso etiam Lynceo es perspicacior,
qui, sicut uidetur, per pectus ipsum, quæ intus sunt cer-
nis, suntq; tibi aperta omnia, adeo ut non solum certo
teneas, quid quisq; uelit aut cogitet, uerum etiam uter sit
melior aut deterior. Her. Tu quidem Luciane lu-
dos ex me facis, ego uero Apollinis ductu & auspicio
delectum habui, neq; prorsus electionem moror, atq;
hec quidem satis Hermotimo. Lucia. Attamen ne
sic quidem mihi dignaris exponere, o amice, sed me in
ima uulgi fæce uersantem superbe contemnis. Her.
Nihil fortasse illorum tibi placebit, quæ dixerō.
Luc. Nequaquā, o bone, uerum nihil eorum uis di-
cere, quod me delectaturum esset. Et quia tu me calas de
industria, nobis inuidens, ne forte tibi pares euadamus,
si philosophiæ indagandæ studio operam nauaremus,
periculum faciam, si quo modo fieri possit, ut per-
me

ne exactam iudicandi rationem, minimeq; fallibilem
 electus habendi uiam inueniam. Quocirca tu si uo-
 lueris erectis auribus attento facis animo. HER-
 MOT Prorsus istuc uolo, ò Luciane, fortassis quid-
 dam scitu dignum dicturus es. LVCIA. At uide,
 ne naso me suspendas, si illud omnino rustice & inc-
 pte proposuero. Ita enim factu opus esse uideo, postea
 quam tu qui harum rerum es multo peritior, illud ma-
 nifestius & disertius explicare grauaris. Itaq; Virtutem
 urbis instar esseingas uolo, quæ ciues habeat honestis-
 sime & integerrime Rempub. administrantes, quemad-
 modum tuus quoq; præceptor, qui istuc aliquando per-
 uenit, idem hoc affirmare non dubitat: præterea sum-
 ma sapientia uiros exornatos, magno infractoque ani-
 mo præditos, iustitiæ seruantissimos, modestia admi-
 randos, parum infra Deorum conditionem consisten-
 tes. Cuiusmodi multa apud nos designantur, rapi-
 na, uolentia, iniuria, habendi cupidine, eorum flagi-
 tiorum, ne tantillum quidem quenquam audere in ea ur-
 be conspiceres. Sed pacati & concordēs Reipublicæ
 munia simul obeunt & administrant. Nec iniuria, ea
 enim quæ alijs in urbibus seditionum, & factionum
 contentionum concitandarum occasionem suppeditant,
 quarumq; gratia alter alterum clandestinis petit insidi-
 is, ea, inquam, omnia e medio illorum sublata et remota
 sunt. Neq; enim aut aurum, aut uoluptates, aut hono-

res habet in pretio; tanquam alicuius momenti ista apud illos habenda sint; uerum iam olim hæc in uniuersum tanquam parum necessaria existimantes, ad bene gerendam Rempub. urbe elegerunt. Itaq; tranquillam quandam & omnibus modis felicem degunt uitam, bonis legibus, æqualitate, libertate, & omnibus deniq; bonis instituta. Her. Quid igitur, o Luctane, an non tibi uidetur æquissimum esse, ut omnes certatim eius urbis ciues fieri desiderent, ita ut itineris tam laboriosi molestiam pro nihilo reputent; neq; temporis longinquitate uicti animum despondeant, certo & constanter persuasum habentes, se omni euicta difficultate in ciuium numerum relatum iri, eiusq; politię se participes futuros. Luc. Sanè per louem, o Hermotime omnibus omnes nervos in hoc intendendos esse arbitror, cætera uero negligenda; ne patrię tenaciter nobis inherētis magna cura habenda est. Neq; ualde moueri decet, aut frangi animo parentum, aut liberorum nos detinentium complorationibus. Sed & illi pari opera ad eandem profectiōem nobiscū suscipiendam cohortandi sunt. Quod si aut sequi nos recusauerint, aut per ætatem nō potuerint, illis relictis & posthabitis, recta ad urbem omnium felicissimam animo se tendendum erit, reiectis etiam uestimentis, si eisdem amicti detineremur, illic haud dubie conuestiendi. Neq; enim periculum est, ne quis te co nudo corpore delatum exclusurus sit. Iam enim & alias uirum multa canitie reueren-

uerendum differentem audiui, qui nam illic se res habere-
 rent, meq; magnopere cohortabatur ille, ut me ei ad ur-
 bem cuncti comitem adiungerem, siquidem pollicebatur
 itineris ducem se fore, et quod me ciuitate donare uellet,
 unumq; ex tribulibus facere eius adscriptum sodalicio,
 adeo ut nulla non ex parte bene & feliciter agerem. Cæ-
 terum ego id ætatis recte monenti non obtemperabam,
 stultitia & rudibus annis debortantibus, nondum enim
 egressus eram annū quintum & decimum, fortassis si se-
 cutus fuisset, iam in suburbio aut præ portis consisterem.
 Porro ciuitate, si recte cōmemini, cū alia multa, tū hæc
 quoq; prædicare solebat, quemadmodū oēs eius urbis in-
 cole essent aduena & peregrini, nec ullus esset indige-
 na? Quin etiā illud addebat, nō parum multos in eadem
 Repub. uersari barbaros, & seruilis conditionis hoīes in-
 firmes, modicos pauperes, breuiter neminē nō eius Rei
 Pub. fore participem, quē penes modo uoluntas esset, eo
 tendendi. Quandoquidē illis morem ciuitate donandi ad-
 uenas affirmabat nō sumi, aut ab externa cultus & uesti-
 tus elegantia, aut à corporis proceritate & formositate,
 neq; à generis splendore aut claris maioribus, sed ea pro
 nihilo æstimari apud illos. Oportere tamen eos, qui ciui-
 tatis ius indipisci uelint, intelligentia instructos esse, re-
 rūq; bonestatum tangi cupidine, labore non frangi, nul-
 lis uoluptatū illecebris capi, neq; effœminari, aut emol-
 lescere rebus dubijs & difficilibus inter eundem ingru-

O P V S C V L A

entibus. Quisquis itaq; hæc presterit, exposuitq;
 ubi primum urbem attigerit, ac tutum in ciuium com-
 munionem assumitur, quicumq; tandem fuerit parem ex-
 perturus honorem. Porro peior, an melior, an nobilis,
 an ingenerosus, an seruus, an liber, aut an prorsus in-
 fine sortis ex conditionis homo sit, in ea ciuitate, ne no-
 minantur quidem. Her. Hinc perspicere potes Lu-
 ciane, quod non temere, aut pro rebus ficulneis, tantos
 sudores perferam, cum adeo felicitis & exoptate Reip-
 cuius fieri concupiscam. Her. Et ego quidem harum
 rerum cōmuni tecum cupiditate teneor, atq; haud scio,
 an quicquam sit, quod perinde præ his mihi uotis expe-
 tendum putem. iam si in propinquo urbs sita foret, &
 omnium prospectui exposita, iam olim ut scis, nulla animi
 ambiguitate præpeditus, eam fuisset ingressus, inq; ea
 multū iam temporis uersando contriuisset. Posteaquā
 uero, quemadmodum uos perhibetis, nimirum tu &
 Hesiodus ille rapsodus, ualde procul hinc remota est,
 operæpretium mihi esse uidetur, ut & uiam ipsam, que
 recta nos ad urbem ducat, inuestigemus, nec minus ope-
 re & studij in duce quam optimo deligendo ponamus.
 An non ita quoq; tibi faciendum uidetur Hermotime.
 Her. Et qui nam alia ratione eo quā perueniret?
 Luc. Nonne uides igitur immensam multitudinem pro-
 mittentium & affirmantium se uia peritos esse. Multi
 enim ad hoc parati circumstant, quorum nemo non se
 indige-

indigenam esse persanctē dēerat. Ceterum non esse
 unam tantum viam, illud apparet liquido, sed innume-
 ras & ualde diuersas, nec quicquam habentes, in quo
 inter se conueniant. Nam hæc quidem ad occidenta-
 lem plagam uergit, illa ad solem exorientem, mox altera
 ad Septentrionem uiatorem ducit, altera uero rectā
 ad meridiem. Rursus, hæc quidem per florida prata, &
 molles plantas sub umbra amœna & delectabilis, ni-
 hil habens asperitatis aut difficultatis. Altera au-
 tem petricosa, & omnibus modis aspera, multum exhi-
 bens uiatoribus, cum sitis, tum ardoris, tum etiam labo-
 ris & molestiæ. Et tamen omnes illæ cum multæ sint,
 ad eandem urbem, quæ una est, tendere perhibemur,
 tametsi sint inter se diuersissimæ. Inde incredibilis ani-
 mum meum habet perplexitas & hesitantia, etenim
 in quancunq; forte fortuna incidero, uirum quempiam
 circa ingressum diuerticuli consistentem offendo, anti-
 qua Virtute & fide admirandum, statim in introitu acce-
 denti manus porrigentem, uehementerq; cohortantē, ut
 ipsius uia ingrediar, usq; adeo certatim unusquisq; illorū
 se compendiose uie gnarū esse iactat identidē. Alios ue-
 ro tota uia aberrasse, neq; unquā cōperuisse, neq; alio-
 rū insequentū duces esse posse. Tandem ubi proximū ac-
 cessero, audio & illum de uia sua magnifice pollicentē,
 aliosq; malitiose uituperantem. Ad eū quoq; modū facit
 is, qui huic uicinus est, & sic deinceps omnes reliqui.

O P V S C V L A

Hinc itaq; uiarum multitudo & diuersitas non mediocriter me conturbant, animūq; meum incertum diuerse distrahunt, maxime uero duces ipsi præter modum uociferantes, dum quisq; sua immodicis laudibus deprecatur. Neq; enim calleo in quam declinans, aut quem potissimum ex ducibus secutus, urbem accedere queam. Her. At ego te Luciane, ab omni hæsitacione liberabo. Etenim haud facile, si ijs qui ante nos idem iuueris confecerunt, fidem habueris, aberrabis. Luc. Quibus tu habendum fidem dicis? aut quem ex ducibus sequuti sunt, aut per quam uiam ingressi sunt? Iterum enim nobis sub alia forma eadem apparet animi perplexitas, à rebus ad homines translatis. Her. Quo nam modo istuc dicis? Luc. Quoniam quidem qui in Platonis uiam digressus est, & illo duce se in uiam dedit, illam haud dubie laudaturus est. Rursus qui Epicurū ducem sibi sequendum eligit, Epicuri, ita omnino alius aliam cōmendabit. Tu uero uestrā omnibus alijs præferes. Aut non ita futurum esse Hermotime credendum est? Her. Et cur non. Luc. Proinde, ab ancipiti animi perplexitate me non liberas, cum etiam nū ignorem ex uiatoribus, cui nam potissimum fides adhibenda sit. Video enim unumquemq; illorum, & ipsum & ducem eius unius tantum uie fecisse periculum, ac illam laudare affirmantem, hanc solam esse quæ perducatur ad urbem. Ego autem num uerū dicat, scire non possum

Quod

Quod enim ad finem aliquem delatus sit, & civitatem
 quandam cōspexerit, fortasse illi haud difficulter conces-
 serim. Cæterum num illam uiderit, quam oportebat, in
 cuius Repub. ego & tu uersari concupiscimus, in Co-
 rinthum Delati, ille autem Babylonem profectus Co-
 rinthum se uidisse putarit, quod quidem etiamnum mi-
 hi incertum est. Neq; enim ille qui aliquam civitatem uide-
 re statim & Corinthum uidit, siquidem non sola Co-
 rinthus est ciuitas. Quod autem omnium maxime me fa-
 cit animi incertum & ambiguum, illud est, quod sciam
 necessario unam atq; adeo ueram esse uiam, siquidē nec
 plures quā una Corinthus est, aliæ autē quoquo gen-
 tium magis uiatorem quā in Corinthum perducunt.
 Nisi quis usq; adeo delirus esset & mente captus, ut pu-
 taret, & eam quæ ad Indos tendit, & in Corinthum
 recto tramite perducere. Her. Quonam pacto hoc
 fieri posset o Luciane? cum alia, aliō tendat. Luc. Pro
 inde, o bone Hermotime, non mediocri opus est consilio
 in eligendis, cum uijs, tum ducibus. Neq; illud uulgo
 iactati prouerbij commutendum est, ut quocunq; nos
 pedes duxerint, eo inconsulto abeamus, quomodo ita
 haud dubie præcepit pro Corinthis ad Babylonios,
 aut Baſtras abiremus. Atqui ne hoc quidem ualde mihi
 consultum factu uidetur, ut fortunæ tantam rem commit-
 tamus, tanquam optimam fortasse adprehendentes, si
 cura omnem uiarum exactam peruestigationem, in unā

O P V S C V E A

aliquam quamcunq; tandē temere irrueremus. Nihil enī
 obstat, quo minus & hoc fieri possit, et fortasse iam olim
 in tāta tēporis longinquitate factū est. Haud quāq; uero
 equū esse opinor, ut tam incōsideranter de rebus adeo
 magnis spem abijceremus, aut ita in angustū coactam cō
 stringamus, uirgultea scapha, (quod aiunt) Aegeum aut
 Ionium transmittere uolentes. Neq; enim recte aut pro
 babiliter fortunam incusaremus, si sagitando & iaculan
 do non prorsus assecuta sit ueram illam uiam, unam nūm
 rum inter tot infinitas, falsas & erroneas existentem.
 Quod nec Homérico quidem sagitario concessum fuit,
 qui cum debuisset columbam arcu fixam deijcere, linea
 uincula rupit, opinor autem fuisse Teucrum. Sed enim
 hoc multo magis rationi consentaneum est, spem habere
 re multa uulnerandi, & iaculo petendi, quam omnino
 illud unum ex omnibus. Quoniam periculum non me
 diocre est, si pro recta & compendiosa uia, in unam
 ex erraticis & deuijs imprudentes incideremus, speran
 tes fortunam meliorem pro nobis electuram esse: opi
 nor autem in tali re cōparatione utendum & demonstrā
 dum esse. Neque enim promptum & facile est reuo
 care cursum, saluumq; & incolumem retrō euadere,
 si quis soluta nauī mari se seculi commiserit: uerum ne
 cessarium est, in pelago fluctuum arbitrio iactari &
 circumferri, nausentem ut plurimum, & metu per
 cussus, capiteq; marinis fluctibus grauatus. Aequum
 uero

L V C I A N I

305

vero fuerat, sub initium priusquam uela uentis permis-
 sisset, conscensa specula explorare si mare esset nauig-
 abile, & secundus flaret uentus, Corinthum nauig-
 gare uolentibus. Et per Iouem quidem gubernator
 quispian optimus summo cum iudicio illi deligendus fu-
 erat, præterea nauis satis forma conquirenda, quæ tan-
 tis fluctibus & cursui par esse potuisset. Her. Est
 quidem Luciane, quod dicis non improbandum. Ve-
 rum enim uero hoc satis certo scio, quod si etiam per
 circulum omnes ad unum accesseris, non tamen alios
 inuentes, neque duces meliores, neque gubernatores
 maiori peritia præditos quam Stoicos. Atque si ani-
 mus tibi est aliquando Corinthum perueniendi, illos
 sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis
 restigio incedendo, alioqui frustra hanc uiam tenta-
 bis. Luc. An non sentis o Hermotime, commu-
 ne quiddam te docuisse, haud dubie enim hoc ipsum
 dixerit, & quisque qui communem cum Platone uiam
 ingreditur, & qui Epicurum ducem sequitur: insu-
 per & alij, me uidelicet Corinthum nunquam uentu-
 ram, nisi cum illorum aliquo itinere memet accingam,
 ita ut necessarium mihi esse uideam, aut omnibus sine
 discrimine credere, quod absurdissimum est, aut omni-
 bus uoxa diffidere, quod quidem multo tutissimum
 esse opinor, donec uera pollicentem inuenerimus.

Age uero, si quemadmodum nunc ignarus sum, etiam-
 num certum nō habens, qui nam ex omnium philosophan-
 tium ordine et numero uerum diceret, uestre scēe me
 addicerem, habita tibi fide uiro amico et familiari, attē-
 men Stoicę saltem philosophię perito, tantumq; unicā
 illam uiam ingresso. Postea uero Deorum aliquis ab inse-
 ris in uitam reuocaret Platonem et Aristotēlem, prete-
 rea etiam alios omnis generis philosophos. Illi autem cir-
 cumstantes interrogarent, et per louem quoq; in ius
 pertractum contumelię accusarent, dicentes, Quid ue-
 ro passus es optime Luciane, aut a quo persuasus Chry-
 sippum et Zenonem nobis qui multo ante fuerimus pro-
 posueris, homines heri et paulo ante natos, cum nos
 neq; sermonis participes feceris, neq; prorsus quę loqua-
 mur tentaris. Quod si hæc ab illis dicerentur, quid nam
 illis responderem? An satis mihi fore existimas, si dixe-
 ro me ab Hermotimo uero familiari ita persuasum esse?
 Atqui dicerent sat scio, nos uero Luciane, quis ille sit Her-
 motimus iuxta cum imperitis ignoramus, sed neque ille
 nos nouit. Quare æquum non fuit omnibus in totum re-
 pudiatīs nos in dicta causā condemnare, fidem dāntem
 uiro unicam tantum in philosophia uiam, sed neq; illam
 fortasse exacte satis perspectam habenti. Sed enim legū
 conditores o Luciane, ad hunc modum non imperant fa-
 ciendum iudiciis, nimirum ut altero tantum audito,
 alteri facultas pro se loquendi ea quę ex usu suo esse in-
 tellexerit

L V C I A N I

Intellexerit non concedatur: Verum utrunq; iuxta audien-
 tium esse prescribunt, quo facilius diuersis sermonibus
 inter se examinatis & perpensis, quæ uera; quæ falsa
 sint inuenire queant. Quod nisi sic factitatum fuerit,
 permittit lex adpellandi libertatem, ut in aliud iudicium
 ea transferantur, quæ illos loqui par est. Aut si quisquam
 fortasse illorum me interrogaret, Dic mihi inquitens o Lu-
 ciane, si quis Aethiops, qui nunquam alios homines con-
 spexisset, quales nos sumus, propterea quod nunquam
 peregre extra patriam profectus sit, in quadam corona
 & conuentu Aethiopum pertinaciter affirmaret, dice-
 retq; nusquam gentium homines albos aut flauos repe-
 ri; neq; ullius alterius coloris quam nigros, nunquid
 alijs fidem suis dictis faceret? Diceret autem ad illum quis-
 quam ex senioribus Aethiopibus, Tu uero unde hæc co-
 gnita & explorata affirmas audacissime, neq; enim unquam
 nobis suscepta ad externos populos profectioe peregrina-
 tus es, neque per Iouem qualia apud exterarum natio-
 nes sint unquam peruestigasti, aut presens oculorum te-
 stimonio didicisti. An uero hunc senem non recte & gra-
 uiter sentire predicarem? Aut quid tu consilij in mediâ
 adfers Hermotime? Her. Imo uero tuæ sententiæ as-
 sentior, iustissime enim mihi uidetur eius temeritas ita
 posse compesci. Luc. Et quidem mihi o Hermotime.
 Ceterum quod posthac dicturus sum, quomodo tibi me
 cum conueniat, scire non possum. Mihi quidem & illud

iam ualde persuasum est. Her. Quale nam illud est?
 Luc. Nempe ut ille probabili inductione inferret dictu-
 rus, ergo absurde propositus est nobis quispiā Luciane,
 qui saltem Stoicorum placita calluerit, quemadmodum
 amicus ille tuus Hermotimus. Cum autem nunquā pere-
 gre profectus, neq; ad Platonis Academiā se contulerit,
 neq; apud Epicurum diuerterit, neq; omnino cum alio
 quoq; familiaritatē contraxerit. Itaq; si dixerit, nihil ita
 pulchrum, aut ita uerum inueniri apud omnes reliquos,
 qualia Stoicorum sunt, & quæ ab illis asseruntur, an non
 iure optimo temerarius & audax tibi uideri debeat, de
 omnibus definiendi & pronunciandi auctoritatem sibi
 sumens, maxime uero cum tantū unius sectæ peritus sit,
 neq; unquā ex Aethiopia, uel alterum pedē protulerit.
 Quid uero existimas illi respondendum esse? Num ueris-
 simam illud nos uidelicet Stoicis addictos illorum philoso-
 phiam perdiscere, iuxta quam dignū putemus philoso-
 phari. Neq; tamē nobis obscura sunt ea quæ dicuntur ab
 alijs. Siquidem præceptor noster & illa inter differendū
 proponit, refellēs subuertensq; illa satis argute. Nū uero
 existimas hoc responso audito, tacituros esse Platonicos
 & Epicureos, tum etiam alios? An non in risum soluti
 iure optimo ad me dicerent, qualia nā facit familiaris tu-
 us Hermotimus o Luciane? qui dignatur aduersarijs de re-
 bus nostris fidē habere, prorsus existimans, eiusmodi esse
 omnia nostrata, qualia ipsi falso confingunt et dictitāt,
 quorum

L V C I A N I

703

Quorum aut ipsi imperiti sunt, aut ipsam ueritatem de in-
 dustria celantes obfuscant improbi. Aut igitur si uiderit
 aliquem ex athletis exercentem se priusquam in harenam
 descenderit, calcitrantem in arena, aut pugnis inanem quam-
 piam plagam inferentem, quasi cederet aduersarium,
 illi ideo statim proclamabit praefectus certaminis esse in-
 uincibilem? Aut non potius existimabit per facile ex iu-
 uenem esse, ita pueriliter et iuueniliter Thrasonem glori-
 arum plenum agere, nullo aduersario illi repugnante: et
 ipsam autem uictoriam tunc primum decernendam esse,
 quando aduersarium fortiter deuictum prostrauerit,
 et superior certando euaserit, altero lassitudine con-
 fecto, alioqui uero nequaquam. Proinde, neque Hermo-
 timus ab his quibus praefectores sui aduersum nos ab-
 sentes, in umbra dimicant atque digladiantur, illos ui-
 ctiores esse putet, aut ea quae à nobis asseruntur, tam si-
 ne negotio posse refelli, aut subuerti. Quoniam illud
 persimile esset puerorum aedulis, quos illi ut infirmas
 perire solent, ita protinus subuertunt ac diruunt. Aut
 per locum etiam his, qui exercitio sagutandi sunt oc-
 cupati, qui stipulis quibuscumque colligatis, et super
 eorum fixis, nec ita procul positis emisso telo iaculan-
 tur: ac si quando forte fortuna collumantes scopum te-
 nuerint stipulasque praefixas iaculo penetrauerint,
 ilico exclamant, quasi re magna peracta, si telum per
 fumenta euolarit. Ceterum nequaquam ad hunc modum

Persæ facere consueverūt, sed neq; Scythæ quotquot illo-
 rum arcu, & arte iaculandi præcellunt: uerum initio
 ipsi equis insidentes, obequitando emittunt iaculum.
 Deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu colli-
 mant; nō stabilia aut sagittam expectantia donec incide-
 rit, sed cum plurimum fugientia, nempe feras, & ma-
 xime uolucres ferunt. Quod si nonnunquam scopus
 quoq; ferendus est, emittit teli firmitate et impetu, lignū
 transuersim obiectum aut scutum bouinis corijs conse-
 ctam præponentes, transfigunt: at tunc quidem bonam
 spem habēt, fore, ut eorum tela etiam per arma ubi usus
 erit penetrent. Quapropter ò Luciane, dic nostris uerbis
 Hermolāno, præceptores eius sarmentorum seu stipula-
 rum fasciculos, propositos telis petere: deinde ambitio
 se gloriari homines armatos se deuicisse: insuper aduer-
 sus imagines nostras depictas pugilum more depugnare
 quibus etiam, ut par est, superatis nos prostratos esse exi-
 stiment. Atqui unusquisq; nostrum ad illos dicere posse-
 mus, quod ab Achille dictum est de Hectore, ille meam
 haud quaquam galeam, cristasq; comantes aspicere au-
 debit. Hæc quidem uno ore dicturi sunt omnes, singula-
 rum autem alia alia. Plato haud dubie mihi uidetur ali-
 quid narraturus, eorum quæ facta comperit in Sicilia,
 quorum non pauca habet comperta. Siquidem perhibēt
 Gelont Syracusiorum tyranno os fuisse putridum, infe-
 ctumq; graueolentia, id quod per multum temporis illū
 latuit.

tūit, cum nemo auderet ob hoc ipsum reprehendere vi-
 rum præpotentem Tyrannide, donec illi mulier peregrina
 adducta, rem ut se haberet, sumpta audacia exposuis-
 set. Quare ille inflammatus iracundia, irem suam ac-
 cessu, grauiter cum ea expostulans, quod illi non palam
 fecisset foetidi oris graucolentiam, cum eius uiciose ani-
 me probè fuisset conscia. illa uero orant sibi habendā
 esse ueniam, propterea quod nunquā antea ullum ali-
 um uirum sit experta, neq; cum quoquā tam prope cō-
 gressa; ita ut pro certo putarit in uniuersum omnes ui-
 ros, non aliam animam ore exhalare. Itaq; Hermotimus
 quia cum solis Stoicis cōmeritium habuit, protuldubio di-
 ceret Plato, non iniuria nescius est, qualia nam aliorum
 sint ora. Non dissimilia fortasse et Chrysippus diceret,
 et his etiam multo plura, si illo indemnato et indicta
 causa relicto, ad Platonis Academiam à quodam eius os-
 secla persuasus me reciperem. Iam, ut tandem paucissi-
 mis uerbis totius rei summam complectar, ita statuo, dū
 quidem in incerto fuerit, quæ nam uera sit secta philoso-
 phandi, nullam esse eligendam, propterea quod non ca-
 deat contumelia, si hac electa, aliam neglexerit. Her-
 per societatem domesticam Luciane age, Platonem qui-
 dem et Aristotelem, quim etiam Epicurum, et alios mis-
 sos faciamus. Neq; enim ex dignitate mea est, ut aduer-
 sus illos ego confucter. Ceterum nos duo, ego inquam
 et tu, accurate discutiamus, num res philosophica tale

quiddam sit, cuiusmodi ego esse affirmo. Aethiopi autem,
aut Gelonis uxoreculam, quorsum nam opes erat, ex Sy-
racusis usque ad nostrum colloquium accersere? Luc. Sanè
illos quidem missos faciamus, quandoquidem tibi ad nos-
tram disceptationem, parum utiles et superuacanei uisi
sunt. Tu uero dic modo, appares enim similis quiddam ad-
mirandi dicturo. Her. Mihi equidem prorsus uidetur
Luciane, oibus modis fieri posse, cum, qui tantummodo Sto-
icorum dogmata perdidicerit, ex illis ad unguem cognitis
uerum nosse, tametsi aliorum decretis posthabitis neque
quam singula perdiscendo excusserit. Considera uero,
tecum ad hunc modum ratione inuta, si quis hoc tantum
ad te dixerit duabus dyadibus numerum quaternarium ab-
solui. Ergo tibi iam circueundum est, et uiritem exqui-
rendum ab alijs omnibus, quotquot arithmeticae non sunt
rudes, ne forte quispiam inter illos sit qui dicat, bis duo-
bus quinque aut septem constitui? An non ilico tibi planum
sit eum uirum uera dicere? Luc. Ilco quidem, o Her-
motime. Her. Qui igitur tibi fieri posse non uide-
tur eum, qui solum in Stoicorum scholam inciderit ue-
ritatem dicentium, illorumque sermonibus plane persua-
sum, aliarum non amplius egere ductu et auspicijs, cum
certus iam factus sit, nunquam fore, ut quatuor quinque
fiant, non si infiniti Platones, aut Pythagorae diuersum
affirmauerint. Luc. Nihil aduersum, quod aiunt,
dicis, o Hermotime, cum ea quae omnibus iamdudum
sunt

Sunt certa & persuasa, rebus dubijs & incertis assimila-
 re nō dubites, longe lateq; inter sese dissidentia. Quid
 autem respondes? esse ne aliquem quo cum tu sermo-
 nem sociaris contendentem duas dyadas coniunctas, aut
 septenarium aut undecenarium numerum constitueret?
 Her. Haudquaquam ego, nisi fortasse per insaniam
 deliraret, negans ex his non nisi quatuor excrefcere.
 Luc. Quid autem incidisti ne aliquando (& per
 Gratias uerum dici uolo) in Stoicum aliquem, & Epi-
 curum, de rerum principijs, & bonorum fine inter se
 non dissidentes? Her. Nunquam. Luc. Proin-
 de etiam atq; etiam uide, ne tuis falsis & euandis ra-
 tionibus me fraudulenter decipias, maxime uero ami-
 cum tuum existentem. Cum enim nos subinde quera-
 mus, qui nam in philosophiae studijs uera loquantur, tu
 nihil cunctatus hoc praecipuum Stoicis attribuisti, di-
 cens, illos esse, qui bis duo quatuor esse statuerint, quod
 quidē obscurum est, num ita se res habeat, fortasse enim
 dicerent, Epicurei, aut Platonici, uestram hanc esse com-
 positionem, nos autem quinque, aut septem illa esse dici-
 mus, An non uidentur hoc ipsum tibi egregie prestare,
 cū uobis hoc solum quod honestum est bonū esse putan-
 tibus, Epicurei uoluptatē summū bonū esse statuunt. Et
 cū uos pertinacissime cōtendatis oīa esse corporea, Pla-
 to tamē eius opiniois est, ut censeat in rerū natura, non
 nihil quoq; esse incorporeum. Et quod primo loco dixi,

nimium diuide illud quod in dubio uersatur tanquam in-
 nime dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradi-
 disti. Iam cum alij hoc sibi uendicent, dicantq; illud esse;
 sane ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porro au-
 tem si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos uere
 autumare, bis duo esse quatuor; alijs mea quidem senten-
 tia conticescendum est. Quamdiu uero ea de re inter
 ipsos contentiose digladiantes anceps est controuersia,
 omnes ex æquo audiendi sunt, aut compertū habere uide-
 ri nos ad gratiam ferre iuditiū. Her. Non uidere mihi
 Luciane intellexisse quid dicere uoluerim. Luc. Ergo
 crassius & manifestius explicandū tibi erit aliud quippiā
 dicturo, tantū uide ne tale aliquid dehinc adducas. Her.
 Scies actutū cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim du-
 os aliquos in Aesculapij, aut Dionysij sanum ingressos,
 deinde phialam quandam ē rebus sacris esse sublatam,
 atq; deperditam, haud dubie iam summopere necessari-
 um est, ut ambos inuestigatione habita perscrutemur,
 uter nam illorum phialam in sinu abditam habeat.
 Luc. Maxime. Her. Omnino autem alterum habe-
 re necesse est. Luc. Et cur non, siquidem deperdita
 est. Her. Proinde, si apud priorem amissam phialam
 inueneris, alterū nequaquam excundum esse putas, iam
 enim palam est illam non habere. Luc. Sane palam
 est. Her. Esi in prioris sinu reperta non fuerit, alter-
 um habere sane consentaneum est, neq; hic longa per-
 scruta

scrutatione opus est. Luc. Certe enim habet.
 Her. Ergo nos quoque si apud Stoicos phialam iam
 inuentam habemus, alios perscrutandos esse superuacu-
 um & indignum existimamus, habentes quod dudum
 tantopere querebamus, aut quam ob rem inani labore
 vos ipsos amplius defatigamus? Luc. Nullius pro-
 fecto gratia, si reperta phiala penes vos fuerit, illaque
 incerta pro certo compertum habetis, illud ipsum esse,
 quod erat deperditum, aut plane uobis cognitum est
 donarium. Iam uero o amice, non saltem duo sunt,
 qui templum ingrediuntur, ut necessarium sit alterum
 habere rem furto subtractam, uerum profecto illorum
 magna est copia. Deinde non minus obscurum est,
 quid illud tandem sit, quod deperditum est, num phia-
 la quaequam, num scyphus, num corona. Quotquot enim
 sacerdotes sunt, subinde alius aliud esse affirmat, quip-
 pe qui neque de ipsa materia unanimiter consentiunt, ue-
 rum hi ex aere, alij ex argento factum, partim autem au-
 reum, partim uero argenteum illud esse dicunt. Itaque
 plane opere pretium esse uides, detractis uestimentis
 omnes in templum ingressos exui, si animus est rem
 quassam inuenire. Quanquam enim apud primum au-
 rea phiala tibi reperta fuerit, nihil secus tamen & cae-
 teri pari opera sunt exeundi. Her. Quam ob rem ue-
 ro Luciane. Luc. Propterea quod incertum sit,
 num phiala illud ipsum sit, quod erat amissum. Tamen si

uero & hoc uno ore omnes confessi fuerant, baud ta-
 men omnes auream fuisse Phialam confirmabunt. Por-
 ro autem ut maxime inter omnes constet auream Phia-
 lam esse amissam, tamen ne sic quidem alios perseru-
 tandi finem facies, neq; enim tibi constabit, num Dei
 sit illa ipsa, aut non reputas infinitas esse Phialas aure-
 as. Her. Sane censeo. Luc. Igitur omnibus mo-
 dis necessarium est perscrutantem omnes accedere, &
 illis quæ apud quenquam inuenerit in medium deposti-
 tis, conijcere, quid nam ex eisdem diuinum donarium
 potissimum sit existimandum. Etenim quod omnium
 maxime dubio inuoluit animum, illud est, quod unus-
 quisq; exutorum aliquid apud se habeat, hic scyphum,
 ille phialam, alius coronam, & hic quidem ex ferro
 fabricatam, alter autem auream, tertius argenteam.
 Nondum uero clarum est & perspicuum, num hæc
 sit res sacra quod habetur. Quare magnam tibi impo-
 sitam esse uides necessitatem dubitandi, quem nam ex
 tanto numero sacrilegij insimules. Vbi uero omnibus
 essent paria & similia, iuxta foret incertum cognitu,
 qui nam diuina donaria sustulisset, sunt enim harum re-
 rum possessiones etiam priuate. Ceterum ignorantie cau-
 sam unam esse arbitror, quod nullo titulo inscripta sit
 deperdita phiala. Ponamus enim amissam esse Phia-
 lam, quæ si Dei nomine, aut eius qui illam templo dica-
 tam consecrauit, foret insignita titulo, minori in perseru-
 lando

tando labore defatigaremur, & ea quæ in scriptum
 la notata foret reperta, finem faceremus alios excundi
 & perturbandi. Opior autem Hermotime, iam te se-
 penumero gymniciis certaminibus interfuisse. Her-
 mot. Et recte quidem opinaris, iam enim per sepe
 interfui. Luc. Nunquid igitur etiam aliquando iux-
 ta Athlothetas consedisti? Hermot. Per Iovem
 nuper in Olympijs leuum latus iudicum sedendo clau-
 debam, Euandrida Elei filio inter ciues suos specta-
 culum mihi præoccupante. Cupiebam enim singu-
 la propius inspecta cognoscere, quæ fierent circa iudi-
 ces. Luc. Proinde, etiam illud exploratum habes,
 quæ sortiendi ratione uti soleant, cui nam cum quoq;
 luctandum, aut Pancratio decertandum sit. Her. Pla-
 nè perspectum habeo. Luc. Longe itaq; promptius
 & melius tu expedies, qui ista propius & curiosius sis
 contemplatus. Her. Apud priscos quidē præsidente
 in certaminibus Hercule, laurea folia. Luc. Ne mi-
 hi queso priscorum instituta percenseas Hermotime,
 sed quæ ipse coram conspexisti cedo. Hermot. Ini-
 tio quidem urna argentea Deo sacra in medium pro-
 ponitur, in eam parue quedam sortes conijciuntur,
 sebacea ferme magnitudine literis inscriptæ. Inscribun-
 tur autem duæ utraq; uidelicet litera α, deinde in alte-
 ras duas scribitur β, mox in alias γ, ac deinceps iux-
 ta eandem rationem inscribuntur, & reliquæ pro nu-

vero athletarū, si plures fuerint, ita ut semper binæ sor-
 tes iisdē sint insignitæ literis. Accedit deinde quisq; ex
 athletic susceptis uotis Ioui supplicans, immissaq; in ur-
 nam manu, unam ex sortibus extrahit, & post illum
 alius. Quibus singulis assistens flagellifer protensa
 manu obstat, ne legantur literæ, quæ à singulis extra-
 ctæ sunt. Ceterum ubi iam singuli singulas sortes ha-
 buerint, tum demum Alytarches, ut ego opinor, aut
 unus ex iudicibus, neq; enim amplius memoria teneo,
 circumeundo contemplatur, & explorat sortes in circu-
 lo consistentium. Atq; ita cum quidem, qui & habuerit,
 cum altero sortem & inscriptam habente, aut luctu, aut
 Pancratio decertaturum committit. Deinde pari ratio-
 ne etiam cum qui & habet extractum cum altero eius-
 dem literæ, qui tenor committendi seruatur, etiam in
 alijs consimilium literarū sortes habentibus. Et hæc est
 ratio componendorū athletarū numero illorū equali seu
 pari existente, nimirū si octo aut quattuor, aut duodecim
 illorū fuerint. Quod si dispares accesserint, quinque uideli-
 cet, aut septem seu nouem, tum litera quæpiam superua-
 cua sorti inscripta, una cū alijs in urnam mittitur, non
 habens literam sibi respondentem. Quicumq; ergo il-
 lam extrahendo consecutus fuerit, alijs ad ultimum usq;
 præsidet, expectans donec alij finitis certaminibus de-
 certauerint, neq; enim habet literam suæ oppositam.
 Estq; illa non mediocris athlete felicitas, quippe qui
 adhuc

adhuc viribus integer, cū defessis congressurus sit. Luc.
 iam quidem paulisper interquiesce, etenī illud est, cuius
 egebam maxime, ergo illorum iam novē sunt, omnesq;
 immissa in urnam, manu sortem extraxerūt, tu vero age
 iam circumcundo (prospectatore enim certaminis iuda-
 cas officium tibi deferam) contemplare literas. Haud
 quāq; enim credo prius te cogniturum, quis ex illis prae-
 ses dicendus sit, quam ad omnes veneris, et illos inter
 se composueris. Her. Quorsum vero ista dicis Luci-
 ane. Luc. Horsum videlicet, quod nullo modo fieri
 posse videatur, ut ilico reperiatur litera illa declarans
 praesidem, fortasse enim inuenire potes literam, incertus
 tamen eris, num illa sit, neq; enim ulla exceptione prae-
 dictum est κ, aut μ, aut ι, fore eam literam, quae prae-
 sidem sit constitutura. Atqui ubi in α incideris, alius α ha-
 bens tibi querendus est, quo inuenio, illos inter se ad cō-
 grediehūm componis. Deinceps in β prolapsus alterū
 rum β ubi sit studes inuestigare, quod inuento aduer-
 sum est. Ac illa quidem agis cum cæteris omnibus donec
 ille tibi relictus fuerit, qui solitariam habuerit literam,
 nullum aduersarium indicantem. Her. Quid autem
 si ad illum forte fortuna prima, aut secunda uice delatus
 fueris, quid tum faciendum tibi uidetur? Luc. Nihil
 equidem, uerum tu graecorum iudex, scire possim quid
 factururus sis, an actutum eundem pro praeside sis procla-
 matorus, aut potius putes omnes in circulo necessario ac

et dandos, & inspiciendos esse, non usquam consimilis
 penes aliquem relictæ esset lucra, ita ut nisi omnium for-
 tes uirum tibi inspectæ fuerint, nunquam cognosces
 præsidem. Her. Atqui per facile scire possum Lucia-
 ne, nouem illorum existentibus. Etenim si ε, primo aut
 secundo loco inuenero, planè certus sum eum fore præ-
 sidem, qui eo sortem inscriptam habuerit. Luc.
 Quo nam pacto ò Hermotime? Her. Ad hunc quæ-
 dem modum, illorum enim duo α habere certum est, cō-
 similiter etiam alij duo β, sibi uendicant. Iam cum ad-
 huc quatuor sint reliqui, duos illorum γ, alteros δ,
 extraxisse, dubium non est. Et iam quatuor literæ in
 octo athletas distributæ & absumptæ sunt. Pro certo igitur
 constat tantummodo superesse ε, quod qui extraxe-
 rit, præses haud dubie constituitur. Luc. Vtrum
 igitur Hermotime, collaudem ne ego te ob singularem
 ingenij tui industriam, an placet, ut ea refellam, qui-
 buscunque tandem probabiliter contradici posse reor?
 Her. Ita per Iouem: uehementer enim animi pen-
 deo, etiam atque etiam cogitans, quid nam his ratione
 probabili possis contradicere. Luc. Equidè tu, quem
 admodum literæ pinguntur ex ordine dixisti, ueluti pri-
 mo loco α ponitur, secundo β, ac deinceps alia secun-
 dum illarum seriem, usq; ad unam illam in qua termina-
 tur athletarum numerus. Et sanè facile assentior tibi ita
 fieri in Olympicis certaminibus. Quid aut si nō seruat
 lucra

literarum ordine quinq; ex omnibus indiscriminatim eli-
 geremus, uidelicet ipsum χ ; deinde σ , mox ζ , postre-
 mo κ , & θ . Quatuor itaq; literæ octo sortibus inscri-
 bentur, ipsum autem ζ super nonam solum, quo præ-
 ses nobis indicabitur. Quid ergo iam facies statim sub-
 initum literula ζ , inuenta? Quomodo uero cognosces
 præsidem existentem cum qui illam habuerit, nisi omnes
 accedens, nihil huius simile inueneris? Neq; enim tibi
 integrum erit, quemadmodum nunc ex illarum ordine
 cognoscendi præsidis coniecturam facere. Her. Rem
 arduam ex me interrogas, ad quam ut tibi respondeam,
 mihi promptum non est. Luc. Age si placet hoc ip-
 sum alia ratione considerandum tibi proponam. Quid
 si nullis literarum figuris, sed signis quibusdam & chara-
 cteribus sortes connotarentur, cuiusmodi permulta lue-
 tarum loco depingunt Aegyptij, puta homines caninis,
 aut leoninis capitibus. Aut illa quidem, si uidetur, missa
 faciamus, cum sint peregrina & exotica, & à nostro in-
 stituto prorsus aliena. Age uero simplicia illa & unifor-
 miter sortibus inscribamus, quæadmodum fieri potest assinu-
 lantes, nimirum binis sortibus hoïes, deinde binos equos
 alteris binis, mox duos gallos, postremo duos canes. Por-
 ro nonne tanquam præstantissimæ leonis imago insculpta sit.
 Proinde, si mox inuito in sortem leoninam ferentem imaginem
 incideris, quibus nam cōiecturis persuasus, dices eam esse
 qua præses designatur, nisi oēs accurate circumspicendo

perlustraueris, num quis etiam alius præter hunc adsit habens sortem leoniferam. Her. Nihil habeo. Luciane, quod tibi ad hæc respondeam. Non iniuria, neque enim uideo, quid possit apte respondi, adeo, ut si animū induxerimus, aut eum inuenire, penes quem sacra sit phiala, aut quæ inter athletas præsidis loco habendus sit, aut cuius ductu & auspicio felicissime in Corinthum urbem illam florentissimam peruenire queamus, omnes necessario accedendos esse putem, summaq; diligentia detractis uestimentis, omnibus tentatis solertissime exquirendos, etenim uix etiam sic ueritatem indagantes peruestigabimus. Quod si quis mihi unquam futurus esset consiliarius fide dignus super rebus philosophicis, contendens omnino operam esse nauandam philosophiæ studiis, ille demum solus erit, quem eorum quæ dicuntur ab omnibus, ad unguem peritum esse cognouero. Reliquos autem omnes ut inutiles, & nulla re dignos contemnā nihil fidei illis habiturus, donec etiā unus fuerint nescij, quæ fortasse ex illis esse possit omnium optima. Neq; enī si quis adducto homine formoso dicat, hunc ex omnibus hominem esse formosissimum, statim ille suis uerbis mihi fidem facturum est, ut credam eum uera loqui, nisi certum habuero, omnes hoīes illi uisos esse: fieri enim fortasse potest, ut hic homo non sit contemnendæ elegantiae: qđ aut summæ sit inter omnes formæ & uenustatis, scire haud quaquam possum, nondum uisis omnibus. Nos porro

porro non formoso tantum egemas, sed formosissimo;
 quem nisi inuenerimus, parum sudatum, et nihil actum
 esse putabo. Non enim contenti erimus, in qualemcūq;
 tandem amabilis et honeste formæ hominem incideri-
 mus; uerum summam illam, qua maior esse non potest,
 formæ elegantiam peruestigamus, quam necessario unā
 esse negare non potes. Her. Vera sunt hæc. Luc.
 Quando ergo aliquem mihi produces, totius in philoso-
 phia itineris peritum, quemq; ea non fugiant, quæ cum
 à Pythagora, tum à Platone, præterea quæ ab Ariston-
 tele, Chrysippo et Epicuro, alijsq; omnibus dicuntur
 et affirmantur. Deniq; , qui una uia ex omnibus electa
 experimento edoctus pro certo compertum habeat, eam
 solam esse uiam quæ recta ducat uatores ad felicitatem
 tanto perquesitam. Etenim, si talem quempiam queren-
 do consecuti essemus, desineremus nos molestis onerare
 negotijs. Her. haudquaquam Luciane eiusmodi uir
 inuentu facilis est. Luc. Quid igitur facimus Her-
 motime, neque enim animus abiiciendus est, propterea
 qd' eiusmodi dictis inopia in præsentia laboramus. Ergo
 illud aggrediamur, quod factum mihi uidetur multo con-
 sultissimum et tutissimum, ut quisq; ab initio exorsus,
 omnes sectas percurrat, eaq; accurata et diligenti inda-
 gine consultando examinet, quæ dicta sunt ab omni-
 bus. Her. Quantum quidem tua uerba intelligo, ita
 factu opus esse uidetur, nisi quod illud quod non multo

ante à te dictum est, cum his mihi pugnare uidetur, uide-
 licet arduum et graue esse, cum qui uni uia iam sese tra-
 diderat expansis denuo uelis recurrere. Quomodo enim
 fieri potest, ut is qui in priori iam occupatus detinetur,
 reliquas onthes percurret. Luc. Illud equidem pau-
 cis tibi expediam, nimirum Thesei institutum imitabi-
 mur, filoq; à tragica illa Ariadne accepto, nullum
 non Labyrinthū ingrediemur nec dubito quin sine nego-
 tio tantum ductu fili ita nobis licebit regredi. Her.
 At unde tandem nobis illa Ariadne comparebit, aut unde
 de filum parabimus? Luc. Bonum habe animum et
 amice, iam enim uideor mihi reperisse, cuius ductum
 sequuti haud dubie egrediemur. Her. Quod nam
 igitur illud est? Luc. Certe meum non est quod
 dicturus sum, sed cuiusdam ex sapientibus uiri summi,
 nempe illud, sobrius esto, et memento diffidendam esse.
 Etenim, si minime leuiter et facile persuasi, quibusuis
 auditis fidem habuerimus, sed more iudicum, alijs
 quoque fandi copiam concesserimus, fortasse haud diffi-
 culter horum Labyrinthorū inextricabiles errores effu-
 giemus. Her. Bene sanè dicis, illud quoque nobis
 faciendum intellego. Luc. Videlicet, ceterum ad-
 quem illorum omnium primum nos conferemus? aut
 non permagni illud interesse putas? Ab eo tandem qui
 cunque sit incipiamus, nempe à Pythagora, quandoque
 deum

dem ita cecidit. Quantum uero temporis statuimus om-
nibus Pythagoricæ philosophiæ, placitis perdiscendis
suffecturum? Volo autem annos, in quibus subinitium
Pythagoricæ sectæ candidatis consilescendum est, ex-
cipi. Opior omnino cum illis quinque satis fore trigin-
ta, aut ad minimum omnibus modis uiginti peropus
est. Her. Ponamus ita esse, deinceps uero toti-
dem alij Platoni concedendi sunt, ac mox nihilo pau-
ciores Aristoteli. Luc. Non pauciores profecto.
Her. Chrysippo autem quot impendendi sint, non est
quod multis te interrogem. Iam enim certus, antea ex
te audiui quadraginta uix suffecturos esse. Luc. Ita
sanè. Deinde Epicuro & alijs. Quod autem non nim-
um illis tribuere uidear, hinc perdisces facillime, apud
animum tuum considerando, quot nam sint octogenarij
cum Stoici tum Epicurei, atque etiam Platonici ingenue
fatentes, nondum cuncta suæ sectæ sibi esse explorata
& cognita, ita ut in disciplinarum cognitione, nihil
in ipsis desiderari queat. Quod si alij in hoc tergiuer-
sari uidentur, non tamen, ut opinor, hoc negabit Chry-
sippus & Aristoteles & Plato. Potissimum autem præ-
cunctis Socrates, illis certo non postponendus, qui om-
nium testimonio professus est, se non tantum omnia,
sed in uniuersum nihil nosse, aut hoc tamen se sci-
re, quod nesciret. Computemus igitur subducta ratione

O P V S C V L A

ab initio, viginti Pythagoræ attributi sunt, deinde toti-
dem alij Platoni, mox nihilo pauciores alijs cōcessimus.
Quot ergo in summa isti sunt anni simul comprehensi,
si decem saltem in philosophia disciplinarum sectas con-
stituerimus. Her. Plures quàm ducenti o Luciane.
Luc. Ergo si tibi consultum factu videtur, quarta pars
annorum auferatur, saltem quindecim studijs nostris sa-
tisfacere putantes, aut omnino partem dimidant. Her.
Tu quidem multo melius hac de re quid faciendum sit,
statues. Ego hoc probè perspicio, perquàm paucos ad
hunc modū omnes sectas percursuros, tametsi statim ab
incunte pueritia philosophiæ studium exorsi fuerint.
Luc. Quid autem faciendum suades Hermotime, cum
ita se res habeat? An subuertenda & refellenda ea existi-
mas, quæ iam ante haud dubitanter confessi sumus, nemi-
nem videlicet unquàm electurum, id quod ex multis om-
nium est præstantissimum, nisi omnium facto pericu-
lo singula degustauerit. Adeo, ut qui magistra experien-
tia delectum non habuerit, ei oraculo magis aut respon-
so Veritatem inuestigandam esse. An non istiusmodi
inter nos dicta sunt? Her. Sanè. Luc. Proinde
summopere necessarium esse video, tantum temporis
nos ætatem agere, si unquam omnibus pertentatis recte
eligere consilium est, tamq; acto delectu philosophiæ in-
cumbere, quæ percepta & cognita felicem uitam uiue-
re queamus. Prims uero quã ita fecerimus, in tenebris,
quod

Quod aiunt, saltaremus, in quaecunq; inciderimus illo
 pede impingimus. Et quodcunq; primum in manus
 nobis uenerit, illud quod quaerimus esse existimabimus,
 propter ueritatis ignorantiam. Quod si etiam maxime
 bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamen
 nunquam sciemus, num id sit quod tantopere à nobis
 questum est. Sunt enim non parum multa his ipsis si-
 milia, singulis affirmantibus hoc ipsum esse multo omni-
 um uerissimum. Her. Haud scio, ò Luciane, quam mi-
 bi uidere argumenta persuasionis bonarumq; rationū
 plena inter disputandum producere, uerum enim uero
 non mediocriter me perturbas ista differendo, nimiumq;
 argute & anxie disquirendo, quod ad rem parum atti-
 net. Fortasse autem uideor etiam inauspicato hodie pe-
 dem domo extulisse, cum egressus tibi obuiam uenerim,
 qui me prope spel portum consistentem, inuitabilem
 animi desperationem iniecasti ueritatis inuentionem im-
 possibilem esse ostendens, tantum uidelicet temporis re-
 quirentem. Luc. Cur ergo hoc ipsum, ò amice, non
 multo iustius num patre tuo Menecrate, & matre tua
 quodcunq; tandem illi nomen fuerit, neq; enim teneo, ex-
 postulas? aut potius cum natura omnium nostrum pa-
 rente, quod te quoq; non ut Tithonum annosum & lon-
 gaeuū constituuerit, sed praefinito destinari homini ui-
 tam etiam longissimam centum annorum numerum nō
 excedentem. Ceterum, ego tecum consyderando respice

vi, quod è disputatione nostra potissimum potuit elicit.
 Her. Nequaquam, uerum tu semper quidem conuictor
 es, atq; haud scio q: inam factum sit, ut tu extrema
 odio habear philosophiam, eosq; qui sapientie studia
 sunt addicti salibus & dicerijs delusos naso suspendas.
 Luc. Cuiusmodi nam res sit Veritas o Hermotime, uos
 longe melius & promptius, qui sapientia ornati estis, ex
 pedietis, nimirum tu & preceptor tuus. Ego saltem hoc
 me planè scire arbitror, hanc non nimum auditu iucun
 dam, & dulcem esse mortalibus, quoniam longe lateq;
 mendatio est inferior & uilior. Est enim hoc apud homi
 nes multo in speciem formosius & præcellentius, atq;
 hoc nomine quoq; auditu iucundius & dulcius. Illa uero
 quia nihil in se habet insinceritatis aut adulterini, cuius
 sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter ho
 mines, eamq; ob rem plerisq; intolerabilem adfert mola
 suam. Quemadmodum & tu nunc indignaris, nec mea
 dicta fers humaniter, quibus tecum super hisce rebus
 Veritatem erui, tibiq; planè indicium feci, cuiusmodi ea
 sint, quorum utriq; iuxta immodico & amore & desyn
 derio teneamur, quam prorsus illa nactu non sint facilia.
 Veluti si statuam aliquam non informem infando amore
 deperires, eaq; te posse potiri, in animum induceres, su
 fficiens esse hominem. Ego uero murtus, aut lapideum,
 aut arcum esse simulachrum pro mea in te beneuolentia
 tibi significarem, rerum quarum potuendarum nulla
 esset

esset relicta copia, te amore capi, ac tu unicum tunc et
 maleuolentem me tibi censeret, quia nolim te decipi ab-
 surda et monstrosa, nec spei consentanea sperantem.
 Her. Eo igitur hæc tibi dicta sunt Luciane, quasi putes
 nullam operam philosophiæ studijs nobis nauandam esse,
 sed oportere nos socordiae et inertiae addictos priuatam
 vitam in terris agere. Luc. Et quando aut ubi ista me
 dicentem audiisti? Ego quidem non eo quasi non sit
 philosophandum ista dico, uerum quandoquidem omnino
 philosophiæ studendum est, ut aut ad illam sint non pau-
 ce, quarum nullum non perhibetur cõpendiosissimum esse ad
 Virtutem diuerticulum, tametsi etiamnum in incerto sit, quæ
 ex illis uera sit, diligentem et exquisitam diuisionem facien-
 dam esse existimo. Qui enim fieri posse speret, multis
 nobis propositis, ex illis eligere quod optimum est, nisi
 quis omnia faciendi periculi gratia accesserit. Deinde,
 num longa adhuc supersit peregrinatio, aut an finis iam
 instare uisus sit. Caterum quid tibi uidetur? iam enim
 de integro te interrogabo, num cum qui subinuium tibi
 occurrerit, sequeris? cumq; illo communibus philoso-
 phiæ disciplinis inuigilabis, atq; ille te certum faciet?
 Her. Quid uero tibi amplius respondeam? qui neges
 quenquam recte discernere posse, nisi phœnicis annos
 uixerit, omnesq; per orbem periculum faciendo ac-
 cesserit. Neq; dignum ducis fidem habere illis, qui
 iam olim harum rerum sunt expertissimi, neq; multis illis.

ista collaudantibus, suoq; testimonio comprobantibus.
 Luc. Quos tu mihi multos illos narras, num qui harū
 rerum sunt probe gnari, et iidem iam omnium facta inda-
 gine periti. Quod si quispiam talis esset, mihi quidē uel
 unus sufficeret, neq; multis opus haberē. Porro si impe-
 ritos dixeris, nūquā illorū multitudinem adduci potero ad
 credendū, donec de oībus nullius ignari definiēdi faculta-
 tē sibi parauerint. Her. Proinde, tu solus Veritatem per-
 spexisti, ceteri uero quotquot philosophantur, in uniuersum
 oēs uerocordes sunt, et sine iudicio. Luc. Tu quidē
 Hermotime, falso me mendatij coarguis, cū dicere non
 uerearis, quod me ipse ceteris oībus anteponam, aut om-
 nino in numero eruditorum haberi contendam, pa-
 rūq; memor esse uidere eorū, quæ per me antedicta sunt.
 Neq; quidem me præ alijs Veritatem dinoscere conten-
 tiose uociferor, uerū ingenue fateor, me cum alijs omni-
 bus iuxta ignarum esse. Her. Atqui Luciane, quod ais
 omnes accedendos esse, eorūq; experimentū sumendum
 quæ dicuntur ab alijs, neq; aliam rationē meliorum elē-
 gendorū superesse, fortasse non ualde improbarim. Cete-
 rum, cuiq; experientie tot annos impendi oportere, per
 quā ridiculum mihi uidetur, quasi uero non et e pau-
 cis cuncta perdisci queant. Mihi equidem ista perpen-
 denti, haud quaquam graue, aut operosum hoc uidetur,
 quodq; multo exercitio eget minime. Siquidē aiunt quē-
 dam ex statuarijs, opinor aut fuisse Phidiam, tantum ab-
 lingue

L V C I A N I

712

ungue leonis cōspecto aestimasse, in quantā magnitudinē
 totus leo exurgeret, si iuxta unguis rationem fuisset scul-
 ptus atq; formatus. Neq; mihi dubium est, quin & tu, si
 quis tantum hominis manū tibi monstraret, reliquo
 corpore obuelato, nihil cunctatus actutum scies homi-
 nem esse, quod absconditum est, & si totum corpus non
 uideris. Ita quoq; rerū capita, de quibus multus est mul-
 torum sermo, sine negotio in exiguo etiam puncto dici
 perdisces. Accurata autem, & exacta harum rerum co-
 gnitio, cui consequendæ longa perquisitione opus est,
 nullo modo ad electionem melioris requiritur, uerū eti-
 am ab illis quæ dixi, indicium facere licebit. Luc. Pa-
 pe, quā firma sunt & fortia quæ dixisti Hermotime,
 contendens ex partibus totū cognosci posse. Quanquā
 ego me tuæ sententiæ diuersum audire memini, ut qui to-
 tum cognouerit, etiā partem perspectam habeat. Porro
 qui partem saltem, is non statim etiam totū habet cogni-
 tum. Iam tu hoc mihi quoq; responde, quomodo Phidi-
 as, quondā leonis ungue cōspecto, cognoscere potuit le-
 oninum esse unguem, nisi ante alias totū leonem uidis-
 set? An uero tu hominis manu saltem uisa dicere posses
 hominis esse, cū antea hominē neq; uidisses, neq; cogno-
 uisses unquam? Cur aut taces? Nunquid uis, ut ego pro te
 respondeam, ad quæstionem tibi propositam, uidelicet,
 quod nullo modo posses? adeo ut periculum sit, ne Phi-
 dias infestare abeat, leone ne quicquam incepto & exa-

E E 3

sculpto. Nihil enim ista ad Bacchum, quæ à te proponun-
 tur, faciunt. Aut quomodo hæc inter se sunt similia? Neq;
 enim tibi & Phidie alia cognoscendarum paruum causa
 fuit, quam prior totius cognitio, hominis dico & leonis.
 Ceterum in philosophia, nempe quam tradunt Stoici, quo-
 nam pacto ex aliqua parte cognita, etiam reliqua cogno-
 sces? Aut quomodo illa ut honesta & pulchra demon-
 strabis? Neq; enim totum nouisti, cuius illa sunt partes.
 Quod autem dicis, totius philosophiæ capita, auditu facile
 posse comprehendere, etiam immodica diei portiuncula, nimi-
 rum quæ rerum sint principia, qui fines, quæ opinionem de
 Dijs habeant philosophi, præterea quid animam esse sen-
 tiant. Et quod nonnulli omnia corporea esse affirmant,
 rursum alij etiam pleraq; incorporæ esse contendant.
 Tum quod pars illorum uoluptatem, pars autem nescio
 quod honestum, summum bonum, felicitatemq; esse statu-
 ant, atq; id genus sexcenta alia. Hæc, inquam, auditu fa-
 cile discerni & definiri posse, nihilq; in his excutien-
 dis & statuendis esse operæ, nosse autem eum qui uera
 dicat, uide ne unius saltem dieculæ particulam requirat,
 sed multoties potius dierum opus & labor sit. Aut quid
 animi illis fuisse putas, qui de his ipsis rebus, aliquot li-
 brorum centurias & Chyliades conscribere non gra-
 uati sunt, nimirum non ob aliam causam, quam ut persua-
 sum facerent omnibus uera esse, ut mea fert opinio, pau-
 ca illa & modica, quæ tibi uidentur facilia, nulloq; labo-
 re com-

de comprehensibilia. Iam uero omnino uale tibi opus
 esse opinor ad meliorum electionem faciendam, nisi, ut
 dixi, exercitij impigro studio illud consecutus fueris, ut
 in deligendo accurate uniuersa discutias, & unum
 quęq; totum ad unguem exploratum cognoueris. Haud
 enim ualde negauerim hoc pacto philosophiam in com-
 pendium contrahi posse, neq; habituram multas uaria-
 rum rerum comprehensiones, neq; ullam moram aut
 cunctationem, si constitutum uatem omnium rerum ca-
 pita percensentem audieris, & inter audiendum ad sin-
 gula maētatis hostijs sacra feceris. Hoc enim pacto infi-
 nitis laboribus Deus te subleuabit, postea quā ex obla-
 tis extis tibi commonstrauerit, quę nam potissimum ti-
 bi eligenda sint. Quod si autem uolueris, & aliud mul-
 to minoris negotij compendium eligendi tibi subiiciam,
 quod secutus, neq; uictimę tibi offerendę sunt, neq;
 ullus ex sacerdotibus magna mercede conducendis tibi
 nasciscendus est, uerum coniectis in urnam literulis, cu-
 iusq; philosophorum nomina habentibus, iube puerum
 aliquem impuberem florescente ætalula, ad urnam ac-
 cedentem extrahere eam literam, quęcunq; primum
 illi sub manum uenerit, ac tandem inspecta literula du-
 cē cognosces, quę tibi in philosophia sequēdū existimo.
 Heri ista quidem Luciane scurrili dicacitate à te, & non
 ex animo, dicta sunt. Tu uero responde mihi, nunquam
 ne ipse uinū commercatus es? Luc. Et persępe quidē.

O P V S C V L A

Her. Nunquid ergo per orbem circuire soles, quotquot
 in urbe sunt caupones, degustans, licitans, atq; expen-
 dens uina? Luc. Nequaquã. Her. Opimor enim il-
 lud, cui subinitũ bono & digno incideris, aufrendũ ti-
 bi esse Luc. Ita per louem. Her. Proinde à modica il-
 la & tenui degustatiuncula, pronunciare iam potes de
 toto uino cuiusmodi sit. Luc. Haud dubie possum.
 Her. Porro si diceres, assistens cauponibus, postea-
 quàm uini sestarium coemere statuerim, agite o amici
 date queso unusquisq; uestrũ totum dolum mihi ebiben-
 dum, ut oĩbus exhaustis certũ habeam, qui nam uestrũ
 generosiora uina uenalia habeat, & unde mihi uinum
 sit commercandum. Quod si hæc inquã diceres, an non
 iure optimo pro insano ab illis deridendus esses? atq; si il-
 los acriter instando perturbandi finem non faceres, for-
 tasse etiam aqua ab illis perfundere. Luc. Sanè opimor
 & profecto meritis meis dignissima paterer. Her. Nõ
 secus se quoq; habent res philosophicæ, quid enim neces-
 sariũ est, totum uas exhaustire potando, cũ etiam à modi-
 ca illa degustatiuncula nobis promptum sit nosse, quale
 sit futurũ. Luc. Quãm lubricus es, o Hermotime,
 quanq; tergiuersando laberis è manibus, uerũ profecto
 tua tergiuersatione parum promouisti, cum enim spera-
 res te effugisse, in easdẽ plagas incidisti. Her. Quor-
 sum ista dicis? Luc. Quoniam rei per se planæ & in-
 dubitate omnibus certæ & cognite, nempe uino, lon-
 ge dista

ge dissimilima assimilando comparas, et ea quidem de quibus nemo non incertus animi ambigit in obscuro consistentibus. Ita ut ego me Hercule dicere nequeam, quatenus tibi uinum et philosophia similia uideantur. Nisi fortasse in hoc solo, quod et philosophi in questu habeant disciplinas uenum expositas, quemadmodum canepones uinum, quas quidem commiscentes dolose et fraudulenter adulterant, et maligna mensura diuenditant. Ad hunc uero modum, quod dicis considerabimus. Ais autem uinum in uase exceptum, totum esse sui simile, et profecto nihil absurdi in hoc à te dictum est. Atqui si quis etiam degustauerit illud hausto saltē modico statim compertum habet, quale totum sit doliwm, et hoc in confesso est apud omnes, nec est quod quicquā tibi in his cōtradicā: uide uero etiā posthac, philosophia eiusq; alumnus, nempe praeceptor tuus, num eadē quotidianis praelectionibus ad nos differit, iisdemq; de rebus nunquam non uerba facere consuevit, an non subinde alio tempore alia uobis solet praeponere? Esse enim non parum multa philosophiae abstrusa mysteria, iam olim amice nemini obscurum est. An non uero tu etiamnum, ut par est, instar Ulyssis apud illum perduras circumeundo et oberando, si semper sonat eadem, per eadem, at fortasse satis est si semel quippiā inaudieris. Her. Et cur non Luc. Qui nam igitur fieri potuit, ut tu primo gustu statim nosceres uniuersa? Neq; enim semper eandem can-

Menam nobis solet occinere, sed subinde noua noua des-
 ferendo agglomerat. Non o amice, ut unum quod sem-
 per idem est, adeo ut nisi totum uas strenue exhauseris,
 nequicquam inebriatus obambulabis. Planè enim in fun-
 do mihi uisus est Deus philosophiæ adyta, abstrusisse sub
 ipsam secem usq; . Itaq; , totum dolium postremo exhau-
 ris necesse est, si unquam consilium tibi fiat nectare-
 am illam potionem inueniendi, quam aridis faucibus iam
 olim audisime suture mihi uisus es. Porro autem eam per-
 suasionem tibi persuasisti, ut putes tale quippiam esse
 philosophiam, ut si saltem leuiter illā primoribus, quod
 aiunt, labijs degustaueris, statim fore, ut omnibus sapi-
 entie numeris euadas absolutissimus. Quemadmodum
 perhibent de diuinatrice illi in Delphis, que simulatq;
 sacra fluenta degustauerit, actutum afflata numine ac-
 cedentibus respondet oracula. Atqui non ita se habet
 philosophiæ studium. Itaque te, quem ultra medium iam
 dolij ebibisse constat, adhuc incipere perhibeas. Qua-
 re uide, ne rectius huic philosophia comparari queat.
 Dolium enim & cauponem, adhuc tibi sinemus, nihil
 autem insit uini, sed potius, omnium frugum confusum
 quoddam seminarium, in summo quidem triticum, cui
 subsint fabæ, quibus deinde subiectum sit hordeum,
 mox lentes, quinto cicera, postremo aliæ quæpiam di-
 uersorum seminum species & genera. Iam si institor
 accederes, seminum mercatorum gratia, illeq; à summo
 tritici

L V C I A N I

Tritici aliquot grana inspicienda in manum tibi traderet
 posses ne igitur conspectis granis dicere, cicer esse mun-
 dum, & lentes probe purgatas, fabas autem inanes.
 Her. Nullo modo. Luc. Proinde, neq; philosophi-
 am ab uno aliquo eorum quæ quis dixerit uniuersam per-
 nosces, cuiusmodi tota sit. Neque enim una aliqua res
 est, quale est uinum, cui quidem tu illam, tametsi ual-
 de inequali comparatione contulisti, contendens simi-
 lem esse totam primo gustui. Quod autem diuersum
 quiddam uisum est, curiosa perscrutatione non eget.
 Etiam, si quis uinum acetosum, aut aliqui malum e-
 merit, duorum obulorum iacturam facit. Porro autem
 in media plebe uersari, sicut & tu dixisti statim in illo
 non mediocre malum est. Alioqui qui totum uas epota-
 re uoluerit, ut uini sestarium coemat, damno cauponem
 afficiet, tam inciuiliter & insolenter degustando. Nihil
 autem tale philosophia patitur, uerum tametsi nimis mul-
 ta biberis, uas tamen non imminuitur, neque ullam id-
 fluxam facit cauponam exercens. In idem enim loci
 fluit exhaustum negotium laborq; iuxta prouerbum,
 & contra fit atque in Danaidum dolio, illud enim quic-
 quid infusum fuerit, non continet, sed protinus hac atq;
 illac perfluit. Hinc uero etiam si multa abstuleris,
 multo tamen plura relinquuntur. Ceterum aliud quida-
 dam non dissimile de philosophiæ gustu tibi proponam,
 tu uero caue putes, in philosophiæ contumeliam ista

me dicere, si dixerō illam similem esse exiliāli & pernicioso pharmaco, cuiusmodi est cicuta, aut aconitum, aut aliud tale quippiam. Neq; enim illa tametsi sint letalia & mortifera, statim mortem inferunt, si quis modico quopiam de illis ablato, summo ungue degustauerit: uerum si non tantum, quantum ad cōsciscendam mortem necessarium est, & qua ratione fieri oporteat, et cum quibus sumendum sit certe non moreris. Tu autem contendis ad totius cognitionem parandam minimū quodq; sufficere. Her. Sint sanē ista Luciane, quemadmodum ipse uolueris, quorsum igitur centum annos nobis uiuendum autumas, et tantorum negotiorum molem sustinendam, quasi uero alioqui nobis philosophari non foret integrum. Luc. Non profecto Hermotime, neq; hoc tibi graue & arduū auditu uideatur. Etenim si sub initium uera dixisti, uitam uidelicet breuem esse, artem uero longam, nunc nescio quī fiat, ut tu grauit̃ succensere soleas, nisi, priusquā sol diurni cursus pensum absoluerit, nobis Chrysippus, aut Plato, aut Pythagoras euadas. Her. Insidiosē imponis mihi o Luciane, neq; in angustū constringis, nihil unquā mali à me passus, nimirum prae inuidia, quod ego quidem in disciplinis non nullum operæ præcium fecerim, te ipsum uero nihili pendens dare soles neglectui, nullis disciplinis liberalibus animum excolens tantus ætate existens. Luc. Scis igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tanquā

L V C I A N I

271

trabili percito, & insanienti ne dicto audiens eslo, ne
 ue mentem adhibeas, sed sine nugari me libere. Tu ue-
 ro ut quidem iam facis in praesentia, porro, perge uiam
 tuam, atq; ad illa quae initio decreuisti persequi, alacri-
 ter contende. Her. Atqui tu nullam mihi permittis
 deligendi copiam, tam uehementer & uiolenter me ur-
 ges nisi omnium experimentum sumpsero. Luc. Si
 quidem planè peritum esse oportet, ut ne quid interim
 dicam aliud. Quod autem me uiolentum dicis, uidere
 mihi infontem & inculpabilem iuxta Poëtam incusare,
 nisi dum altera tibi inuenta fuerit oratio pro te faciens,
 nunquam quod iam illatum est aufertur à uiolentia. Ecce
 bis multo etiam uehementiora tibi proponeret oratio,
 tu uero illa omissa me fortasse incusares. Her. Qua-
 lia nam? demrox enim si quid etiamdum abstrusum illi
 relictum sit. Luc. Parum esse ait, neq; sufficere, o-
 mnia perspexisse, illaq; obiter perlustrasse, ut possis iam
 optimum eligere, uerum adhuc opus esse te quapiam ma-
 xima. Her. Quatandem? Luc. Critico quo-
 piam o admirande, excussoq; iudicio, menteq; acuta et
 solerti, intelligentia insuper summa & acri, qualem esse
 summopere necessarium est, de rebus tantis iudicantem.
 Aut semel nequicquam uniuersa uisa sunt, quin etiam per
 multum temporis huic rei tribuendum esse confirmat,
 quod omnibus exacte & diligenter excutiendis & inda-
 gandis sufficiat, omnibusq; in medium propositis, elige

re oportere cunctantem & tardantem nullo modo an-
 tem differentis annos spectandos esse, neque habitum
 suspiciendum, neque opinionem sapientiae reuereri por-
 tere, sed in mortem Arcopagitarum cuncta esse facien-
 da quibus mos est noctu & in tenebris cognoscendis cau-
 sis dare operam, ut non indicentes, sed in ea quae dictum
 tur defigant oculos. Ad hunc quidem modum tibi eli-
 genti promptum erit philosophari. Her. Iuxta uitae
 rationem tu dicis, ex his enim quae dixisti, nullius homi-
 nis uita satis longa esse potest, ut omnia percurrat, &
 unumquodq; non oscitanter perspiciat, perspectaq; iu-
 dicet, iamq; iudicata eligat, delectaq; habito, philoso-
 phetur. Hac enim sola ratione, uerum inuenire posse
 contendis, alioqui nequaquam. Luc. Vereor ad te
 dicere o Hermotime, ne hoc quidem satis esse, uerum
 adhuc mihi uidemur nosmetipsos fallere, existimantes
 aliquid certi et firmi nobis inuentum esse, cum tamen nihil
 inuenerimus. Quemadmodum hoc ipsum non raro
 insuenerit solet piscatoribus, qui cum in capturam retia
 eiecerint, & aliquid graue ac ponderosum senserint,
 attrahunt rete, sperantes piscium copiosam multitudi-
 nem conclusam esse. Deinde, postquam attrahendo
 nimium delassati fuerint, aut ingens lapis, aut uas ali-
 quod arena refertum, praeter spem illis adparet. Proin-
 de, etiam atq; etiam tibi considerandum est, ne & nos
 tale quippiam subtraxerimus. Her. Non intelligo
 quid sibi

quid sibi ista uelint retia, planè tamen ijsdem me irrem-
 tum inuoluis. Luc. Proinde ego te rursus extrica-
 re conabor. Neq; enim mihi dubium est peruia natandi
 te præcellere, si quis etiam alius. Etenim ego, cisi ad uni-
 uersos uenerimus experimenti sumendi gratia, & illud
 aliquando fecerimus, nondum tamen planum & cer-
 tum esse existimo, penes quem illorum, illud quod que-
 rimus delitescat. Possibile enim est, ut eius omnes in to-
 tum ignari sint. Her. Quid agis? an opinaris penes
 nullum illorū esse? Luc. Incertum est, nunquid non
 uidetur tibi fieri posse, ut mentiantur oēs, ipsaq; ueritas
 alia quæpiā res sit, quæ penes nullū horū inueniri queat?
 Her. Quānam fieri posse credam? Luc. Ad hunc mo-
 dum, sit enim nobis certus aliquis numerus ex cōposito
 cōstitutus, nempe uiginti. Iam si quis uiginti fabas in ma-
 num sumeret, et ea clausa decem quospiam interrogaret,
 quot nam fabas in manu sua cōclusas haberet. Illi autē du-
 ti cōiectura, hic quidem septem, ille triginta, alter uero
 decem aut quindecim, prorsusq; alius alium numerū duc-
 taret. Possibile enim est aliquē forte fortuna uerū dicere
 an nō uerisimile tibi uidetur? Her. Sanè. Luc. Ergo
 ne hoc quidem factu impossibile credendū est, ut omnes
 ex equo alius alium numerum dicat, falsum tamen, et à
 quo longe lateq; absit certus ille numerus, adeo ut nullus
 ex illis dicat utrū in manu sua habere uiginti fabas. Quid
 autē ad ista respondes. Her. Fieri posse. Luc. Non

alia ratione quotquot philosophantur felicitatem quære
 re insistant, cuiusmodi nam tandem res sit, planèq; ali
 us aliud quiddam esse somniando confirmat. Hic quidem
 voluptatem, ille honestum, alius alia quæpiam de illa
 comminiscitur. Cōsentaneum autem est, unum quiddam
 ex illis esse felicitatem. Contra uerisimile est, præter hæc
 omnia aliud quiddam esse. Ac nos planè uidemur conuer
 sorum ordine secus quàm oportet ante inuētum prin
 cipium ad finem festinare. Oportebat autē prius, ut mea
 fert opinio, manifestum esse, ueritatem esse cognitam,
 esseq; ex philosophantium numero aliquem, qui eandē
 certo cognorit. Deinde primum querere, cui potissi
 mum fides adhibenda sit. Her. Ergo ea ista dicis Lu
 ciane, quod & si omnem philosophiam excusserimus,
 nunquam tamen facultatem nobis parabimus ueritatem
 inueniendi. Luc. Quid me interrogas, è bone, quin
 potius istum sermonem exquiris, & fortasse responde
 bit tibi nunquàm hoc fore, quoad incertum fuerit, Num
 unum quiddam illorum sit, de quibus illi uerba faciunt.
 Her. Proinde nunquàm, ut tu contendis, philosophiæ
 dabimus operam, sed necessarium omnino esse uideo ea
 abdicata, priuatam quandā uitam cum uulgo nos agere.
 Luc. Illud quidē accidit, quod dicis philosophari prom
 ptum non esse, estq; ei qui quidem homo sit ineuitabile.
 iubes enim, ut is qui philosophiæ operam daturus sit, sta
 tīm in uisio optimam quanq; deligat. Ipsius autē delectus
 habendū

habendi, ratio in hoc solo accurate tibi uidetur consister-
 re, si tota philosophia perlustrata, elegerimus quam uo-
 rissimam. Deinde numerum quoq; annorum computan-
 do, quantus unicuiq; perscrutande satis est, longe lateq;
 excidisti omni spe frustratus, ipsum negotium producēs
 atq; reijciens in aliud seculum, ita ut ipsa ueritas unius-
 cuiusq; uitæ ultra præstitutum tempus uix deprehendi
 queat. Postremo, ne hoc quidem ut ambiguum unquā
 perpendisti, cum incertum esse dicas, num à philoso-
 phis iam olim inuenta sit ueritas, nec ne. Cæterum tu
 Hermotime, posses ne iureiurando interposito confirma-
 re, ab illis inuentam esse? ego quidem nequaquam iura-
 re uelim. Non illibenter uero et alia multa tacens præ-
 tergredior, quæ et ipsa indagatione non indiligenti di-
 scienda forent. Her. Qualia nam sunt illa? Luc.
 Nonne audis Stoicos aut Epicureos, aut Platonicos di-
 centes, esse partim quidem, qui teneant omnium rerū
 rationes, partim uero illarum prorsus esse rudes et im-
 peritos, ex quibus permulti sunt fide longe spectatissi-
 ma. Her. Vera sunt hæc. Luc. Proinde, discer-
 nere peritos, ab imperitis, semet tamen peritos perhibē-
 tibus, nonne res tibi uidetur plena laboris et negotijs?
 Her. Ita profecto. Luc. Oportebit itaq; te, si uolu-
 eris Stoicorum optimum cognoscere, tametsi non ad om-
 nes, ad plurimos tamen illorum accedere, eorundemq;
 periculum facere, melioremq; præceptorē præstare,

qui prius multis sit exercitatus, quiq; censoria quadā cō-
 gendū praeceptorum facultate animū tuum imbuat,
 ne uidelicet tibi imponat, deterior per electionē ceteris
 prepositus. Atqui hoc tibi quoq; cōsiderandum uenit,
 quantū hoc requirat tēporis, quod ego de industria prae-
 termisi, ueritus, ne tu meis uerbis cōmotus stomachare-
 re. Et sanē quod maximū iuxta ac summopere necessariū
 est in talibus puta rebus hisce dubijs et ambiguis, unū
 illud esse opinor. Insuper sola fides et spes non fallax et
 inconstans tibi relicta est ueritatis eiusq; inuentionis cō-
 sequendae, alioqui nihil aliud, quā ut discernere queat, et
 seungere à ueris quae falsa sunt, utq; possis in morē ar-
 gentiorū discernere ea quae proba sunt, et non adulte-
 rina, à fucatis et ficticijs. Hanc inquā, facultatem et an-
 tem consequutus, conferre te potes ad supradictorū per-
 pensionē, sin minus, plane tibi persuasum esto, nihil ob-
 staculo esse, quo minus nō ab uno quoq; nare (qd' autē)
 traharis, aut praelatū et florentē oliuae ramū te sequi,
 parinde ut oues. Magis autē aque cuius in mensa usus est
 estimulare, in quācūq; enim partē te quispiā traxerit
 summo digito ducetis. Aut per Iouē arūdinē cui piā flumina
 li uicta litus enatae, ad quencūq; statū semet flectenti, et
 si tenuis et permodica quae piā aura flauerit, illā ilico cō-
 mouere solet. Non secus tecū quoq; agetur praeceptore
 quopiā inuēto, qui de demonstratiōibus et rebus dubijs de-
 scernēdis alicuius artis gnarus te docuerit, cessabis haud
 dubie

habie temetipsum onerare negotijs. Siquidē astutū quod
 optimum est tibi comparebit, ipsaq; ueritas arte illa com-
 pendaria et demonstratiua cruetur, neq; non mendaci-
 um deprehensum redarguetur. Tuq; iam certo et con-
 stanti iudicio delectu habito philosophiæ perdiscēde na-
 uabis operam, atq; ter exoptatam felicitatem consequi-
 tur, conuersationem cū illa sociabis iucundissimam, uni-
 uersis bonis in totū semel fruens et abundans. Her. En-
 ge ò Luciane, quanto tā præstantiora et spem nō medio-
 crem ostendentia quāmadudū dixisti. Estq; nobis oīno, ut
 par esse uidetur, eiusmodi uir quispiā studiosē cōquiren-
 dus, cuius opera earū rerum cognitionē et iudiciū nobis
 paremus, et quod maximū est, infallibilē demonstratio-
 nē. Hoc pacto confido fore, cetera deinceps cōprehensa
 facilia, nec nimīū operosa aut laboriosa futura, quæq; nō
 multū sint requisitura exercitiij. Atq; ego quidē magnas
 tibi iam habeo gratias, propterea quod nobis tandē com-
 pendariā quandā, et optimā uia inueneris. Luc. Atqui
 uere optimo nullæ mihi abs te habendæ sunt gratiæ, neq;
 enim quicquā meo labore inuentū tibi demonstraui,
 quo spem tibi firmiorem, aut ei te uiciniorem fecissem,
 sed multo magis ab omni spe remoti excidimus, quā
 ante fueramus. Ac prorsus iuxta uulgo iactatū prover-
 bium nobiscum agitur, Cū multū laborauerimus, in eo-
 dem loco sumus. Her. Quorsum istuc Luciane? uidere
 quiddam supra modum triste et admirandum dicere.

Luc. Quoniam o amice, tametsi inuentus nobis fuerit
 is, qui polliceatur se quādam scire demonstrationem cer-
 tam & infallibilem, seq; docturum alium, non statim
 propterea, ut opinor, illi fidem habebimus, sed alium ali-
 quem querere conabimur, qui iudicio exacte habito dis-
 cernere ualeat, num uir ille uera polliceatur. Iam ubi eti-
 am illum ex sententia nacti erimus, nihil secus tamen eti-
 am dum incerti erimus, num ille quem ad cognoscendū
 asciimus, probe cognoscere possit recte iudicantem,
 nec ne, & sic iterū deinceps ad priorē alio ad cognosce-
 ndū appposito nobis opus erit. Nos enim, unde nam tanta
 praeui intelligentia sciremus discernere eū qui optimo-
 rum iudicium habere possit? Vides ne quousq; protende-
 tur, & quā immensum fiat, anxio & suspensio animo
 esse eum, qui comprehendere nequeat. Quandoquidē
 ipsas quoq; demonstrationes, qualescunq; tandem inue-
 neris, dubias & incertas esse comperies, nihil habentes
 in se firmitudinis. Plurimae igitur ex ipsis per alias non
 minus dubias ad persuadendum nos certe esse per uim
 adiguntur. Aliae autem rebus omnium confesso manife-
 stis obscurissima coniungentes, & ne tantillum quin-
 dem cum illis participantia, illorum tamen demonstra-
 nes esse perhibentur. Veluti si quis contenderet, ita de-
 monstrari posse Deos esse, quod in illorum cultum & ho-
 norem aē passim constructae cernerentur. Proinde, o
 Hermotimē, nescio quo nam modo, quemadmodum ij,
 qui

qui in circulo currunt, ad ipsius initij carceres, & omni-
um rerum desperationem devenimus. Her. Quam
insigni me afficis iniuria Luciane, cum pro thesauro nō
nisi carbones mihi exhibeas. Et quemadmodum verisim-
ile esse videtur, tot anni quos studijs philosophiæ im-
pendi, mihi planē sine fructu perire: insuper etiam la-
bor ille, & sudor immodicus nequicquam exhaustus est.
Luc. Sed enim o Hermaotime, multo minus animo per-
turbato discruciaberis, si cogitaveris te nō solum rerum
speratarum desiderio falli & frustrari, verum omnes,
ut habet proverbum, de asini umbra digladiantur phi-
losophi. Aut, potest ne quispiam per hæc omnia, quæ di-
xi vagari & discurrere, quod quidem nullo modo fieri
posse iam ante ipse confessus es. Nunc autem non absi-
mile quiddam mihi videre facere, quàm si quis perfun-
denda lachrymas fortunam culparet, quod illi in cælum
non liceret conscendere. Aut, quod non perinde ut mon-
stra natantia mare ingressus à Sicilia natando apud Cy-
prum emergeret. Aut, quod non in sublime sublatus ro-
tundo alarum uno die à Græcia ad Indos usq; extremos
peruolaret. Causa autem eius tristitiæ ea est, quod spera-
verit, ut opinor, aut visum aliquando somnium eiusmo-
di, aut rem à seipso ita sibi confictam, cum parum subini-
tium expendere, num ea in optatis habuerit, quæ conse-
qui poterat, neq; essent præter hominis naturam. Præci-
pue vero te o amice, multa & admiranda versantem in

Somnijs cū pupugisset ratio ē somno te exilire fecit. De-
 inde in illam cōmotus, excanduiſti, uix dū aperiens ocu-
 los, somnūq; non facile diſcutiens prae uoluptate eorum
 quae uidiſti. Patiuntur idem tecum perſepe, qui inanem
 quandam uoluptatem & euanidam ſibi conſingunt, cū
 interea ſibi uidentur ampliter eſſe nummati, effodien-
 tes theſauros, regnantes & dominantes, breuiter, quan-
 tū ad omnia alia attinet felicem uitam agentes. Qualia
 perquā multa Dea illa ſine negotio operatur, nempe
 uotū exiſtens liberale & magnificū, nulli rei quamlibet
 abſurda cōtradicens, adeo ut ſi quis alatus fieri cōcupi-
 ſcat, aut Colloſſeam mole eſſe cōſpicuus, aut optet montes
 prorsus aureos inuenire. Qd' ſi igitur haec ab illis in aīo
 uerſantibus puer accedens poſtularēt aliquid rerū neces-
 ſariarū, uidelicet unde panis eſſet coemēdus, aut quid nā
 reſponſi dandū ſit, pro locatis adibus penſionem flagi-
 tāti, qui multo iā tēpore expectaſſet, adeo inflāmātur ira
 eundia, ac ſi ab interrogante & odioſe interturbante oī-
 bus illis bonis uel cū puluiſculo ſint exuti atq; diſpoliati,
 ac propemodum pueri interpellantis naſum ſolent mor-
 dicus abripere. Veruntamen, o amice, ne ad hunc modū
 uelis quoq; erga me animatus eſſe, ſi te theſauros effodi-
 entem & uolantē, cogitationēq; quaſpiā naturae noſtrae
 nō conſentaneas animo concipientem, eaq; ſperantes
 quae nullo modo te conſequi poſſe uideo, amicus tibi exi-
 ſtens, nō paliar aut permutā per oēm uitam, nequicquā
 ſomnia

Somnio iucundo fortasse illo & dulci, somnio tamen con-
 gredientem oblectari, cum uehementer cupiam te regres-
 sum ad sanitatem agere quiddam, quod magis ex usu tuo
 esset. Cūq; te emittere cogitem, ut reliquū ætatis quod
 superest ad communes cū alijs uitæ actiones sapientius
 institutum cōponeres. Nam quod haftenus fecisti, &
 nunc facis, atq; etiam tecū uersaris in animo nullo discri-
 mine à fabulosa Hippocentaurorū & Chimerarū, Gor-
 gonūq; narratione discerni potest. Præterea quæcunq;
 alia cū à somnijs offeruntur, tum à poetis & pictoribus
 consinguntur, quæ neq; fuerint unquam, neq; post uni-
 quā fieri possunt, quibus tamen promiscua uulgi multi-
 tudo credit, & non mediocri uoluptate ista uidendo aut
 audiendo adficitur, quia peregrina sunt & auditu admi-
 randa, nec passim obuia. Et tu, fabulatore quopiam audi-
 to confirmante mulierem quandam esse supra modū for-
 mosam, quippe quæ ipsas Græcias pulchritudine superet,
 quæq; planè coelesti quadam forma prædita sit, nō prius
 apud animum tuum expendens tum uero diceret, & nū-
 uspiam gentium esse putanda sit, eiusmodi tam amabi-
 lis formæ mulier, statim eadem misere deperires, quem
 admodum perhibent Medeam ex solo somnio exar-
 sisse in amorem Iasonis. Hoc autem quod maxime ad
 amorem te illexit, aliosq; quotquot eius simulachri de-
 siderio inflammati sunt, illud erat, ueluti mihi con-
 iecturam facientes apparet, quod is qui de muliere

memorabat, posteaquàm statim initio narrationis creditus est uera dixisse, priori orationi non aliena aut dissimilia induxisse uideretur. In hoc enim solum attenti estis, & per hoc nare uos trahit, posteaquàm semel illi subinitium ansam suppeditastis, uosq; ad dilectam perduxit, per eam quam prædicebat rectam uiam. Nulla enim difficultate conficiuntur, & reliqua, ut ego quidem opinor, neq; quisquam ex uobis iuxta ingressum conuersus exquirebat, num uerus sit, & an obliuione seu errore ductus, eam uiam ingressus esset, quam deuitare oportebat. Verum ille eorum qui præcesserunt sequendo insitit uestigijs, ueluti oues præcedentem pastorem, aut arietem consequuntur, cum equum fuerat statim in ingressu perpendere, nunquid in eam uiam diuertendū fuerat. Illud aut quod dicturus sum, manifestius forlasse & facilius intelliges, si tale quiddam non absimile priori perspexeris. Quod si enim quispiam ex Poetis Hercules audacia nihil nõ affirmare audentibus diceret, olim fuisse tricipitem quendam & senis manibus instructum hominem. Iam si statim initio ista non grauiter credenda susceperis, neq; habita ratione discusseris, num fidei consentanea dixerit, sed nihil cunctatus, constanter credis ita se habere, pari ratione & reliqua inferet, uidelicet quod etiam senes habuerint oculos, neq; non senes auriculas, præterea quod tres uoces semel pariter emisit, quodq; per tria ora cibum sumpserit, quod tri-

ginta

ginta digitos habuerit, non quemadmodum quisq; nostrum decem in utrisq; manibus. Tum quoties illi belligerandum erat, tres manus tenebat unaquaq; aut pellem, aut parmam persicam, aut clypeum. Tres autem aliae, illa quidem securim ancipitem ferebat, altera hastam iurabat, tertia gladio utens depugnabat. Et quisnam haec illi affirmanti fidem habere dedignabitur? Valde enim haec omnia principio sunt similia & consentanea, de quo statim subinitum considerandum fuerat, num ista omnia citra contradictionem suscipienda & concedenda erant ita se constanter & pro certo habere. Porro autem si semel illa concesseris, etiam cetera consequuntur. Nec iam facile est illis fidem denegare, postquam ista à principio prius concessio, non discrepant, sed plane cum illo conueniunt, cuiusmodi & nos patimur. Siquidem praemagnitudine amoris & alectritatis, non expedientes ea, quae circaquaque ingressum uobis obijciuntur, quo pacto cuncta se habent, subinde porro progredimini, rerum consequentiae ductu protracti, parum, aut nunquam in deliberationem sumentes, num quod priori uidetur consentaneum etiam falsum esse possit. Veluti, si quis diceret, bis quinque septem esse, & tu illi fide habita, persuasus, apud te non numerares, haud dubie consimili quoque ratione inferret, ter quinque esse quatuordecim, quod quidem faciet, quousque libuerit, aut sibi visum fuerit. Qualia permul-

ta admiranda illa geometria fastidare consuevit. Etenim illa ab his qui primum eam artem exordiuntur, cum postulata quæpiam exotica & absurda efflagitet, eaq; ipsa sibi concedi contendat, nullo modo subsistere queuntia, signa nonnulla indiuisibilia, literasq; quaspiam informes, aliaq; eius generis consimilia eiusmodi fundamentis putredis substruit, uolens ad demonstrationem faciendam uera adducere, tametsi à falsis facto initio, artem exordiat. Non secus uos quoque unamquamq; sectam exorsi, cæteris quibusq; deinceps sequentibus fidem habetis, ueritatis certam cognitionem illorum consequentiam, licet falsam esse existimantes. Interea partim quidem uestrum spes, ne quiquam amplius & magnificis animo conceptis, immoriuntur arte aliquanto, quam ueritatem cõspexerint, eosq; à quibus illis turpiter impositum est, didicerint. Partim uero tametsi sagaciter subodorati fuerint, se miseris modis deceptos esse, sero tamen cum iam penè senio sint confecti, piget illos ab incepto regredi, uerentes ne tanti natu cū sint, confiteri cogantur, se puerilibus negotijs hætenus fuisse occupatos. Proinde, pudore obstante in studijs semel coeptis perseuerant, ea immodice collaudantes & commendantes. Et quoscumq; persuadere possunt, ad ea pertrahunt, ut non ipsi soli decepti uiuant, sed consolationem habeant ex his, qui eadem fraude illecti, continuatim cum illis malis consulantur. Etenim et illud acute perpe

perspexerunt: quod si ueritatem semel ingenue faterentur fore, ut non amplius uenerandi haberentur, quemadmodum in presentia, neque supra plebeiâ sortem in ullo precio estimarentur. Sed ne tantillum quidem, ut prius, ullo honore habito, honeste consalutarentur. Quare haudquaquam libenter ista fatendo commemorant, cum non sint nescij à quibus rebus illis excidendum foret, et equali cum alijs omnibus, honore et sorte fruendum. Vix enim fieri potest, ut in perquam paucos illorum incidas, qui magnitudine animi præditi, se deceptos esse, confirmare audeant, aliosque ab inauspicato instituto auertere atque dehortari similia tentare quæ statuissent. Quod si in eiusmodi uirum unquam incideris, illum sanè, ueruatilè amantè, et uirum bonum, et iustum, atque etiam si uis philosophum cõpellato. Hunc enim solùm huius nominis cõpellatione dignum existimauerim. Ceteri uero aut nihil de uero cõpertum habent, utcumque sibi eius gnari et periti esse uideantur, aut si aliquid explorati habuerint, illud tamen præ paruitate animi et pudore, et desyderio quo præ alijs in præclara hominum opinione et preclis haberi concupiscunt, occultant sedulo. Et sanè per Minervam, quæcumque hætenus à me disputata sunt, missa faciamus hoc ipso loco abiecta, et sit sempiterna quædam omnium illorum obliuio, qualem fuisse perhibent earum rerum quæ sub Euclide duce Athenis peractæ sunt. Ceterum ponamus philosophiam Stoicam præ omnibus alijs ueram et rectam esse, dispiciamusque num

O P V S C V L A

Nam ullo modo queant consequi, aut non hi frustra
 lassitudine afficiuntur male locata opera, quicunq; eius
 consequenda desiderio capti sunt. Etenim promissiones
 magnificas, & illas quidem admirandas audio, uidelicet
 per omnia felices & beatos fore, quicunq; ad summum
 philosophiæ fastigiũ unquam conscenderint. Solos enim
 illos omnibus bonis haud dubie semel potuitros perhibet
 Sed enim quod deinceps dicturus sum, tu me longe exa-
 ctius scire potes, num unquam cum eiusmodi Stoico tibi
 commercium fuerit, atq; inter Stoicos summo illo, nimi-
 rum quem nullus adfectus animi, ulla tristitia nebula per-
 turbaret, quem nulla uoluptatum illecebre commoue-
 rent, qui non inflammatus iracundia, aliquando in furo-
 rem erumperet, qui inuidiæ contagio non esset infectus,
 qui diuitiarum amore & desiderio non tangeretur, sed
 illas pro nihilo duceret, breuiter qui per oia felix esset,
 quã regulã & amussim certissimã esse oportet, uite pla-
 nẽ uirtuose. Etenim in quo uel minimum quiddam desy-
 deratur, ille etiamdum imperfectus habendus est, tamen
 si, ceteris omnibus abundet, hoc tamen cum consecu-
 tus non sit, nondum exoptatæ & tantopere quesitæ feli-
 citatis particeps dicendus est. Her. Nullam quidem
 talem unquam me uidisse, mihi sum conscius. Luc.
 Euge Hermotime, quandoquidem labens mendacium
 non dixeris. Ad quem ergo finem intentus, philosophiæ
 perdiscendæ impendis operam, cum neq; præceptorem
 tuum,

tuum, neq; illius, neq; ullū alium ex prioribus, neq; si ad
decem retro secula descenderis, quenquā Stoicorum
perfecte sapientem uideas, et per hoc quoq; fuisse felici-
tatem? Neq; enim, ut opinor, hoc à te recte dicetur, suf-
ficere, si quis saltem felicitati proximus fuerit, posteaq;
nihil inde fructus et utilitatis capi possit. Nihilosecu-
tū extra uia sub dio uersatur is, qui iuxta ostium foris
stat exclusus, quā qui eminus adhuc labore itineris cō-
ficiat. Nisi, quod uerisimile est, illum non mediocri per-
urbatione discruciar, uidentem in propinquo ea quibus
prelatus est. Deinde, ut quā proxime etiam felicitatem
accedas (illud enim tibi concedam) tanta laborando per-
fers, temetipsum miseris modis absumens et conficiens,
atq; ita tantum ætatis per socordiam et supremam ne-
gligentiam tibi elapsū est, immenso labore et uigijs
multis attenuato, et obstupo capite in terram defixo.
Quinetiam de integro, ut ais, alios uiginti annos ad mi-
nimum laboribus temetipsum exercebis, ut euadas octo-
genarius. Quis autem obstricta fide sponsor tibi factus
est, te certo tot annos uicturū? Nihilominus tū eorum
in numero habeberis, qui felicitatis nondum sunt com-
potes, nisi tu solus putes illud te constanter consecutu-
rum, et insectando capturum, quod ante te non parum
multi et boni, multoq; uelocitate præstantiores omni-
bus uiribus cōsectantes comprehendere non potuerunt.
Sed esto, si uidetur te comprehendisse, iamq; uotis tuis

optata omnino contigisse, tamē omnium primum bonum illud cuiusmodi nam sit, non possum perspicere, num tantis laboribus pro illo consequendo impensis et exhaustis dignum et conuenient estimari debeat. Deinde, non uideo quam illo per reliquum etatem iucunde et dulciter frui possis, tantus natus cum sis, quippe iam incurtatur senio et ad omnem uoluptatem capiendam parum aptus, et accommodus, iam capulo uicinus, et alterum pedem (quod aunt) loculo insertum habens. Nisi fortasse, et generose Hermotime, ad aliam uitam uarijs laboribus te metipsum exerceas, ut in illam iam delatus uitas mollius et suauius, certior iam factus, quemadmodum uita in posterum instituenda sit. Quod mihi perinde uidetur factum, atque si quis deambulatione et exercitijs quibuspiam se prepararet atque instrueret, quo maiore cum uoluptate coenaret, donec nescius praesame necaretur. Ceterum ne hoc unquam mihi animaduertisse uiderem, ut opinor, solidam uirtutem in actione consistere, uidelicet in recte et sapienter factis, et ijs quae fiunt magno animo. Vos autem summi nempe philosophi, quos per uos quoties dixeram innuere soleo, posteaquam in his inuestigandis et faciendis parum estis occupati, uoculas quasspiam miseras consectantes meditamini, connectentes syllogismos et perplexitates, atque in his maiorem uitae partem sine fructu conteritis. At quicumque in connectendis promptior fuerit et dexterior, huic

huic victoriae palmam unanimi consensu desertis. Qua nomine, ut ego quidem opinor, etiam preceptor tuus tantopere vobis est in admiratione et existimatione multa, ut quidem etatis decrepitæ, quia suos affectas una secum sermonem sociantes, perplexis et captiosis quaestionibus probe calleat inuoluere, tenens quid querendum, et quo quisque pacto Sophisticis nugis sit circumducendus, optimus nimirum dolose et callide agendi, inque non evitabiles laqueos coniiciendi magister exercitissimus. Hoc planè nihil aliud esse confirmare ausim, quam neglecto fructu circa corticem occupatos esse, adeo ut tantum folia in disputationibus uestris vicissim decutere videamini. Aut fortasse alia quæpiã sunt Hermotime, quæ vos à summo mane ad vesperam usque facere credendum est? Her. Non profecto, sed ea ipsa sunt quæ facitare solemus. Luc. An non igitur recte quis dixerit, nos relicto corpore solam umbram veneri, aut neglecto viui serpentis tractu, saltem exuvium cõsectari? Aut potius huic persimiles in agendo, qui insusam in mortarium aquam ferreo pistillo magno conatutunderet, rem quampiã summopere cõducibile se facere existimans, ignarus tamen quod etiam si humeros, ut aiunt, verberando decutiat, tamen aquam quamlibet conusam manere aquam. Permite uero, ut ego te princeps libere interrogem, dic mihi, num in notis ha-

beas excepta eruditione in ceteris omnibus per omnia
 praeceptori tuo esse similis, nempe ut ita sis ad iracundi-
 am propensus, ita morosus, ita sordidus, ita contentio-
 sus, denique in tantum uoluptatibus deditus, tametsi per
 louem ita paucis esse uideatur. Her. Quibus tan-
 dem. Luc. Si placuerit Hermotime, ea tibi comemo-
 rabo, quae uirum quempiam multa canitie infectum su-
 per philosophia differentem audiui, ad quem per multi
 iuuenes sapientiae comparandae gratia certatim conuigant.
 Cum enim à quodam ex discipulis mercedem exigeret,
 uehementer incanduit, affirmans ultra praescriptum tem-
 pus solutionem debiti sibi prorogari, quod ante decimum
 sextum diem dissoluendum fuerat. Ita enim pactum esse,
 et ob hoc quidem indignabatur. Cum autem forte for-
 tuna astitet, ibidem eius iuuenis auunculus, homo rusti-
 cus et nostrarum rerum minime peritus, Desine, inquit,
 uir admirande, te magna iniuria affectum esse contesta-
 ri, si uoculas à te commercantes nescio quas mercedem
 tibi nondum reddiderimus. Ea enim quae nobis fecisti,
 etiamdum ipse integra habes et possides, neque quicquam
 tibi imminutum est ex disciplinis tuis. In ceteris autem
 quibus subinitium adolescentem tibi offerens, eundem
 desiderabam imbui, nihilo melior tua opera factus est.
 Quippe qui mei uicini Echecratis filiae raptae per uim ui-
 tium intulit, et sane poenam dedisset damnatus iudicio,
 nisi ego à vicino paupere talento multam redemissem.
 Porro

Porro autē ipsi matri nuper incussit alapas, quod ipsum
 in manifesto farto deprehendisset, sub sinu cadum effo-
 rentem, ut haberet, nisi fallor, unde cum sodalibus bla-
 bens deponeret symbolum. Etenim quantum ad iracun-
 diam, et furorem, et impudentiam, et audaciam, et
 proloquenda mendacia, aliāq; vitia attinet, superioribus
 quidem annis longe melius sese habebat, quam nunc, cū
 his ipsis sit omnium contaminatissimus. Atqui planē mi-
 hi persuasam in hisce uitandis et dediscendis, illum
 praeipue à te adiutum et formatum iri, magis quidem,
 quam quod illa perdisceret, quæ quotidie ille ad nos, qui-
 bus illa audire superuacaneum est in mensa consuevit dis-
 serere, quemadmodum Crocodilus rapuisset puerum, pa-
 triq; pollicitus esset se redditurū, si respondisset nescio
 quid. Aut, quod cum dies sit, necesse esse noctem nō esse.
 Nonnunquam et cornua nobis affingere solet genero-
 sui ille, nescio quo pacto sermonem coniectens. Nos au-
 tem his auditis ridere solemus, maxime uero quando ob-
 structis auribus sedula agitatione secum meditatur, habi-
 tus et dispositiones quaspiam, præterea Catalepses et
 imaginationes, multa deniq; id genus nomina percurra-
 tendo. Quinetiam non raro ipsum dicentem audiui-
 mus Deum in coelo non esse, sed per omnia certatim penetra-
 re, nimirum per ligna, per lapides, per animantia usq;
 ad ea, quæ sunt omnium despectissima. Cæterum matrē
 illum interrogantem, cur ad hunc modum delirans ista

fecū nugaretur, subsannare solet. Sed si eas nūgas, inquit
 exacte perdidicero, nihil uideo obstare mihi, quo minus
 nō solus diues, nō solus rex sim, ceteri uero mihi collati,
 mancipia & hominum purgamenta existimandi sunt.
 Hæc cum dixisset uir ille, uide mi Hermotime, cuiusmodi
 responsum ille dederit philosophus, quā uero matu-
 rum & senile. Atqui nisi me ille, inquit, accessisset, non
 ne putas quod longe peiora flagitia admisisset, aut per-
 touem etiam traditus fuisset torquendus carnifici. Nunc
 autem frenum quoddam illi intecit Philosophia iuxta ac
 uerecundi, & ob hoc ipsum modestior uobis nostra ope-
 ra factus est, & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim
 pudorem illi incutit, quod indignus habitu & nomine
 philosophiæ appareat. Cæterum quæ à nobis abstulit,
 ea illum in disciplina continent, ita ut iustus esse uidear,
 si mercedem à uobis accepero, etsi illum haud multo me-
 liorem reddiderim, nam in his quæ nondum admisit, phi-
 losophiam reueritus est. Posteaquā nutrices quoq; ta-
 lia de pueris dictitare soleant, nempe præceptoris edes
 illis adeundas esse. Siquidem nusquam alibi locorū pue-
 ris relicta est copia bonū quiddam perdiscendi, sed neq;
 mali quippiā unquam in se admittunt, quādiu sub præ-
 ceptorum custodia militauerint. Ego quidem oēs officij
 mei partes in excolendo iuvene mihi impleſſe uideor, iā
 quicunq; tibi placuerit nostrarū rerum non imperitus,
 illo tecum assumpto cras me accedas, & uidebis quā
 prompte

L V C I A N I

Et expedite interroget alios, quanq; ingeniose Et argu
 le ad quesita respondeat, tum quantam eruditionem sibi
 mea opera pararit, Et quos iam liberos tuoluerit, de pro
 loquijs ac syllogismis, de cōplexionibus Et officijs, deq;
 alijs multis Et varijs. Ceterū quod matrem pugnis cecid
 derit, atq; etiam raptas uirgines uitiarit, quid hæc ad me
 attinent? neq; enim me illi pro pædago constitutistis.
 Hæc quidem homo senex de philosophia differebat. Tu
 fortasse Et ipse Hermotime dico res, abunde satis esse, si
 ob hoc ipsum philosopharemur, ne quid Decorū quæ ma
 la Et uitiosa sunt faceremus. An non uero uitio longe
 ampliori spe inducti philosophandū nobis esse existima
 bamus, non ob hoc saltem, quod paulo quā priuatus
 quispian ex uulgo honestiores essemus. Cur igitur non
 Et ad hoc dignaris dare responsum. Her. Quid
 uero aliud tibi respondeam, quam quod propemodum
 etiam mihi lachrymandum esse intelligo, usq; adeo me
 commouit oratio tua nimium uera. Et iam quidem gra
 uiter lugeo me miserum tantum temporis frustra insum
 psisse, Et contriuisse, adhæc mercedē tam grandem pro
 laboribus impendisse. Iam enim tanquam ex ebrietate
 profunda ad sobrietatem reuersus uideo, cuiusmodi
 illa sint, quorum amore capiebar, tum quantas ærum
 nas pro illis consequendis ego miser exhausserim.
 Luc. Fletu quidem Et lachrymis, haud opus est, o bone,
 longe autem præstabilius Et prudentius esse opimor.

quod in fabulis Aesopus commemorat. Ait enim quendam in maris litoribus consedisse, conantem singulas undas pernumerare, cumque undarum mutuo se trudentium, multitudine obrueretur, animoque grauius angeretur, quod eas numero complecti non posset, adueniens callida uulpes, non inidoneo consilio hominis perturbationem subleuauit. Quid discutiaris, inquit, propter undas quae praetergressae sunt, hinc numerare incipias oportet, illas missas facito. Et tu, quandoquidem ita tibi uidetur, post hac magis ex usu tuo feceris, si communem cum alijs ut tam uicere decreueris, ac ita quidem cum multis in Reipublica uersaberis, nihil absurdum aut fastuosum animo concipiens aut sperans. Nec est quod pudore afficiaris, quod iam primum decurso uitae spatio recte sapere incipias, aut mutato consilio ad meliora te recipias. Proinde haec omnia, o amice, quaecumque a me dicta sunt, nolim putares me de industria praemeditatum et instructum aduersus Stoicos, quasi mihi cum illis essent susceptae inimicitiae, dixisse, sed communem aduersus omnes orationem esse putato. Neque alia contra te protulissem, si aut Platonis, aut Aristotelis te sectatorem esse testatus esses, ceteris in dicta causa, contemptis et posthabitis. Nunc autem posteaquam Stoicos ceteris omnibus anteferebas, aduersus Stoicam omnem disputationem quoque nostram instituimus, nihil alioqui simultatis, aut dissidij aduersus illam susceptum habentes. Her. Bene sane dicis. Iam itaque abeo,

L V C I A N I

122

abeo, ut ego me totum unà cum uestitu & habitu commutem. Videbis igitur in breui, non ueluti nunc me neq; barba tam densa & profunda horridum, neq; ita affluam & asperam uictus rationem, uerū molliora omnia, magisq; libero homine digna sequentem, fortasse neq; purpuram induere grauabor, ut omnibus fiat perspicuum, mihi priores nugas non amplius curae esse. Atq; uti nam etiam ex intimis cordis penetralibus euomere ea omnia possem, quaecunq; ab illis unquam audita deuorauit. Et ut pro certo scias, neq; helleborum ebibere formidabo, propter hoc ipsum contra quam Chrysippus consuevit, ne quid eorū unquam posthac, quæ dixerunt, mihi in mentem ueniat. Ceterum tibi Luciane, non medio orem habeo gratiam, quod me hætenus iactatum & circumlatum à turbido torrente & aspero, iuxtaq; fluxum unà cum undis fluitantem extraxeris, assistens iuxta tragicædorum prouerbiū Deus ex improviso ostensus. Videor autem mihi non absurde facturus, si & caput raserō, quemadmodum facere solui sunt, qui & naufragijs euadant incolumes, ita ut salutis meæ festiuitatem hodie concelebrem, posteaquā tantarum nebularum caligo ab oculis meis discussa est. Porro autem conspectum philosophi posthac, & si inuitus inter eundem alicui obuiam uenero, non secus deuitabo extra uiam declinando, quām rabiosos canes fugere soleo.

G G I

LVCIANI DE

ORVM CONCILIUM,

VINCENTIO OB

sopæo interprete.

IUPITER.

Ivp. Ne posthac clanculum confusurretis, ò superi, neq; ad angulos conuersi in aurem alter cum altero colloquatur, indignantes multos parum dignos nostri symposij esse participes. Verum posteaquàm coactū est concilium, quisq; propalam in medium suam adfert sententiam, et quæ accusatione digna sunt accuset. Cæterū Mercurij præconiū illud ex lege clara uoce promulgato. Mer. Arrige aures, uocem comprime. Quis ex Dijs senioribus et perfectis, quibus permissum est, in cōtione uerba facere uoluerit? Ipsa deliberatio de inquinatis et hospitibus futura est. Momus. Ego Momus, ò Iupiter, si sandi copiam mihi feceris. Iup. Iam ipso præconio loquendi libertas tibi facta est, itaq; meo permissu nihil opus est. Mo. Aio itaq; nonnullos nostrum uitiose et improbe facere, quibus non satis est semet Deos ex hominibus factos esse, nisi suos quoq; pedissequos et famulos nobis honore pares esse ostenderint, quæ in re nil magnum aut iuuenile se fecisse existimant. Volo uero ò Iupiter, ut interrita loquendi libertas tibi

L V C I A N I

23

tas mihi concessa sit. Neq; enim aliter quæ sentio efforti
 possim. Sed me omnes ex æquo nouerunt quàm liberæ
 linguae Deus sim, & quàm nihil eorum, quæ parum
 honeste & decore fiunt reticere solem. Et enim omnia
 in reprehensionem rapio, ac propalàm, quæ mihi opti-
 me aut secus facta uidentur proloquor, neq; reformi-
 dans cuiusquàm auctoritatem, neq; præ uerecundia sen-
 tentiam meam concealans. Quapropter & onero-
 sus multis esse uideor, & natura sycophanticus, dum
 popularis quispian & communis omnium accusator ab
 illis uocor. Sed enim posteaquàm licitum est, atq; ita
 iam proclamatum, & tulupuer cum libertate, loquen-
 di facultatem mihi concesseris, nihil dissimulanter ta-
 citum aut præteritum dicturus sum. Multi sunt, in-
 quam, non contenti, quod ipsi in Deorum concilium
 admissi nostri contubernij sint participes, quodq; pa-
 ri sorte nobiscum conuiuuntur, præsertim cum ex dimi-
 dio homines eos esse constet. Adhuc etiam ministros
 suos & chori socios in cælum subdixerunt, eosq; De-
 os fecerunt ascriptuios. Et nunc æqualem cum alijs di-
 stributionem auferunt, & sacrificiorum consortes sunt,
 neq; pensionem in inquilinos constitutam nobis per-
 soluentes. Iup. Ne quid obscuris ambagibus inuol-
 uas ò Meme, uerum perspicue & dilucide quæ sentis
 eloquere, additis quoq; nominibus. Iam enim in medi-
 um ita oratio tibi proiecta, ut multos pariter in suspitione

nem rapiamus, ac alium alio modo tuis dictis obnoxium
 insimulemus. Oportet uero liberū concionatorem nihil
 ob metum reticere. Mo. Euge o iupiter, quandoqui-
 dem me ad lingue libertatē cohortaris, sit uero hoc abs-
 te animo prorsus regio et magnifico. Proinde nomina-
 tim quoq; tuo iussu eosdem perstringam. Ille enim gene-
 rosissimus Dionysus, semihomo existens, neq; à mater-
 na stirpe grecus, sed syrophœnicis cuiuspiam mercato-
 ris nempe Cadmi nepos, posteaquā immortalitate do-
 natus est, cuiusmodi quidem ille sit non dico, neq; mi-
 tram, neq; ebrietatem, neq; errantem eius incessum uitu-
 perabo. Omnes enim, ut opinor, uidetis, quā mollis
 sit et effœminatus delitijs, dimidio insaniens, statim à
 summo mane merum spirans. Ille uero totam fratrem
 nobis induxit, et toto choro aduēto presto est, Deosq;
 declarauit et Pana, et Silenum, et Satyros, agrestes
 quospiam et caprarios permultos, homines saltationi
 deditos, et forma monstrosa spectabiles. Quorum hic
 quidem gerens cornua, dimidia parte corporis capram
 referens, barbamq; profundam nutriendam, parum ab
 birco discrepat. Alter uero senex caluitio et simis na-
 ribus deformatus, plurimum super asinum inequitans
 genere Lydus est. Ceterum Satyri acutis auribus, et
 ipsi calui et cornigeri, qualia ferē hœdis nuper natis
 excrescunt cornua, Phryges quidam existentes. Sunt
 uero caudati omnes.

Videte

Videte cuiusmodi Deos nobis facit generosus ille? Mitto enim dicere quod & duas mulieres adduxerit, alteram amicam suam existentem, nempe Ariadnen, cuius etiam coronam stellarum choro annumeratam addidit. Alteram vero Icarī agricolae filiam. Et quod omnium est ridiculosissimum o superi, Erigones quoque canem illum addixit, ne tristitia afficeretur puella, si familiarem suum in caelo non haberet, & eam quam in delitijs habuit caniculam. Haec uero non uidentur nobis esse contumeliosa, quaeque nec insania nec risu carcant. Audit etiam alios. Iup. Caue Mome quicquā dixeris, aut de Aesculapio aut de Hercule. Video enim quo orationis tuae impetu rapiaris. Etenim horum aliter agit medicum, & aegros morbis leuat, estque planē multis alijs antefrendus. At Hercules filius meus existens, non paucis laboribus immortalitatem adeptus est. Itaque caue, ne hosce accuses temere. Mo. In tui quidem gratiam tacebo o Iupiter, etsi multa dicenda habeam, atque si nihil aliud adhuc tamen signa igne iniusta in corpore reuident. Porro, si liceret & aduersum te dicendi libertate uti, multa haberem quae possim oratione reprehendere. Iup. Atqui in me maxime tibi licet dicere. Nunquid igitur et me ut Deum inquilinum in tus uocas? Mo. Equidem in Creta nō tantum hoc audire licet, uerum aliud quoque de te distitant, atque etiam sepulchrum tuum commonstrant hospitibus. Ego uero neque illis fidem habeo, neque

ex Achiuorum numero Aeginensibus subditum te esse
 affirmantibus. Ceterum quæ cū primis reprehensione di-
 gna sunt, ea in medium adducam. Enimuero horū delin-
 ctorum principij, & concilij nostri Nothorum multitu-
 dine adulterandi causam tu Iupiter adeo primus induxi-
 sti cum puellis ac mulieribus mortalis cōditionis rem ha-
 bere sustinens, ac alio subinde habitu ad eas deserto coe-
 lo descendens. Itaq; persepe in metu sumus, ne quis te
 comprehensum sacrificet, quoties thaurus factus es. Aut
 quispiam ex auri fusoribus te cōflatum perimat, quoties
 auri speciem indueris, ac nobis pro Ioue aut segmentum
 aut armilla aut inauris factus fueris. Sed enim hisce semi-
 deis coelum iam compleuisti, neque enim aliter possum
 dicere. Est quæ res planè absurdissima, si quis ex impro-
 uiso audierit Herculem in Deorum numerum esse assum-
 ptum, Eurysthea autem qui illi imperauit, fati functum
 esse. Et Herculis templum cernit in proximo ministri exi-
 stentis, Eurysthei uero illius domini sepulchrum. Et rur-
 sus ex Thebanis Dionysus Deus factus est, eius autem cō-
 sobrini nimirum Pentheus & Actæon & Learthus ho-
 mines fuerunt omnium infelicissimi. Ex quo uero tu Iupi-
 ter semel illis hanc licentie ianuam aperuisti, & cum
 mortalibus commercium habere cœpisti, omnes tuum
 institutum imitantur. Neq; tantum Dij tui sunt imitato-
 res, sed etiam Dææ hac in parte tuum æmulantur inge-
 nium. Quis enim ignorat Anchisen, & Titbonum &
 Endy.

Eudymiona, & Iasonem, & cōplures alios? Itaq; hæc mihi missa facienda videntur, multi enim laboris esset hæc cuncta singulatim reprehendere. Iup. At uide Mome ne quid de Ganymede dixeris. Male enim me habebit, si adolescentem uerbis cōturbaueris, affecto cōtumelia genere. Mo. Proinde, neq; de aquila quicq; dicturus sum, quod & illa in cœlo uersatur, regio sceptro insidens, ac tantū non super capite tuo nidificans, & Deum esse gesti ens? Aut illā quoq; in Ganymedis gratiā præteribimus? Atqui, ò Iupiter Attis ille & Corybas & Sebazius unde nobis tandē accersiti ueniunt? Aut etiā Mithres ille Medus, qui indumento persico amictus, & tyara redimitus est, neq; græcā uocē sonans. Adeo, ut si quis illi nectar p pinet, præbentē non intelligat. Itaq; & Scythæ & Getæ hæc uidentes nobis longū ualere iussis, ipsi immortalitate donant hoīes, suisq; suffragijs Deos quoscunq; libuerit constituūt, non alia ratione quā Zamolxis scruiis cōditionis homo existens, diuinitatē adeptus est, & Deorū numero ascriptus, haud scio quo modo nobis iposuerit. At sanē hæc oīa, ò Dij adhuc mediocria & aliquo modo ferenda sunt. Ceterū tu ò canimo ristu hians Aegyptiæ, qui sindone amictus es, quis nā esse gloriaris, ò optime, aut quomodo Deus esse cōtendis latrando? Quid aut sibi uult & Memphites taurus ille uersicolor, qui & precibus deueneratur, & respondit oraculis, neque non prophetas habet? Pudet uero me ciconias percensere, &

O P V S C V L A

Simias, & hircos, atque his longe absurdiora, quæ nescio quomodo ex Aegypto in coelum usque conscenderunt. Illa itaque, ò Dij, quomodo sustinetis æquali vobiscum honore aut etiam amplius adorari? Aut tu Iupiter, quo ferre potes animo, posteaquàm arietis cornua tibi produxerim? Iup. Turpia profecto sunt quæ dicis de Aegyptijs. Attamen pleraq; illorum in se mystica complectuntur enigmata, quæ non prorsus à profanis deridenda sunt. Mo. planè nobis Iupiter opus est mysterijs ut Deos, Deos esse cognoscamus, & caninis capitibus præditos, canes esse intelligamus. Iup. Mitte de Aegyptijs in præsens dicere, nos uero de his aliàs per otium deliberabimus. Itaq; alios, si qui notadi super sunt, adducito. Mo. Trophonium ò Iupiter, et quod me præfocet Antilochum. Ille inquam scelestæ & matricidæ hominis filius uaticinatur in Cilicia, multa impudenter ementiens, & duorum obulorum gratia præstigijs incantans homines. Quocirca non amplius tu Apollo ob uaticinij prædictionem haberis in pretio, sed iam omnis lapis & quævis ara responsa dator aculum petentibus, dummodo oleo perfusa fuerit, & coronas habuerit, & homine præstygatore abundauerit, cuiusmodi tam permulti sunt. Iam etiam Polydamantis athletæ statua medetur febre laborantibus in Olympia, & Theagenis in Thaso. Quin Hectori quoq; sacra faciunt in Illo, & è regione Prothesilao, nempe in Cherroneſo. Ex quo
igitur

L V C I A N I

igitur in tantum numerum subinde aucti excreuimus.
 magis in usu fuit peritium & sacrilegium. Et omnino
 nos despectui habere ceperunt recte facientes. Et hæc
 quidem de Nothis & suppositiuijs dicta esse uolui. Cete-
 rum ego & peregrina nomina permulta audiens, eorū
 qui neq; degunt apud nos, neq; ullo modo possunt esse,
 admodum o iupiter propter hæc rideo. Vbi enim genti-
 um est multis modis iactata illa uirtus & natura & fa-
 tum & fortuna? Intoleranda & uana rerum uocabula
 ab inertiibus hominibus philosophiæ titulo scmet uendi-
 tantibus excogitata. Quæ quanquam ipsorum commen-
 ta sunt, sic tamen simplicium animos persuaferunt, ut
 nemo amplius nobis sacrificare dignetur, certo persua-
 sum habens, quod, etiam si infinitas hecatombas nobis
 obtulerit, fortunam tamen nihiloscus ea facturam quæ
 à fati decreta sunt, & quæ subinitium cuiq; nascentiū
 Parcæ fatalibus fufis aduenerint. Perlibenter itaq; te iu-
 piter interrogarem, ubi nam gentium tibi uisa esset aut
 uirtus, aut natura, aut fatum? Quod enim & tu
 talia subinde in philosophorum disputationibus au-
 dias, mihi dubium non est, nisi fortasse quispiam surdis
 sit auribus, ut eosdem uociferantes inaudire nequeat.
 Multa equidem adhuc dicenda supersunt, sed finem uer-
 borum faciam. Video enim quosdam ob dicta mea dolent-
 ter perturbari, & iam sibilare, maxime uero eos qui ora-
 tionis libertate tacti sunt. Itaq; pro concludenda oratio

O P V S C V L A

ne, si ita sedet animo tuo Iupiter, decretum quoddam de illis iam conscriptum legam. Iup. Recita. Neq; enim omnia absurde aut de nihilo reprehendisti. Et sane multa ex illis inhibenda & coërcenda sunt, ne in immensum excrecant.

DECRETVM BONA FORTVNA.

Concilio legitime coactio, septima die mensis instans. Cuius Iupiter consulatū agebat, Neptunus præsidem, Apollo præfectū. Momus scribæ officio fungebatur notarius, & Somnus dixit sententiam. Quotiam multi ex peregrinis, non Græci tantū, uerum etiam Barbari, nequaquam digni existentes cœlestis Reip. communi nobiscū participatione nothi & subditiij, haud scio quo nā modo etiā Dij esse contendentes, cœlū angulatim cōpleuerunt, ita ut symposiū tumultuosis turbis plenū sit, obstrepēte passim diuersilingui & undiq; accersita multitudine. Defecit aut ambrosie & nectaris copia, adeo ut mna iam coëmendus sit sextarius, propter bibentiū multitudinē. Sed enim illi, qua sunt procacitate & immodestia, Dijs ueris & antiquis loco motis, semetipsi primis dignantur accubitus præter omnē morem patriū. Adhæc in terris quoq; ante alios honorari cōtendunt, uisum est curiæ et populo ut ad hyberna solstitia cogatur in Olympo concilium, septem aut ad cognoscendū appositi eligantur Dij perfecti, tres quidē ex curia ueteri, quæ Saturno regnante constituta est, quatuor aut ex duodecim, quorū in numero unus

L V C I A N I

tunc unus erit Iupiter. Ceterum qui electi erunt arbitri,
 ipsi ad cognoscendum causas sessum eant, dicto prius iu-
 ramento legitimo nimirum Styge. At Mercurius proclama-
 to preconio universos in contionem congreget, quicumque
 in Deorum concilium legitime admitti postulant. Veniant
 autem illi adductis iuratis testibus, et certis generis ui-
 dij. Deinde illi in unum locum conveniant, verum arbitri
 accurate expendentes, aut Deos illos declarabunt, aut
 ad sua sepulchra et maiorum tumulos ablegabunt. Si ve-
 ro quispiam ex obscuris et reprobatis comprehensus fue-
 rit, et semel ab arbitris condemnatus in coelum ascende-
 rit, ille per praeceptum in tartarum corruat. Praeterea quisque
 exerceat sua commercia, neque Minerva rei medicae in-
 tenta sit, neque Aesculapius dandis oraculis valet aut servi-
 at, neque Apollo tanta soli sibi obcunda vendicet, sed una
 re quapiam electa, aut uatē aut citharcedum aut medicum
 agat. Porro autem philosophis praedicetur, ne nova sub
 inde fingendo comminiscantur nomina, neque de ijs
 quorum imperiti sunt, nugentur. In quorumcunque
 autem honorem aut cultum templa aut sacra constituta
 sunt, illorum imagines subvertantur, earumque loco
 aut Iouis, aut Iunonis, aut Apollinis, aut alterius cuius-
 piam erigatur. Illis autem urbs congesta terra sepul-
 chrum accumulet, et arae loco statuam reponat. Quod
 si quis preconio dicto audiens esse uoluerit, arbitro-
 rumque examen et censuram subire recusarit, ille in

dicta causa condemnatur. **IVP.** Iustissimum equidem decretum est istud o Mome, & qui suffragatur, huic manum protendat. Atqui potius ita fiat. Complures enim novi futuros, qui sua non sunt adiecturi suffragia, uerum in praesens abite. Ceterum in conuentionem accersiti a Mercurio, uenite adferentes unusquisque cognitiones claras et manifestas comprobationes, matris & patris nomen, & unde oriundus sit, tum quo modo diuinitatem adeptus sit, adhuc tribam quoque & curiales. Verum enim uero qui praesto non fuerit, parum curae erit arbitris, tametsi ille in terris ingens delubrum habuerit, ac homines eundem Deum esse existimauerint.

VINCENTI=

VS OBSOPOEVS, OPTIMAE

Spei adolescenti, Tilomanno Gundersod. Salutem.

CUM nuper tumultuaria quadam lectione percurrere Graecorum libros, quos suauissimus dicendi magister Xenophon de dictis Socraticis meritis proditos transmisit ad posteros, praeter alia quae in incredibili quadam cum uoluptate legi, etiam in eum locum delatus sum, qui est de Hercule Prodicti, quem etiam Cicero citans in officijs, paucis perstringit. Ille cum esset

ut res

L V C I A N I.

229

ut reliqua omnia et summe elegans, nec parum mihi
 uideretur prodesse posse generosioris indolis iuueni-
 bus, libuit illum excerptum hisce meis dialogis uelut au-
 ctarij uice adijcere. Hunc tibi suauissime Tilomanne, sub
 inde legendum atq; relegendum commendo, ut habeas
 quod te sedulo moneat officij. Vides enim, et te iam ex
 ephœbis excessisse, ac in biuio illo consistere delibera-
 tem, cui potissimum generi uitæ temet accommodes. Iam
 adolescentia consilijs admodum imbecilla est, et quan-
 quā indoles interdum in iuuenibus non mala existat,
 ætas tamen flexibilis, et ad quemuis animi impetum mo-
 bilis, et multæ ad deprauandum occasiones supersunt.
 Tunc enim blanditur otium, horsum inuitant uoluptatium
 illecebræ, aliò prauorum sodalium uocant commercia.
 Ut ergo hosce uitiorum scopulos salua nauiculis inco-
 lunis, ac per multa ardua nauiter, ut coepisti, ad uirtutem
 contendas, parentumq; tuorum expectationi, quā de te con-
 ciuisti amplissimā, respondeas, et duce et monitore tibi
 opus est. Quis uero aut meliorē, aut tibi gratiorē morum
 formandorum magistrum possim addere, quā Xenophontem,
 τὴν μελίσσας ἐκείνην τὴν ἀττικὴν, cuius oia scri-
 ptura uictiore aliquando facto ingenio, et magis firmato
 æris iudicio, tibi diligentissime legenda suadco, nunc
 uero iuueni hunc præcipue locum in tui gratiā à me excer-
 ptum et expositum ediscendum, et crebra recordatione re-
 petendum dedico, ne quando per ignauiam et animi socor-

HH

diā uitiōrū uiam ingrediens, per oīa flagitiōrū genera
uolutatus, tandem in praeceptis ruas. Ceterū Ioachimus
Camerarius, homo in utraq; lingua multi iuditiū, cuius
opera et in his Luciani dialogis frequēter usi sumus,
in hisce uerbis, ἐὰν δὲ ποτε γένηται τίς ὑποψία,
πανίως ἀφ' ὧν ἔσται ταῦτα οὐ φόβος εἶς· men
dam subesse patat, existimans pro οὐ reponendū esse
δο, cuius sententiæ et ego haud difficulter subscribo.
Nihil tamen arrogāter praeiudicare uolumus, neq; quid
q̄ ad arbitriū nostrū reuocare. Bene uale, et in praecep
tore tuo amādo, fac cōstās apparcas. Ex Norimberga.

Πρόδικος ὁ σοφός, ἐν τῷ συγγράμματι
δ' ἀπὸ τῆς Ἡρακλέους. ὅτι περὶ τῆς πλείσ
τοις ἐπιδείκνυται ὡς αὐτὸς πᾶσι τῇ ἀρετῇ
ἀποφαίνεται ὡς δὲ πᾶς λέγων. ὅσα ἐγὼ μέμνη
μαι. φησὶ γὰρ Ἡρακλῆς. ἐπὶ ἐκ πάσων εἰς ἡ
βιω ὡρμαῖοι, ἐν ἧς οἱ νέοι καὶ αὐτὰ κράτος γυγνέ
μενοι δηλοῦσιν, εἴτε τὴν δι' ἀρετῇς εὐδὸν ζέουσ
ται ἡδὴ βίον, εἴτε τὴν δι' ἀκακίας, δὲ εὐδὸν
τα εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι, ἀπορῶντα ὡς τέρας
τῶν ὁλῶν φάπται, καὶ φανῆσαι αὐτῷ δύο ζωὰς
κας προϊέναι μεγάλας. τὴν μὲν ἑτέραν εὐπρε
πῆτε ἰδεῖν καὶ ἐλθεῖν φῶς κεκοσμημένῃ,
δ' μὲν σῶμα καθαρὸν ἦν. τὰ δ' ὅμματα αἰδοῖ.
δ' δὲ χῆμα σφρόννη, ἐοικῆσι δὲ λευκῇ. τὴν
δ' ἑτέραν

ΕΥΣΙΑΝΙ.

140

Δ' ἑτέραν τεθραμμένῳ μὲν εἰς πλυθεκία
 τε ἁπλότητα. κεκαλωπιμένῳ δέ, ὅ
 μὲν χρῶμα, ὥστε λευκοτέραν τε καὶ ἐρυθροτέ
 ραν, τοιόντας δοκεῖν φαίεσθαι. ὅ δέ χῆμα,
 ὥστε δοκεῖν ὀρθοτέραν τ' φύσεως εἶναι. τὰ δέ ὄμ
 ματα ἔχειν ἀνατοπῆα μέγιστα. ἔσθῃτα δέ ὅξῃς ἂν
 μάλιστ' ὥρα ὅξ' ἀλάμπερι κατακοπεῖται. Δ' ἄμα
 ἑαυτήν, ἐπισκοπεῖν δέ, καὶ εἰ τις ἄλλος αὐτῇ
 θεῖται. πολλὰ δέ καὶ εἰς τὴν ἑαυτῆς σκίαρ
 ἀποβλέπειν, ὥς Δ' ἐένθο πολυσιέστερον τ' ἥρα
 κλέους, τὴν μὲν πρόσθεν ῥηθεῖαν ἰέναι δὲν αὐτῇ
 ῥόπην. γὰρ Δ' ἑτέραν φθίσκει βολομένῳ, πρὸς
 θραμμεῖν ἔσθ' ἥρα κλέϊ καὶ εἰπεῖν, ὁρῶ σε ὡς ἥρα
 κλεις ἀποροῦντα ποῖαν ὁλὸν ὅς τὸν εἶον ῥά τῃ.
 εἰ ἂν ὅν ἐμέ φίλῳ ποιησάμενος, ὥσθ' τὴν ἡδίστῳ
 τε καὶ ῥά τῃν ὁλὸν ἄξω σε. καὶ τῶν μὲν τερπιδῶν,
 οὐδενὸς ἄχυστος ἔσθ'. τῶν δέ χαλεπῶν ἀπειρος
 ἀφθιδίωσθ'. πρῶτον μὲν γὰρ, οὐ πολέμων οὐδ' ἔ
 πραγματῶν φοντεῖς, ἀλλὰ σκοπούμενοι δέ
 σθ', τί ἂν κε χειρομένον, ἥ σῖτον ἢ πῶδ' ἐύροισ',
 ἢ τί ἂν ἰδίων τερφθείης, ἢ τίνων ὁσφρακνόμενος,
 ἢ ἀπρόμηνσ' ἡθείης. τίσι δέ παιδικοῖς ὁμιλῶν
 μάλιστ' ἂν βύφαιθείης. πῶς ἂν μαλακώτα
 τα καθεύδῃς, καὶ πῶς ἂν ἀπυγώτατα τούτων
 ΗΗ

πάντων τυγχάνοις. ἐὰν δὲ πρτείνῃται τις ὑπο
 ψία πανίως ἀφ' ὧν ἔσαι ταῦτα ὁ φόβος.
 μήσε ἀγάγων δ' ἐν πνεύνῳ καὶ ταλαπυροῦντα
 θεῶ σώματα καὶ τῇ ψυχῇ ταῦτα πορίζεσθαι. ἀλ
 λ' οἷς ἂν οἱ ἄλλοι ἐσγάζωνται, τούρις συζη
 ση, οὐδενὸς ἀπεχόμεθα, ὅθεν ἂν διωκθῇ τι
 κορλαῖνα. πάντα χόθεν γὰρ ὠφελείῃς ῥίς ἐμοὶ
 ἐνωῦσιν ἔχουσίαν ἐργῶ παρέχω. καὶ ὁ Ἡρακλεῖς
 ἀκούσας ταῦτα, ὦ γύναι ἔφη. ὅν μα δέ σοι τί
 ἔστιν. ἡ δὲ, οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι ἔφη, καλοῦσι με
 θυλαμονίαν. οἱ δὲ μισοῦντές με ὑποκοιζό
 μνοι, ὀνομάζουσιν με κακίαν. καὶ ἐν ταύτῳ ἡ
 ἑτέρα γυνὴ προσελθοῦσα εἶπεν. καὶ ἐγὼ ἤκω πρὸς
 σέ ὦ Ἡράκλεις εἰ διωκτοὺς γνηήσαντάς σε καὶ τὴν
 φύσιν τὴν σὴν ἐν τῇ παιδείᾳ καταμαθοῦσα, ἔχ
 ὧν ἐλπίζω, εἰ τὴν πρὸς ἐμέ ὁδὸν ῥά ποιο, σφό
 δρ' ἂν σε τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἐργάτῳ ἀγαθὸν
 γενέσθαι. καὶ ἐμέ ἔτι πολὺ ἐντιμότεραν, καὶ ἐπ'
 ἀγαθοῖς ἔχῃ πρεσβερέσαν φανῆναι. οὐκ ἔξα παρ
 τήσω δέ σε προοιμίῳ ἡδονῆς. ἀλλ' ἡ περ οἱ θεοὶ
 δνέθεσαν, τὰ ὄντα διηγέσσομαι μετ' ἀληθείας.
 τῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν, καὶ καλῶν, οὐδὲν ἄνθρω
 πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ διδάσκουσιν ἀνθρώποις.
 ἀλλ' εἴτε οὗς θεοὶ ἰλέως εἰνῶσι σοι βούλοι, θερά

L V C I A N I.

711A

πρυτὸν οὐθις· εἴτε ὑπὸ φίλων ἐθέλεις ἀγλ
 πᾶσι, οὐ φίλοις ἐνδρχει τήτεον. εἴτε ὑπὸ πνοῦ
 πόλεως ἐπιθυμῆς τιμᾶσαι, τὴν πόλιν ὥφε
 λητέον. εἴτε ὑπὸ τ' ἐλλάδες πάσης ἀξιοῖς ἐπ'
 ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν ἐλλάδα πειρατέον θύ
 ποιεῖν. εἴγε τὴν γῆν φέρειν σοι κῆρ πρὸς ἀφθόνοισ
 τὴν γῆν θεραπευτέον. εἴτε ἀπὸ βοσκημάτων οἴ
 εἶν πλεονεξίαν, τῶν βοσκημάτων ἐπιμελη
 τέον. εἴτε ὅλα πλεονεξίαν οὐκ ἀνέξουσιν καὶ βού
 ληθῶσιν τὸς φίλους ἐλθόντων, ὅς
 ἐχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς πολεμικὰς τέχνας αὐ
 τὰς τε πρὸς τῶν ἐπιστομένων μαθητέον, καὶ ὅ
 πως αὐτὰς δεῖ χρῆσθαι ἀσκητέον, εἰ δὲ καὶ ὅ
 σώματι βούλῃ διαδιδόναι, τῇ γνώμῃ ὑπο
 τεῖν εἰσεῖν, ὅ σώμα καὶ γυμνασέειν οὐκ ὀκνοῖς
 καὶ ἰσχυρῶς. καὶ ἡ κακία ὑπολαβούσα εἶπεν, ὥς
 φησὶ πρόδικος, ἐννοεῖς ὡς ἡρακλεῖς, ὥς χαλε
 πὴν καὶ μακρὰν ὁδὸν ὑπὸ τὰς δύσφρονας ἡ γυνή
 σοι αὐτὴ διηγεῖται; ἐγὼ δὲ ῥαδίαν ἢ βραχείαν
 ὁδὸν ὑπὸ τὴν δύσλαμονίαν ἄξω σε. καὶ ἡ ἀρετὴ εἶ
 πεν, ὡς τλήμων, τί δέ σὺ ἀγαθὸν ἔχεις, ἢ τι ἡ δύναμις
 εἶσθαι. μηδὲν τούτων ἕνεκα πράττειν ἐθέλεις
 ἢ τίς οὐδὲ τὴν τῶν ἡσέων ἐπιθυμίαν ἀναμενέου
 σ'. ἀλλὰ πρὶν ἐπιθυμῆσαι πάντων ἐμπίπλω

ΗΗ

Ο Ρ Υ Σ C V Λ Α

θαυ. πρὶν μὲν πεινῆν ἐσθιοῦσθαι, πρὶν δὲ διψῆν πι
 νουσαι. ἵνα μὲν ἡδέως φάγῃς, ὅσοις μὴ χε
 ρωμενῇ. ἵνα δὲ ἡδέως πίνῃς οἶνους τε πολυτε
 λεῖς πρᾶσκδυάζη, ὅτι τοι θεοὺς χίονα ποταμῶν
 σαλπασσῇ, ἵνα δὲ καθυπνώσῃς ἡδέως οὐ μόνον
 τὰς σρωμένας μαλακάς, ἀλλὰ καὶ τὰς κλί
 νας θὰ τὰ ὑπόβαθρα ταῖς κλίναις πρᾶσκδυά
 ζεις. οὐ γὰρ ἀφ' οὗ πονεῖν, ἀλλὰ ὅθεν μὴ λυγρὸν ἔχ
 ει νόον, τι ποιῇς, ὕπνου ἐπιθυμεῖς. τὰ δ' ἀφο
 ρύσια, πρὸ τ' ὀρέσθαι ἀναγκάζεις πάντα μὴ χε
 ρωμενῇ καὶ γυναῖξιν καὶ ἀνδράσι χρωμενῇ. οὐ
 γὰρ παιδεύεις οὐδ' ἐαυτὸς φίλους. ὅτι μὲν νυκ
 τος ὑβρίζῃς, ὅτι δὲ ἡμέρας οὐ χρησιμώτατον
 κατακοιμίζῃς. ἀθανάτους δὲ οὐσα ἐκ θεῶν
 μὲν ἀπέρριπται. ὑπὸ δὲ ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀτι
 μάζη. τοι δὲ πάντων ἡδέους ἀκούσματος, ἐπαί
 νος ἐαυτῆς ἀνῆκοος εἶ. καὶ τ' πάντων ἡδέους θεάμα
 τος ἀθέατος. οὐδὲ γὰρ πώποτε σκευτῆς, ἔργον
 καλὸν τεθέαται. τίς δ' ἂν σοι λεγούσῃ πρὶν πιστέ
 σαι, τίς δ' ἂν θεομενῇ τινὸς ἐπαρκέσειεν, ἢ
 τίς ἂν εὐφρονῶν τ' σου θιάσου τολμήσειεν εἶναι. οἱ
 νέοι μὲν ὄντες, τοῖς σώμασιν, ἀδυνάτοι ἐῖσι.
 πρεσβύτεροι γρόμιοι, ταῖς ψυχαῖς ἀνόητοι.
 ἀπὸνώς μὲν λίπαροι ὅθεν νεότητας βεφόμενοι,
 ἐπιπὼνως

ἰσθ' ὁπότε δὲ ἀχμῆροὶ ὅτ' ἡγήσασθαι πρῶντες
 τοῖς πεπραγμένοις ἀχωνόμενοι, τοῖς δὲ πρᾶτ-
 ταμένοις βαρυνόμενοι. τὰ μὲν ἡλικία ἐν τῇ νεότη-
 τητι ὀφθαλμίζοντες, τὰ δὲ χαλεπὰ εἰς ὀγυῖ-
 ρας ἀποθέμενοι. ἐγὼ δὲ σύνειμι μὲν θεοῖς σὺνέ-
 μι δὲ ἀνθρώποις ταῖς ἀγαθοῖς. ἔργον δὲ καλὸν
 οὔτε θεῶν οὔτε ἀνθρώπων χωρὶς ἐμοῦ γίνεται.
 τιμῶμαι δὲ μάλιστα πάντων, καὶ πρὸ θεοῖς καὶ
 παρὰ ἀνθρώποις. οἷς προσήκει. ἀγαπῆται μὲν γὰρ
 σωδρὸς τεχνίταις. πιστὴ δὲ φύλαξ οἰκῶν
 δεσπότης. θυμὸς δὲ πρᾶξά τις οἰκέτης.
 ἀγαθὴ δὲ συλλαμπτήρια τῶν ἐν εἰρήνῃ πόλεων. βε-
 βῶσα δὲ τῶν ἐν πλέμῳ σύμμαχος ἔργον, ἀεί-
 σῃ δὲ φιλίας κοινωνός. ὅστι δὲ τοῖς μὲν ἐμοῖς
 φίλοις. ἡδεῖα μὲν ἐὼς ἀπράγμων σίτων καὶ ποτῶν
 ἀπόλαυσις ἀνέχοντα ἢ ἕως ἀν' ἐπιθυμῆσθαι
 αὐτῶν. ὕπνος δὲ ἀνρίσ παρῆσι ἡδέων, ἢ τοῖς
 ἀμόχθοις, ἐὼς οὔτε ἀπολίπνεν αὐτὸν ἀχθόν-
 ται, οὔτε δ' ὅτ' ἐμὴν μεθυσθαι τὰ δεόντα πράττειν.
 καὶ οἱ μὲν νέοι τοῖς τῶν πρεσβυτέρων ἐπαίνοισι
 χαίρουσι. οἱ δὲ γεραίτεροι, τὰς τῶν νέων τι-
 μαῖς ἀγάλλονται, ὅτι ἡδεῖας μὲν τῶν παλαιῶν
 πράξεων μέμνηται. εὖ δὲ τὰς παρούσας ἡδον-
 ται πράττοντες. λί ἐμὲ φίλοι μὲν θεοῖς ὄντες

Ο Ρ Υ Σ C V Λ Α

ἀπαπαρὶ δὲ φίλοις, τῆμοι δὲ πατρίσιν, ὅ-
ταν δ' ἔλθῃ τὸ πεπρωμένον τέλος, οὐ με-
τὰ λήθης ἀπμοι κείνται, ἀλλὰ μετὰ μνή-
μης ἐν αἰὶ χρόνον ὑμνούμενοι θαλάσσι. τοιαῦ-
τά σοι ὦ παῖ τῶν ἀγαθῶν ἡράκλειος ἐξεῖσι.
ὅλβιον καὶ μέγαν. τὴν μακαριότητα δὲ λα-
μονίαν κέκτησθαι. οὕτω πῶς δυνάκει πρόσθετος.
τὴν ὥσ' ἀρετῆς ἡρακλέους πάρευσιν, ἐκόσμη-
σε μέντοι τὰς γνώμας ἐπὶ, μεγαλειότεροις ῥῆ-
μασι, ἢ ἐγὼ νῦν. τοῖς μὲν δὲ νέοις ἀξιὸν εἶναι νο-
μίζω τούτων ἐνδυμνέοις περᾶσθαι τι, ἢ τῶν
ἐῖς ἐν μέλλοντα χρόνον ἔβίου φαντίζειν.

Τ Ε Λ Ο Σ.

HERCVLES

PRODICI, EX XENOPHONTE,

Vincentio Obsopæo interprete.

PRODICVS ille sapiens in eo libello, quem de
Hercule conscriptum reliquit, qui et nunc multis
ostenditur, nō dissimulatione de uirtute disseruit,
ad hunc modum dicens, quantum ego memoria teneo.
Aut enim Herculem, posteaquā ē pueris excedens, pri-
mas pubertatis metas ingressus esset (quo tempore ado-
lescentes

lescentes sui compotes facti, iuditiū de se præbent, num
 per uirtutis uiam ad uitam penetraturi sint, an ad uitio
 rum tramitem declinaturi) exisse in solitudinem, atq;
 ibi sedentem, diu secum multumq; dubitasse, utram ui
 am ingrederetur, duasq; illi procere stature mulieres
 præcedentes apparuissse, alteram quidem aspectu hone
 stam atq; decentem, ac natura liberaliter exornatam,
 corpore mundo, oculis uerecundis, habitu modesto, cæ
 terum uestitu candido. Alteram uero crassam corpulen
 tia & succi plenam, studiose cultam, nec citra fucum,
 ita ut colore candidiore & rubicundiore, quàm reuera
 esset, esse appareret, habitu uero natura uidebatur esse
 erectior. Cæterum oculos habuisse ludibundos & patu
 los, uestitum autem maxime delicatum & splendidum,
 pariter autem & seipsam contemplatam esse oculis,
 consyderasseq; num & alius quispiam illam spectaret,
 atq; identidem ad suam umbram spectasse. Vt autem
 propinquior Herculi facta est, ea quam primum dixi,
 accessit, ad hunc modum dictura. Porro cum altera an
 teuertere priorem cuperet, accurrit, ac sic cum Hercu
 le colloquuta est. Video te ò Hercules, pendente ani
 mi rationem tecum inire, quam in uiam uitæ temet con
 feras. Itaq; si mecum inita amicitia, ne tibi sociam iunxe
 ris, ad iucundissimam simul & facillimam uitæ uiam te
 perducam. Ac nihil erit uspiam rerum mollium aut sua
 uium, quod non sis degustaturus, rursus nihil difficiū.

quarum non expers ætalem acturus sis. Principio quidem neq; bellum neq; negotia ulla tibi curæ erunt, uerū hoc unū sedulo agitabis animo, quid nam delicati cum ad uescendum, tum ad bibendum reperire queas. Aut quid nam te uidentem oblectet potissimū, aut quibus nā odorandis et tangendis præcipuam uoluptatem capias. Præterea quarum rerum charissimarum usu iucundissimo maxime lateris, tum quemadmodum suauissime et mollissime dormias. Postremo, quī nam his omnibus citra laborem paratis uoluptuosissime fruaris. Quod si quando metus inciderit penuriæ, unde hæc acquiri possint, quæ res perturbationem quandam complectitur, non equidem ad eos te adduxero, qui ipsi corpore animoq; laborant, et huius quæstus satagunt. Verum quæ alij labore parauerint, his tu uteris, à nulla re abstinendo, unde lucri aliquid facere possis. Undecūq; enim meis familiaribus potiendarū rerum facultatum exhibeo. At Hercules his auditis, et quod tibi nomen est, inquit, o mulier? Illa autem, qui mihi amici sunt, Felicitatē me uocant, ceterū quibus sum odio, per contemptum Virtutum me nominant. Interea accessit et altera mulier, atq; ita loqui institit. Atqui ego ad te uenio Hercules, ex quo enim parētes tuos magna uirtute præditos esse perspexi, tuamq; naturam et indolem ex institutione perdidici, bona spes me habet, ut, si meam uiam ingressus fueris, rebus pulcherrimis et fortissime gestis celebreris

brevis. Nec mihi dubium est, quin & ego tibi longe di-
 gnior, & ad bona consequenda multo accommodatior
 esse uidebor. Non autem imponam tibi fraudulente uo-
 luptatis procemijs, sed quemadmodum omnia Deorum
 consilio non dubitanter cōstituta sunt, tibi ueraciter ex-
 pediam. Earum quidem rerum, quæ utiles & præclaræ
 habentur, nihil citra laborem & diligentiam præstare
 solent Dij immortales hominibus. Sed si uolueris Deos
 tibi esse propitios, Deos pietate colas, necessitas est.
 Quod si ab amicis amari concupiscis, amici officijs &
 beneficijs tibi demerendi sunt. Quod si ab aliqua ciui-
 tate coli desyderas, magno aliquo emolumento Respub-
 lici iuuanda est. Porro autem si in uniuersæ Græciæ
 admiratione propter uirtutem esse induxti in animum,
 tentandum tibi est, ut de tota Græciæ sis bene meritus.
 At si uolueris terram uberes fructus tibi producere,
 certe ea tibi non segniter colenda est. Quod si à pecori-
 bus diuitias parandas esse existimas, pecorum cura tibi
 habenda est. Cæterum conante te re militari inclaresce-
 re, uolenteq; amicorum libertatem tueri, inimicos au-
 tem subiugare, artes bellicæ ab ijs, qui eas exacte callēt,
 tibi probe perdiscendæ sunt, tum etiam qua ratione illis
 uti oporteat, nauiter exercendum. Postremo, si corpo-
 ris uiribus præcellere fert animus, ut rationi subseruiat
 tibi assuescendum erit, præterea corpus uarijs labori-
 bus, multoq; sudore subigendum est. Ad hæc respon-

O P V S C V L A

dens Vitium, ut ait Prodicus. Intelligis o Hercules, quā arduam & prolixam viam ad voluptates hæc mulier tibi commemorat? Ego vero te & breui & facili via ad felicitatem deducam. Cui Virtus. Et quid nam boni, inquit, o misera possides? aut quam voluptatem nouistis, quæ harum consequendarū gratia nihil laboris sufferre deliberatum habeas. Quæq; neq; uoluptatum desiderium expectas, sed antequam ullo caperis desiderio, omnibus impleta es. Etenim & famem edendo antevertis, & sitim bibendo præoccupas. Viq; uoluptuose & apparate edas, obsoniorum artifices tibi conquiris. Vt autem non citra uoluptatis titillationem bibas, & uina sumptuosa tibi aduehenda curas, & æstate circumcursitando niuem quæris. Porro ut iucunde & moliter dormias, non stragula saltem mollia, sed lectos quoq; et scabellula eisdem adiuncta adparas. Neq; quod laboribus defessa sis, sed quia nullū opus quod faceres tibi suppetit, somnum appetis. Cæterum rebus Veneris prius quàm naturæ necessitas exigat, uiolenter indulges, nihil non moliens, uiris & mulieribus utens promiscue. Ad hunc enim modum tuos amicos instituis, noctu contumelijs eos afficiens, interdum uero maximam utilitatem sopitis subtrahens. Cumq; immortalitate donata esses, Deorum contubernio turpiter eiecta es, ab omnibus autem bonis & cordatis contemptui habita. At uero re omnium auditu iucundissima, nempe laudis testimonio

priuata

priuata es, neq; non spectaculo longe iucundissimo or-
 bata. Neq; enim unquam præclarum aliquod opus à te
 editum uidisti. Quis autem tibi quippiam dicenti fidem
 habebit? Quæ unquam mulier alicuius rei laborans in-
 opia, per te suffecerit, aut quis nam ex bene sanis tuæ
 choreæ semet admiscere ausus est? Nam iuuenes exi-
 stentes, corporibus sunt inuvalidi, senes autem facti, nul-
 la prudentia exculti, mente desipiunt. Cum enim per in-
 uentutem nullis laboribus assuefacti, delicate enutren-
 tur, in senectutem uero laboriose squalidi perueniunt,
 uerum ante actarū pudore afficiuntur, operibus autem
 faciendis grauantur. Quippe, qui uoluptatibus in iu-
 uentute indulserunt, quibusq; difficultatibus in senectu-
 tem reseruatis. Ego uero & cum Dijs immortalibus, et
 cum hominibus non malis conuersationem habeo. Neq;
 ullum opus præclarum, seu diuinum, seu humanum ci-
 tra meam operam perfectum redditur. Maxime uero
 omnium honores mihi habentur, & à Dijs, & ab ho-
 minibus, quibus consentaneum est. Sum enim dilecta
 cooperatrix artificibus, fida custos rerum familiarium
 heris, beneuola patrona famulis, sat commoda adiutrix
 laborum rebus tranquillis, constans autem in bello auxi-
 liatrix, præterea amucillarum semel uictarum cultrix
 optima. Est autem amicis meis iucunda, nec operosa ci-
 borum & potuum fruitio. Neq; enim prius cibum ca-
 pui, quàm edendi desiderio semet leperi senserint.

OPUSCULA LUCIANI.

Somnos autem dulciores capiunt, quàm ij qui nullis laboribus sunt defessi, neq; eo relicto discutiatur animo, neq; illius colendi gratia debita intermittunt officia. Quin etiam iuvenes seniorum laudibus gaudere solent, contra, seniores iuuenum honoribus non invident, sed gratulantur, ac magna cum voluptate priscarum rerum et actionum recordantur. Rebus uero presentibus belle fungentes, delectantur. Mea opera homines accepti sunt superis, amicis autem dilecti, à patribus in pretio habiti. Postea uero quàm iam uenerit finis fatalis morti destinatus, nequaquàm in hominum obliuione sepulti iacent incelebres, sed in recenti uiuentium memoria nunquàm non florentes, indefinenter in cælum laudibus extollantur. Hisce tibi, ò fili præclaris parentibus edite Hercules, exantlatis strenue laboribus beatissima felicitas paranda est. Ad hunc fere modum Prodicus Herculis à uirtute institutionem executus est, nisi quod sententias longe maiore uerborum et nitore et gratia exornauerit, quàm ego in præsentia. Itaq; opere pretium esse existimo, ut iuvenes hæc memoria repetentes, egregio alicui conatui ac studio incumbant, ac rerum futuræ uitæ conducibilem curam agent.

P I N I S

*Apud Haganoam per Iohan. Seccer. excudeba
tur Anno Domini M. D. XXIX.
Mense Martio.*

